

AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

SÜLEYMAN GEDİZ

KAMU HİZMETİ OLARAK REKREASYON ETKİNLİKLERİ KAPSAMINDA
“GENÇLİK HİZMETLERİ VE SPOR İL MÜDÜRLÜKLERİ
BATI AKDENİZ BÖLGESİ GENÇLİK MERKEZLERİ ANALİZİ”

Spor Yöneticiliği Ana Bilim Dalı
Yüksek Lisans Tezi

Antalya, 2012

AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

SÜLEYMAN GEDİZ

KAMU HİZMETİ OLARAK REKREASYON ETKİNLİKLERİ KAPSAMINDA
“GENÇLİK HİZMETLERİ VE SPOR İL MÜDÜRLÜKLERİ
BATI AKDENİZ BÖLGESİ GENÇLİK MERKEZLERİ ANALİZİ”

Danışman

Yrd. Doç.Dr. Haluk ÇEREZ

Spor Yöneticiliği Ana Bilim Dalı
Yüksek Lisans Tezi

Antalya, 2012

Akdeniz Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğüne,

Süleyman GEDİZ'in bu çalışması, jürimiz tarafından Spor Yöneticiliği Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Programı tezi olarak kabul edilmiştir.

Başkan : Yrd. Doç. Dr. Luren AĞAR

Üye (Danışmanı) : Yrd. Doç. Dr. M. Haluk GÜVENÇ

Üye : Yrd. Doç. Dr. Alpöz GÜVENÇ

Tez Konusu: KAMU HİZMETİ OLARAK REKREASYON ETKİNLİKLERİ
KAPSAMINDA " GENÇLİK HİZMETLERİ VE SPOR İL MÜDÜRLÜKLERİ
BATI AKDENİZ BÖLGESİ GENÇLİK MERKEZLERİ ANALİZİ "

Onay : Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

Tez Savunma Tarihi : 20/01/20..12

Mezuniyet Tarihi : 2/.../20..12

Prof.Dr. Mehmet ŞEN
Müdür

İÇİNDEKİLER

ŞEKİLLER LİSTESİ	vi
TABLolar LİSTESİ	vii
KISALTMALAR LİSTESİ	xii
ÖZET	xiii
ABSTRACT	xiv
ÖNSÖZ	xv
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM

ZAMAN, SERBEST ZAMAN VE REKREASYON

1.1. Zaman Kavramının Analizi	3
1.1.1 Zaman Kavramı	3
1.1.2. Zamanın Önemi	4
1.1.3. Zamanın Kullanım Bölümleri	5
1.1.4. Genel Anlamda Zaman Yönetimi	7
1.2. Serbest Zaman	7
1.2.1. Serbest Zaman Tanımı	7
1.2.2. Serbest Zamanın Tarihçesi	8
1.2.2.1. Modernite Öncesi Serbest Zaman	8
1.2.2.2. Sanayileşme Sonrası Serbest Zaman	9
1.2.3. Serbest Zamanla İlgili Temel Kavramlar	10
1.2.3.1. Varolma Zamanı	11
1.2.3.2. Çalışma Zamanı	11
1.2.3.3. Boş – Serbest Zaman	12
1.2.4. Serbest Zamanın Yapısal Özellikleri	13
1.2.5. Serbest Zaman Değerlendirme Fonksiyonları	13
1.2.6. Serbest Zaman Faaliyetlerine Katılmayı Etkileyen Faktörler	14
1.2.7. Boş Zaman Hakkı	15
1.3. Rekreasyon	17
1.3.1. Rekreasyonun Tanımı Ve Özellikleri	17
1.3.2. Serbest Zaman ve Rekreasyon İlişkisi	19
1.3.3. Rekreasyonun Önemli Fonksiyonları	21
1.3.4. Rekreasyona Duyulan İhtiyacın Gelişimi	22

1.3.5. Rekreasyon Faaliyetlerine Katılımı Etkileyen Faktörler	24
1.3.6. Rekreasyon Faaliyetlerinin Sınıflandırılması	25
1.3.6.1. Mekânsal Açıdan Rekreasyon Çeşitleri	26
1.3.6.2. Etkinliklere Katılma Şekline Göre Rekreasyon	27
1.3.6.3. Yerel Sınıflamaya Göre Rekreasyon Çeşitleri	27
1.3.6.4. Katılımcıların Sayısına Göre Rekreasyon Çeşitleri	29
1.3.6.5. Fonksiyonel Açıdan Rekreasyon Çeşitleri	29
1.3.7. Rekreasyon Faaliyetlerine Oluşan Talebin Artış Nedenleri	31
1.3.7.1. Ekonomik Verimlilik ve Çalışma Koşullarındaki Gelişmeler (Boş Zamanların Artışı)	32
1.3.7.2. Harcanabilir Gelirin Artması	33
1.3.7.3. Şehirleşme	33
1.3.7.4. Nüfus Artışı	34
1.3.7.5. Teknoloji	35
1.3.7.6. Kitle İletişim Araçlarının Etkisi, Reklam ve Propaganda	36
1.3.7.7. Kültürel Etki Düzeyi	37
1.3.7.8. Çevre Bilincinin Artması ve Eko Turizm	37
1.3.7.9. Siyasi Otorite ve Diğer Kurumların Etkisi	38

İKİNCİ BÖLÜM

GENÇLİK ve GENÇLİKLE İLGİLİ KAVRAMLAR

2.1. Gençlik Kavramı	39
2.2. Gençlik ve Gençliğin Önemi	40
2.3. Gençlik Sorunları	41
2.4. Ülkemizde Gençlik Profili	43
2.5. Beş Yıllık Kalkınma Planlarında Gençlik	44
2.5.1. I. Beş Yıllık Kalkınma Planı (1963 – 1967)	44
2.5.2. II. Beş Yıllık Kalkınma Planı (1968 – 1972)	44
2.5.3. III. Beş Yıllık Kalkınma Planı (1973 – 1977)	44
2.5.4. IV. Beş Yıllık Kalkınma Planı (1979 – 1983)	46
2.5.5. V. Beş Yıllık Kalkınma Planı (1985 – 1989)	47
2.5.6. VI. Beş Yıllık Kalkınma Planı (1990 – 1994)	47
2.5.7. VII. Beş Yıllık Kalkınma Planı (1996 – 2000)	48
2.5.8. VIII. Beş Yıllık Kalkınma Planı (2001 – 2005)	49

2.5.9. IX. Beş Yıllık Kalkınma Planı (2007 – 2013)	49
2.6. Gençlik Şuraları	50
2.6.1. I. Gençlik Şurası ve Konuları	50
2.6.1.1. 2000 Yılı'nın Gençliği	51
2.6.1.2. Gençliğin Sağlığı ve Zararlı Alışkanlıklardan Korunması	52
2.6.1.3. Suça İtilen Gençlerin Topluma Kazandırılması	52
2.6.1.4. Özürlü Gençlere Götürülecek Hizmetler	53
2.6.1.5. Çalışan Gençliğin Sorunları	53
2.6.1.6. Çalışmayan Gençliğin Sorunları	54
2.6.1.7. Gençliğin Serbest Zaman Faaliyetleri	54
2.6.1.8. Yüksek Öğrenim Gençliğinin Sorunları	55
2.6.1.9. Orta Öğrenim Gençliğinin Sorunları	55
2.6.1.10. Yurt Dışındaki Gençliğinin Sorunları	56
2.6.1.11. Genel	56
2.6.2. II. Gençlik Şurası	57

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ÜLKEMİZDE GENÇLİK HİZMETLERİ VE BATI AKDENİZ BÖLGESİ GENÇLİK MERKEZLERİ

3.1. Genel	59
3.2. Gençlik ve Spor Bakanlığı	59
3.2.1. Bakan ve Görevleri	61
3.2.2. Müsteşar ve Müsteşar Yardımcıları	62
3.2.3. Gençlik ve Spor Bakanlığının Hizmet Birimleri	62
3.2.3.1. Gençlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün Görevleri	63
3.2.3.2. Proje ve Koordinasyon Genel Müdürlüğü'nün Görevleri	63
3.2.3.3. Eğitim, Kültür ve Araştırma Genel Müdürlüğü'nün Görevleri	64
3.2.3.4. Spor Hizmetleri Dairesi Başkanlığının Görevleri	64
3.2.3.5. Dış İlişkiler Dairesi Başkanlığının Görevleri	64
3.2.3.6. Hukuk Müşavirliğinin Görevleri	65
3.2.3.7. Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığının Görevleri	65
3.2.3.8. Personel Dairesi Başkanlığının Görevleri	65
3.2.3.9. Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığının Görevleri	65
3.2.3.10. Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığının Görevleri	66

3.2.3.11. Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliğinin Görevleri	66
3.2.3.12. Özel Kalem Müdürlüğünün Görevleri	66
3.2.3.13. Bakanlık Müşavirlerinin Görevleri	67
3.2.4. Gençlik ve Spor Uzmanlığı	67
3.3. Teşkilatın Tarihsel Gelişimi	68
3.4. Gençlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü	71
3.5. Gençlik Hizmetleri Dairesi Başkanlığı Faaliyetleri	72
3.5.1. Projeler	72
3.5.2. Türk Halk Müziği ve Halkoyunları Şenlikleri	72
3.5.3. Gençlik Haftası Etkinlikleri	73
3.5.4. Gençlik Kampları	73
3.6. GHDB Tarafından Gerçekleştirilen Diğer Etkinlikler	75
3.7. Uluslararası İlişkiler	78
3.7.1. Avrupa Konseyi İle İlişkiler	78
3.7.2. Almanya ile İlişkiler	79
3.7.3. Güney Kore ile İlişkiler	79
3.7.4. İsveç ile İlişkiler	79
3.7.5. İsviçre ile İlişkiler	79
3.8. Gençlik Merkezleri	80
3.8.1. Gençlik Merkezinde Yönetim	81
3.8.2. Gençlik Merkezi Müdürünün Görev, Yetki ve Sorumlulukları	82
3.8.3. Danışma Kurulu	83
3.8.4. Disiplin Kurulu	84
3.8.5. Gençlik Merkezi Faaliyetleri	85
3.9. Batı Akdeniz Bölgesi Gençlik Merkezleri	86
3.9.1. Antalya Gençlik Merkezi	87
3.9.2. Burdur Gençlik Merkezi	88
3.9.3. Isparta Gençlik Merkezi	89

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BATI AKDENİZ BÖLGESİNDEKİ GSB'YE BAĞLI GENÇLİK MERKEZLERİNİN FAALİYETLERİNE YÖNELİK ANALİZ

4.1. Araştırmanın Amacı ve Önemi	90
4.2. Araştırmanın Kapsamı	90

4.3. Araştırmanın Yöntemi	91
4.4. Bulgular	91
TARTIŞMA VE SONUÇ	139
KAYNAKÇA	147
EK-1 Batı Akdeniz Bölgesindeki Gençlik Merkezi Üyeleri ile Yapılan Anket Formu	150
ÖZGEÇMİŞ	155

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1.1: Kullanım Şekillerine Göre Zaman Bölümlenmeleri.....	6
Şekil 1.2: Çalışma Dışı Zamanın Bölümleri.....	12
Şekil 2.1: Türkiye Nüfus Piramidi.....	43
Şekil 2.2: Avrupa Ülkelerinin 15-24 Yaş Nüfus Yoğunluğu.....	43
Şekil 3.1: Gençlik ve Spor Bakanlığı Teşkilat Şeması.....	61
Şekil 4.1. Araştırmaya katılanların Buldukları İllere Göre Oransal Dağılımı.....	92
Şekil 4.2. Araştırmaya katılanların yaşlarına göre oransal dağılımı.....	93
Şekil 4.3. Araştırmaya katılanların cinsiyetlerine göre oransal dağılımı.....	93
Şekil 4.4. Araştırmaya katılanların doğdukları yere göre oransal dağılımı.....	94
Şekil 4.5. Araştırmaya katılanların okudukları/mezun oldukları okul ve bölüme göre oransal dağılımı.....	95
Şekil 4.6. Araştırmaya katılanların aile aylık ortalama gelir durumuna göre oransal dağılımı.....	97
Şekil 4.7. Araştırmaya katılanların gençlik merkezi üyelik sürelerine göre oransal dağılımı.....	98
Şekil 4.8. Araştırmaya katılanların gençlik merkezi faaliyetlerine katılma durumuna göre oransal dağılımı.....	99
Şekil 4.9. Araştırmaya katılanların gençlik merkezinin yapacağı faaliyetlerden haberdar olma durumuna göre oransal dağılımı.....	100
Şekil 4.10. Araştırmaya katılanların gençlik merkezinde hafta sonu geçirdiği zaman durumuna göre oransal dağılımı.....	102
Şekil 4.11. Araştırmaya katılanların okul, ders, yemek ve uyku dışında kalan serbest zamanının yeterlilik durumuna göre oransal dağılımı.....	104
Şekil 4.12. Araştırmaya katılanların okul, ders, yemek ve uyku dışında kalan serbest zamanının verimli değerlendirilme durumuna göre oransal dağılımı.....	105
Şekil 4.13. Araştırmaya katılanların serbest zamanlarının artması halinde okul/ders başarılarının etkilenme durumuna göre oransal dağılımı.....	106
Şekil 4.14. Araştırmaya katılanların serbest zamanlarını kısıtlayan temel faktörlere göre oransal dağılımı.....	107

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1.1: Zaman Tipleri ve Kullanılma Şekilleri	10
Tablo 1.2: Serbest Zaman Faaliyetlerine Katılmayı Etkileyen Faktörler	15
Tablo 1.3: Açık Alan Rekreasyon Çeşitlerine Örnekler	26
Tablo 3.1: GSGP Kapsamında Seçilen Pilot İller	77
Tablo 4.1. Araştırmaya katılanların buldukları illere göre dağılımı	92
Tablo 4.2. Araştırmaya katılanların yaşlarına göre dağılımı	92
Tablo 4.3. Araştırmaya katılanların cinsiyetlerine göre dağılımı	93
Tablo 4.4. Araştırmaya katılanların doğdukları yere göre dağılımı	94
Tablo 4.5. Araştırmaya katılanların okudukları/mezun oldukları okul ve bölüme göre dağılımı	94
Tablo 4.6. Araştırmaya katılanların anne eğitim durumuna göre dağılımı	95
Tablo 4.7. Araştırmaya katılanların baba eğitim durumuna göre dağılımı	96
Tablo 4.8. Araştırmaya katılanların aile aylık ortalama gelir durumuna göre dağılımı	96
Tablo 4.9. Araştırmaya katılanların gençlik merkezi üyelik sürelerine göre dağılımı	97
Tablo 4.10. Araştırmaya katılanların gençlik merkezi faaliyetlerine katılma durumuna göre dağılımı.....	98
Tablo 4.11. Araştırmaya katılanların gençlik merkezine katılmayı isteme durumuna göre dağılımı.....	99
Tablo 4.12. Araştırmaya katılanların gençlik merkezinin yapacağı faaliyetlerden haberdar olma durumuna göre dağılımı.....	100
Tablo 4.13. Araştırmaya katılanların gençlik merkezi dışında kalan zamanlarda serbest zamanlarını değerlendirme şekillerine göre dağılımı.....	101
Tablo 4.14. Araştırmaya katılanların gençlik merkezinde hafta içi geçirdiği zaman durumuna göre dağılımı.....	101
Tablo 4.15. Araştırmaya katılanların gençlik merkezinde hafta sonu geçirdiği zaman durumuna göre dağılımı.....	102
Tablo 4.16. Araştırmaya katılanların gençlik merkezinde en çok katıldığı iki faaliyet durumuna göre dağılımı.....	103
Tablo 4.17. Araştırmaya katılanların gençlik merkezinde en çok gerçekleştirilmesini istedikleri üç faaliyet durumuna göre dağılımı.....	103
Tablo 4.18. Araştırmaya katılanların okul, ders, yemek ve uyku dışında kalan serbest	104

zamanının yeterlilik durumuna göre dağılımı.....	
Tablo 4.19. Araştırmaya katılanların okul, ders, yemek ve uyku dışında kalan serbest zamanının verimli değerlendirebilme durumuna göre dağılımı.....	104
Tablo 4.20. Araştırmaya katılanların serbest zamanlarının artması halinde okul/ders başarılarının etkilenme durumuna göre dağılımı.....	105
Tablo 4.21. Araştırmaya katılanların serbest zamanlarını kısıtlayan temel faktörlere göre dağılımı.....	106
Tablo 4.22. Araştırmaya katılanların gençlik merkezi faaliyetlerinin yeterlilik durumuna göre dağılımı.....	107
Tablo 4.23. Araştırmaya katılanların gençlik merkezini fiziki mekan, personel, faaliyet sayısı/niteliği, ulaşım ve bilinirlik düzeyine göre değerlendirmesinin dağılımı	108
Tablo 4.24. Araştırmaya katılanların gençlik merkezine üye olmalarının hayatlarına katkı düzeylerinin dağılımı.....	109
Tablo 4.25. Araştırmaya katılanların gençlik merkezinin kendilerine kattığını başkaca olumlu özellikleri değerlendirme durumuna göre dağılımı	110
Tablo 4.26. Araştırmaya katılanların gençlik merkezinin yaşamlarına olan olumsuz etki durumuna göre dağılımı	110
Tablo 4.27. Araştırmaya katılan gençlerin yaşları ile gençlik merkezi üyelik sürelerinin karşılaştırılması	111
Tablo 4.28. Araştırmaya katılan gençlerin yaşları ile gençlik merkezi faaliyetlerini duyma veya faaliyetlere katılma durumlarının karşılaştırılması	111
Tablo 4.29: Araştırmaya katılan gençlerin yaşları ile gençlik merkezinin yapacağı faaliyetlerden haberdar olma şekillerinin karşılaştırılması	112
Tablo 4.30: Araştırmaya katılan gençlerin yaşları ile gençlik merkezinde hafta içi geçirdikleri sürenin karşılaştırılması	113
Tablo 4.31: Araştırmaya katılan gençlerin yaşları ile gençlik merkezinde hafta sonu geçirdikleri sürenin karşılaştırılması	113
Tablo 4.32: Araştırmaya katılan gençlerin yaşları ile okul, ders, yemek ve uyku dışında kendilerine kalan serbest zamanı yeterli bulma durumlarının karşılaştırılması	114
Tablo 4.33: Araştırmaya katılan gençlerin yaşları ile okul, ders, yemek ve uyku dışında kendilerine kalan serbest zamanı verimli değerlendirebilme durumlarının karşılaştırılması	115
Tablo 4.34: Araştırmaya katılan gençlerin yaşları ile serbest zamanlarının süresini kısıtlayan temel faktörlerin karşılaştırılması	115

Tablo 4.35: Araştırmaya katılan gençlerin yaşları ile gençlik merkezinde yapılan sportif faaliyet durumunun karşılaştırılması	116
Tablo 4.36: Araştırmaya katılan gençlerin yaşları ile gençlik merkezinde yapılan kültürel faaliyet durumunun karşılaştırılması	116
Tablo 4.37: Araştırmaya katılan gençlerin yaşları ile gençlik merkezinde yapılan sanatsal faaliyet durumunun karşılaştırılması	117
Tablo 4.38: Araştırmaya katılan gençlerin yaşları ile gençlik merkezinde yapılan kursların karşılaştırılması	117
Tablo 4.39: Araştırmaya katılan gençlerin yaşları ile gençlik merkezinde yapılan eğitimlerin karşılaştırılması	118
Tablo 4.40: Araştırmaya katılan gençlerin yaşları ile gençlik merkezinde yapılan gezilerin karşılaştırılması	118
Tablo 4.41: Araştırmaya katılan gençlerin yaşları ile gençlik merkezinde yapılan projelerin karşılaştırılması	119
Tablo 4.42: Araştırmaya katılan gençlerin yaşları ile gençlik merkezinin fiziki yapısının (gençlik merkezi binasının) durumunun karşılaştırılması	119
Tablo 4.43: Araştırmaya katılan gençlerin yaşları ile gençlik merkezinin personel durumunun (sayıca) karşılaştırılması	120
Tablo 4.44: Araştırmaya katılan gençlerin yaşları ile gençlik merkezinin faaliyet durumunun (sayıca) karşılaştırılması	120
Tablo 4.45: Araştırmaya katılan gençlerin yaşları ile gençlik merkezinin bilinirlik durumunun karşılaştırılması	121
Tablo 4.46: Araştırmaya katılan gençlerin yaşları ile gençlik merkezinin kendilerini geliştirmelerine katkı durumunun karşılaştırılması	121
Tablo 4.47: Araştırmaya katılan gençlerin yaşları ile gençlik merkezinin iletişim becerilerini geliştirmelerine katkı durumunun karşılaştırılması	122
Tablo 4.48: Araştırmaya katılan gençlerin yaşları ile gençlik merkezinin özgüvenlerinin artmasına olan katkı durumunun karşılaştırılması	122
Tablo 4.49: Araştırmaya katılan gençlerin yaşları ile gençlik merkezinin derslerine olan katkı durumunun karşılaştırılması	123
Tablo 4.50: Araştırmaya katılan gençlerin yaşları ile gençlik merkezinin serbest zamanlarını daha olumlu planlamasına olan katkı durumunun karşılaştırılması	123
Tablo 4.51: Araştırmaya katılan gençlerin yaşları ile gençlik merkezinin sosyal sorumluluk almalarına olumlu katkı durumunun karşılaştırılması	124

Tablo 4.52: Araştırmaya katılan gençlerin yaşları ile gençlik merkezinin kariyer planlamada olumlu katkı durumunun karşılaştırılması	124
Tablo 4.53: Araştırmaya katılan gençlerin yaşları ile gençlik merkezinin sivil toplum kuruluşlarına katılmalarına olumlu katkı durumunun karşılaştırılması	125
Tablo 4.54: Araştırmaya katılan gençlerin yaşları ile gençlik merkezinin bir parçası olmanın kendilerini daha iyi hissettirme durumunun karşılaştırılması	126
Tablo 4.55: Araştırmaya katılan gençlerin cinsiyetleri ile gençlik merkezi üyelik sürelerinin karşılaştırılması	126
Tablo 4.56: Araştırmaya katılan gençlerin cinsiyetleri ile gençlik merkezi faaliyetlerini duyma veya faaliyetlere katılma durumlarının karşılaştırılması	127
Tablo 4.57: Araştırmaya katılan gençlerin cinsiyetleri ile serbest zamanlarının süresini kısıtlayan temel faktörlerin karşılaştırılması	128
Tablo 4.58: Araştırmaya katılan gençlerin cinsiyetleri ile gençlik merkezinde yapılan eğlenceleri yeterli bulma durumunun karşılaştırılması	128
Tablo 4.59: Araştırmaya katılan gençlerin cinsiyetleri ile gençlik merkezinin bilinirlik durumunun karşılaştırılması	129
Tablo 4.60: Araştırmaya katılan gençlerin cinsiyetleri ile gençlik merkezinin yeni yerler görmelerini sağlama durumunun karşılaştırılması	129
Tablo 4.61: Araştırmaya katılan gençlerin aylık ortalama aile gelirleri ile gençlik merkezi üyelik sürelerinin karşılaştırılması	130
Tablo 4.62: Araştırmaya katılan gençlerin aylık ortalama aile gelirleri ile gençlik merkezinde hafta sonu geçirdikleri sürenin karşılaştırılması	131
Tablo 4.63: Araştırmaya katılan gençlerin aylık ortalama aile gelirleri ile gençlik merkezindeki faaliyet (sayıca) durumunun karşılaştırılması	131
Tablo 4.64: Araştırmaya katılan gençlerin, gençlik merkezine üyelik süreleri ile gençlik merkezindeki kültürel faaliyetlerin durumunun karşılaştırılması	132
Tablo 4.65: Araştırmaya katılan gençlerin, gençlik merkezine üyelik süreleri ile gençlik merkezindeki sanatsal faaliyetlerin durumunun karşılaştırılması	132
Tablo 4.66: Araştırmaya katılan gençlerin, gençlik merkezine üyelik süreleri ile gençlik merkezindeki gezi faaliyetlerinin durumunun karşılaştırılması	133
Tablo 4.67: Araştırmaya katılan gençlerin, gençlik merkezine üyelik süreleri ile gençlik merkezindeki kamp faaliyetlerinin durumunun karşılaştırılması	133
Tablo 4.68: Araştırmaya katılan gençlerin, gençlik merkezine üyelik süreleri ile gençlik merkezini fiziksel olarak değerlendirme durumlarının karşılaştırılması	134

Tablo 4.69: Araştırmaya katılan gençlerin, gençlik merkezine üyelik süreleri ile gençlik merkezinin personel durumunun (sayıca) karşılaştırılması	134
Tablo 4.70: Araştırmaya katılan gençlerin, gençlik merkezinde hafta içi geçirdikleri süre ile gençlik merkezinin daha sosyal bir birey olmaları noktasındaki olumlu katkısının karşılaştırılması	135
Tablo 4.71: Araştırmaya katılan gençlerin, gençlik merkezinde hafta içi geçirdikleri süre ile gençlik merkezinin gönüllü çalışmalarda yer almayı istemelerine olumlu katkısının karşılaştırılması	136
Tablo 4.72: Araştırmaya katılan gençlerin, gençlik merkezinde hafta içi geçirdikleri süre ile gençlik merkezini serbest zamanları verimli değerlendirmek için tatmin edici bulma durumlarının karşılaştırılması	136
Tablo 4.73: Araştırmaya katılan gençlerin, gençlik merkezinde hafta sonu geçirdikleri süre ile gençlik merkezindeki sportif faaliyetlerin durumunun karşılaştırılması	137
Tablo 4.74: Araştırmaya katılan gençlerin, gençlik merkezinde hafta sonu geçirdikleri süre ile gençlik merkezindeki kurs faaliyetlerin durumunun karşılaştırılması	137
Tablo 4.75: Araştırmaya katılan gençlerin, gençlik merkezinde hafta sonu geçirdikleri süre ile gençlik merkezinin bir parçası olmanın kendilerini daha iyi hissettirme durumunun karşılaştırılması	138

KISALTMALAR LİSTESİ

AB	Avrupa Birliği
ABD	Amerika Birleşik Devletleri
GSB	Gençlik ve Spor Bakanlığı
BAKA	Batı Akdeniz Kalkınma Ajansı
TDK	Türk Dil Kurumu
TV	Televizyon
UNESCO	Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Teşkilâtı
BM	Birleşmiş Milletler Topluluğu
ÖSS/YGS	Öğrenci Seçme Sınavı/Yükseköğrenim Giriş Sınavı
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu
YÖK	Yüksek Öğrenim Kurumu
GHGM	Gençlik Hizmetleri Genel Müdürlüğu
KHK	Kanun Hükmünde Kararname
DPT	Devlet Planlama Teşkilatı
TBMM	Türkiye Büyük Millet Meclisi
GSGM	Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğu
GSGP	Gençlik Sosyal Gelişim Programı

ÖZET

Çalışma hayatındaki gelişmeler nedeniyle çalışma saatleri azalmış, çalışanların serbest zamanları artmıştır. İnsanlar serbest zamanlarını; fiziksel ruhsal ve zihinsel sağlıklarını korumak/iyileştirmek, sosyalleşmek, kişisel beceri ve yeteneklerini ile yaratıcı güçlerini geliştirmek ve iş verimini artırmak amacıyla çeşitli aktivitelerle değerlendirmektedirler. Bu faaliyetler yetişkinliğe adım atmak üzere olan gençler için daha da önem kazanmaktadır. Gençler; enerjileri, heyecanları ve girişimcilikleri ile ülkeler için itici güç durumundadır. Gençlerin serbest zamanlarını olumlu aktivitelerle geçirmeleri, topluma aktif bireyler olarak katılmaları, zararlı alışkanlıklardan uzak kalmaları, sonraki yaşlarında daha da anlamlı hale gelmektedir.

Ülkemizin geleceğinde büyük sorumluluklar almaya hazırlanan gençlerimizin rekreatif faaliyetlerle kendilerini daha iyi yetiştirmelerini, kendileri ve çevreleriyle uyum içinde olabilmelerini sağlayıcı tedbirler alınmaktadır. Bu kapsamda kamu hizmeti olarak rekreasyon etkinliklerini düzenlemek üzere Gençlik ve Spor Bakanlığına bağlı, taşra teşkilatında Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürlükleri bünyesinde “Gençlik Merkezleri” bulunmaktadır.

Bu tez çalışmasında Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürlükleri, Batı Akdeniz Bölgesi Gençlik Merkezleri ve bu gençlik merkezlerinin genel durumları, faaliyetleri ve üye gençlerin gençlik merkezinden beklentileri işlenmiştir. Birinci bölümde zaman, serbest zaman ve rekreasyon kavramları analiz edilmiştir. İkinci bölümde gençlik, gençlik sorunları, ülkemizde gençlik profili, incelenmiştir. Üçüncü bölümde; Gençlik ve Spor Bakanlığı ve bakanlık birimleri ile Batı Akdeniz bölgesi Gençlik Merkezleri incelenmiştir. Dördüncü bölümde ise Antalya, Burdur ve Isparta Gençlik Merkezlerine üye gençlerin gençlik merkezlerini değerlendirmelerine yönelik alan araştırması yapılmıştır.

Araştırmada veri toplama tekniği olarak anket yöntemi kullanılmıştır. Araştırma Batı Akdeniz Bölgesi olarak adlandırılan Antalya, Burdur ve Isparta İllerindeki Gençlik Merkezlerine üye gençlere uygulanmıştır. İstatistiksel değerlendirmeler frekans (f), yüzde dağılımları (%), karşılaştırmalı tablo analizi (ki kare) teknikleri kullanılarak, SPSS 15.0 paket istatistik programında yapılmıştır.

Araştırmanın sonuçlarına göre gençlik merkezlerinin fiziki yapılarının yetersiz olduğu, gençlik merkezindeki personelin gençlerle iletişiminin oldukça iyi olduğu tespit edilmiştir. Gençlik Merkezine üye gençlerin büyük çoğunluğunun serbest zamanlarını kısıtlayan en önemli faktörün okul/dersleri olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler : Gençlik, Gençlik Merkezi, Rekreasyon, Batı Akdeniz.

ABSTRACT

Working hours have decreased and the free time of workers has increased due to improvements in working life. People make use of their leisure time by doing various activities to protect/ enhance their physical, psychological and mental health, to socialize, to improve their personal skills and abilities and their creative power, and to increase working efficiency. These activities gain more importance for young people who are about to take a step into adulthood. Young people are in a position to be a driving force with their energy, excitement and entrepreneurship in a country. Those young people should spend their free time with positive activities, they should be in society as an active individual and keeping away from bad habits becomes more meaningful at ensuing ages.

Measures of providing our youth, who are preparing to take a large responsibility for the future of our country, with the chance to improve themselves better with recreational activities and to be in harmony with themselves and their environment are being taken. In this regard, there are “Youth Centers” connected to the Ministry of Youth and Sport within Provincial Directorate of Youth and Sports in field service as a public service to arrange recreation services.

The Provincial Directorate of Youth and Sports, Youth Centers in West Mediterranean Region and general situations of these youth centers, their activities and expectations of young members from youth centers are dealt with in this thesis. Time, leisure time and recreation terms have been analyzed in the first part. In the second part, youth, youth problems and the youth profile in our country have been examined. In the third part, the Ministry of Youth and Sport and ministry units and also West Mediterranean Region Youth Centers have been examined. And in the fourth part, a field research aimed at the assessment of the young members of Antalya, Burdur and Isparta Youth Centers has been done.

In the research, a questionnaire has been used as a data collection technique. The research has been applied on members of Youth Centers in the cities of Antalya, Burdur and Isparta which are called West Mediterranean Region . Statistical evaluation has been done in SPSS 15.0 pocket program by using frequency (f), percentages (%), comparative table analyze (Chi-square) techniques.

According to the results of the research, it has been confirmed that physical construction of youth centers is inadequate and the communication of the employees in youth centers with the youth is quite good. It has been determined that the most important factors which limit the free time of the young members of youth centers are school/ their classes.

Key Words : Youth, Youth Center, Recreation, West Mediterranean.

ÖNSÖZ

Yüksek lisans eğitimim esnasında ve tez çalışmam boyunca her aşamada bana yol gösterici olan danışmanım Yrd. Doç. Dr. Haluk ÇEREZ'e, Yrd. Doç. Dr. Evren AĞYAR'a, Yrd. Doç. Dr. Alpay GÜVENÇ'e ve yüksek lisans eğitimimin başlangıcından, tez çalışmamın sonuna kadar bana destek olan dostum ve Burdur Gençlik Merkezi Müdürü Şükrü YILMAZ'a teşekkür ederim.

Araştırmanın sağlıklı bir şekilde tamamlanmasında katkılarını esirgemeyen Antalya Gençlik Merkezi Müdürü Mehmet KÜÇÜKGÜNGÖR'e, Isparta Gençlik Merkezi Müdürü Mehmet YOLCU'ya ve gençlik merkezlerinde görevli tüm personel ve gençlik merkezi üyelerine teşekkür ederim.

Hayatımın her anında koşulsuz destekleriyle yanımda olan ve varlıkları ile beni mutlu kılan annem Aysel, babam Kemal GEDİZ'e, kardeşim Şule'ye ve sabrı ve desteği için nişanlım Hilal'e teşekkür ederim.

Süleyman GEDİZ

GİRİŞ

Coğrafi keşifler ve sanayi devrimi ile birlikte büyük hız kazanan makineleşme sonrası dünyamız, teknolojik alanda büyük bir değişimin içerisine girmiştir. Üretmek ve daha çok üretmek üzerine kurulan bir sistemin devamında, üretimin bir süre sonra düşüşe geçtiği fark edilmiştir. Yapılan çalışmalar neticesinde üretimde insan faktörünün daha fazla irdelenmesi gerektiği anlaşılmıştır. Bu nedenlerle makineleşme ve teknolojik gelişmeler süreç içerisinde çalışma saatlerinin kısılmasını, insanların kendilerine daha fazla zaman ayırmasını sağlamıştır.

Toplumların yarınları olan gençlik ve gençliğin serbest zamanlarını en verimli şekilde geçirmeleri Ülkemiz içinde önemli bir unsurdur. Gençlerin serbest zamanlarını verimli geçirebilmeleri, zararlı ve kötü alışkanlıklarda uzak durmaları amacıyla halen yürürlükte olan 1982 Anayasasında hüküm bulunmaktadır. Ülkemizi dünyada ve özellikle Avrupa'da öne çıkaran en önemli dinamik, genç nüfusumuzdur. İyi değerlendirilebilmesi halinde 2040'lı yıllara kadar bu itici gücün Türkiye ve Avrupa için bir fırsat olacağı otoritelerce dile getirilmektedir.

Gençlik ve gençlik çalışmalarının artan önemi, daha önceleri Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü bünyesinde daire başkanlığı düzeyinde yürütülen faaliyetlerin, bugün Gençlik ve Spor Bakanlığının kurulması ile Gençlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü ile genel müdürlük düzeyinde yürütülmesinden de anlaşılmaktadır. Yıllar yılı spor örgütlenmesinin altında ve sporun gölgesinde kalan gençlik çalışmaları; bugün spor örgütlenmesi gibi genel müdürlük olarak yapılmıştır. Gençlik hizmetleri yeniden yapılmış ve daha güçlü bir şekilde Gençlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü olarak çalışmalarına devam etmektedir. Gençlik hizmetlerine verilen önem, Başbakanımız, Gençlik ve Spor Bakanımız ve bakanlığın tepe yönetimi tarafından da dile getirilmekte ve desteklenmektedir.

Bu tez çalışması iller arasında özellikle ekonomik iş birliği sağlamak amacıyla kurulan kalkınma ajansları incelenmesi sonucu Batı Akdeniz Kalkınma Ajansına (BAKA) bağlı Antalya, Burdur ve Isparta illerini kapsayan gençlik merkezlerindeki faaliyetler ile gençlik merkezlerinin durumlarının tespit edilmesi amacıyla yapılmıştır.

Birinci bölümde zaman, serbest zaman ve rekreasyon kavramları analiz edilmiş, ikinci bölümde gençlik, gençlik sorunları, ülkemizde gençlik profili, incelenmiştir. Üçüncü bölümde; yeni kurulan Gençlik ve Spor Bakanlığı ve bakanlık birimleri ile görev ve

sorumlulukları, Gençlik Hizmetleri Genel Müdürlüğünün geçmiş çalışmaları olarak Gençlik Hizmetleri Dairesi Başkanlığı anlatılmış ve Batı Akdeniz bölgesi Gençlik Merkezleri incelenmiştir. Dördüncü bölümde Antalya, Burdur ve Isparta Gençlik Merkezlerine üye gençlerin gençlik merkezlerini değerlendirmelerine yönelik alan araştırması yapılmış gençlerin gençlik merkezi ile olan ilişkileri, gençlik merkezinde geçirdikleri ve üyelik süreleri, gençlik merkezinde katıldıkları faaliyetler, gençlik merkezinin genel durumu ile ilgili, fiziki yapı, personel sayısı, personel genç iletişimi, gençlik merkezinin bilinirliği konuları incelenmiştir.

Yapılan tüm açıklamalar çevresinde araştırma sonuçları incelenerek değerlendirilmesi yapılmıştır.

BİRİNCİ BÖLÜM

ZAMAN, SERBEST ZAMAN VE REKREASYON

1.1. Zaman Kavramının Analizi

1.1.1 Zaman Kavramı

Kelime anlamına göre zaman; Bir iş veya oluşun içinde geçtiği, geçeceği veya geçmekte olduğu süre, vakit anlamındadır (TDK, 1998, s.2495).

Felsefe Terimleri Sözlüğünde zaman Felsefe kavramı olarak: oluş, gelip geçiş, değişme ve süreklilik biçimi; dönüşü olmayan bir doğrultuda birbiri ardından gitme. // Zaman, sürüp giden doğru bir çizgi olarak düşünülebilir; geriye doğru sonsuza değin uzanır (geçmiş), aynı zamanda ileriye doğru (geleceğe) akıp gider.

Nesnel (objektif) zaman: Ölçülebilen zaman, ama kendi içinde değil, cisimlerin devinimiyle ölçülebilir. Uzaydaki devinimlerin sıralanması, zamanın da zaman kesimlerine bölünmesini sağlar. Modern fizik nesnel zamanın olmadığını ileri sürer. bk. görelilik kuramı.

Öznel zaman: Zaman bilincine dayanır, yaşantılara bağlıdır; nesnel olarak ölçülemez; duruma göre, yaşanan zaman kısa ya da uzun görünebileceği belirtilmektedir.

Gökbilim Terimleri Sözlüğünde ise zaman; Akıp giden olayların tekrar eden gök olaylarına göre sıralanmasından doğan bir kavram. Güneş ve yıldızların öğlene göre açılma uzaklığına (saat açısına) karşılık bir ölçü olarak tanımlanmaktadır (<http://tdkterim.gov.tr>).

Zaman, insan için yaradılışından bu yana büyük önem taşımıştır. İnsanın gelişmesinde ve hangi alanda olursa olsun mesleki başarısında zaman anlayışının payı büyüktür. Bu, fertler kadar toplumlar için de böyle gelişmiştir. İş hayatını, sosyal ilişkilerini, eğlence ve dinlenme alışkanlıklarını bu anlayış içerisinde tanzim eden toplumlar, diğerlerine nazaran daha fazla gelişmişlerdir (Karaküçük, 1999, s.3).

Zaman; canlı, cansız, tüm varlıkların hayat ölçüsü olan, tasarruf edilemeyen, ödünç alınamayan sadece kullanılan ve kaybedilen, tekrarı mümkün olmayan, nesnelere uzaydaki hareketlerine göre ölçülebilen ve bölümlere ayrılabilen bir kavramdır (Eren, 1993, s: 5).

İnsanlar zamanı psikolojik yönden farklı olarak algırlar. Olayların birbiriyle zincirlemesi, geçmiş anıların etkisi ve geleceğe yönelik arzu ve istekler saatle ölçülen gerçek zamanın insan tarafından daha kısa veya daha uzun olarak algılanmasına yol açar. İnsan zamana bağlı olarak yaşar; ancak herkes bu zaman sürelerini birbirinden farklı algılar. Dersini

iyice öğretmek isteyen öğretmen için ders saati kısa gelir. Aynı ders saati, dersten sonra oyunu düşünen bir öğrenci için oldukça uzun gelebilir.

Aslında zaman, çoğu kez insanların eşit olarak sahip olduğu bir değer olarak görülmektedir. Homojen bir yapıya sahip bir gruba dahi; yeterince zamanınız var mı? Şeklinde bir soru yöneltildiğinde çoğunlukla yeterince zamanı olmadıklarını belirteceklerdir. Nitekim ABD’de yöneticiler üzerinde yapılan bir araştırmada, yöneticilerin sadece %1’i yeterli zamanı olduğunu, her on kişiden biri %10; dördü %25; beşi %50 oranda yeterli zamanı olmadığı ve işlerini yapmak için bu düzeylerde zamana ihtiyaçları olduklarını belirtmişlerdir. Genel olarak burada yöneticiler aynı zamana sahiptirler. Ama zaman ihtiyaçları farklı çıkmaktadır. Bu durumda sorun zamanın kendisinden çok kişinin kendisindedir denilebilir. Yani esas önemli olan, insanın ne kadar zamana sahip olmasından çok, sahip olunan zamanı iyi değerlendirerek neler yapılması gerektiğindedir (Karaküçük, 1999, s.2-3).

Günlük hayatta karşılaşılan ve peş peşe gelişen bütün olaylar “zaman” denilen soyut bir kavramı düşünmeye zorlamaktadır. Çünkü çok değerli olan bu kavram içinde, olaylar sıralanır, yaşanır ve değerlendirilir. Zaman kavramı dışında meydana gelen hiçbir olay ve olgu olamaz. Zaman hayattır ve zamanı boşa geçirmek, hayatı boşa geçirmek anlamını taşımaktadır (Baltaş ve Baltaş, 1987, s.241).

1.1.2. Zamanın Önemi

Zaman verimli kullanıldığında önem kazanır. Bu da bir eğitim ve uygarlık işidir. Eğitim, okul ve çevre sorumluluğunda bütünleşir. Zamanı iyi kullanmak için, öncelikle kişinin kendisini iyi tanıması gereklidir. Yani ne yapacağını, hedeflerinin, amaçlarının ne olduğunu kavramalıdır. Neyi yapıp yapamayacağını sınırlarını iyi çizmelidir. Düşünce ve ayrıntılarda zaman kaybetmeyip, kısa zamanda çok iş yapmak, zamanı iyi kullanmak anlamına gelmektedir. Tam tersi olarak, amaç ve öncelikler iyi belirlenip, sadece yapılmak istenenlerin yapılması, zamanın iyi kullanılması demektir (Baltaş ve Baltaş, 1987, s.241). Özetle insan zamanı iyi planlamak ve kullanmak zorundadır. Çünkü zaman;

1. Tasarruf edilemeyen,
2. Ödünç alınamayan, kiralanamayan,
3. Satın alınamayan, çoğaltılamayan
4. Para gibi toplanamayan, hammadde gibi depolanamayan,
5. Sadece kullanılan ve kaybedilen bir varlıktır (Karaküçük, 1999, s.8-9).

Zamanını iyi kullanabilen bir insan;

1. Her an ne yapacağını ve zamanını en faydalı şekilde nasıl kullanacağını bilir.
2. Hatasını, eksiklerini, karakterinin hangi kötü yola sapmaya elverişli olduğunu çok iyi öğrenmiştir.
3. Hayatında yaşadığı her olaydan gereken dersi alarak tecrübelerini zenginleştirir.
4. Kişi kendi hayatını ve şahsiyetini yaşar.
5. Bir çok şeyi unutmayacak ek hafıza sistemine sahip olduğundan, hafızasındaki bütün anlamsız nedenlerin yerini anlamlı sorular alır.
6. Ulaşmak istediği hedeflere göre her gün zamanını, nerelerde kullanması gerektiği hakkında yeterince kendini hazırlar, böylece daha verimli olur ve daha fazla mutlu olmak için boş zaman ilgilerine ve hobilerine zaman ayırabilir (Uzunoğlu, 1992).

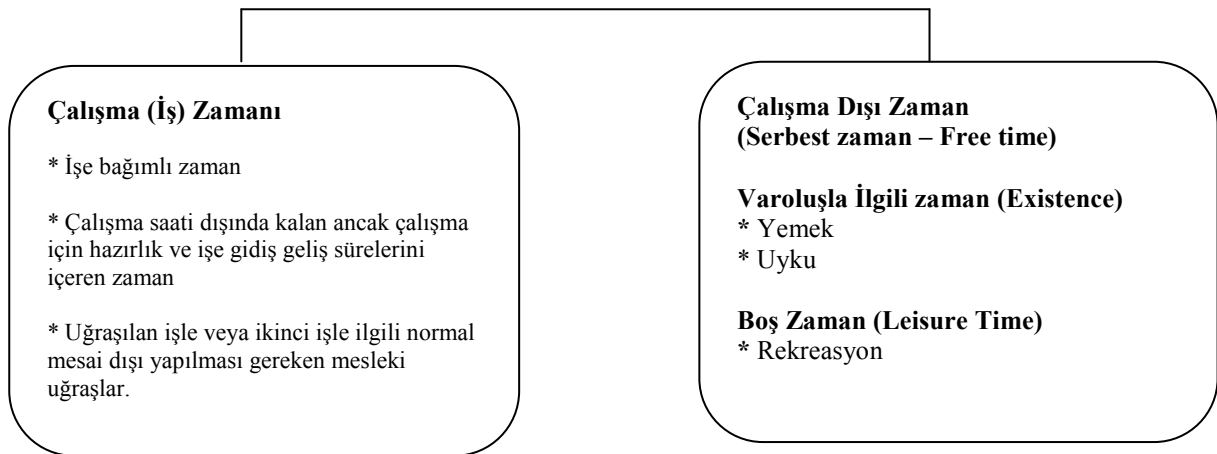
1.1.3. Zamanın Kullanım Bölümleri

Zamanı kullanım amacına göre; zorunlu davranışlar için gerekli zaman ve boş (serbest) zaman olmak üzere iki ana grupta inceleyebiliriz.

1. Zorunlu davranışlar için gerekli zaman
 - Çalışma (iş) zamanı
 - Çalışma ile ilgili etkinliklere ayrılan zaman
 - Yaşamı sürdürmeye yönelik etkinlikler için kullanılan zaman
2. Boş (Serbest) Zaman (Hazar, 2003, s.5-6)

Zamanın yemek yemek, uyumak gibi fizyolojik ihtiyaçların karşılanmasıyla ilgili, çalışmakla ilgili ve oyun, eğlence, spor gibi etkinliklerin yapıldığı kullanım bölümleri mevcuttur (Şekil 1.1).

ZAMAN

Şekil 1.1: Kullanım Şekillerine Göre Zaman Kullanım Bölümleri

Kaynak: Meyer ve diğerleri, 1969, s.29

Bu üç zaman türü kullanılma biçimlerine göre farklı olsa da belirli ortak özellikleri vardır. Her türün ayrı ayrı çeşitli durumlara göre azaltılıp çoğaltılabilen esnek yönleri bulunmaktadır. Ayrıca, bu türler iyi ve kötü olduklarına göre tanımlanamamaktadırlar. Zira bir kişinin boş zamanlarındaki eğlence seçimi olan kötü tercihi, diğer bir kişinin yemekte veya uyumada istenmeyen alışkanlıkları olabilmektedir (Meyer, 1970, s.29-30).

Garsia zamanı;

1. Çalışma zamanı,
2. Çalışmaya bağlı etkinliklere ayrılan zaman,
3. Yaşamı sürdürmeye yönelik etkinlikler,
4. Serbest zaman olarak bölümlere ayırırken

Megyeryi’de;

1. Temel ihtiyaçların giderilmesine ayrılan zaman (uyku, temizlik, giyinme, yemek yemek vb),
2. Çalışma ve buna bağlı etkinlikler ve görevler için ayrılan zaman (iş, yolculuk, ödev, öğrenim için geçen süre vb.),
3. Serbest etkinliklere ayrılan zaman (eğlence, spor, dinlenme vb.),
4. Diğer etkinliklere ayrılan zaman, olarak gruplama yapmıştır (Gökmen,1985,s.14-15).

1.1.4. Genel Anlamda Zaman Yönetimi

İstatistikî bilgilere göre, genel olarak geçirilen zamanın %60'ı kontrol edilebilmektedir. Bu yüzdeyi yukarılara çekebilirsek zamanı daha verimli kullanmış oluruz. Başarılı bir zaman yönetimi için esasta gerekli olan, iş ortamı değil, kişinin zihinsel yönden bu konuda hazır olmasıdır. Bu hususta şahısta; başarmak arzusu, mücadele gücü, gerekli bilgi ve sürekli uygulama özellikleri bulunmalıdır (Hacıoğlu, Gökdeniz, Dinç, 2003, s.26).

1.2. Serbest Zaman

1.2.1. Serbest Zaman Tanımı

Boş zaman terimi, İngilizce karşılığı olan “leisure” kelimesi fırsat tanıma veya serbest olmak manalarına gelen “loisir” salahiyet vermek manasına gelen “license” ve izin manasına gelen “liberty” ile “licere” kelimelerinden gelmiştir (Hacıoğlu ve diğ., 2003, s.17).

Rekreasyon ile ilgili olarak yapılacak bir çalışmada öncelikle ele alınacak konuların başında kuşkusuz boş (serbest) zaman kavramı gelmektedir. Çünkü, rekreasyon her şeyden önce boş zamanı olan insanların, boş zamanlarında gerçekleştirecekleri etkinliklerle ilgilidir (Karaküçük, 1999, s.23).

Serbest zaman, pek çok kaynakta karşımıza boş zaman olarak çıkmaktadır. Ancak “boş” kelimesinin getirdiği olumsuz algıdan dolayı gündelik hayatta ve resmi ortamlarda boş zaman yerine serbest zamanın kullanımının arttığı gözlenmektedir. Bu nedenle anlam bütünlüğünü sağlamak üzere boş zaman yerine serbest zaman tabiri kullanılmaktadır.

Serbest zaman; kişinin hem kendisi hem de başkaları için bütün zorunluluklardan veya bağlantılardan kurtulduğu ve kendi isteği ile seçeceği bir faaliyetle uğraşacağı zaman yani kişinin kesin olarak bağımsız ve zorunlu olduğu iş hayatının dışındaki zamandır (Tezcan, 1982, s.10).

Serbest zaman, hayatın gerekliliklerinin yerine getirilmesinden sonra arta kalan zamandır. Serbest zaman, çalışma hayatının sınırları dışına çıkabilme ve kişiyi yenileyen, hayat veren güçlere ulaşabilme kapasitesi şeklinde açıklanabilir (Karaküçük, 1999, s.33-34).

Serbest zaman, yemek, uyku ve cinsel ihtiyaçların karşılanması gibi fizyolojik, ev içinde yapılması zorunlu bazı işler gibi ailevi, iş hayatı gibi mesleki faaliyetlerin dışında kalan tamamen bireyin tercihine bağlı olarak tek başına ya da grup halinde özgürce yapılan faaliyetlere ayrılan zaman olarak tanımlanır (Arslan, 1996, s.74).

Serbest zaman; kişinin işe, işle ilgili sorumluluklarına, kendisinin ve ailesinin bakımına ayırdığı zamanın dışında kalan, dolayısıyla zorunlulukların olmadığı özgür bir zaman birimidir. Serbest zamanlar için yapılan çeşitli tanımlar genelde zaman, faaliyet ve ruhsal durumdan oluşan üç temel ögeyi içermektedir (Müftügil, 1993, s.63).

Serbest zaman insanın zorunluluklar dışında, eğilimleri ve istekleri doğrultusunda istediği gibi oyalanabilmesi, dinlenebilmesi, eğlenebilmesi veya kendini geliştirebilmesi için hak ettiği zaman dilimidir (Karaküçük, 1999, s.38).

Bir başka ifadeyle boş zaman; kişinin yapmak zorunda bulunduğu kişisel, mesleki, ailevi ve toplumsal yükümlülüklerini yerine getirdikten sonra geriye kalan zaman ve bu zamanda yapılan uğraşları içerir. Boş zaman zarfında yapılan uğraşlara boş zamanı değerlendirme (Rekreasyon) diyoruz (Kılıç, 2006, s.7).

1.2.2. Serbest Zamanın Tarihçesi

Serbest zaman, sadece günümüzün araştırma konusu olmamış çok eski çağlarda bile farklı formlarda insanların sosyalleşme süreci içerisinde yerini almıştır. Serbest zaman işin bir fonksiyonudur ve işin özünde vardır. Serbest zaman ve iş kavramlarını ve aralarındaki ilişkiyi daha iyi anlayabilmek için tarih boyunca, bugünkü formlarına gelinceye kadar irdelemek gerekir (Tekin, 2003, s.2).

Bu nedenle serbest zaman faaliyetleri; modernite öncesi serbest zaman ve sanayileşme sonrası serbest zaman olarak iki bölümde incelenecektir.

1.2.2.1. Modernite Öncesi Serbest Zaman

Antik Yunan'da serbest zaman, iyilik, güzellik, hakikat ve bilgi gibi dünyanın üstün değerleriyle uğraşmak, bunlar üzerine düşünmek olarak anlaşılmıştır. Bu düşünceye göre, serbest zaman, bir şey yapılmayan zaman değildi. Aksine, seçkinlik, derin düşünme, estetik hazlar ve beğeni oluşturma zamanıydı. Serbest zaman bir ölçüde ruhun arındırılması, derin düşünümSELLİK YÜKLÜ bir zaman olarak görülüyordu. Serbest zaman, bu yüzden iş/çalışmayla ilişkilendirilmekten uzak idi. İş-serbest zaman algısı, sınıfsal düzeyde farklı değer ve ayrışma sahipti. Bir başka deyişle iş/serbest zaman sınıfsal katlaşma bağlamında farklı algı yükleriyle anlaşılıyordu. Çalışma alt sınıfa özgü bir etkinlik iken, boş vakit seçkinlere/iktidar çevrelere ait bir ayrıcalıktı. Seçkinler (aristokratlar) ile az okumuşların ve kölelerin serbest zamandan anladıkları ve bu zamanı kullanma biçimleri farklıydı. Toplumsal örgütlenme ve egemen

anlayış, farklı kesimlerin sınıfsal konumlarıyla eşdüşen algılama, beğeni ve estetik hazza sahip olmasını, sınıfsal kıstaslara uygun tavır sergilemesi esprisine sahipti.

Eski Yunan’da gözlemlenen bu ikilem, serbest zamana sahip olan bir seçkinler sınıfı ile seçkinler için çalışmaya azmettirilmiş köleler sınıfının üretim sürecindeki farklılaşan rollerinden kaynaklanıyordu. Bir başka deyişle, üretim sürecinde ayrımlaşan insanlar, yaşamın üretim dışı diğer alanlarında da; örneğin kültürel ve sanatsal etkinliği tüketme noktasında da farklılaşıyordu. Antik dönemde tam anlamıyla “boş zaman sınıfları”nın egemenliği söz konusudur.

Romalılar, Yunanlılardan uzak bir serbest zaman algısıyla hareket ettiler. Gevşeme/rahatlama ve eğlenceli serbest vakit etkinlikleri için iş dışı zaman oluşturdular. Grek döneminin aksine Roma döneminde, serbest zaman sınıfsal bir hak değildi ve dolayısıyla bir sosyal statü ve bir yaşam tarzını ifade etmiyordu. Serbest zaman üretici aktivitelerden sonraki bir zamandı ve işin/çalışmanın yeniden üretimi için gerekli bir rahatlama/boşalma zamanıydı. Bir bakıma serbest zaman işi destekleyici onu takviye edici bir kullanımı içermiştir. Serbest vaktin, yönetsel ve toplumsal gönenç açısından bir fonksiyonelliğe sahip olması, bu vaktin yönetici kesim tarafından değişik eğlenceler sunularak optimal şekilde kullanılmasını getirmiştir. Kitle serbest zaman türleri (oyunlar, spor, gladyatör dövüşleri vs.) bu dönemde ortaya çıkmış ve işi tamamlayıcı olarak görülen bu serbest zaman görüşü, modern zamanlardaki anlayışla da paralellik taşımaktadır.

Orta dönemde serbest zaman, sadece bir dinlenme ve etkinlik zamanı değil, aynı zamanda üst sosyal tabaka arasındaki bir sosyal temsil alanıydı. Yunan düşüncesinin aksine serbest zaman, işten boşalma ve hangi etkinliğe katılacağını seçme özgürlüğünü ifade ediyordu. Geç orta çağda, serbest zaman; gösteriş, lüks, haz ve israfa doğru dönüşmeye başladı. Serbest zamanın kullanımı köleci çalışma düzeninin aksine bir soyluluk işareti oldu (Juniu, 2000, s. 69-70). Veblen’in “gösterişçi tüketim” anlayışıyla çakışan bu serbest zaman anlayışı, yapay bir zenginlik, prestij ve güç kaynağı olarak modern zamanımıza kadar gelir (Aytaç, 2002,s.236).

1.2.2.2. Sanayileşme Sonrası Serbest Zaman

Sanayi devriminden sonra makineler sayesinde üretim hızı ile birlikte çalışma saatleri de buna paralel olarak artmıştır. Çalışanlar da makinelerin bir parçası gibi görülerek, çalışana ve çalışma hayatına sadece üretimin nasıl en üst seviyeye çıkarılabileceği penceresinden bakılmıştır. Bu da süreç içerisinde çalışanlarda mutsuzluğa, umutsuzluğa ve

tatminsizliğe yol açmıştır. Bu neden çeşitli deney ve araştırmalar sonucunda fiziki imkanların üretkenlik için yeterli bir koşul olmadığı anlaşılmış ve çalışma saatleri kısalmaya başlayarak, serbest zaman süreleri artmıştır.

Modern toplumlarda çalışma zamanının kısalması ile iş dışındaki serbest zaman artış göstermiştir. Ortaya çıkan serbest zamandan istifade etmek için serbest zaman endüstrileri ortaya çıkmış ve hızla gelişmiştir. Turizm, dinlence, spor, tatil, oyun, hobiler ve eğlenceye harcanan paralar hızla artmıştır.

Serbest zamanın en üst düzeyde kar sağlama amacıyla kapitalizm, eğlence ve hizmet sektörüne el atarak her türlü ödeme formülünü yaratmıştır. Gösteri ortamları, tatil gezileri, kültürel tüketim, sohbet programları ve önemli kişilerle tanışma, yemek yeme gibi toplumsallık satışını arttırmıştır. Birer gösteri metası olan bunlar aslında renksiz ve donuktur. Ayrıca rekreasyon olanaklarının toplumda eşit dağıldığı da söylenemez. Artık teknoloji insanların serbest zamanlarını evine kadar gelerek doldurmakta olup, bu kolaylıklara internet olanakları da eklenmiştir (Köktaş, 2004,s.29-34).

Serbest zaman, günümüzde çağdaş yaşamın ve çalışma koşullarının insanlar üzerinde oluşturduğu baskı, yorgunluk ve monotonluğu gidermek veya dengeleme sürecidir. Çağın olgusu olan ileri teknoloji ve otomasyon bir yandan üretim artışı ve sermaye birikimi sağlamak ve insan gücünün daha kısa süre çalışarak gerekli ve yeterli üretimi gerçekleştirmesine imkân vermekte; öte yandan yarattığı monotonluk, yabancılaşma, gürültü, çevre kirlenmesi gibi faktörlerle yıpranma ve fazla yorulmasına yol açmaktadır (Efbesler, 1987, s.10).

1.2.3. Serbest Zamanla İlgili Temel Kavramlar

Zaman kavramı: İnsan yaşamı; uzun veya kısa süreli, tekrarı imkânsız, başlangıcı ve sonu belli, saatle ölçülen bir bölümdür. Zaman genel olarak üç tipte incelenebilir. Zaman çeşitleri ve nasıl kullanıldıkları Tablo-1 deki gibi açıklanabilir (Hacıoğlu, Gökdeniz, Dinç, 2003, s.15).

Tablo 1.1: Zaman Tipleri ve Kullanılma Şekilleri

Zaman Tipleri	Nasıl Kullanıldığı
Var olma ile ilgili zaman (Biyolojik zaman)	Yemek, uyumak, vücut temizliği için kullanılır.
Çalışma, iş görme zamanı	Çalışarak kullanılır.
Serbest - Boş Zaman	Oyun-Dinlence-Eğlence için kullanılır.

Kaynak: Necdet Hacıoğlu, Ayhan Gökdeniz, Boş Zaman ve Rekreasyon Yönetimi, Ders Notları, Balıkesir, 1998, s.23

1.2.3.1. Varolma Zamanı

İnsan yaşamı önce biyolojik ihtiyaçlarının giderilmesiyle başlar. Uyumak, yemek içmek ve vücut sağlığı gibi temel ihtiyaçların giderilmesi için insan, yaşamından belirli bir bölümü ayırması gereklidir.

Biyolojik ihtiyaçlarını gideren kişi yaşamını devam ettirebilmesi için belirli bir mesleğe sahip olması onu icra edip, yaşam için gerekli maddi imkânları sağlaması gerekir. İş, çalışma zamanı içinde yerine getirilen, hayatı kazanmak için başvuru olan bir faaliyettir.

1.2.3.2. Çalışma Zamanı

Çalışma zamanı; insan yaşamı için gerekli maddi imkânları kazanmak, hayatı kazanmak için fiilen yapılan çalışma, iş görme zamanıdır. Bu zamanı değerlendirmek için işe giderken-gelirken veya iş arası meydana gelen zamanda çalışma zamanı olarak değerlendirilmektedir. İş kanununa göre kişiler, işe giderken yolda kaza geçirdiklerinde bu bir iş kazası olarak yorumlanmaktadır.

Çalışma zamanı ikiye ayrılır;

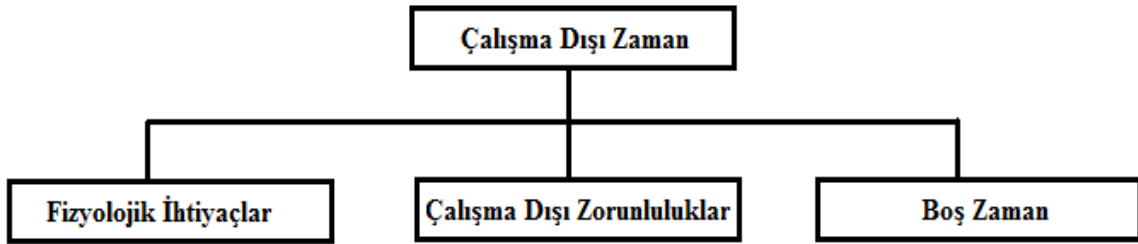
- a) Çalışma bilfiil iş için ayrılan süreli zaman,
- b) İşle ilgili, işin gerektirdiği zamandır.

Bazı sosyologlar ise; işe gidip-gelirken kullanılan zamanı boş zaman olarak nitelendirmektedirler. Çünkü Paris'te metroyla veya banliyö trenleri ile işe gidip gelen işgörenler seyahatleri boyunca, gazete, kitap okumakta, sohbet edip, kâğıt oynamakta ve bilmece çözmektedirler. Bu durumda, yolda geçen bir süre boş zaman niteliği kazanmaktadır.

İşi bitirmek veya işin gerekliliği olarak yapılan fazla çalışma, gönüllü mesaiye girmektedir. Bu zaman dilimi de bir çalışma zamanıdır. Fakat mecburi sekiz saatlik çalışma dilimi dışında meydana gelir. Ekonomik gelir düzeyleri düşük sabit gelirlili işgörenler veya göçmenler normal sekiz saatlik çalışma mesaisi dışında ikinci bir ek iş yaparak, ikinci bir iş zamanını kullanırlar. Bu kişiler dinlenme zamanlarından fedakârlık yapmaktadırlar.

1.2.3.3. Boş – Serbest Zaman

Boş – Serbest Zaman, bireyin hem kendisi ve hem de başkaları için bütün zorunluluklarından veya bağlantılarından kurtulduğu ve kendi isteği ile seçeceği bir faaliyetle uğraşacağı zamandır. Serbest zaman genellikle çalışma dışında kalan zaman dilimidir.

Şekil 1.2: Kullanım Şekillerine Göre Zaman Bölümlemeleri(Hacıoğlu ve Diğ.,2003,s.16)

Görüldüğü gibi çalışma dışı zamanda kendi içinde üç bölüme ayrılabilir. Fizyolojik ihtiyaçlar (yemek-içmek, uyumak) dışında insan yaşamının temelini oluşturan, ancak normal süreler haricinde kalan, eğlenmek, sohbet veya bir arkadaş grubuyla uzun süreli yemek yemek yine serbest zaman içine girmektedir.

Çalışma dışı zorunluluk ise; iş dönüşü kişilerin veya ailesinin, evinin zorunlu ihtiyaçlarını karşılamak için kullandığı zamandır. Ev için alışveriş yapmak, bahçe sulamak, hayvanlara bakmak gibi. Burada zorunluluk ve çıkar olması gerekmektedir. Bu çeşit zaman dilimine Fransız sosyolog Dumazzdier “Yarı – Boş Zaman” demektedir (Hacıoğlu, Gökdeniz, Dinç, 2003, s.15).

Abadan, serbest zamanı, uyumak, yemek yemek, vücut temizliği yapmak, okula gidip gelmek, ders veya bilinçli çalışmak dışında kalan vakit veya kişinin üretime yönelmiş faaliyetleri sırasında veya onu takiben girişmekte olduğu üretim dışında harcayabileceği süre olarak tanımlamıştır (Abadan, 1966, s.3).

1.2.4. Serbest Zamanın Yapısal Özellikleri

Serbest zaman faaliyeti dinlenme, (sınırların gevşemesi), geniş anlamda oyalanma ve kişiliğini geliştirme amacı ile yapılır. Serbest zamanın özelliklerini şu şekilde sıralamak mümkündür;

- Serbest zamanın sorumluluk taşıyan bir görev olması,
- İş hayatının ortaya çıkardığı, bedensel yorgunluğu, zihinsel gerilimi azaltma olanağı veren dinlenme ve serbest vakit geçirme işlevi olması,
- Tek düzeliğe kaçıp kurtulmayı sağlayan, eğlenme ve boşalma işlevi olması,
- Fiziksel, zihinsel ruhsal kapasitenin gelişmesine uygun yeni koşullarda kişilik geliştirme işlevi olmasıdır.

Bu özellikleri gerçekleştiren kişiler kendi istek ve hür iradelerine göre çaba harcarlar. Dışarıdan bu faaliyeti yapanlara zorlama yapılamaz. Kişi yaptığı her şeyden kendini sorumlu tutar, zamanı ve yeri kendisi belirler (Hacıoğlu ve diğ., 2003, s.28).

1.2.5. Serbest Zaman Değerlendirme Fonksiyonları

Serbest zaman; kişiye, bir özgürlük mekânı ve kişisel fikirlerini ifade etme ortamı sağlar. Serbest zamanın fonksiyonlarını üç ana başlıkta inceleyebiliriz.

1. Psiko-Sosyolojik Fonksiyonlar: Kişinin çalışma hayatıyla dengeli bir psikolojik yaşantısı olmalıdır. J.Dumazdier, bu konuyla ilgili üç fonksiyondan söz eder.

- a. Detente (barış) huzur fonksiyonu,
- b. Eğlence Fonksiyonu,
- c. Gelişme Fonksiyonu.

a. Detente Fonksiyonu: İnsanların hem dinlenmesini, hem de rahatlamasını, serbest olmasını ifade eder. İş, çalışma ortamı ve yaşantı insanı yormakta ve detente zorlamaktadır.

b. Eğlence Fonksiyonu: Eğlence detenti tamamlar. Hayatın monotonluğunu, yaşamın güzelliğini, buldukları atmosferi değiştirme isteği özellikle gençlerde görülür. İnsan

yaşamında acı ve kederlerini unutturacak bir vesileye ihtiyaç vardır. O da eğlencedir. Oyunlar eğlenmenin önemli bir parçasıdır. Eğlence sosyal ilişkileri de geliştirir.

c. Gelişme Fonksiyonu: İş zamanı dışında kişinin kendisini geliştirmesidir. Bu gelişme fiziksel, artistik veya entelektüel gelişme olabilir. Kişinin yaratıcılık karakteri olması, müzik, resim ve sporla ilgilenmesi onun gelişmesine olanak sağlar.

2. Sosyal Fonksiyonlar: Şehirleşme, çağın çalışma koşulları ve toplu konutlarda ki yaşam, insanlarda sosyal ilişkilerin azalmasına neden olmuştur. Aile hayatları çok önemlidir ve serbest zaman insanlarla ilişki kurmanın önemli bir amacıdır.

3. Ekonomik Fonksiyonlar: Ekonomik sistemler için serbest zamanın bir fonksiyonu vardır. Dinlence, çalışmanın karşıtı olarak gösterilir. Fakat dinlence bir tüketim olayıdır. O nedenle ekonomik özelliği vardır. Buna karşın eski bir özelliğini de muhafaza eder. Dinlence zaman ve para israfıdır. Hâlbuki ekonominin önemli bir motoru haline gelmiştir. Çalışma saatlerinin azalması, serbest zamanın artması, kişilerin mesleki yetenek ve özelliklerinin ortaya çıkmasına yaramıştır. Böylece, yeni bir iş gücünde doğmuştur. Bu iş gücü arzı içerisindeki üreticiler tüketici durumuna gelmiştir. O nedenle, serbest zaman bir tüketim zamanıdır. Yiyecek tüketimi bir çeşit serbest zamanın değerlendirilmesidir. Fransa'da yaklaşık iki saat yemekte geçirilir (Hacıoğlu, Gökdeniz, Dinç, 2003, s.28-29).

1.2.6. Serbest Zaman Faaliyetlerine Katılmayı Etkileyen Faktörler

Torkildsen, kişilerin serbest zaman faaliyetlerine katılmalarını etkileyen faktörleri; kişisel, sosyal, durumsal ve fırsat faktörleri olmak üzere 3 ana grupta ele almıştır. Her bir faktörün serbest zaman faaliyetlerine katılmayı etkileme derecesi kişiden kişiye farklılıklar gösterebilmektedir (Demir, 2001, s.7). Örneğin: Bazı bireyler için yaş faktörü, ne tür serbest zaman faaliyetine ne kadar sıklıkla katılmayı belirleyen önemli bir faktör iken kimilerine göre gelir, serbest zaman faaliyetlerine katılmayı etkileyen en önemli sosyal ve durumsal faktör olmakta, kimilerine göre ise bireyin eğitim düzeyi en önemli sosyal ve durumsal faktörler arasında yer almaktadır.

Tablo 1.2. Serbest Zaman Faaliyetlerine Katılmayı Etkileyen Faktörler

Kişisel Faktörler	Sosyal ve Durumsal Faktörler	Fırsat Faktörleri
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Yaş ▪ Yaşam Dönemi ▪ Cinsiyet ▪ Medeni Hal ▪ Bağlılık ▪ İstek ve Amaçlar ▪ Bireysel Yükümlülükler ▪ Beceriklilik ▪ Serbest Zamanın Algılanması ▪ Davranışlar ve Motivasyon ▪ İlgiler ve Zihinsel Meşguliyet ▪ Yetenek ve Yeterlilik (Fiziksel Sosyal ve Entelektüel) ▪ Kişilik ve Güven ▪ Kişinin Doğduğu Kültür ▪ Yetiştirme Eğitim Geçmişi 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Meslek ▪ Gelir ▪ Gelir Fazlası ▪ Maddi Zenginlik ve Mallar ▪ Otomobile Sahip olma ve Hareketlilik ▪ Elverişli Zaman ▪ Görevler ve Yükümlülükler ▪ Ev ve Sosyal Çevre ▪ Arkadaş ve Akran Grupları ▪ Sosyal Rol ve İlişkiler ▪ Çevresel Faktörler ▪ Yoğun Serbest Zaman Faktörü ▪ Eğitim ve Marifet ▪ Yoğunluk Faktörü ▪ Kültürel Faktörler 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Elverişli Kaynaklar ▪ Tesisler (Tür ve Kalite) ▪ Duyarlılık ▪ Fırsatların Algılanması ▪ Rekreasyon Hizmetleri ve Tesislerin Dağılımı ▪ Ulaşılabilirlik ve Konum ▪ Faaliyetlerin Tercihi ▪ Ulaştırma ▪ Maliyetler: Önce, Esnasında, Sonra ▪ Yönetim: Politika ve Destek ▪ Pazarlama ▪ Programlama ▪ Ulaşılabilirlik ▪ Siyasi Politikalar

Kaynak: Torkildsen, 1992, s.91)

1.2.7. Boş Zaman Hakkı

Günümüzde evrensel bir insan hakkı sayılan boş zaman daha 20 inci yüzyılın başında insanlar için bir tembellik ve savurganlık olarak görülmekteydi (Abadan, 1966, s.8) .

Lafargue, “Tembellik Hakkı” (1883) adlı eserinde çalışma denilen çılgınlığa karşı insanoğlunun karşı koymasını gerektiğini savunur. Çalışmanın tümüyle yadsınması yerine herkesin çalışmasını, buna karşın çalışma sürelerinin günde en fazla 3 saatle sınırlı tutulmasını önerir. Geriye kalan zaman ise, insanların yaratıcı etkinliklerde bulunmaları için serbest bırakılmalı, baskıcı ve müdahaleci etkilerden arındırılmalıdır. Burjuvazinin ancak çalışanın yaşamaya hakkı olduğu şeklindeki “çalışma hakkı” prensibine karşı koyan Lafargue, “Tembellik Hakkı” adı altında “boş zaman hakkını” savunur. Lafargue’ya göre emekçiler günde 14-16 saat, çok güç koşullarda çalışmak suretiyle tüm insani, moral ve sanatsal yaratıcılıklarını yitirmekteler, bu durum emekçilerin varoluşsal bilinçlerinin aşınmasına ve

yönetici seçkinlerin onlar üzerindeki denetim ve eşgüdüm erkinin kurumlaşmasına yol açmaktadır. Lafargue'nun temel amacı bireyin fiziksel ve zihinsel potansiyelini başkası için tüketmesi yerine kendine özgü yaratıcılıklarını sergileyebilecekleri faaliyetler içine girmek suretiyle bilinçleri üzerinde denetimi ortadan kaldırmak ve bireyin kendisini ikamesine olanak tanımaktır.

Lafargue, makinenin insana özgürlüğünü bahşeden bir tanrı olduğunu, onu zor ve yıkıcı çalışma koşullarından uzaklaştırdığını, özgürlük ve boş zaman olanağı sunduğunu belirtmektedir. Lafargue'ya göre makinelerin etkili kullanımı sonucu, çalışma süreleri en fazla 3 saatle sınırlı tutulacak ve bu durumda “toplumsal hiyerarşi, bölüşüm ve organizasyonda radikal değişimler” meydana gelecektir.

Lafargue, burjuvazinin emekçi kitleyi tümüyle çalışma kölesi olarak tutmak için kilise geleneğinden uzaklaştırdığını ileri sürer. Çünkü kilise emekçilere yılda 90 gün dinlenme hakkı tanıyordu. Burjuvazi, üretimi ve kazancı artırmak için tatilleri kaldırarak, dinlenceyi en aza indirdi. Burjuvazinin yükselmesi ile birlikte çalışma günleri ve saatleri kilisenin kutsalı ön planda tutan düzenlemelerine göre değil kâr ve kazancı ön planda tutan bir düzenlemeler ağına göre gerçekleşmeye başladı. Burjuvazinin yükselişi ve kapitalist ahlakın yaygınlaşması ile birlikte boş zaman sürekli yadsınan bir olgu haline geldi. Lafargue'nun kapitalist çalışma etiğine ilişkin sorgulamaları kuşkusuz 19. Yüzyıl Batı Avrupa'sında çalışmanın insan hayatının temel ereği sayılmasına ve ayakta kalmak için çok çalışmanın insanın yazgısı olarak görülmesi gerçeğine dayanmıştır. Batı Avrupa'da ilk kapitalist geleneğin oluşma sürecinde birey ve toplumsal kesimlerin kapasitelerini çok aşan zor şartlarda işe koşulması, Lafargue'nun bu çalışmaya karşı “boş zaman hakkını” bireyin temel gereksinimi olarak görmeye itmiştir.

Lafargue, çalışmanın başlı başına amaç haline gelmesinin temelindeki rasyonalizmi emekçi kitlenin anlamadığını belirtir. Kapitalizm, fazla üretimi yok etmek için tüketici haza ihtiyaç duymakta ve bunu bireyler için değil kendi iktidarını sürekli kılmak için istemektedir. Lafargue'ya göre, “işçilerin, kendilerini öldürürcesine çalışma ve yokluk içinde sürünerek yaşama gibi çılgınlığı karşısında, kapitalizmin büyük üretim sorunu üretici bulmak ve onların gücünü iki katına çıkarmak değil, tüketici bulmak, isteklerini kamçulamak ve onlarda sahte gereksinimler yaratmaktır.”

Lafargue'nun boş zamana ilişkin görüşleri, özellikle 19.yüzyılda kapitalist etikin, çalışmayı kutsayan, yaşamın öznel zevklerinden yararlanmayı dışlayan, eğlenceyi ve hazzı küçümseyen paradigmasını sarsacak bir dinamizme sahipti. Boş zamanın özerk bir alan olarak

belirmesinde Lafargue'nun bir boş zaman manifestosu niteliğindeki "Tembellik Hakkı" adlı yapıtının önemli yeri vardır (Aytaç, 2002, s.239-240).

Lafargue'ya benzer bir bakışı da Gonçarov'da görmekteyiz. Gonçarov, "Oblomov" adlı eserinde çalışkanlık, üretkenlik ve verimlilik kavramlarının modern zamanlarda yüceltilmesine tepki göstererek; çalışmayı tiksindirici bir eylem, emeğin para karşılığında yapılmasını ise daha aşağı bir şey olarak görür. Buna karşılık, boş zamanı, yorgunluğu, yaşanan anın içsel hazlarını, öznel zevklerini ise yücelterek, bireyin çalışma kölesi olmasının bir yazgı olmadığını yaşanan anı maksimize haz zamanı olarak tüketmesinin önemine vurgu yapar (Aytaç, 2002,s.240).

Serbest zamanı değerlendirme, toplumsal değerler aşılama, demokratik davranış kazandırma ve bireyin kendisini gerçekleştirme sağlayan özü ile eğitimin önemli bir türü olarak kültürel haklar içerisinde kabul edilmektedir. İnsan hakları ve çocuk hakları sözleşmelerinde bu hakların gereken yeri aldığını görmekteyiz.

İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'nin bu konudaki dayanak maddeleri;

Madde 24- Her şahsın dinlenmeye, eğlenmeye, bilhassa çalışma müddetinin makul surette sınırlandırılmasına ve muayyen devrelerde ücretli tatillere hakkı vardır.

Madde 27-1. Herkes, topluluğun kültürel faaliyetlerine serbestçe katılmak, güzel sanatları tatmak, ilim sahasındaki ilerleyişe iştirak etmek ve bundan faydalanmak hakkına haizdir (Köktaş, 2004, s.42).

1.3. Rekreasyon

1.3.1. Rekreasyonun Tanımı ve Özellikleri

Rekreasyon, yenilenme, yeniden yaratılma veya yeniden yapılanma anlamına gelen Latince **recreatio** kelimesinden gelmektedir. Türkçe karşılığı yaygın bir şekilde serbest zamanları değerlendirme olarak kullanılmaktadır. Bu ise, bireylerin ya da toplumsal kümelerin serbest zamanlarında gönüllü olarak yaptıkları dinlendirici ve eğlendirici etkinlikler anlamını taşımaktadır (Ozankaya, 1980, s.27)

Rekreasyonun, yeniden yaratma anlamındaki klasik yaklaşımına göre; rekreasyon, kişiyi zorunlu iş ve etkinliklerinden sonra yenileyen, dinlendiren ve gönüllü olarak yapılan faaliyetler olarak tanımlanmaktadır (Kraus, 1984, s.32)

Günlük hayatta sıkça kullandığımız ve önemi her geçen gün daha da artan rekreasyon kelimesi ne anlama gelmektedir? Türk Dil Kurumunca Fransızca kökenli recreation kelimesinden geldiğini söylenen rekreasyon kelimesi:

1. İnsanların serbest zamanlarında, eğlence ve spor amacı ile gönüllü olarak katıldıkları etkinlikler,
2. Bir bölgeyi insanların eğlenme, dinlenme amacıyla kullanabilecekleri bir duruma getirme, anlamındadır.

Rekreasyonun, yeniden yaratma anlamındaki klasik yaklaşımına göre; rekreasyon, kişiyi zorunlu iş ve etkinliklerinden sonra yenileyen, dinlendiren ve gönüllü olarak yapılan faaliyetler olarak tanımlanmaktadır (Karaküçük, 1999, s.56).

Modern anlamda, bir sosyal kurum, bilgiler topluluğu ve profesyonel bir çalışma alanı olarak rekreasyon; işten bağımsız, kendi içinde değerli olan, kişinin pek çok ihtiyacını karşılayan, dolu ve mutlu bir yaşam aracıdır. Bu yaklaşımla rekreasyon, en yaygın olarak, insanların gönüllü olarak serbest zamanlarında katıldıkları ve kişisel olarak doyum sağladıkları aktiviteler olarak tanımlanabilir (Karaküçük, 1999, s.57).

İnsanların geçmiş yıllardan bugüne kadar, yaşam şartlarında ve yaşam seviyesinin yükselmesinde değişmeyen üç ana unsur bulunmaktadır. Bunlardan birincisi çalışma, ikincisi uyuma, üçüncüsü de diğer temel gereksinimler olarak belirlenmiştir. Bu unsurlardan arta kalan zaman “serbest zaman” olarak belirtilir. İnsan yaşamındaki serbest zamanın, fiziki ve sosyo-ekonomik kıymetlendirilmesi bir rekreasyon aktivitesidir (Hacıoğlu,Gökdeniz, Dinç, 2003, s.15).

İnsanlar serbest zamanlarında bulunulan mekândan uzaklaşmak, dinlenmek, hava değişimi, gezme-görme, sağlık beraber olma, heyecan duyma, farklı yaşantılar elde etme gibi değişik amaçlarla ev dışında veya içinde, açık veya kapalı alanlarda, pasif - aktif şekilde şehir içinde veya kırsal alanda etkinliklere katılırlar. Rekreasyon, insanların serbest zamanlarında katıldıkları bu etkinlikleri ifade eden bir kavramdır.

Genel anlamda rekreasyon faaliyetleri, insanların serbest zamanlarında da eğlence ve tatmin dürtüleri ile gönüllü olarak katıldıkları ve onlara bedensel, ruhsal yorgunluklarını giderip, fiziksel ve ruhsal açıdan yaratıcı bir güç kazandıran faaliyetler olarak tanımlanabilir (Hacıoğlu,Gökdeniz, Dinç, 2003, s.29).

“Rekreasyon” yabancı terminolojide bir hastalıkta sonra eski haline gelmek, tazelenmek, yorgunluğu gidererek eski iş ve başarısını kazanmak anlamlarına gelen

rekreasyon, zamanla eğitime de girmiş ve bir anlamda insanların serbest zamanlarının değerlendirilmesini ifade etmeye başlamıştır. Rekreasyon insanın öz benliğine uygun ve yapmaktan zevk aldığı bir faaliyete katılması ile monoton modern hayat ve yaşam kavgasının sıkıcı havasından sıyrılarak kendisini bulması ve kendi duygularına ortak olacak diğer insanlarla kaynaşarak zevk içinde sosyal bir kişilik kazanmasıdır (Kenan Kılıç, 2006, s.9).

Rekreasyon kavramının daha geniş açıklanabilmesi için şu tanımlayıcı temel ifadeler kullanılmaktadır (Butcher, 1972, s.4).

1. Rekreasyon, serbest zamanlarda yapılır. İş değildir. Kar gayesi taşımaz.
2. Rekreasyonda kişi; gönüllü olarak ve tamamen kendi arzusu ile katıldığı etkinliklerde bulunur.
3. Rekreasyon faaliyetleri, katılana zevk veren, mutlu eden ve neşelendiren bir tarzda olur.
4. Rekreasyon faaliyeti, kişisel ve toplumsal fayda sağlar.
5. Toplumsal değerlere aykırı değildir. Yemek yemek, uyumak gibi hayati önem taşımaz.

1.3.2. Serbest Zaman ve Rekreasyon İlişkisi

Serbest zaman kişinin yapmak zorunda olduğu kişisel, mesleki, ailevi ve toplumsal yükümlülüklerini yerine getirdikten sonra geriye kalan zaman ve bu zamanda yapılan uğraşları içerir. Bu zaman zarfında yapılan uğraşılara serbest zaman değerlendirme "rekreasyon" denilmektedir. Yani rekreasyonu genel anlamda, insanların serbest zamanları içerisinde gerçekleştirdikleri aktiviteler olarak tanımlamak mümkündür.

Avrupa standartlarına göre, 80 yıllık bir insan ömrünün % 32'lik zaman dilimi serbest zaman olarak şekillenirken, bu oran ülkemiz kent insanında % 40 civarındadır. İnsanların, ömründe önemli bir zaman dilimini oluşturan serbest zaman içerisinde; günde birkaç saat, hafta sonlarında bir iki gün yılda 15-30 gün gibi değişik süreler insanların serbest zamanlarını değerlendirmeleri esnasında gezme, dinlenme, eğlenme, spor yapma şeklindeki aktif ve pasif uğraşlarının tümü rekreasyondur (Küçüktopuzlu,2003, s.37).

Ancak rekreasyonu tanımlarken, yalnızca serbest zaman aktiviteleri olarak tanımlamak yetmez. Çünkü sıradan bir aktivitenin rekreasyon olabilmesi için gerekli bir takım koşullar söz konusudur. Örneğin; her hangi bir aktivitenin rekreasyon olabilmesi için, o aktivitenin "serbest zaman" süreci içinde gerçekleşmesi gerekmektedir. Bir futbolcu için

futbol oynamak işinin gereği bir zorunluluk bir mesaidir ancak bir devlet memuru için hafta sonu dinlenme alanında futbol oynaması bir rekreasyon faaliyetidir. Dolayısıyla rekreasyon bir iş, para kazanma yöntemi değil, serbest zaman içinde gerçekleştirilen, kişiye haz veren bir aktivitedir. Bu açıklamadan rekreasyonun, kişiye zevk veren, kişinin hoşuna giden ve ona mutluluk veren bir olay olduğunu da belirtmek gerekir. İnsanlar rekreatif olarak hangi faaliyette bulunurlarsa bulunsunlar, o faaliyetten zevk almaları ve aktivite sonunda kişisel haz ve mutluluk duymaları gerekmektedir. Satranç oynamak kimileri için bir zevk ve kişisel merak ise kimileri için de son derece sıkıcı ve gereksiz bir faaliyettir. Bunun yanında rekreasyon faaliyetleri, tamamen kişinin gönüllü, kendi istek ve iradesiyle katıldığı etkinliklerdir. Hiç bir rekreasyon faaliyeti zorunlu katılımı gerektirmez. Bir başka rekreasyon özelliği de bu noktadan yola çıkılarak tanımlanabilir ki bu da; rekreasyon faaliyetlerinin yaşamsal özellik taşımasıdır. Yani rekreasyon faaliyetleri yapılmadığında kişinin hayati ve yaşamsal fonksiyonlarında bir eksiklik meydana gelmez. Son olarak da rekreasyon faaliyetlerinin kişisel fayda sağlayıcı özelliğinden söz edebiliriz. Çünkü insanlar katıldıkları rekreasyon faaliyetleri sonunda mutlak bir keyif alma, tatmin olma ve rekreasyon amacının gerçekleşmesi beklentisi içindedirler. Dinlenmek, eğlenmek ya da bir beceri edinmek amacıyla rekreasyon faaliyetinde bulunan kişi, ister aktif ister pasif olsun katılım gösterdikleri bu aktivite sonunda dinlenmiş, eğlenmiş ya da istediği beceriyi edinmiş olmak arzusundadır (Küçüktopuzlu, 2003, s.37).

Yukarıda saydığımız özellikler, serbest zaman içerisinde yapılan faaliyetlerin rekreasyon özelliği kazanması için gerekli koşullar olarak da sıralanabilir. Çünkü serbest zaman içindeki her faaliyet rekreasyon değildir. Örneğin kişinin mesai bitiminde eve dönüp uyuması ya da T.V. seyretmesi her ne kadar serbest zaman sürecinde gerçekleşiyor olsa da, rekreatif faaliyet değildir. Dolayısıyla rekreasyon faaliyetlerinin belli amaçları vardır. Bu amaçlarının başında "dinlenme" gelir. Dinlenme bir serbest zaman rekreatif faaliyeti olarak, daha önce de belirttiğimiz gibi günümüz yaşam şartlarının zorunlu kıldığı bir ihtiyaçtır. Dinlenme ihtiyacının giderilmesi, okul ya da iş yaşamının stresinden uzaklaşmak ve psikolojik olarak rahatlamak amacını taşır. Kişi dinlenirken, kişisel zevk, beğeni ve yeteneklerini ön plana çıkarabileceği hem izleyici hem de katılımcı olabileceği aktiviteleri seçer. Bunu yanında rekreasyon, "kültürel" amaçlı olarak yapılan gezi, araştırma, tatil programları, yayın takibi gibi aktivitelerdir. Bir başka rekreasyon amacı ise "gönüllülük"tür. İnsanların serbest zamanlarında, karşılığında her hangi bir maddi kazanç beklemeक्सizin yaptığı sosyal gönüllülük ve sivil toplum örgütlerine katılımcılık, rekreasyonun aynı zamanda toplumsal amaçlı uygulanmasını da göstermektedir. "Sportif ve sağlık" amaçlı yapılan

rekreasyon faaliyetlerinde öncelikle sağlık konusuna değinmekte yarar vardır. Bir rekreasyon aktivitesi sağlık amaçlı yapıldığı zaman, bir hastalık ya da fiziksel bir zorunluluk gerektirmemelidir. Yani kişi her hangi bir tavsiye ya da zorunluluk olmaksızın kaplıca turizmini tercih edebilir. Ancak romatizmal bir rahatsızlığı nedeni ile doktor tavsiyesi üzerine kaplıca tedavisi uygulayan kişi rekreasyon faaliyetinde bulunmuş olmaz. Aynı durum sportif faaliyetler için de geçerlidir. Kişi kendi yetenek ve zevkleri doğrultunda düşük tempolu koşu yapmaktan hoşlanabilir. Ancak menüsküs ameliyatı sonrasında, diz eklemine eski fonksiyonlarını kazanmasına yönelik egzersiz bir programı dâhilinde yapılan koşu, rekreatif faaliyet sayılmaz (Küçüktopuzlu, 2003, s.37).

1.3.3. Rekreasyonun Önemli Fonksiyonları

Bugüne kadar yapılan çalışmalar gerek bireylerin gerek toplumların fiziksel, fikri, hissi ve moral sağlığı yönünden rekreasyonun önemini ortaya koymuştur. İnsan varlığında doğrudan tatmin hissi yaratan özel bir ruh hali ve davranış yoluyla belirtilen rekreasyon, insan faaliyetlerinin değişik bir safhasıdır. Kişisel ve toplumsal yönden rekreasyonun gerçek değeri, diğer temel insan ilişkilerine olan etkisinde ve toplum gücüne yaptığı katkıdadır (Bayraktar 1975, s.31).

Rekreasyon fırsatlarından yoksun kalan bir kimse ile bu yönden iyi imkânları kullanma şansına sahip olan kimse arasında sağlık yönünden, çevreye ve kanunlara karşı tutum bakımından belirli farklar görülür. Her şeyden önemlisi rekreasyon hayatı değerlendiren ve ona anlam kazandıran bir ruhsal davranıştır. Bu bakımdan dünyanın her yerinde insanlar fiziksel, ruhsal ve toplumsal yapıları yönünden rekreasyona muhtaçtırlar.

Rekreasyonun en önemli fonksiyonlarını aşağıdaki gibi özetlemek mümkündür.

- Kişi ve toplum sağlığını düzeltir.
- Fiziksel sağlık oluşturan, sportif faaliyetler ve açık havada serbest hareket imkânı organizmayı olumlu yönde geliştirir, organların düzenli çalışmasını sağlar, sinir gerginliklerini giderir. Aynı zamansa sportif faaliyetler; bünyenin güçlenmesi dolayısı ile birçok sakatlığa ve hastalığa karşı vücudun dirençli olmasını sağlar.
- Ruhsal sağlık oluşturan, çevre değişimi, tabi ve kırsal alanlar, ruhsal gerginlikleri giderir. İç huzuru sağlar.

- Moral sağlık oluşturan, iyi düzenlemiş rekreasyonel imkânlarla insan karakterinin gelişmesine yön verir. Kişinin suça yönelimini azaltır. Kişi ve toplum morali yükselir.
- Entelektüel hayatı geliştirir.
- Rekreasyon yolu ile yeni fikirlerin teşviki, bir kimsenin gerçek varlığını bulması hayat görüşünün genişletilmesine, hayatın temel amacı üzerinde fikirlerin aydınlığa kavuşturulması sağlanır.
- Eğitime yardım eder.
- Oyunlar ve gezilerle insanların tecrübe kazanmayı yeni şeyler öğrenmesi mümkün olur.
- Güzel sanatlarla ilgili rekreasyon faaliyetleri ve çeşitli sporlar aynı zamanda öğretici düşündürücü ve geliştirici yönleri ile de önem taşırlar.
- Rekreasyon faaliyetleri insanı zaman tasarrufuna teşvik eder, çalışma randımanını yükseltir.
- Toplumsal hayatı düzenler.
- Rekreasyon faaliyetleri ile kişilerin ve gurupların bir araya gelmesi toplumsal ilişkileri geliştirir, dayanışma ve yardımlaşmayı sağlar.
- Serbest hareket ve düşünce imkânı, dayanışma ve yardımlaşma ile demokratik bir toplum ortaya çıkar.
- Uluslar arası ilişkileri geliştirir.
- Çok yönlü bir rekreasyonel faaliyet diyebileceğimiz turizm yoluyla çeşitli ülke insanların birbirini tanıması anlaması mümkün olur.
- Uluslar arası yakınlaşma dünya barışı için elverişli bir zemin hazırlar.

1.3.4. Rekreasyona Duyulan İhtiyacın Gelişimi

Rekreasyon fırsatlarından yoksun olan bir kimse ile bu yönden iyi imkanları kullanma şansına sahip olan kimse arasında sağlık yönünden çevreye ve kanunlara karşı tutum bakımından belirli farklar görülür. Her şeyden önemlisi rekreasyon hayatı değerlendiren ve ona anlam kazandıran bir davranıştır. Bu bakımdan dünyanın her yerinde insanlar fiziksel, ruhsal ve toplumsal yapıları yönünden rekreasyona muhtaçtırlar.

İçinde rekreasyon ihtiyacı bulunan insan ihtiyaçlarının giderilmemesi durumunda her şeyden önce mutsuz olur. İnsanların amacı, en şiddetlisinden başlayarak ihtiyaçlarını gidermektedir. Bu amaçlara ulaşamadığı takdirde insanlarda bir takım sosyal ve psikolojik

problemler doğabilir. Ancak hiç kimse hiçbir zaman hedefine tam olarak ulaşamaz. Çünkü her zaman yeni arzular ortaya çıkar (Berne,1988, s.78).

Rekreasyon insanlar için evrensel bir ihtiyaçtır. Tarihin her devrinde ve dünyanın her yerinde bütün insanlar kendi varlıklarını ifade etmek, kişisel gelişimlerini sağlayabilmek ve serbest zamanlarını değerlendirebilmek için birbirine şaşılacak derecede benzeyen rekreasyon faaliyetlerinde buluşmuşlardır. Bu bakımdan değişik formal göstermesine karşılık rekreasyonun bütün insanlara ortak bir miras olduğu söylenebilir. Özellikle hayatın ilk yıllarında oyun oldukça önemlidir. Okul çağında yetişme ve gelişme bakımından aynı önemi taşır. Maksatlı bir çalışma tarzına oyunlar vasıtası ile ulaşılır. Yine oyun aracılığı ile çocuklar hünerli eller, usta bir beden, canlı duygular ve verimli bir kafa kazanır (Özhan, 1990, s.6). Okulda olduğu kadar, İlk yaşlarda da çeşitli yaratıcı imkânlar hazırlanması ve çocukların bu ihtiyaçlarının giderilmesi sayesinde kişisel olgunluk yönünden ve eğitim yönünden önemli katkılar sağlar. Genç yaşlarda fiziksel ve ruhsal gelişme, daha sonrada çeşitli etkinliklerle insan bünyesinde meydana gelen yorgunluk ve bitkinlik duygusundan sıyrılma, yeniden hayata bağlanma, ve enerji kazanma bakımından rekreasyon, temel ihtiyaçlarımızdan biri olarak önemini muhafaza eder.

Yeryüzündeki bütün insanların çabaları, ömür boyunca daha mutlu yaşama arzusuna yönelmiştir. Bu bakımdan mutluluk herkes için hayatı değerlendiren ve yaşam gücüne temel olan bir kavramdır. Mutlu olabilmek için dengeli bir hayat ve serbest zamanların zevkli bir şekilde değerlendirilmesi dolayısı ile rekreasyon ihtiyacının karşılanması gereklidir.

Karaküçük rekreasyon ihtiyacının nedenlerini kişisel ve toplumsal olma üzere iki ana başlıkta toplamıştır:

Kişisel yönden rekreasyona duyulan ihtiyacın nedenleri

- Fiziki sağlık gelişimi yaratır,
- Ruh sağlığı kazandırır,
- İnsanı sosyalleştirir,
- Kişisel beceri ve yeteneğin gelişmesini sağlar,
- Yaratıcı gücü geliştirir,
- Çalışma başarısı ve iş verimini artırır,
- Ekonomik hareketi geliştirir,
- İnsanı mutlu eder,

Toplumsal yönden rekreasyona duyulan ihtiyacın nedenleri

- Toplumsal dayanışmayı ve bütünleşmeyi sağlar,
- Demokratik toplumun yaratılmasına imkân sağlar.

1.3.5. Rekreasyon Faaliyetlerine Katılımı Etkileyen Faktörler

Bireylerin veya toplumun rekreasyonel faaliyetlere katılabilmesi ya da katıldıkları rekreasyon faaliyetlerini daha iyi şartlarda yapabilmesi için çeşitli kriterlerin oluşması gerekmektedir. Bu kriterlerden en öncelikli olanları ise zaman, yeterli ekonomik güç ve rekreasyonel faaliyetleri yapacak alanların varlığıdır.

Rekreasyon faaliyetlerine katılmayı engelleyen birçok faktör bulunmaktadır. Rekreasyon alanlarını uzaklığı, mevsimsel özellikler, rekreasyon araçlarını çekiciliği, kişilerin zevk ve tercihlerinde meydana gelen değişme ve gelişme eğilimleri v.b. rekreasyon faaliyetlerine katılmayı engelleyen diğer önemli faktörler arasındadır.

Hal ve Page, rekreasyon faaliyetlerine katılmayı engelleyen faktörleri 4 ana başlık altında ele almıştır (Hal ve Page, 1999, s.34).

1. Sezonluk engeller
2. Finansal kaynaklar ve rekreasyon alanlarının ulaşılabilir olması
3. Cinsiyet ve sosyal sınırlama
4. Kaynaklar ve moda

1. Sezonluk engeller: Açık hava rekreasyonunun gerçekleştirileceği mevsim, güneşli gün sayısı, gündüzlerin uzunluğu, sıcaklık gibi faktörler rekreasyon faaliyetlerine katılmayı etkiler.

Açık hava rekreasyon faaliyetleri hava şartlarına büyük ölçüde bağlı olmasına rağmen, kapalı alanlarda yapılan rekreasyon faaliyetleri sezonluk değişimlerden fazla etkilenmezler. Bununla birlikte kişiler, sıcak günlerde kapalı mekânlarda rekreatif faaliyetlerde bulunmaktansa deniz kenarı, ormanlık gibi alanları daha çok tercih ederler. Gündüzlerin uzamasıyla birlikte kişilerin katılacakları rekreasyon imkânlarının da süresi uzamaktadır.

2. Finansal kaynaklar ve rekreasyon alanlarını ulaşılabilir olması: Yapılan birçok araştırma kişilerin yeterli gelire sahip olmamasını, rekreasyonel faaliyetlere katılım

açısından önemli bir engel olarak göstermektedir. Bununla birlikte sportif faaliyetlere katılan kişilerin gelir seviyesinin düşük olması rekreasyon faaliyetine katılım üzerinde çok düşük bir etkiye sahiptir. Çünkü diğer rekreasyon faaliyetlerine göre daha ucuzdur. Yapılan bazı araştırmalar; kişinin gelir seviyesi işi, özel otomobile sahip olmanın rekreasyon faaliyetlerine katılmayı önemli ölçüde etkilediğini göstermiştir. Yüksek gelir seviyesine sahip, iyi eğitim almış, özel yetenekleri olan duyarlı kişilerin aktif rekreasyon faaliyetlerine katılmayı (futbol, basketbol, yürüyüş v.b.) pasif rekreasyon faaliyetlerine(sinemaya gitmek, maç izlemek v.b.) katılmaya tercih ettiklerini göstermektedir. Özel otomobile sahip olanların daha rahat hareket edebilmeleri, değişik uzaklıktaki rekreasyonel alanlara diledikleri zaman gidebilmelerinden dolayı rekreasyon faaliyetlerine katılmalarının daha fazla olduğu belirlenmiştir. Ayrıca rekreasyonel alanların ulaşımı konusunda özellikle şehir içi rekreasyon alanlarının ulaşımında güvenlik konusu ve yakınlıkta rekreasyon faaliyetlerine katılımı etkileyen bir faktördür.

3. Cinsiyet ve sosyal sınırlamalar: Çocuklu bayanlar veya herhangi bir işte çalışan bayanlar, erkek çalışanlara göre daha az serbest zamana sahiptirler. Bayanlar; ev işleriyle daha fazla uğraşmalarından dolayı daha az serbest zamana sahiptirler. Gelişmekte olan ülkelerde özellikle inanç konularının sosyal baskı unsuru olarak kullanıldığı ülkelerde, rekreasyon faaliyetlerine katılım sosyal baskı yoluyla ya engellenebilir ya da kısıtlanabilir.

4. Kaynaklar ve moda: Rekreasyon kaynaklarına olan coğrafi yakınlık ve bu alanların ulaşılabilir olması önemli etkenler arasındadır. İnsanlar genellikle kendilerine daha yakın olan alanları tercih ederler.

İnsanların popüler rekreasyon alanlarını ziyaretlerinde mesafe faktörünün önemi bulunmamaktadır. Popülariteden dolayı, çok uzak mesafelerde de olsa rekreasyon alanlarının ziyaret edilmesi olasıdır.

1.3.6. Rekreasyon Faaliyetlerinin Sınıflandırılması

Rekreasyon faaliyetlerinin sınıflandırılmasında zaman, mekân, yaş gibi birçok etken vardır. Kişi hangi amaç ve istek doğrultusunda bir rekreatif faaliyete katılma kararı almışsa buna uygun bir rekreasyon çeşidi ortaya çıkmaktadır. İnsanların istek ve arzuları çok çeşitli olduğundan rekreatif faaliyetleri için kesin bir sınıflama yapmak oldukça güçtür. Bu yüzden en çok kullanılan sınıflandırmayı ele almak gerekir (Karaküçük,1997, s.68).

1.3.6.1. Mekânsal Açıdan Rekreasyon Çeşitleri

Serbest zamanların değerlendirildiği mekan açısından rekreasyon çeşitleri açık alan rekreasyonu ve kapalı alan rekreasyonu olarak iki grupta incelenir.

a. Açık Alan Rekreasyonu: Yaşam yerlerinden uzak çoğunluğu doğal olan veya bu amaçlarla yapılandırılmış alanlarda gerçekleşen etkinlikleri kapsar. Türkçe karşılığıyla açık alan veya outdoor esasen bireyin “her şeyden uzak” olma hissini kendisinde gerçekleştirebildiği bütün yerleri tamamen kapsayan bir terimdir. Şehirde doğup büyümüş birisi için evinden birkaç adım uzaklıktaki bir çiftlik olabilirken, başka birisi için şehir sınırları içerisinde oluşturulmuş parklar ve şehir ormanları insana ıssızlık ve sessizlik hissini yaşatabilmektedir (Bell, 2001, s. 1).

Tablo 1.3. Açık Alan Rekreasyon Çeşitlerine Örnekler

Karada Yapılanlar			
Doğa yürüyüşü	Ağaç tırmanışı	Safari	Açık hava müzelerini ziyaret
Kanyon gezintisi	Macera parkları	Arazi taşıtı ile gezinti	Atıcılık
Dağ bisikleti	Kuş gözlemi	Avcılık	Kaykay
Dağcılık	Kampçılık	Orienteering	Paten
Kaya tırmanışı	Piknik	Bahçe işleri	Doğa incelemesi
Geleneksel yaşamı inceleme	Mağaracılık	Çim kayağı	
	İzcilik	Ata binme	
Suda Yapılanlar			
Yüzme	Rafting	Balık avlama	Sualtı ragbisi
Paletli yüzme	Kano	Wakeboard	Scuba
Yelken	Yatçılık	Su kayağı	Şnorkel
Kürek	Rüzgâr Sörfü	Dalga sörfü	Muz, şişme lastik
Uçurtma sörfü	Sürat botları	Beden sörfü	vb. binme
Havada Yapılanlar			
Paraşüt	Yamaç paraşütü	Sky diving	Yelken Kanat
Balonla gezme	Model uçak	Uçurtma uçurma	
Kar ve Buz Üzerinde Yapılanlar			
Kayak	Kar rafting	Snowboard	Buz pateni
Rüzgâr sörfü	Buz tırmanışı	Uçurtma sörfü	Buz hokeyi
Kızak	Kar motoru ile gezinti		
Birden Fazla Ortamda Yapılanlar			
Atlama	Triatlon	Fotoğrafçılık	Biatlon

Kaynak: Ibrahim ve Cordes, 2002, s. 361; Plummer, 2009, s. 140–142

b. Kapalı Alan Rekreasyonu: İnsan eliyle oluşturulmuş, doğal olmayan ve genellikle bir çatı altında suni ortamlarda uygulanabilen rekreasyonel etkinliklerdir. Kış akşamları yüzmek için kapalı ve ısıtmalı bir yüzme havuzuna; tenis, basketbol, voleybol oynamak için ise bir spor salona ihtiyaç duyulur. Bu sınıflamaya dâhil olan bazı rekreasyonel etkinlikler şunlardır (Mirzeoğlu, 2003, s. 241–242):

- Kongre, kutlama gibi etkinliklere katılma,
- Kapalı alanlarda sağlıklı yaşam etkinliklerine katılma,
- Kapalı alanlarda rekreasyonel spor etkinliklerine katılma,
- Ev içerisinde televizyon izlemek, radyo dinlemek, resim yapmak, spor yapmak,
- Kapalı alanlarda her türlü sporsal, sanatsal ve kültürel etkinliklere aktif veya pasif katılım göstermek.

1.3.6.2. Etkinliklere Katılma Şekline Göre Rekreasyon

Bireyin etkilere seyirci veya rol alarak katılmalarına göre rekreasyon aktif (etken) rekreasyon ve pasif (edilgen) rekreasyon olarak ikiye ayrılır.

Aktif Rekreasyon: Rekreasyonel aktiviteye bireylerin aktif katılımıyla oluşan rekreasyondur. Aktif rekreasyona en önemli örnek spor yapmaktır. Diğer aktif rekreasyon faaliyetleri de bir müzik aleti çalmak, şarkı söylemek, tiyatro ve gösterilerde aktif rol almak, seyahat etmek v.b. faaliyetlerdir.

Pasif Rekreasyon: İnsanların rol almadıkları izleyici olarak katıldıkları serbest zaman değerlendirme etkinlikleridir. Televizyon izlemek, radyo dinlemek, sinemaya gitmek spor müsabakası seyretmek gibi faaliyetler pasif rekreasyona örnek gösterilebilir. Pasif rekreasyona katılım şekline göre farklı ele almak gerekir. Spor müsabakasını evde televizyondan seyretmekle stadyuma gidip seyretmek arasında fark vardır. Her ikisi de pasif olmasına karşın aralarında derece farkı vardır.

1.3.6.3. Yerel Sınıflamaya Göre Rekreasyon Çeşitleri

Modern yaşamın getirdiği olumlu olanakların yanında stres, şehirleşme, nüfus artışı gibi insanların üzerinde olumsuz etkiler de vardır. İnsanlar bu tip olumsuz etkilerden kurtulmak için fırsat buldukları anda yaşadıkları şehrin dışındaki doğal alanlara çeşitli aktivite

yapmak dinlenmek ve eğlenmek giderler. Şehir yaşamından kurtulamayan imkânı olmayan bireyler ise kendilerine en yakın şehir merkezindeki rekreatif alanlarda rekreasyon faaliyetlerini yapar. Yerel sınıflamaya göre rekreasyon kırsal ve kentsel olmak üzere ikiye ayrılır.

Kentsel Rekreasyon: Kent merkezlerinde açık veya kapalı mekânlarda gerçekleştirilen rekreatif etkinlikleri kapsamaktadır. Kentsel rekreasyon etkinlikleri daha çok kısa süreli serbest zamanlarda ve insanların yakın çevrelerinde, kolayca ulaşabilecekleri faaliyetlerden oluşmaktadır. Açık veya kapalı spor tesisleri, eğlence yerleri, sinema, tiyatro, hayvanat bahçeleri müzeler ve daha birçok etkinlik, insanların kent içi rekreatif ihtiyaçlarını giderilmesinde rol oynar ve geniş imkânlar sunarlar. Kent içi rekreasyon uygulamaları geniş bir ticari potansiyeli de doğurmaktadır. Bu ticari potansiyel kentlerin büyüklüğü, gelişmişlik düzeyi ile yakından alakalıdır. Özellikle gelişmiş modern kentlerde çok amaçlı, fonksiyonel be belirli merkezlerde toplanan rekreasyon ve eğlence bölgelerine rastlanmaktadır.

Kırsal Rekreasyon: Kırsal rekreasyon şehir merkezinin dışında çoğunlukla işlevsel, manzarası güzel, rekreatif aktiviteleri yapmaya uygun orman, su kenarı ve dağlık bölgelerde yapılan aktivitelerdir. Kırsal rekreasyon faaliyetlerine; zevk için yapılan yürüyüşler, su sporlarıyla uğraşma, kamp yapma, balık tutma, dağcılık, motor sporları, bisiklet binme, doğa incelemeleri, arkeoloji, mağaracılık, deniz altı faaliyetler, piknik yapma gibi etkinlikler örnek verilebilir. Rekreasyonel aktivitelere katılan bireyler şehir yaşamından uzaklaştığı, doğa ile içi içe oluğu için kırsal rekreasyonu daha çok tercih ederler. Kırsal rekreasyon faaliyetleri kentsel rekreasyon faaliyetlerine göre daha uzun zaman zarfında yapılmaktadır.

ABD’de yapılan bir çalışmada kırsal rekreasyon faaliyetlerinde şu sonuçlar elde edilmiştir:

➤ 1994-1995 yılları arasında yıllık karatabanlı rekreasyon faaliyetleri arasında ilk sırayı; yürüyüş, kuş gözlemleme, yaban hayatı gözlemleme, bisiklete binme, ailece bir araya gelme amaçlarının aldığı belirlenmiş ve her biri bir milyondan fazla aktivite gününü bu faaliyetlerin oluşturduğu görülmüştür.

➤ Bir milyondan fazla aktivite gününden fazla olan su tabanlı aktiviteler arasında; sahil ya da su kenarını ziyaret etmek, havuz, göl, nehir ve okyanusta yüzmek yer almıştır. Karatabanlı aktiviteler arasında en çok arzulanan yürüme ve kuş gözlemciliğidir (Demir, 2001, s.40).

1.3.6.4.Katılımcıların Sayısına Göre Rekreasyon Çeşitleri

Rekreasyonel faaliyetlere katılım sayısına göre grup ve bireysel faaliyet olmak üzere ikiye ayrılır.

➤ **Bireysel Rekreasyon:** İnsanların yalnız olarak serbest zamanlarını değerlendirmeleridir. Örneğin; Evde tek başına müzik dinlemek, tek başına yapılan yürüyüş faaliyeti gibi.

➤ **Grup Rekreasyonu:** İnsanların grup halinde serbest zamanlarını değerlendirmeleridir. Grup rekreasyon faaliyetleri rekreasyonun sosyalleştirici özelliğinin de bir örneğidir. İnsanlar grup rekreasyon aktiviteleri katılımı sayesinde bir grubun üyesi olur ve o topluluğun özelliklerini taşırlar. Grup rekreasyon faaliyetlerine takım sporları müsabakaları, toplu piknik ve rekreatif olarak yapılan toplu müzik aktiviteleri örnek gösterilebilir.

➤ **Kitlesele Rekreasyon:** İnsanların serbest zamanlarını kitlesele olarak değerlendirmeleridir. Kitlesele rekreasyon faaliyetlerine milli maçlar, Dünya kupası, Şampiyonlar ligi, olimpiyatlar spor faaliyetlerinin yanı sıra Rio karnavalı gibi eğlenceler organizasyonları örnek gösterilebilir.

1.3.6.5.Fonksiyonel Açıdan Rekreasyon Çeşitleri

Rekreasyonu çeşitli fonksiyonlara göre sınıflandırmak gerekirse:

➤ **Ticari Rekreasyon:** İnsanlara rekreatif ihtiyaçlarının çeşitli kurum ve kuruluşların sunduğu hizmetlerden masrafsız olarak giderebilecekleri gibi kar amacıyla sunulan hizmetleri de aynı amaçla satın alabilirler. Bu tür hizmetle rekreasyoniste büyük kolaylık sağlamaktadır. Ticari rekreasyon faaliyetlerine; temalı parklar, özel spor alanları ve özel eğlence mekanları örnek gösterilebilir.

➤ **Sosyal Rekreasyon:** Çeşitli şekillerde insanların bir araya gelip yemek yemeleri gibi eylemler sosyal rekreasyon faaliyetlerine örnek gösterilebilir. Bu tip organizasyonlar gelir düzeyiyle ilişkilidir. Gelir düzeyi arttıkça sosyal rekreasyon faaliyetleri de artmaktadır. Günümüzde, serbest zamanın kullanımı ve rekreatif etkinlikler hızla büyüyen bir harcama alanı hâline gelmiştir (Aydoğan,2000, s.150).

➤ **Uluslararası Rekreasyon:** Gelişen serbest zaman anlayışı iler beraber, kentsel rekreasyon, kırsal rekreasyon ve sonrasında eylemler uluslar arası seyahatler ve etkinlikler olarak kendini göstermeye başlamıştır. Turizm hareketleri buna verilecek en iyi örnektir.

➤ **Estetik Rekreasyon:** Pasif bir nitelik taşıyan bu eylemler, daha çok yüksek eğitim ve kültür düzeyinde insanların yaptıkları rekreasyon faaliyetleridir. Aktif olarak rekreasyon faaliyetlerine katılmaktan hoşlanmayan bireyler sanat olaylarını izleme, ünlü müzik yapıtlarını dinleme gibi estetik yönü daha ağır basan faaliyetleri tercih ederler.

➤ **Fiziksel Rekreasyon:** Fiziksel rekreasyon, bahçe işleri ve yürüyüşten egzersiz, dans ve spora kadar eğlence ve harekete dayalı bütün faaliyet biçimlerini kapsamaktadır. Halka açık olan rekreasyon alanlarında sportif faaliyetler çok yaygın bir biçimde yapılmaktadır. Fiziksel rekreasyona katılan bireyler rekreatif aktivite yapmanın yanında, sporun insanlara kazandırdığı özellikleri de kazanmaktadırlar. Açık ve kapalı alanlarda yapılan tüm spor çeşitleri ve sportif oyunlara katılmak olan fiziksel rekreasyon faaliyetlerini sınıflandırmak mümkündür:

Havuz, akarsu, göl, deniz etkinlikleri:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Yüzme, su altı dalış, ▪ Deniz ve tatlı su avcılığı, ▪ Rafting, rüzgar sörfü, yelkencilik, su kayağı etkinlikleri, ▪ Sandal, yat, deniz bisikleti, deniz motoru, deniz altı gezileri, ▪ Havuz oyunları (Su balesi, su voleybolu v.b.) , ▪ Çeşitli yarışmalar v.b.
Dağ sporları	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Tırmanma, yürüyüş (trekking), avcılık, kar kayağı, dağ bisikleti, kar motoru, ve kızak gezileri, ▪ Çeşitli yarışmalar v.b.
Sportif rekreasyon istasyonlarındaki etkinlikler:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Tehlikeli Sporlar (Tehlikeli atlayışlar, yamaç paraşütçülüğü v.b.) ▪ Basketbol, futbol, hentbol, golf, voleybol, mini golf, tenis, masa tenisi, boks v.b. savunma sporları, güreş, jimnastik, binicilik, okçuluk gibi sportif faaliyetler ve oyunlar.
Fiziksel beceri oyunları ve yarışmaları:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Çocuk oyunları ve yarışmaları, ▪ Gençlere yönelik oyunlar ve yarışmalar, yetişkinlere yönelik fiziksel beceri oyunları ve yarışmalar, ▪ Üçüncü yaş grubuna yönelik oyunlar ve yarışmalar.

➤ **Orman Rekreasyonu:** Adında da anlaşılacağı gibi orman rekreasyon faaliyeti şehrin içindeki kent parklarda (kent orman) veya şehrin dışında kırsal bölgelerde ya da şehir içi kent ormanlarda, mesire yerlerinde yapılan faaliyetleri kapsar. Kullanım açısından orman rekreasyon eylemleri; yoğun, az yoğun veya dağınık eylemler olarak planlanmaktadır. Yoğun eylemler oldukça merkezleştirilmiş ve kullanım için geliştirilmiş olanlar için de uygulanmaktadır. Örneğin; piknik ve yürüyüşlerin bazı tipleri gibi. Dağınık orman rekreasyonu ise, orman içi sularda balık avcılığı, trekking gibi herhangi alan geliştirilmesine gerek duymadan ve geniş alanlar içinde, yapılan eylemler oluşturmaktadır. Sağcan'a göre orman rekreasyonunun yapılacağı alanları dört bölümde incelemiştir; Şehir içindeki yeşil alanlar: Kentsel alan içerisinde yeşil alanları kapsayan, küçük yüzölçümlü ve kent ormanlarıdır. Bu alanlar şehir dışına çıkma imkanı bulamayan veya zaman sıkıntısı yaşayan rekreasyonistler tarafından daha çok tercih edilmektedir.

Kasaba parkları: Bu çeşit parklarda ağaç grup ve topluluklarına geniş ölçüde yer verilir. Bu ağaçların arasında çim ve çiçek sahaları bulunmaktadır. Ayrıca spor alanları ve oyun sahalarına alan ayrılabilir. Genellikle bu parkların yüzölçümü 5-10 hektar arasında değişmektedir.

Şehir korulukları ve parkları: Kentlerin çevresinde büyük yeşil alanları kapsayan bu parklar 50-100 hektar genişliğindedir. Sahanın geniş oluşu birçok rekreasyon tesislerinin otellerin ve oyun sahalarının kurulmasına bu parklarda olanak sağlamaktadır.

Doğa parkları ve orman parkları: Kırsal alan içinde 200-1000 hektar genişliğindeki bu parklar doğa karakteri korunan ormanlardır. Burada aktif rekreasyon tesisleri yanında doğanın özelliklerine dokunulmaması prensibi ağır basmaktadır. Geçen yüzyıllarda toplumun yüksek gelirli kesimlerinin eğlence ve zevk aracı olarak kullanılan doğa parçaları ve av rezerv yöreleri, 20. yüzyılın ilk yarısında süratle gelişen endüstrileşme ve artan nüfus sonucunda kentlerin sıkışık yaşamından kaçan insanlar için doğa parkları olarak şekillenmeye başlamıştır (Sağcan, 1986.s,56).

1.3.7. Rekreasyon Faaliyetlerine Oluşan Talebin Artış Nedenleri

Rekreasyon ve turizm talebi esas olarak sanayileşmiş olan ülkelerin insanları tarafından yapılmakta ve ülkelerin sanayileşme seviyesi ile talep arasında bir ilginin olduğu gözlenmektedir. Ülkelerin ekonomilerini sağlam temeller üzerine oturtma ve uluslar arası rekabette kendi menfaatlerini koruma, güçlerini arttırma çabalarının sanayileşmeye dönük olması gerekliliği, her ülkede sanayileşme çabalarıyla beraber, rekreasyon ve turizme olan talebi de arttıracaktır (Bakır, 1987, s.20).

Gelişen ve değişen toplumlarda, rekreasyonel etkinliklere katılma eğilimleri ve arzularında sürekli bir artış oluğu gözlemlenmektedir. Özellikle rekreasyonun önemli etkinlik alanını oluşturan turizmde dünyada ve Türkiye’ de hızlı bir artış kaydedilmektedir. İnsanların, rekreasyon etkinliklerine katılımlarındaki bu hızlı artışın nedenlerini bir takım sosyal ve ekonomik faktörlerin teşvik edici, zaman zaman da engelleyici özelliklerini de görmek mümkündür.

Rekreasyon ve turizm katılımı faaliyetlerine talebin artmasına etki eden unsurlar şu başlıklar altında toplanabilir:

- Ekonomik verimlilik ve çalışma koşullarındaki gelişmeler(Serbest zamanların artışı)
- Harcanabilir gelirin artması
- Şehirleşme
- Nüfus artışı
- Teknoloji
- Kitle iletişim araçlarının etkisi, reklam propaganda
- Kültürel etki düzeyi
- Çevre Bilincinin Artması ve Eko Turizm
- Siyasi Otorite ve Diğer Kurumların Etkisi

1.3.7.1. Ekonomik Verimlilik ve Çalışma Koşullarındaki Gelişmeler

Sanayi ve teknolojik devrimler sonucu ortaya çıkan sermaye ve bilimsel gelişmeler, üretimde mekanizasyonu getirmiş ve büyük bir verimlilik ortaya çıkmıştır. Geleneksel üretim şekillerinin değişmesi ve verimliliğin sürekli geliştirilmesi, artırılması çabaları çalışma koşullarını iyileşmesi, serbest zamanlarını artması ve gelirlerin yükselmesine neden olmuştur (Koycu, 2006, s.87).

Serbest zamanların artışı dört şekilde ortaya çıkmaktadır (Sağcan, 1986, s.87).

Bunlar;

- Çalışma günlerinin azalması,
- Hafta tatili,
- Yıllık izinler
- Emeklilik yaşının öne alınmasıdır.

Bu sayılan etkenlerin hepsi, turizm ve rekreasyonun gelişmesine katkıda bulunmuştur. Fakat bunlardan en etkili olanı 1930'larda başlayarak birçok ülke tarafından kabul edilen çalışanların büyük bir bölümünün yer değiştirip rekreasyon faaliyetlerine katılmalarını sağlayan yıllık ücretli izin hakkının genelleştirilmesidir. Bu hakkın çoğunlukla yaz dönemlerinde kullanılması kitle turizmini geliştirmiştir (Hacıoğlu ve Diğ.,2003, s.53).

İnsanlara çeşitli turistik ve rekreatif etkinliklerde bulunabilme imkânı veren serbest zamanın süresel olarak artmasının yanında, rekreatif hareketliliği geliştirecek, çalışanın dinlenme ve serbest zamanlarını uygun etkinliklerle doldurma zorunluluğu gibi bir faktörlerden de söz edilebilir. Bunlar:

1.3.7.2. Harcanabilir Gelirin Artması

Harcanabilir gelir, sosyo-ekonomik gruplar arasında farklılaşsa da bugün rekreasyon ve turizm aktivitelerine yapılan harcamaların her zamankinden daha yüksek olduğu görülmektedir. Bunun nedenleri bir ailede birden fazla kişini çalışması, daha küçük ailelerin olması, gelişen mali danışma ve para yönetimidir (Gibson, 2000, s.46).

Gelir düzeyleri ile rekreasyonel katılım arasındaki sıkı ilişki; gelir farklılıklarının, rekreasyon türlerini de yakından etkilemesi şeklinde bir görünüm sergilemektedir. Buna göre; gelir düzeyi düşük olanlar, çok fazla harcama gerektirmeyen daha pasif programlar ile iç turizmi tercih etmektedirler. Gelir düzeyi yüksek olanlar ise pahalı türdeki rekreatif imkânlar ile dış turizmi veya sık seyahati tercih etmektedirler. Sonuç olarak; kişi başına gelirlerin yüksek olduğu ülke vatandaşlarının daha yüksek tatil yapma ve gelirlerin düşük olduğu ülke insanların ise düşük tatil yapma eğilimine sahip oldukları ortaya çıkmaktadır (Köfteoğlu,1996, s.26).

1.3.7.3. Şehirleşme

Endüstrileşmenin sonucunda, büyük tesislerin inşa edilmesi ve çalışmak için insanların bu bölgelere gelmesiyle çok kişinin bu mekânlara yerleşmesine neden olmuştur. Bunun neticesinde kalabalıklaşan mekânlarda yaşayan insanların rekreasyon ve turizme olan talepleri artmıştır. Endüstri devrimi ile birlikte şehirlerin yakınlarında kurulan fabrikalar ve diğer sanayi işletmeleri, kentlerin havasını yaşanmaz hale getirmiştir. Hava ve gürültü kirliliği, pek çok yerleşim merkezinde hayatı çekilmez hale getirmiştir. Sürekli yaşadıkları bu

ortamdan, her fırsatta kaçmak isteyen insanların, her geçen gün sayıca artması rekreasyon ve turizm endüstrisini olumlu yönde etkilemiştir (Kozak, Kozak ve Akoğlan, 1994, s.23).

Kent bölgelerinde, geniş alanlar bireylerin daha çok konut gereksinimini karşılamak için kullanılmıştır. Bunun sonucunda; bireylerin serbest zaman değerlendirme imkânları kısıtlanmıştır. Bu bölgelerdeki, geleneksel serbest zaman değerlendirme alanları, artık binalarla dolmaya başlayınca kent halkı da serbest zaman değerlendirme olanakları sağlayan özel kurumlara, geniş ölçüde bağlı kalmaya başlamıştır. Böylece, kentleşme örgütü serbest zaman değerlendirme hizmetleri sağlayan, kamu ve gönüllü kuruluşlara gereksinimini yaratmıştır. Kent yaşantısı, insanı doğadan ve doğal ortamdan uzaklaştırmıştır. Teknolojik kullanım araçları, yoğun çalışma ortamları, sıkıcı iş disiplini, katı kurallar, hareketsizlik ve tek düzelik monotonluğu getirmiştir. Bunun için, insanlar buldukları ilk fırsatta, kendilerini doğal ortama atma gereği duymuşlardır. Hafta sonlarında, piknik yerlerinin ve doğal rekreasyon alanlarının doluluğu bunu göstermektedir. Kentlerin sağlıklı ortamlarında sürdürülmeye çalışılan yaşam, insanları, psikolojik ve sosyal sorunlarla karşı karşıya bırakmaktadır. Bunun için; parklar, spor tesisleri ve oyun alanları rekreasyon etkinlikleri için düzenlenmektedir. Sonuç olarak, kent yaşamında büyük bir problem içinde yaşayan, çalışan insanların bu problemlerini çözmede rekreasyon ve turizm imdadına yetişmektedir. Ağır kent yaşam şartları, insanın doğaya yönelmesine; dolayısıyla turizm ve rekreasyon hareketinin başlamasına neden olmuştur. Kentsel alanlarda yaşayanların, kent yaşamının monotonluğu ve bunalımından kaçma arzusu, turizm ve rekreasyon faaliyetlerini etkileyen önemli faktörlerden birisidir (Hacıoğlu ve Diğ.,2003, s.56).

1.3.7.4. Nüfus Artışı

Nüfus artışı tüm ülkelerde söz konusudur. Gelişmiş ülkelerde nüfus artışı, gelişmekte olan ülkelere çok daha azdır. 20. yüzyılın başlarında bütün ülkelerde artan nüfus günümüzde gelişmiş ülkelerin birçoğunda durma noktasına gelmiş; az gelişmiş ya da gelişmekte olan ülkelere ise, artış hızlı bir şekilde devam etmektedir. Örneğin, Türkiye'de nüfus artış oranı %2.17 gibi yüksek bir oranda seyretmektedir. Nüfus artışının getirdiği sorunlar nedeniyle; ortaya çıkan çevre kirliliği ile insanların rekreasyon ve turizme katılması arasında doğrusal bir ilişki vardır. İnsan nüfusunun sürekli artması sonucunda şehirlerde yaşayanların sayısı milyonlarla ifade edilmeye başlanmıştır. Bunun sonucunda, yaşam şartları zorlaşmaya başladığından, insanların bu ortamdan kurtulmak istemeleri, rekreasyona ve turizm olayına katılmayı hızlandırmıştır. Nüfus yoğunluğu ve artışı, özellikle kentlerde

rekreatif amaçlı hizmet veren parkların, spor tesisleri, oyun alanları, gençlik merkezleri ve diğer benzer tesislerin ve hizmetlerin yetersiz kalmasına neden olmaktadır. Burada yaşayan insanlar, yakın merkezlere ve diğer alanlara yönelerek serbest zamanlarını değerlendirmeye yönelmişlerdir. Nüfusta meydana gelen hareketlilik önemli bir rekreasyonel potansiyeli oluşturmaktadır. Hareketliği imkân sağlayan ulaşım sektörü, rekabete dayalı ucuzluğu, lüksü ve güven vericiliği ile bir yerden bir yere rekreasyon amaçlı hareket içerisinde olan insanların rekreasyon taleplerini ortaya çıkarmaktadır (Karaküçük,1997, s.102). Hızlı yaşam temposu ve onun yanında dinlenme imkânının yetersiz oluşu insanların yaratıcılıklarını ifade etme fırsatlarından yoksun bırakmakta ve yaptıkları işleri anlamsızlaştırmaktadır. Hafta sonlarındaki büyük şehirlerden yüksek oranlarda yapılan çıkışlar kişilerin dinlenme ve kendine gelme ihtiyacındandır. Genellikle bedenen ve fiilen çalışan insanların serbest zamanlarda günlük yaşantısından ve ortamından ayrılarak doğaya dönük rekreasyon ve turizm olayına katılması; hem eğlenmek, hem de dinlenmek amacını gütmektedir.

Nüfusun dengeli artması sonucunda veya kırsal alanlardan belli merkezlere olan göçler belli bölgelerdeki taşıma kapasitesini zorlamaktadır. İnsanların rahatça hareket edebilecekleri, dinlenebilecekleri alanlar azalmıştır. İsteddiği rahatlığa bulunduğu ortamda kavuşamayan insanlar, değişik mekanlara gitmeyi ve rekreasyon faaliyetine katılmayı benimsemişlerdir (Hacıoğlu ve Diğ.,2003, s.57).

1.3.7.5. Teknoloji

Modern teknolojinin ortaya çıkardığı mekanizasyon ve sonrasındaki otomasyon, bir taraftan çalışanların serbest zamanlarını artırırken, diğer taraftan yarattığı yeni ürünlerle günlük hayatın zorunlu işlevi için gerekli süreleri de kısaltmıştır. Çamaşır, bulaşık makineleri, mikrodalga fırınlar, dondurulmuş hazır gıdalar bunlara sadece birkaç örnektir. Modern teknoloji, bu ürünlerin yanında rekreasyon sektörü içinde, rekreasyon etkinliklerini cazipleştirecek, çeşitlendirecek ve daha fazla amaçlı kullanımları artırabilecek çeşitli ürünler yaratmıştır. Gelişmiş spor ve oyun ekipmanları, yapay çim, buz, kar, dalga yapma aletleri, TV, film, video gibi görsel, işitsel alanlardaki elektronik ve lazer sistemlerindeki yenilikler, ayrıca önemli bir teknoloji ürünü olan otomobil, rekreasyon etkinlikleri için birçok yeni imkanlar ortaya koymuştur. Dünyanın pek çok yerinde rekreasyon sektörü, ürettiği mal ve hizmetlerle önemli bir sanayi kolu görünümündedir (Karaküçük,1997, s.102).

1.3.7.6. Kitle İletişim Araçlarının Etkisi, Reklam ve Propaganda

Kitle iletişim teknolojisindeki gelişme ve yenilikler, milyonlarca insana birden etki eden radyo, televizyon, gazete ve dergi gibi iletişim araçları yaratmıştır. Bu araçlar günümüzde insanların belli düşüncelere, duygulara eğilimlere ve çeşitli yaşam tarzlarına yönlendirmelerinde önemli rol üstlenmiştir. Ayrıca, bu araçlar kitle seyircisi ortaya çıkarmıştır. Kitle iletişim araçlarından olan televizyon, toplum üzerindeki önemli etkisi bilinmektedir. Gerek, turizm işletmelerinin promosyon faaliyeti olarak yaptığı reklamlar, gerekse yeni yerleri görme ve insanlarla ilişki kurmayı özendiren diğer program ve yazılar kişilerin seyahate katılmasında etkili olmaktadır (Bakır, 1987, s.26). Modern reklamcılık teknikleri de insanları geniş ölçüde serbest zamanları değerlendirme faaliyetlerine yöneltmiştir. Örneğin; olaylara göre giyim, seyahat, özel bir eğlenceye gitmek ve serbest zamanlarında kullanacakları ürünlerden satın almak gibi. Reklamcılık faaliyetlerinin günümüzde kazandığı boyutlar daha önce seyahat etme alışkanlığı olmayan pek çok insanın, turizm faaliyetlerine katılmalarında etkili olmuştur (Sağcan, 1986, s.89). Kitle iletişim araçları, insanların yaşadıkları toplu içinde ve yeryüzünde olan değişiklikleri, en kısa zamanda ulaştırılmasını sağlamaktadır. Bu araçlar, en kısa zamanda fazla bilgi toplama ve herhangi bir konu hakkında karar vermede etkili olmaktadır. Kitle iletişim araçları insanların bir mal hakkında iyi veya kötü olmak ya da olmamak gibi konularda karar vermede yönlendirmektedir. Turizm olayına ve rekreasyon faaliyetlerine katılmayı ve gidilecek yerlerin tercihine, buralardaki kalış süresine kadar olan konularda yine kitle iletişim araçları etkindir. Kitle iletişim araçlarının gelişmesi ve geniş kitlelere hitap edilmesi ile doğal güzellikler, tarihi eserler, verilen hizmetler, turistik kuruluşlar ve bölgeye ulaşma imkânları hakkında detaylı bilgiler verilmeye başlanmıştır. Kitle iletişim araçlarının gücü ile öncelikle insanların zamanı iyi kullanabilme ve serbest zamanlarını kendilerinin de hoşlanabileceği imkanları ölçüsünde değerlendirebilme bilincini ve eğitimini yaratmak mümkündür. Bir ülkenin, gezip görülebilecek, dinlenebilecek yerlerinin, kitle iletişim araçlarıyla tanıtılması, bu bölgelere ulaşım planlarının ilan edilmesi, şüphesiz bir serbest zaman etkinliği olan turizm hareketlenmesine neden olmaktadır. Örneğin; bir ünlünün tatilini geçirdiği yörenin veya otelin televizyonda gösterilmesi, insanların o bölgeye, hatta o otele gitmelerinde etkili olabilmektedir. Örneğin; Atv televizyon kanalında gösterilen Asmalı Konak dizisi Kapadokya bölgesine olan iç turizm talebini artırmıştır (Hacıoğlu ve Diğ.,2003, s.58).

1.3.7.7. Kültürel Etki Düzeyi

Eğitim ve kültür seviyesinin artması ile turizm ve rekreasyon faaliyetlerine katılım arasında, çok yakın bir ilişki bulunmaktadır. Eğitim ve kültür seviyesi yüksek olan toplumlar, rekreatif etkinliklere ve turizm olayına daha fazla katılmaktadırlar. Eğitim seviyesi yükseldikçe, seyahat etme alışkanlığı artmakta buna bağlı olarak insanların gelir seviyesi de yükselmektedir. Kültür düzeyi yüksek kimselerin başka ülkelerdeki tarih ve kültürel yerleri gezip görme eğiliminde oldukları da bilinmektedir. Bir başka dili anlama ve konuşmak, dış turizmi teşvik eden unsurlardan biridir. Eğitim amacıyla yapılan seyahatlerde turizm ve rekreasyon faaliyetleri üzerinde olumlu etki yaratmaktadır. Dil öğrenme, iyi okullarda öğrenim görme isteği, turizm sektörünün gelişmesini sağlamaktadır. Değişik yörelere, bölgelere, ülkelere yapılan seyahatler; değişik grup, topluluk ve halkların, sosyal ve kültürel yapısını tanıma olanağı sağlamaktadır. Değişik yaşam görüşleri ve fikirleri arasındaki değişim, ilişkilerdeki karşılıklı etkileşim ulusların birbirine yaklaşmasını ve turizm faaliyetlerine olan talebin artmasını sağlamaktadır. Toplumların ve insanların eğitim düzeyi, buna bağlı olarak kültür düzeylerinin artması ile seyahat yoğunluğu arasında doğru orantı vardır. Eğitim durumu yükseldikçe, seyahat yoğunluğunun arttığı gözlenmektedir. Almanya da yapılan bir araştırmada; ilköğrenim görmüş olanların %22'sinin, orta öğrenim görmüş olanların %52'sinin, yüksek öğrenim görmüş olanların %62'sinin seyahate çıktıkları görülmüştür. Eğitim ve kültür seviyesi yüksek olan toplumların, kendilerine ayıracak vakitleri de bulunmaktadır. Bu serbest zamanlarda kendilerini daha da geliştirmek ve rahatlamak için turizm ve rekreasyonel faaliyetlerine katılmaktadırlar (Hacıoğlu ve Diğ.,2003, s.59).

1.3.7.8. Çevre Bilincinin Artması ve Eko Turizm

Sanayileşme çabaları neticesinde, yeryüzündeki, hava, su ve doğal kaynaklar kirlenmektedir. Toprakların, sanayi işletmeleri ve yaşam için gerekli olan konutlar sebebiyle kullanılması, yerleşim alanlarının büyümesine neden olmuştur. Bunun sonucu olarak, yeşil alanlar daralmış ve insanın doğa ile ilişki kurması zorlaşmıştır. Bu şartlarda, sağlıklı yaşamı bulamayan insanların, rekreasyon faaliyetine ve turizm olayına katılmaları hızlanmıştır. Turistler aktivitenin gerçekleştiği yöre halkıyla doğa içinde konfor yerine temiz bir servisin bulunduğu güvenli ve egzotik ortamlarda müştereken yaşamayı tercih ederler ve ekolojik hedefleri; ekonomik ve sosyal içerikli hedeflerin üzerinde tutacaklardır. Yerel kültürün ve sosyal yapının taşıyacağı sürdürülebilir turizm anlayışı yeni turizm politikası olacaktır.

Ekonomik verimlilik ve çevre bilinci temelleri üzerine inşa edilen yumuşak turizm veya eko turizm türü olacak ve kültür seviyesi yüksek turistleri hedef alacaktır. Turizm, küresel ekonominin en güçlü sektörü haline gelecek, başka ülkeler hakkında bilgi alma kolaylaşacağından dünya turizminin önündeki engeller kalkacak, sektör patlama noktasına gelecek, turizm acenteleri enformasyon yoluyla birbirine bağlanacak ve turistlerdeki seçicilik artacaktır (Hacıoğlu ve Diğ.,2003, s.60).

1.3.7.9. Siyasi Otorite ve Diğer Kurumların Etkisi

Siyasi otorite, rekreasyonel katılımın sağlanması geliştirilmesinde önemli roller üstlenmiştir. Çalışanların serbest zamanlarının güvence altına alınması; serbest zamanların değerlendirilmesine imkân sağlayacak yatırımların ve teşviklerin sağlanması; rekreatif etkinliklerin eğitim, tanıtım yollarıyla topluma yaygınlaştırılması; insanların serbest zaman etkinliklerine katılımlarını kolaylaştıracaktır (Karaküçük,1997, s.108). Ayrıca, siyasi otoriteler, insanlara tatil ve değişik dalda krediler vererek, insanları turizm ve rekreasyon faaliyetlerine teşvik etmektedirler. Uzun süreli çalışanlara tatil kredileri verilerek, onların dinlenmelerini, sağlıklı bir yaşam sürmeleri sağlanmaktadır. İşçilerin, üye oldukları sendikaların amaçları arasında, ücretlerinin artırılması öncelikli olsa da, çalışanların iş hayatını düzenlenmesi de görevleri arasındadır. Sendikalar, üyelerinin sağlıklı koşullarda düzenli çalışmalarını sağlayarak, onlara serbest zamanlarında rekreatif faaliyetlere katılmaları için imkân hazırlamaktadırlar.

Sonuç olarak, kamu ve özel kuruluşların rekreasyon ve turizm üzerinde, giderek artan ilgi ve etkilerini şu şekilde sıralanabilmektedir (Karaküçük,1997, s.109):

- Çalışma hayatını düzenlemek daha fazla serbest zaman sağlamak, ücretli uzun tatiller ve normal çalışma dönemleri süresince rekreasyon için imkân yaratmak.
- Çalışanlarına, rekreasyon ve turizm olayına katılmak ve ihtiyaçlarını karşılamak için maddi yönden destek olmak.
- Rekreasyon faaliyetlerine ve turizme olan ilgiyi arttırmak, herkesin tanınmasını sağlamaktır.

İKİNCİ BÖLÜM

GENÇLİK ve GENÇLİKLE İLGİLİ KAVRAMLAR

2.1. Gençlik Kavramı

Gençlik üzerine yapılan tanımların bazıları gençleri yaş kategorileri açısından, bazıları ise gençlik döneminin özelliklerine göre ele aldığı düşünülürse, yaş aralığına göre yapılan tanımla gençlik; kimilerine göre 12-25, kimilerine göre 15-29, kimilerine göre ise 18 yaşında başlayıp 35 yaşına kadar uzanan bir dönemi kapsamaktadır (Armağan, 2004, s. 14).

İnsan doğumdan ölüme kadar belirli çağlar içinde gelişir, duraklar ve çöker. Çocukluk, gençlik, olgunluk ve yaşlılık olarak bilinen bu çağlar birbirinden keskin sınırlarla ayrılmamıştır. Bir önceki çağın etkisi altında oluşur, bir sonraki çağı etkiler. Çocukluk gençliği, gençlik olgunluğu yaratır. Bu çağların birinden diğerine geçiş, sadece bireyin bedensel durumu ile ilgili olmayıp, ruhsal, toplumsal, ekonomik ve kültürel etkenlerin rol oynadığı bir oluşum ve gelişimdir. Diğer taraftan her çağ kendine özgü belirli bedensel, ruhsal ve toplumsal özellikler taşır (Aycan, 2005, s.12).

Gençlik çağı, çeşitli fizyolojik psikolojik ve toplumsal gelişmelerin, bireyi yetişkinliğe hazırlamak üzere bir araya geldiği bir geçiş evresidir. Fizyolojik değişikliklerden kaynaklanan duygusal gerilimler, toplumsal yapının gence belirli bir rol yüklemesi ve toplumsal değişiklikler genci, hırçın, çevresindekilere karşı dik başlı yapmaktadır. Gencin toplumdan yabancılaşmasına neden olur (Talu, 1995, s.7).

Gençliği anlamak, tanımlamak ve gençlik sorunları ile ilgili çözümlenmeler üretmek; bu tanımlamalara yeni, biyolojik referansların dışında bakmamızı gerekli kılmaktadır. Genç, “toplumsal olarak kimlik edinme sürecini yaşayan ve henüz toplumsal rolü belirlenme aşamasındaki bireydir.” denilmektedir (Sinanoğlu ve Turan, 1997, s.28).

Gençlik dönemleri insan yaşamının en güzel, en mutlu ve en güçlü dönemleri olurken, aynı zamanda birer kriz ya da bunalım dönemleridir. Aslında her değişim bir durumdan ötekine geçiş ile eski alışkanlıklardan sıyrılıp yeni koşullara uyma zorunluluğunu getirdiğinden, kendine göre bir zorluk taşımakta, dolayısıyla bir kriz ya da bunalım dönemi olarak adlandırılabilir. Buna göre, gençlikten orta yaşa, orta yaştan yaşlılığa, öğrencilikten iş yaşamına, iş yaşamından emekliliğe, bekârlıktan evliliğe ve yine evlilikten bekârlığa yahut dulluğa geçişlerin her biride kendine göre birer kriz ve bunalım dönemleridir. Ancak, gerek biyolojik, gerekse sosyal bakımdan en önemli bir değişiklik sayılan ergenlik ve gençlik dönemleri bunların arasında daha bir belirginlik taşır. İşte belki de bu yüzden yıllar

boyunca ergenlik ve ilk gençlik dönemleri halk arasında oldukça şatafatlı sözlerle belirlenmiş "buhran çağı", "delikanlılık", "ateşli gençlik", "kabına sığmazlık" gibi deyimler hep bu dönemi anlatmada kullanılmıştır. Dikkat edilirse, bu kullanım bir yandan özenme ve hasret, bir yandan da kıskançlık taşımaktadır. Fransız'ların bir deyişi olan "gençlik bile bilseydi, ihtiyarlık yapabilseydi" sözünde, gençliğin bilgisizliği vurgulanmakta ve bu gibi deyimlerin hep daha yaşlı kuşaklar tarafından yaratıldığı da göz önüne alındığında, yaşlıların sanki umutsuzluklarının acısını gençliğin deneyimsizliğini vurgulayarak kendilerini daha üstün görmek yoluyla çıkardıkları düşünülebilir (www.psikolojikdanisma.net).

Birleşmiş Milletler hizmet politikasını belirleyebilmek ve istatistiksel amaçlarda kullanabilmek için genç tanımını yapma zorunluluğunu hissetmiştir. Buna göre ilk kez 1985 yılındaki Uluslararası Gençlik Yılı hazırlıkları sırasında tanımlama yapılmış ve 15-24 yaşları arasındaki kişiler genç olarak sınıflandırmıştır. Birleşmiş Milletler gençlik ile ilgili demografik, eğitim, çalışma ve sağlıkla ilgili yıllık resmi verilerinde bu yaş aralığındaki bireyleri temel almaktadır (Şentuna, 2009, s.6).

UNESCO'da BM'nin tanımında olduğu gibi gençlik çağını 15-25 yaşları arasında kabul etmektedir. Birleşmiş Milletler Örgütü 12-24 arasında ki kişileri genç olarak kabul etmekte ve bu yaşlar arasındaki dönemi gençlik çağı olarak adlandırmaktadır. Ülkemizde gençlik çağı kızlarda 10-12 erkeklerde 12-24 yaş dilimleri arasında yer alan buluğ öncesi dönemi ile başlar. Bu dönemi gençlik çağını oluşturan buluğ dönemi (ergenlik dönemi) izler ve yirmi yaşından itibaren yetişkinlik dönemine adım atılır (Aktuna, 1986, s.27).

2.2. Gençlik ve Gençliğin Önemi

Günümüzde gençliğin önemine özellikle iktisadi gelişim perspektifinden bakılmaktadır. Gençliğin taşıdığı enerji, dinamizm ve girişim heyecanı; üretim, kalkınma ve ilerleme gibi devletlerin öncelikli ihtiyaçlarının temelini oluşturmaktadır.

Ülkemizde kalkınma politikalarına yön vermek üzere, 1963 yılından bu yana uygulanan ve 9 uncusunun içinde bulunduğumuz 5 Yıllık Kalkınma Planlarında da gençliğimizin potansiyeline uygun politikalar üretilmeye çalışılmıştır.

Dünya nüfusu hızla yaşlanırken, üzerinde bulunduğumuz coğrafya itibariyle Avrupa Ülkelerinde bu durum daha da hissedilir boyuttadır. Avrupa'nın içinde bulunduğu ekonomik darboğazdan kurtulmasında ve üretkenliğinin artmasında ülkemizin iyi yetişmiş genç nüfusunun bir kaynak olacağı öngörülmektedir.

Gençlik iktisadi kalkınmada önemli olduğu kadar, kültürün bir sonraki kuşağa aktarılmasında da çok büyük bir role sahiptir. Gençliğin gelişime ve yeniliklere açık olması kadar kültürüne sahip çıkması ve onu sonraki kuşaklara aktarması da beklenmektedir.

Türkiye Cumhuriyetinin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk, 20 Ekim 1927 tarihindeki Gençliğe Hitabesi'nde de belirttiği gibi gençliğin toplumsal değişimlerde oynadığı role olan inancıyla Cumhuriyet'i **gençliğe** emanet etmiştir. Ayrıca; 23 Nisan'ı geleceğin gençleri olarak çocuklara, 19 Mayıs'ı ise geleceğin büyükleri olarak gençlere armağan etmiştir.

2.3. Gençlik Sorunları

“Genç Bakış” adlı televizyon programıyla özellikle üniversiteli gençlerin sıkıntılarını yakından takip eden gazeteci Abbas Güçlü 19 Mayıs 2007 tarihinde Milliyet Gazetesinde yayınlanan yazısında gençlerin sorunlarına değinmiştir. Bu yazısında;

Herkes gibi gençlerin de sorunları çok. Ama nedense onlar bunun pek farkında değil. Ya da dile getiremiyorlar. Gençlerle geçen hafta değişik platformlarda uzun uzadıya sorunlarını tartıştık. 60'lı, 70'li, 80'li yılların gençleri gibi isyankâr değiller. Bunda, devlet tarafından özellikle apolitize edilmeleri kadar anne babalarının da payı büyük. Çünkü kendi çektiklerini çocukları da çeksün istemiyorlar. Bu yüzden de ya her şeyin çok uzağında kaldılar ya da verilenle yetinmeyi öğrendiler.

Öyle ki çok zor koşullarda öğrenimlerini sürdürmeye çalışmalarına rağmen, içlerinde hiçbir sorunumuz yok diyenler de var. Ama sabırla dinlediğinizde, konuştuklarında başlarının ağrımayacağına ikna ettiğinizde madalyonun arka yüzünde bastırılan pek çok sorunun varlığını görebiliyorsunuz.

Peki, bu sorunlar ne? İşte üniversiteli gençlerin en önemli sorunlarınız nedir sorusuna verdikleri cevaplardan bazıları:

- İşsizlik
- Staj yeri bulamama
- Barınma
- Ulaşım
- Üniversitelerin yetersizliği
- Hayat pahalılığı
- Bursların azlığı
- Harçların yüksek olması
- Üniversiteye giriş ÖSS

- Uygulamaya yönelik eğitimin olmaması
- Kitapların pahalı olması
- Türban yasağı
- Mediko-sosyal tesislerin yetersizliği
- Sivil toplum örgütlerinin yeterince güçlü olmaması
- Kalitesiz eğitim
- Gelecek kaygısı
- Aile içi baskı
- Spor yapacak tesislerin bulunmaması
- Fikirlerin rahatça ifade edilememesi
- Yabancı dil

Liseler ne diyor? Liseli gençliği dinlediğinizde ise en büyük hedefleri ÖSS (YGS) barajını aşıp üniversiteli olmak. Üniversiteye girdiklerinde her şeyin yoluna gireceğine öylesine inanmışlar ki başka bir şeyi gözleri görmüyor. Oysa üniversite gençliğinin hali ortada. Gençlerin giderek hemen her konuda duyarsız hale gelmelerinin belki de en önemli nedenlerinden biri de bu. Çalışıyorlar, çabalıyorlar, en zoru başarıyorlar ama her defasında elleri serbest kalıyor. Bugün onların bayramı. Yine onları ne kadar çok sevdiğimizi her vesileyle dile getireceğiz. Ama artık onların boş laflara karınları tok. Bugüne kadar bizim için ne yaptınız ki bundan sonrası için size güvenelim diyorlar (www.milliyet.com.tr)

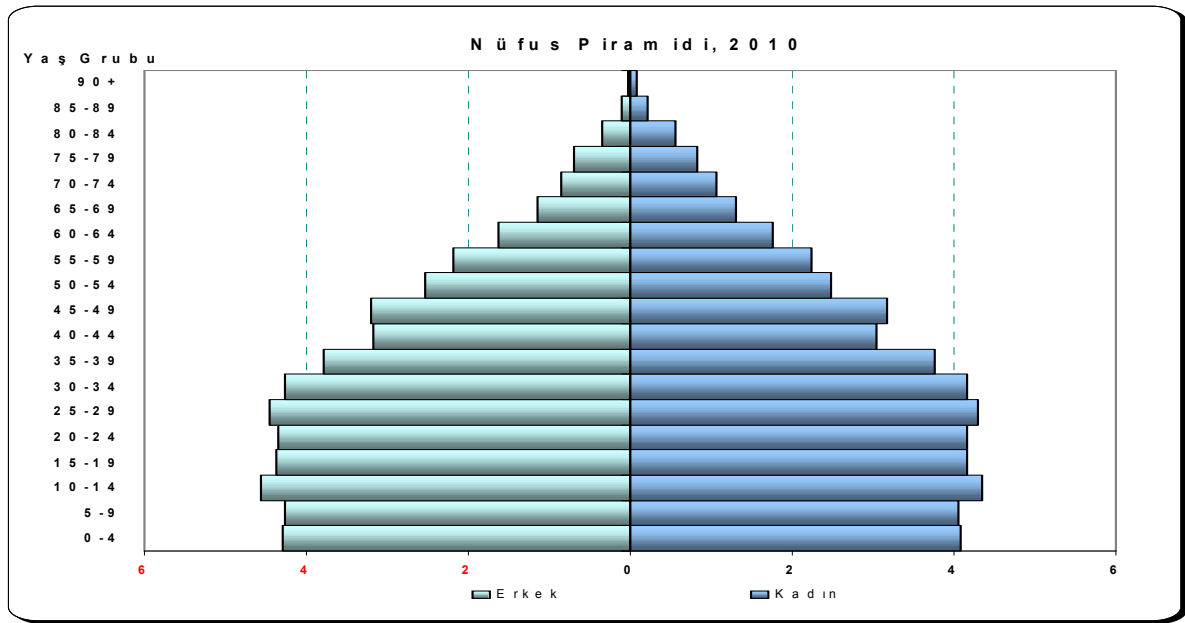
Kalkınma planları incelendiğinde; bir dönem okuma yazma bilme sıkıntısının ciddi bir sorun teşkil ettiği görülüyor. Köyden kente göçün getirdiği sıkıntılar, yükseköğrenim gençliği için barınma ve kredi sıkıntısı ve her dönemin en büyük sıkıntısı “genç işsiz” oranının yüksekliği kalkınma planlarının diğer ortak noktaları.

Yedinci Beş Yıllık Kalkınma Planında, Gençlerde yüksek işsizlik toplumlarda sosyal parçalanma tehlikesini artıran bir unsur oluşturmaktadır denmekte; Dokuzuncu Beş Yıllık Kalkınma Planında ise, Genç ve eğitilmiş nüfus içindeki işsizlik oranının yüksekliği işgücü piyasasındaki önemli sorunlardan biri olmaya devam etmiştir denmektedir.

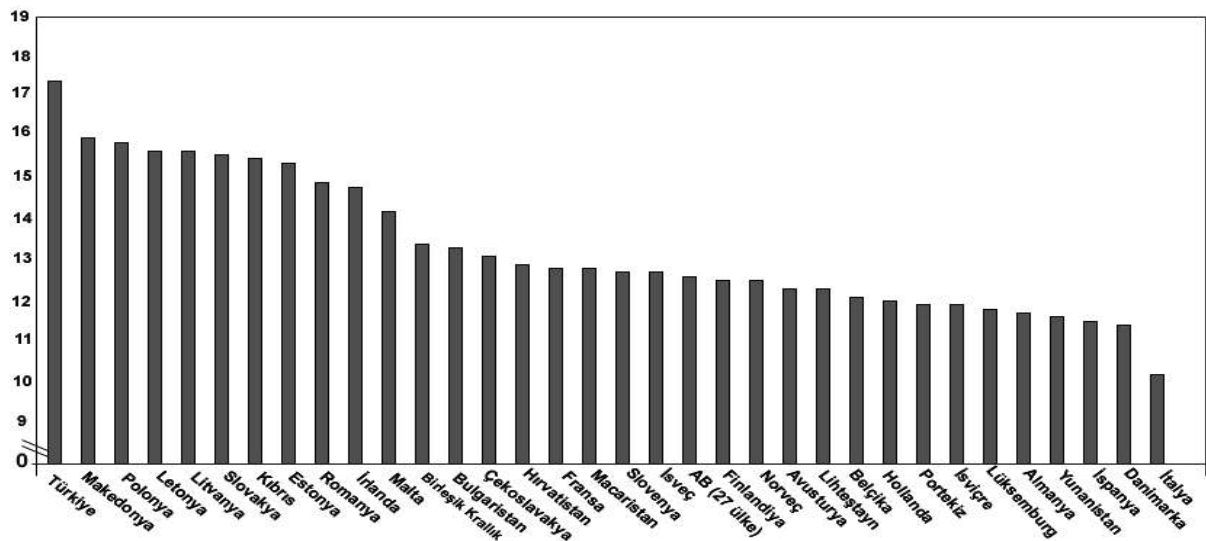
Dikkat çekilmesi gereken bir büyük sorun ise son yıllarda artan boşanma oranları ve parçalanmış ailelere mensup çocuk ve gençlerin sorunlarıdır. Hem fizyolojik gelişme ile gelen ergenlik dönemi sorunları, hem de sağlıklı bir aile ortamında yetişemememin getirdiği sorunların üzerinde durulmaları ve konu ile ilgili projeler geliştirilmelidir.

2.4. Ülkemizde Gençlik Profili

TÜİK verilerine göre 31 Aralık 2010 tarihi itibarıyla Türkiye nüfusu 73.722.988 kişidir. 2010 yılında Türkiye’de ikamet eden nüfus bir önceki yıla göre 1.161.676 kişi artmıştır. Nüfusun % 50,2’sini (37.043.182 kişi) erkekler, % 49,8’ini (36.679.806 kişi) ise kadınlar oluşturmaktadır. Nüfusun yarısı 29,2 yaşından küçüktür. Ülkemizde ortanca yaş 29,2’dir. Ortanca yaş erkeklerde 28,7 iken, kadınlarda 29,8’dir.

Şekil 2.1: Türkiye Nüfus Piramidi (www.tuik.gov.tr)

Şekil 2.2: Avrupa ülkelerinin 15-24 yaş nüfus yoğunluğu

BM İnsani Gelişme Raporunda (2008), Türkiye'nin 15-24 yaş arasındaki nüfus yoğunluğu Avrupa'nın en yüksek nüfus yoğunluğu oranı olduğu için, değerlendirilmesi gereken demografik bir fırsat penceresi olarak bahsedilmekte ve bu pencerenin 2040 yılına kadar açık olacağı belirtilmektedir. (Şentuna, 2009, 18).

Türkiye'nin 15-24 yaş aralığı nüfus yoğunluğu %17,6 ile Avrupa ülkeleri arasındaki en büyük genç nüfus yoğunluğudur

2.5. Beş Yıllık Kalkınma Planlarında Gençlik

Ülkemizde 1963 yılında uygulamaya konulan “5 Yıllık Kalkınma Planlarında” şuan 9 uncu 5 Yıllık Kalkınma Planının içerisindeyiz. Başlangıcından bu yana Kalkınma Planlarında gençlikle ilgili doğrudan alınmış kararlara göz atacak olursak;

2.5.1. I. Beş Yıllık Kalkınma Planı (1963 – 1967)

Birinci Beş Yıllık Kalkınma Planında gençliğin serbest zamanları ile ilgili bir karara rastlanmamıştır.

2.5.2. II. Beş Yıllık Kalkınma Planı (1968 – 1972)

İkinci Beş Yıllık Kalkınma Planında gençliğin ayrıca değerlendirilmediği “spor” başlığı adı altında değerlendirildiği görülmüştür. Yatırımların Dağılımı ve Spor Tesisleri başlığının (2) bendinde;

“Gençliğin serbest vakitlerini iyi değerlendirmek amacıyla, semt spor tesislerinin spor dışındaki sosyal faaliyetlere de zemin hazırlayacak şekilde gelişmesi ve ilişkili olduğu okulun bina imkânlarından da yararlanılarak birer gençlik ve kültür merkezi niteliğine kavuşturulması desteklenecektir” denmektedir. (www.dpt.gov.tr).

2.5.3. III. Beş Yıllık Kalkınma Planı (1973 – 1977)

Üçüncü Beş Yıllık Kalkınma Planında “gençlik” ayrı bir başlık altında ele alınmıştır. Gençlik ve gençlik sorunları daha kapsamlı değerlendirilmiştir. Bunlardan bazıları;

1684. Bilim ve teknoloji alanındaki gelişmelerin sosyal, ekonomik ve kültürel yapıya yansımaları günümüzde daha süratli bir şekilde olmaktadır. Bu yansımaya, daha çok, toplumların

psikolojik, biyolojik ve sosyal açıdan en duyarlı yaş kesiti olan gençleri etkilemektedir. Gençlik sorunları, bu nedenle, günümüzde sanayileşmiş ve sanayileşme yolundaki birçok ülkenin ortak ve önemli sorunu haline gelmiştir.

1686. Uzun Dönemli Kalkınmanın Yeni Stratejisi çerçevesinde gençliğe dönük temel amaç, Atatürkçü ilkeleri izleyen ve her gencin üyesi olmaktan övüneceği çağdaş bir toplum yaratmaktır

1690. İkinci Planda gençlik sorunlarının bütüncü bir yaklaşımla çözülmesi yolunda getirilen politika tedbirlerine rağmen, bu konuda çaba gösteren ve gençliğe hizmet götüren kuruluşlar arası işbirliği fonksiyonel bir biçimde gerçekleştirilememiş ve hizmetler verimli bir biçimde yürütülememiştir. Bunun sonucu, gençlik ve sporla ilgili sorunların çözülmesine bir bütünlük ve yeni 'bir anlayış getirmek ve ilgili kuruluşlar arası işbirliğini sağlamak amacıyla Gençlik ve Spor Bakanlığı kurulmuştur.

1693. Çeşitli kamu kuruluşlarınca yürütülen gençliğe dönük hizmetler genellikle okul içi gençliğe yöneltilmiştir. Okul dışı gençliğe dönük hizmetlerin eksik ve dağınık olmaları nedeniyle bu alandaki çabalar etken olmamaktadır.

1695. Genç kuşağın, Atatürk ilkeleri doğrultusunda, ülkenin yararlarını, millî değer ve ülküleri, özellikle hızlandırılmış kalkınmanın ihtiyaçlarını seçip gözetebilecek, yapıcı ve yaratıcı yeteneklerle ve değerlerle yetiştirilmesi sağlanacaktır. Gençleri yarının görev ve sorumluluklarını yüklenebilecek, kalkınmada başlıca itici ve yürütücü güce sahip yüksek vasıflı vatandaşlar olarak yetiştirmek millî kalkınma çabamızın en verimli yatırımlarından biri olacaktır.

1696. Bu nedenle gençliğin içinde bulunduğu ekonomik ve sosyal sorunların gençliğe yöneltilmiş eğitim, rehberlik, sağlık, çalışma eğlenme ve dinlenme, spor ve sosyal refah hizmetlerinin yaygınlaştırılması ve etkinliğinin artırılması yoluyla hızla çözülmesi bu konulardaki programların koordinasyonu ile sağlanacaktır.

1697. Gençlik sorunlarının ekonomik, sosyal ve kültürel yapıyla yakın ilişkileri göz önünde bulundurularak, bu sorunların ferdi ve sosyal yönden oluşumunu etkileyen faktörler araştırılarak bulunacak, çözüm yolları, sorunların bütününe kapsayan bir yaklaşım içinde ele alınacaktır.

1701. (1) Gençlik ve Spor Bakanlığı ve diğer ilgili örgütlerce yürütülen eğitim, yönlendirme, serbest zamanları değerlendirme, izcilik, spor, kültür ve yayım hizmetleri ve tesisleri gençleri hızlı bir sosyo-ekonomik kalkınmanın gerektirdiği hayat görüşü, millî ülkelerle bütünleşmiş köklü kültür ve bilgi, sağlam karakter, başarıya ve yaratma gücü, ruh ve

beden sağlığı ve toplum içinde yaşama ve dayanışma alışkanlığı gibi ortak değerleri kazandıracak yönde düzenlenecektir.

(2) Gençliğe hizmet götürülen örgütler arası koordinasyon ve işbirliği Gençlik ve Spor Bakanlığınca sağlanarak hizmetlerin yaygınlığı ve etkinliği arttırılacaktır.

(3) Okul dışı gençliğin eğitilmesinde yaygın eğitim ve yayım imkânlarından yararlanılarak çevreye ve ekonomik faaliyetlere dönük meslekî beceri ve yeteneklerin kazandırılmasına çalışılacaktır.

(4) Gençliğin kamu kuruluşlarına ait eğitim, kültür, spor ve sosyal tesislerden tam kapasite ile yararlanabilmesi amacıyla mevcut tesislerin ortaklaşa kullanılması imkânları araştırılacak ve tam kullanımı sağlayıcı bir sistem geliştirilecektir.

(5) Eğitim ve kültür politikaları ile eğitimin bütün kademelerinde gençliğe uzun dönemde kazandırılması amaçlanan değerleri verecek muhtevada eğitim, öğretim ve kültür programlarının hazırlanması ve uygulanması sağlanacaktır. Gençlik ve Spor Bakanlığınca, spor hizmetleri gençliğe çeşitli spor dallarında dengeli olarak spor yapma imkânları verecek şekilde yaygınlaştırılacak, gençlere düşünme gücü yanı sıra beden ve ruh sağlığı kazandırılacaktır.

(6) Yüksek öğrenim gençlerinin kredi, yurt, burs, sosyal ve kültürel faaliyet imkânları, Gençlik ve Spor Bakanlığı önderliğinde yaygınlaştırılacak, bu konudaki faaliyetleri gerçekleştirecek biçimde, yeniden düzenleme çalışmaları hızla sonuçlandırılacaktır.

(7) Gençlik ve Spor Bakanlığının önderliğinde gençlerin, özellikle yüksek öğrenim gençliğinin ülke sathına yayılmış kalkınma projelerine yetenekleri oranında gönüllü katılma imkânları araştırılacak ve özendirilecektir.

(8) Gençlik sorunlarının köklerine inen bilimsel araştırmalar, üniversiteler ve Gençlik ve Spor Bakanlığınca yapılacak, bu araştırma sonuçlarına göre sorunların çözülmesi yönünde gerekli tedbirler alınacaktır (www.dpt.gov.tr).

2.5.4. IV. Beş Yıllık Kalkınma Planı (1979 – 1983)

Dördüncü Beş Yıllık Kalkınma Planında gençlik, gençlik sorunları başlığı adı altında ele alınmıştır. Bu bölümde gençlerin serbest zaman etkinliklerinden ziyade, köyden kente göçün yoğunlaştığı, gençlerin çalışma hayatına katılımları, okuma yazma oranının istenilen seviyeye gelemediği, yükseköğrenim öğrencilerinin barınma sorunları ve öğrenim kredisi konuları işlenmiştir (www.dpt.gov.tr).

2.5.5. V. Beş Yıllık Kalkınma Planı (1985 – 1989)

Beşinci Beş Yıllık Kalkınma Planında gençlik İlke ve Politikalar başlığı altında değerlendirilmiştir. Buna göre;

588. Gençlik kesimine bütün sosyal sektörler tarafından sunulacak hizmetlerde niteliğe ağırlık verilecektir.

589. Geleceğin teminatı olan gençlerin, millî, manevî ve kültürel değerler ile teçhizatlandırılmış olarak yetiştirilmesi ve eğitilmesi en önemli hedeflerden birisi olarak ele alınacaktır.

590. Gençlik kesimine eğitim, sağlık, barınma, sosyal güvenlik ve çalışma konularında verilecek tüm hizmetlerde fırsat eşitliği sağlanacaktır.

591. Toplumun çeşitli sosyal gruplarına mensup okul dışındaki gençliğin sorunları üzerinde önemle durulacaktır.

592. Gençlere götürülecek hizmetlerin ve tesislerin yaygınlaştırılması için gerekli tedbirler alınacak, bu konuda kalkınmada öncelikli yöreler ile ihtiyacın fazla olduğu şehirlere öncelik verilecektir.

593. Gençlerin ruh, fikir ve beden yönünden mükemmel şekilde gelişmesini sağlamak amacı ile okul içi eğitim ve öğretime ek olarak okul dışında fikir, kültür, sanat, spor ve folklor faaliyetleri teşvik edilecektir.

595. Gençlerin katılma, gelişme ve hoşgörü ilkeleri çerçevesinde toplum hayatı ile bütünleştirilmesi sağlanacaktır (www.dpt.gov.tr).

2.5.6. VI. Beş Yıllık Kalkınma Planı (1990 – 1994)

Altıncı Beş Yıllık Kalkınma Planında gençlik İlke ve Politikalar başlığı altında değerlendirilmiştir. Buna göre;

775. Geleceğin güvencesi olan gençlerin milli, manevi ve kültürel değerler, çağdaş medeniyetin ve teknolojinin bilgileri ile donatılmış olarak yetiştirilmeleri ve eğitilmeleri temel ilkedir.

776. Gençlerin gerek kendi kişiliklerini geliştirmeleri ve gerekse toplumun olumlu yönde gelişmesini sağlayacak faaliyetlere katılabilmeleri için; katılma, gelişme ve barış ilkeleri çerçevesinde toplum hayatı ile bütünleştirilmeleri sağlanacaktır.

777. Gençlik kesimine sunulacak hizmetlerde kalitenin artırılması çalışmaları, fırsat eşitliği ilkesi ile bütünleştirilecek, gençlerin yapıcı ve yaratıcı taraflarını ortaya çıkarmak

üzere kişilik, düşünce ve beden yönünden gelişmelerini sağlayacak okul içi ve dışı düşünce, kültür, sanat, spor ve izcilik faaliyetleri teşvik edilecektir.

778. Toplumun çeşitli kesimlerine ait okul dışı gençliğin, sağlık, çalışma, sosyal güvenlik ve istihdam konularındaki sorunları üzerinde önemle durulacaktır.

Gençleri tanıma ve sorunlarına çözüm getirme amacı ile gençlerin sosyo-ekonomik durumlarını ve beklentilerini ortaya çıkaracak kapsamlı araştırmalar yapılmaya devam edilecektir.

782. Yüksek öğrenim öğrencilerine verilen kredi miktarının günün şartlarına göre ayarlanmasına çalışılacak ve kamu yurtlarının kapasitesi artırılacaktır (www.dpt.gov.tr).

2.5.7. VII. Beş Yıllık Kalkınma Planı (1996 – 2000)

Yedinci Beş Yıllık Kalkınma Planında “Nüfusumuzun yüzde 20,4’ünü oluşturan 15-24 yaş grubundaki gençlik kesimine yönelik hizmetlerde sayı ve nitelik olarak belirli iyileşmeler sağlanmakla birlikte, bu hizmetlerdeki yetersizlikler devam etmektedir. Öğrenim dışı gençlik kesiminin sorunlarının giderilmesine duyulan ihtiyacın önemi artmıştır” denilmektedir.

Gençlik: Gençlik kesiminin sorunlarını gidermek ve gençlerin kalkınma sürecine katkı ve katılımlarını artırabilmek amacıyla bu kesime sunulan hizmetler sayı ve nitelik olarak geliştirilecektir. Toplumun temelini oluşturan ve geleceğin güvencesi olan gençlerin eğitim, sağlık, çalışma hayatı, sosyal güvenlik, istihdam ve serbest zaman değerlendirme konularındaki sorunlarının çözümüne yönelik önlemler alınacaktır.

Boş Zamanların Değerlendirilmesi: Boş zamanların değerlendirilmesini yaşamın bir parçası haline getirmek temel ilkedir. Boş zamanların değerlendirilmesinde eğitim ve organizasyon faaliyetlerini yürütecek insan gücünün yetiştirilmesi amacıyla üniversitelerde rekreasyon ana bilim dalı tesis edilecektir.

Boş zamanların değerlendirilmesinde kullanılacak alan ve tesisler, çocuk, genç, ev hanımları, yaşlı, yalnız yaşayanlar, özürlü ve benzeri gruplar tarafından değişik zamanlarda istifade edilebilir şekilde geliştirilecektir. Toplumun her kesiminin boş zamanları değerlendirme faaliyetlerine katılabilmesi için çok amaçlı tesislerin mahalli idarelerin yardımı ile semtlere, uydu kentlere ve kırsal kesime kadar yaygınlaştırılması çabaları sürdürülecektir (www.dpt.gov.tr).

2.5.8. VIII. Beş Yıllık Kalkınma Planı (2001 – 2005)

Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planında Gençlik, Beden Eğitimi ve Spor birlikte ele alınmıştır. Gençlikle ilgili kararlar şu şekildedir:

777. Gençliğe yönelik hizmetlerde sayı ve nitelik olarak bazı iyileşmeler sağlanmakla birlikte, yetersizlikler devam etmektedir. Özellikle öğrenim dışı kalan gençlik kesiminin sorunlarının giderilmesine duyulan ihtiyaç önemini korumaktadır.

778. Madde bağımlılığı, başta büyükşehirlerde olmak üzere, gençler için önemli bir tehdit unsuru oluşturmaktadır.

779. Sorumluluk duygusu gelişmiş, yeni fikirlere açık, kültürel değerlerimizi özümsemiş, ülkenin hedef ve imkânlarını bilen ve benimseyen, araştırmacı, eleştirel yaklaşım ve demokratik tavırlar gösterebilen ve kendi kişiliklerini geliştirirken, topluma ve kalkınma sürecine katkıda bulunan özgüvenli bir gençlik yetiştirilmesi esastır.

780. Gençlerin eğitim, sağlık, çalışma hayatı, sosyal güvenlik, istihdam ve serbest zaman değerlendirme konularındaki sorunlarının tespitine imkan verecek araştırma çalışmaları yapılacak ve bunlara uygun çözüm önerileri geliştirilecektir.

781. Gençlik kesimine sunulacak hizmetlerin kalitesinin artırılması çalışmalarında fırsat eşitliği ilkesi gözetilecek, kişilik, düşünce ve beden yönünden gelişmelerini sağlayacak okul içi ve dışı düşünce, kültür, sanat ve spor gibi faaliyetler teşvik edilecektir.

785. Mahalli idarelerin; gençlere yönelik kültür, sanat, geleneksel sporlar başta olmak üzere spor, zeka oyunları, satranç, folklor, okuma ve araştırma alışkanlığı kazandırıcı faaliyetleri düzenleyici ve teşvik edici programlar hazırlamaları, gençlik merkezlerinin yurt genelinde yaygınlaştırılması çalışmalarına katkı sağlamaları, özel sektörün de bu alana yatırım yapması teşvik edilecek ve bu merkezlerde uzman personel istihdamı sağlanacaktır.

Gençlere yönelik hizmetlerin daha etkin yapılabilmesi için Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü yeniden yapılandırılacaktır (www.dpt.gov.tr).

2.5.9. IX. Beş Yıllık Kalkınma Planı (2007 – 2013)

Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planında gençlikten ayrıca bahsedilmemiş olup, diğer konu başlıkları altında gençlik değerlendirilmiştir.

241. Türkiye 1 Nisan 2004 tarihinden itibaren AB eğitim ve gençlik programlarına başarılı ve aktif bir şekilde katılım sağlamaktadır. Genel Eğitim Programından 20.000 olmak üzere yaklaşık 49.300 kişi 2006 yılı itibarıyla programlardan yararlanmış olacaktır.

272. Giderek hızlanan değişim süreci aile ve toplum içi kültürel ve sosyal ilişkileri de olumsuz etkilemiştir. Kitle iletişim araçlarının çeşitlenmesi, aile içi iletişimde geleneksel yöntemlerin dışına çıkılamaması ve eğitim sisteminin aşılamayan sorunları gençlerin aileden kopma, toplumsal sorunlara duyarsızlaşma, ümitsizlik ve özgüvensizlik gibi sorunlarını ve bunun sonucunda şiddete eğilimini artırmıştır. Diğer taraftan, iletişim olanaklarının artması ve sivil toplum kuruluşlarının gelişmesi gençlerin kendileriyle ilgili taleplerini açıkça dile getirmelerine olanak sağlamaktadır.

568. İşgücü piyasasında zorluklarla karşılaşan kadınlar, gençler, uzun süreli işsizler, zrller ve eski hükümlüler için fırsat eşitliği sağlanacaktır. Kadınların işgücüne ve istihdama katılımlarının artırılması amacıyla ocuk ve diğer bakım hizmetlerine erişimleri kolaylaştırılacaktır. Gençlerin işgücü piyasasında deneyim kazanmalarını sağlayıcı programlar geliştirilecektir.

647. Gençlerin aileleriyle ve toplumla iletişimlerini daha sağlıklı hale getirecek, özgüvenlerini geliştirecek, yaşadıkları topluma aidiyet duygusu ve duyarlılıklarını artıracak, karar alma süreçlerine katılımlarını sağlayacak tedbirler alınacaktır (www.dpt.gov.tr).

2.6. Gençlik Şuraları

2.6.1. I. Gençlik Şurası

1 inci Gençlik Őrası, 179 sayılı Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükümünde Kararnamenin 41 inci maddesi gereğince düzenlenmiştir. Gençlik Őurasının 28 Eylül 1988 tarihli Resmi Gazetede yayınlanan yönetmeliğinde de ifade edildiği gibi, Őuranın amacı Anayasa ve kanunlarımızda yer alan hükümlere uygun olarak Türk genliliğinin korunması ve yetiştirilmesi; gençlerin zihnen ve bedenlen geliştirilmesi maksadıyla Devletçe götürülecek hizmet ve faaliyetleri belirlemek, gençlik problemlerini ve en etkin çözüm yollarını tespit etmek olarak belirlenmiştir.

1 inci Gençlik Őrası; 2000 yılının gençliği (hedefler, ilkeler, tedbirler), Gençliğin Sağlığı ve Zararlı Alışkanlıklardan Korunması, Suça İtilen gençlerin topluma kazandırılması, zrl gençlere götürülecek hizmetler, çalışan gençliğin sorunları, Gençliğin serbest zaman faaliyetleri, Yüksek ğrenim gençliğinin sorunları, Orta ğrenim gençliğinin sorunları ve Yurt dışındaki gençliğin sorunları olmak üzere 10 konu başlığı altında işlenmiştir.

24 – 28 Ekim 1988 tarihleri arasında gerçekleştirilen 1 inci Gençlik Şurasında alınan kararlardan bazıları özetlenerek aşağıda sıralanmıştır (Karar numaraları Şura raporuna sadık kalarak yazılmıştır).

2.6.1.1. 2000 Yılıın Gençliği

Karar 1: Demokrasi bilincinin, toplumunun her kademesinde olduğu gibi gençliğin de tüm kesimlerine yerleştirilmesi ve geliştirilmesi için, öğretim ve eğitim kurumları başta olmak üzere, aileden-iletişim araçlarına kadar her düzeyde demokratikleşme sürecini tamamlayacak gerekli tedbirlerin alınması ve düzenlemelerin yapılması.

Karar 2: Genç insanın demokratik haklar çerçevesinde daha aktif olabilmesi için siyasi katılım ve sosyal teşkilatlanma imkânlarının bir an önce sağlanması.

Karar 3: Gençliğin; 2000 yılı dünyasının sorunlarını anlayabilecek ve çözüm bulabilecek şekilde her konuda bilgilendirilmesi ve bilinçlendirilmesi için başta bilim olmak üzere her alanda hazırlanıp donatılması, bilimsel çalışmalara ve araştırmalara katılması, bilimsel merakını uyandıracak ortam ve imkânların yaratılması.

Karar 4: Gençliğin 2000 yılına hazırlanmasında mevcut eğitim sisteminin yeterli olmayacağından hareketle, gençliğin tüm kesimlerine fırsat eşitliğini sağlayacak bir şekilde gerekli değişiklik ve düzenlemelerin yapılarak ezbercilikten uzak, gözlemci ve akılcı bir yaklaşıma sahip, uygulama imkânları gelişmiş, sorumluluğunu bilen, düşünülebilen, hakkını arayabilen, hoşgörü sahibi gençler yetiştirilmesi.

Karar 5: Dış dünya ile olan ilişkiler sürecinde ilişkileri en önde kurabilecek kuşak gençlerdir. Bu nedenle, gençliğin bilim, sanat ve kültürle ilgili her türlü faaliyetlerinin desteklenmesi ve bu faaliyetlerin Türkiye dışında tertiplenen her düzeydeki toplantı, sergi, fuar ve yarışmalarda temsil edilmesi.

Karar 6: 2000 yılı Türk gençliğinin dış dünya ile rekabet edebilmesini sağlamak üzere bir yabancı dili iyi bilmesi ve fakat kendi kimliğini sürdürebilmesi için Türkçenin korunarak ve geliştirilerek genç kuşaklara emanet edilmesi.

Karar 7: Gençlerde doğa sevgisinin uyandırılarak, çevre bilincinin yerleştirilmesi ve bu konuda gerekli bilimsel eğitimin sağlanması.

Karar 8: Dinamik erişkinleri hazırlamak için sporun ülke çapında yaygınlaştırılması ve tüm gençlik kesimlerinin katılabilmesi için gerekli tedbirlerin alınması.

Karar 9: Bütün bunların (alınan kararların) gerçekten sağlanabilmesi için; Milli Eğitim ve Gençlikle ilgili birimlere ayrılan mali imkânların bir an önce artırılması.

2.6.1.2. Gençliğin Sağlığı ve Zaralı Alışkanlıklardan Korunması

Karar 1: Bilimsel araştırmalarla sağlığın tanımlanması, sorunların ortaya çıkarılarak anlaşılabilir duruma getirilmesi.

Karar 2: Genel sağlık eğitimi için; okullarda dersler konulması ve derslerin 6 ncı sınıftan başlatılması, video, film gibi görsellerle gençlerin bizzat katılabileceği bir eğitim haline dönüştürülmesi, ocuk eğitimi ve ruh sağlığı eğitiminin ebeveynleri de içine alacak şekilde biçimlendirilmesi ve okullarda ki rehberlik hizmetlerine gerçek anlamda işlerlik kazandırılması.

Karar 3: Koruyucu sağlık hizmetlerinin her gençlik kesimini kapsayacak şekilde genişletilmesi.

Karar 4: Beslenme konusunun ayrıcalıklı bir konu olarak ele alınması.

Karar 5: Gençlerin katılabileceği sportif faaliyet programlarının yaygınlaştırılması.

Karar 6: ocuk, genç ve ailelerine yönelik olmak üzere sağlık, eğitim, serbest zaman değerlendirme, beceri geliştirme konularında hizmet verecek ‘‘Toplum Merkezleri’’ oluşturmak.

Karar 9: Ulusal Gençlik Politikası ile dağınık ve yaygın olarak mevcut olan pek çok unsur ve imkânın dengeli ve uygun bir biçimde bir araya getirilmesi.

Karar 12: Kamuya açık yerlerde zararlı alışkanlıklara ait reklamlar için belli bir düzen getirilmesi, özellikle spor alanlarında bu tür reklamlara yer verilmemesi.

Karar 21: Gençliği olumsuz yönde etkileyen zararlı alışkanlıklar ve özellikle uyuşturucu maddelerin kullanımı konusunda; milli bir mücadele politika ve stratejisinin tespiti, cezaların bu tür gençleri dışlamayacak şekilde yeniden gözden geçirilmesi, konu ile ilgili istatistik çalışmalar ve özellikle kriminolojik çalışmaların yapılması.

2.6.1.3. Suça İtilen Gençlerin Topluma Kazandırılması

Karar 1: Suç nleme çalışmalarının sosyo-ekonomik açıdan yetersiz gecekondular bölgelerinden başlatılması, buralara aile danışma büroları ve gençlik merkezleri açılması.

Karar 2: Kalkınmada ncelikli yörelerde Türkçemizi daha iyi öğretebilmek için TRT'nin eğitim ağırlıklı özel paket programlar uygulaması.

Karar 3: Atatürk' düşünce sisteminde şekilcilikten kaçınılarak ze yönelinmesi.

Karar 4: Gencin kendisini gerçekleştirebilmesi için gençlere her alanda etkinlik hakkı tanınarak söz hakkı verilmesi ve kendilerine güven duyulması.

Karar 6: Gençlerin bireysel ve kitle sporuna yneltilmeleri ve boş zamanlarının değerlendirilmesine imkân sağlanması.

Karar 17: Suç işlemiş gençlerin; mahkemeye sevk edilmeden önce oluşturulacak alikonma merkezlerinde, pedagog, psikolog ve sosyal hizmet uzmanlarının denetiminde, yaşına ve gelişim çevresine uygun bir tutum içinde bekletilmesi, mahkemelerin verecekleri hükümlerde bu uzmanlardan elde ettiği bilgilerden yararlanması.

Karar 23: Islah ve infaz kurumlarında bulunan din görevlilerinin etkilerinin sağlanması, olmayan kurumlarda da din görevlilerine yer verilmesi.

Karar 32. Islahevlerinden tahliye edilen gençlerin en az iki yıl boyunca bir uzman denetiminde okula ve mesleğe yöneltilerek izlenmesi.

2.6.1.4. Özürlü Gençlere Götürülecek Hizmetler

Karar 1. Özür nedenleri ve özürlü gençlerin sorunlarının kamuoyuna yansıtılması.

Karar 2: Özürlü gençlerin sorunları ve onlara götürülecek hizmetleri belirleyecek, bu sorunlarla ilgili kurum ve kuruluşlar arasında koordinasyon sağlayacak bir çalışma grubunun oluşturulması.

Karar 3: Özel eğitim hizmetlerinin daha rasyonel biçimde yürütülmesi için, Milli Eğitim ve Gençlik ve Spor Bakanlığının yeniden teşkilatlandırılması.

Karar 4: Özel eğitim hizmeti verecek ekibin özür grupları dikkate alınarak yetiştirilmesi, YÖK'le işbirliği yapılması.

Karar 5: Özel eğitim kurumu sayısının artırılması, ilçe düzeyinde yaygınlaştırılması, bina araç ve personel yönünden takviyelerinin sağlanması.

Karar 6: Kendi işini kurmak isteyen özürlülere gerekli teşvik ve desteğin sağlanması.

Karar 7: Genel bütçeden payın artırılması, özel teşebbüslerin yardım konusunda teşvik edilmesi.

Karar 8: Belediyelerce çevre düzenlemesi yapılırken özürlülerin durumunun dikkate alınması, mevcut spor tesisleri ile gençlik kamplarından da özürlülerin yararlanmasının sağlanması.

Karar 11: Özürlü gençlik konusunda toplumun bilinçlendirilmesi, özürlülerle ilgili tüm konuların tartışılması amacıyla özürlülerle ilgili ayrı bir şura düzenlenmesi.

Karar 12: Özürlü gençlere yüksek öğrenime girişte kontenjan ayrılması ve öncelik tanınması.

2.6.1.5. Çalışan Gençliğin Sorunları

Karar 1: Çalışan gençlere Türkiye'yi kalkındırma zihniyeti ve idealinin kazandırılması

Karar 2: Türkiye'nin Avrupa Ekonomik Topluluğuna tam üye olarak kabul edilmesi durumunda, çalışan gençliğin adaptasyon sorunlarını çözücü tedbirlerin alınması.

Karar 4: Çalışan gençliğe sosyal güvenlik bilincinin kazandırılması.

Karar 5: Çalışan gençlerin hem çalışıp, hem de eğitimlerine devam edebilmeleri konusunda tedbirlerin alınması, bu amaçla daha yaygın uygulanabilecek gece eğitimi konusunun yeni bir anlayışla değerlendirilmesi.

Karar 9: Çalışan gençliğin mesleğindeki gelişimi ve yeni şartlara uyumunu sağlamak amacıyla meslek içi eğitimlerin düzenlenmesi.

Karar 17: Gençlerin mesai dışındaki zamanlarını en iyi şekilde değerlendirebilmek ve fiziki gelişmelerini sağlayabilmek için sportif amaçlı tesislerin yapımına hız verilmesi.

Karar 21: Sanayi sitelerinin bulunduğu yerlerde çeşitli uzmanlardan (psikolog, öğretmen, din görevlisi, sosyal hizmet uzmanı gibi) oluşan danışma gruplarının kurulması.

Karar 46: Kendi işini kurmak isteyen gençlere faizsiz veya çok düşük faizle destek ve teşvik verilmesi.

2.6.1.6. Çalışmayan Gençliğin Sorunları

Karar 6: Çalışmayan gençliği iş hayatına aktarmak üzere gönüllü çalışma kampları, ulusal staj merkezleri, meslek danışmanlığı merkezleri, gençlik eğitim merkezleri gibi kurumsal faaliyetlerin gerçekleştirilmesi.

Karar 11: İstihdam yaratıcı yatırımların özellikle gençlerin istihdamına yönelik olması halinde daha ziyade teşvik görmesinin sağlanması.

Karar 13: Çalışmayan gençlik içinde özellikle işsiz gençliğin psikolojik durumu göz önüne alınarak, bu gençlerin maddi ve manevi yönden desteklenmesi, kötü ve zararlı faaliyetlere karışmalarının önlenmesi.

Karar 17: Üniversitelerde istihdam danışmanlığı merkezleri kurulması suretiyle, gençlerin iş hayatına üniversite bünyesinde iken hazırlanması.

2.6.1.7. Gençliğin Serbest Zaman Faaliyetleri

Karar 1: Altıncı Beş Yıllık Kalkınma Planında gençlere götürülecek hizmetlerle ilgili gerekli önlemlerin alınması ve gençliğe öncelik verilmesi.

Karar 2: Gençlerin serbest zaman faaliyetlerinin organizasyonunda özel sektörün, yerel yönetimlerin ve gerçek kişilerin katkılarının yasal düzenlemelerde en üst düzeye çıkarılması.

Karar 3: Gençlerin serbest zamanları ile ilgili toplanan bağışların valilerin sorumluluğunda il özel idarelerinde toplanması ve bu amaçla kullanılması.

Karar 4: Gençlik Merkezleri, gençlik kampları ve izcilik tesisleri gibi gençlik tesislerinin inşaatı ve donatılarının yatırım programlarına alınması.

Karar 5: Gençin sosyal, kültürel, psikolojik ve fiziksel özelliklerini ve ihtiyaçlarını yakından bilen nitelikli lider ve yöneticilerin yetiştirilmesi.

Karar 6: Gençlikle ilgili bilimsel çalışmalara ağırlık verilmesi ve sonuçların hizmetleri geliştirmede kullanılması.

Karar 8: Gençlik Merkezlerinin sayılarının artırılması, yaygınlaştırılması, spor tesislerinin yakınında inşa edilmesi.

Karar 9: Gençlik Merkezleri yönetmeliğinin hazırlanması, sosyal hizmet uzmanı, psikolog ve eğitimci nitelikte personel istihdam edilmesi.

Karar 10: Gençlik Merkezine atanacak yöneticilerin özenle seçilmesi.

Karar 12: Gençlik Kampı sayısının süratle artırılması.

Karar 20: Gençlik Merkezlerinin iklim ve yöre şartlarına göre inşa edilmesi, açık tesislerin yanı sıra kapalı tesislerin yapılması.

Karar 30: Gençlerin etkin rol ve sorumluluk alabilecekleri, gençlere yönelik yayın yapan bir televizyon kanalının kurulması.

2.6.1.8. Yüksek Öğrenim Gençliğinin Sorunları

Karar 1: Öğrencilerin geçimlerini sağlayabilecek miktarda öğrenim kredisi verilmesi.

Karar 2: Üniversite yurtlarının, Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu'na devredilmesi ve kurum tarafından idare edilmesi.

Karar 3: Açılan özel yurtların Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu tarafından açılmasına izin verilmesi ve kurum tarafından denetlenmesi.

Karar 5: Pansiyoner olarak öğrenci almak isteyen ailelerle, öğrenciler arasında diyalog sağlamak üzere bürolar kurulması.

2.6.1.9. Orta Öğrenim Gençliğinin Sorunları

Karar 1: Örgün yaygın eğitim kurumlarında sağlık sorunlarının işlenmesini sağlayıcı derslerin yapılması.

Karar 2: Cinsi bilgiler ve zararlı alışkanlıklardan korunma konusunda tedbirler alınması.

Karar 25: Gençlerin problemlerinin çözümünde, okul ile aile arasındaki işbirliğine daha çok önem verilmesi, okul danışmanlığından istifade edilmesi.

Karar 28: Dağınık yerleşim birimlerinde okul açmak yerine merkezi yerleşimlerde yatılı ve pansiyonlu okul tipine önem verilmesi, mevcut yatılı okulların ve yurtların ıslahına gidilmesi.

2.6.1.10. Yurt Dışındaki Gençliğin Sorunları

Karar 1: Yurt dışı teşkilatın nitelik, nicelik bakımından yeniden organize edilmesi.

Karar 2: “Türk Kültür Merkezlerinin” açılması.

Karar 3: Üniversitelerimiz ile diğer ülke üniversiteleri arasında işbirliğine gidilmesi.

Karar 14: Türk gençlerinin, Türkiye’ye belirli aralıklarla kültürel geziler yoluyla davet edilmesi, bu gençlere gençlik kamplarında kontenjanlar ayrılması.

2.6.1.11. Genel

Karar 1: Gençlik Hizmetlerine gereken önemin verilmesi, konunun ele alınması, örgütlenme, finansman, kadro, nitelikli personel ihtiyacı ve sıkıntısının giderilmesi hizmetlerinin geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması için kısa ve uzun vadeli planların gerçekçi bir üslup ve tarzda yerine getirilmesi, faaliyetler ve programların gençlerin özellik, ilgi ve ihtiyaçlarına göre oluşturulması, gençlik politikalarının hizmetin amacı doğrultusunda geliştirilmesi, geleceğin gençlerini yetiştirecek hedef ve stratejilerin belirlenmesi, bu yönde alınacak önlemlere vakit geçirilmeksizin hayatiyet kazandırılması.

Karar 2: Gençlik Hizmetlerinin “Merkezi Hükümet Teşkilatı” içinde yeniden örgütlenmesi, köklü, kalıcı ve fonksiyonel bir yapılaşma sağlanması, sistemi oluşturacak merkez ve taşra birimlerinin hizmet ağırlıklı bir modele oturtulması.

Karar 3: Gençlik faaliyetlerinin çok yönlü ve bir çok kurum ve kuruluşu ilgilendiren bir konu olduğunu göz önünde tutarak, hizmetlerin geliştirilmesi ve etkili bir biçimde uygulanmasını sağlamak amacıyla, gençlik hizmetleri alanında hizmet götüren ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile özel kuruluşların katılacağı merkez teşkilatında bir “Yüksek Koordinasyon Kurulu” oluşturulması, illerde ise valilerin başkanlığında “İl Koordinasyon Kurulları” kurulması.

Karar 4: Gençlik Hizmetlerine temel olan mevzuatın yeniden ele alınması, gerekli değişikliklerin yerine getirilmesi, mevcut mevzuatın teşkilatlanma, işleyiş, kadro, görev, yetki, finansman gibi konulardaki boşlukların aksayan yanlarının giderilmesi.

Karar 5: Gençlik hizmetlerine genel bütçeden yeterince ödenek ayrılması, eğitim, spor gençlik ve sağlık vergisi ile oluşturulan kaynakta toplanan paralardan gençlik hizmetlerine yeterli ödenek tahsis edilmesi, daha dinamik bir yaklaşım içinde olmalarının sağlanması.

Karar 6: Gençlik hizmetleri alanında uluslar arası ilişkilerin artırılması, uluslar arası faaliyet programlarının hazırlanması için ilgili kuruluşlarla işbirliği yapılması, konuları karara bağlanmıştır. (GHGM, 1989, s: 470-499)

2.6.2. II. Gençlik Şurası

İlki 1988 yılında yapılan Gençlik Şurası 24 yıl sonra 2012 yılında yeniden yapılacaktır. Gençlik Şurası yapılmadan önce 15 bölgede alt çalıştaylar yapılacaktır. Belirlenen Bölgeler ve alt çalıştay tarihleri aşağıdaki gibidir.

- **SAMSUN BÖLGESİ** 17/18 Aralık 2011
- **KAYSERİ BÖLGESİ** 17/18 Aralık 2011
- **ERZURUM BÖLGESİ** 24/25 Aralık 2011
- **EDİRNE BÖLGESİ** 24/25 Aralık 2011
- **İZMİR BÖLGESİ** 14/15 Ocak 2012
- **KOCAELİ BÖLGESİ** 21/22 Ocak 2012
- **Ş.URFA BÖLGESİ** 21/22 Ocak 2012
- **ADANA BÖLGESİ** 28/29 Ocak 2012
- **TRABZON BÖLGESİ** 28/29 Ocak 2012
- **DİYARBAKIR BÖLGESİ** 11/12 Şubat 2012
- **BURSA BÖLGESİ** 18/19 Şubat 2012
- **KONYA BÖLGESİ** 18/19 Şubat 2012
- **ANTALYA BÖLGESİ** 25/26 Şubat 2012
- **BİNGÖL BÖLGESİ** 25/26 Şubat 2012
- **İSTANBUL BÖLGESİ** 03/04 Mart 2012
- **İSTANBUL/ ULUSLARARASI GENÇLİK ÇALIŞTAYI** 17/18 Mart 2012
- **ANKARA DEĞERLENDİRME TOPLANTISI** 31 Mart / 1 Nisan 2012

Gençlik Şurası Alt Çalıştayları Konu Başlıkları:

1. Gençliğin Alt Yapısı:

- Eğitim Alt Yapısının Kuvvetlendirilmesi: Üniversite gençliğinin sorunları, orta öğretim gençliğinin sorunları.
- İstihdam Alt Yapısının Kuvvetlendirilmesi: İstihdam, çalışan gençliğin sorunları, çalışmayan gençliğin sorunları, okul sanayi işbirlikleri.
- Girişimcilik ve Üretkenlik Alt Yapısının Kuvvetlendirilmesi: Girişimcilik ruhu, proje kabiliyeti ve eğitim sistemi, yetenekli gençlerin tespiti ve doğru yönlendirilmesi.

2. Sosyal Hayatta Gençlik:

- Sosyal İçerme: Dezavantajlı gençler (fiziksel, zihinsel engelliler, ekonomik ve sosyal dezavantajları olan gençler), gençlik ve suça eğilim, suça karışmış gençler, gençlik sivil toplum kuruluşları.
- Dünya Gençliği ile Ortak Çalışmalar: Uluslar arası arenada gençliğimizin rekabet gücü, uluslar arası organizasyonlar, yurt dışı staj ve kampları, uluslar arası programlar.
- Gönüllülük

3. Sağlık, Spor ve Çevre:

- Spor Faaliyetleri
- Sağlık Hizmetlerine Erişim: Genç sağlığı.
- Çevre bilinç ve duyarlılığı

4. Etik ve İnsani Değerler:

- Kültür ve sanat
- Serbest zamanın değerlendirilmesi faaliyetleri
- Gençlik bilgilendirmesi, rehberlik ve danışmanlık
- İletişim, internet ve sosyal medya

5. Demokrasi ve Katılım Bilinci

- Demokratik Katılım
- Gençlerin Karar Alma Mekanizmalarına Katılımı
- Gençlerin Toplumsal Yaşamın Her Alanına Katılması
- Yerel Yönetimlerde Katılımcılık

6. 2023 Medeniyet Vizyonu Programı (Kapanış Oturumu): 2023 Gençliği (İlkeler, Hedefler ve Tedbirler)

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ÜLKEMİZDE GENÇLİK HİZMETLERİ VE BATI AKDENİZ BÖLGESİ GENÇLİK MERKEZLERİ

3.1. Genel

Kamu kesimi, özel kesim ve sivil toplum kuruluşları arasındaki işbirliğini geliştirmek, kaynakların yerinde ve etkin kullanımını sağlamak ve yerel potansiyeli harekete geçirmek suretiyle, ulusal kalkınma plânı ve programlarda öngörülen ilke ve politikalarla uyumlu olarak bölgesel gelişmeyi hızlandırmak, sürdürülebilirliğini sağlamak, bölgeler arası ve bölge içi gelişmişlik farklarını azaltmak üzere kalkınma ajansları kurulmuştur.

Bu kapsamda Antalya, Burdur ve Isparta İllerini kapsayan Batı Akdeniz Kalkınma Ajansı (BAKA) kurulmuştur. BAKA'nın vizyonu; sürdürülebilir yerel kalkınmada öncü ve etkin, uluslararası tanınırlığa sahip bir Ajans olmaktır. Misyonu ise; Isparta, Burdur ve Antalya'nın sürdürülebilir kalkınması için bütüncül bir yaklaşım ile yerel potansiyeli harekete geçirecek katılımcı araçlar geliştirmek ve uygulamaktır (www.baka.org.tr).

Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürlükleri Batı Akdeniz Bölgesi Gençlik Merkezlerini analiz etmeden, gençlik ve spor faaliyetlerinden sorumlu Gençlik ve Spor Bakanlığında ve gençlik ve spor faaliyetlerinin tarihsel gelişimine değinilecektir. Ayrıca 638 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile kurulan Gençlik ve Spor Bakanlığının idari yapılanması, bu güne kadar gençlik faaliyetlerini de çatısında barındıran Spor Genel Müdürlüğü ve daire başkanlığı iken genel müdürlük olarak hizmetlerine devam edecek Gençlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü bu bölümde incelenecektir.

3.2. Gençlik ve Spor Bakanlığı

Gençlik ve Spor Bakanlığı, 638 Sayılı “Gençlik ve Spor Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin” 08 Haziran 2011 tarihinde 27958 sayılı Mükerrer Resmi Gazetede yayımlanması ile kurulmuştur.

Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin amacı, Gençlik ve Spor Bakanlığının kuruluş, görev, yetki ve sorumluluklarını düzenlemektir.

Gençlik ve Spor Bakanlığının görevleri şunlardır:

1. Gençliğin kişisel ve sosyal gelişimini destekleyici politikaları tespit etmek, farklı genç gruplarının ihtiyaçlarını da dikkate alarak gençlerin kendi potansiyellerini gerçekleştirebilmelerine imkân sağlamak, karar alma ve uygulama süreçleri ile sosyal hayatın her alanına etkin katılımını sağlayıcı öneriler geliştirmek ve bu doğrultuda faaliyetler

yürütmek, ilgili kurumların gençliği ilgilendiren hizmetlerinde koordinasyon ve işbirliğini sağlamak.

2. Gençliğin ihtiyaçları ile gençliğe sunulan hizmet ve imkânlar konusunda inceleme ve araştırmalar yapmak ve öneriler geliştirmek, gençlik alanında bilgilendirme, rehberlik ve danışmanlık yapmak.

3. Gençlik çalışma ve projelerine ilişkin usul ve esasları belirlemek.

4. Gençlik çalışma ve projeleri yapmak, bu çalışma ve projeleri desteklemek, bunların uygulama ve sonuçlarını denetlemek.

5. Spor faaliyetlerinin plan ve program dâhilinde ve mevzuata uygun bir şekilde yürütülmesini gözetmek, gelişmesini ve yaygınlaşmasını teşvik edici tedbirler almak.

6. Spor alanında uygulanacak politikaları tespit etmek ve uluslararası kuralların ve talimatların uygulanmasını temin etmek.

7. Mevzuatla Bakanlığa verilen diğer görev ve hizmetleri yapmak.

Teşkilat Yapısı:

Bakanlık, merkez teşkilatından oluşur. Bakanlık merkez teşkilatı aşağıda gösterilmiştir.

Müsteşar	Müsteşar Yardımcısı	Hizmet Birimleri
Müsteşar	Müsteşar Yardımcısı	1) Gençlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü
	Müsteşar Yardımcısı	2) Proje ve Koordinasyon Genel Müdürlüğü
		3) Eğitim, Kültür ve Araştırma Genel Müdürlüğü
		4) Spor Hizmetleri Dairesi Başkanlığı
		5) Dış İlişkiler Dairesi Başkanlığı
		6) Hukuk Müşavirliği
		7) Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı
		8) Personel Dairesi Başkanlığı
		9) Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı
		10) Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı
		11) Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği
		12) Özel Kalem Müdürlüğü

Bakanlığın yurtdışında yürüteceği program, proje ve faaliyetlerin gerektirdiği koordinasyonun sağlanması amacıyla Koordinasyon Ofisleri kurulabilir.

Koordinasyon Ofislerinin kurulacağı yerler ve süresi ile Ofislerin çalışma usul ve esasları; bu Ofislerde, Bakanlık ve bağlı kuruluşların personelinden görevlendirilenler ile bunlara yardımcı olmak üzere mahallinden temin edilen ve Ofis hizmetlerinde çalışan personelin niteliği, sayısı, görev süresi ve bunlara ödenecek ücretlerin belirlenmesi, personele yapılacak ödemeler dışında kalan diğer harcamaların neler olacağı ve harcamaya ilişkin usul ve esaslar Bakanlar Kurulunca belirlenir.

Gençlik ve Spor Bakanlığı Teşkilat Şeması

Şekil 3.1: Gençlik ve Spor Bakanlığı Teşkilat Şeması (www.gsb.gov.tr)

3.2.1. Bakan ve Görevleri

Bakanlığın en üst amiri olan Bakan, Bakanlık icraatından ve emri altındakilerin faaliyet ve işlemlerinden Başbakan'a karşı sorumlu olup aşağıdaki görev, yetki ve sorumluluklara sahiptir:

1. Bakanlığı Anayasaya, kanunlara, hükümet programına ve Bakanlar Kurulunca belirlenen politika ve stratejilere uygun olarak yönetmek.

2. Bakanlığın görev alanına giren hususlarda politika ve stratejiler geliştirmek, bunlara uygun olarak yıllık amaç ve hedefler oluşturmak, performans ltleri belirlemek, Bakanlık bütçesini hazırlamak, gerekli kanun ve idarî düzenleme çalışmalarını yapmak, belirlenen stratejiler, amaçlar ve performans ltleri doğrultusunda uygulamayı koordine etmek, izlemek ve değerlendirmek.

3. Bakanlık faaliyetlerini ve işlemlerini denetlemek, yönetim sistemlerini gözden geçirmek, teşkilat yapısı ve yönetim süreçlerinin etkililiğini gözetmek ve yönetimin geliştirilmesini sağlamak.

4. Faaliyet alanına giren konularda diğer bakanlıklar, kamu kurum ve kuruluşları ile işbirliği ve koordinasyonu sağlamak.

3.2.2. Müsteşar ve Müsteşar Yardımcıları

Müsteşar, Bakandan sonra gelen en üst düzey kamu görevlisi olup Bakanlık hizmetlerini, Bakan adına ve onun emir ve yönlendirmesi doğrultusunda, mevzuat hükümlerine, Bakanlığın amaç ve politikalarına, stratejik planına uygun olarak düzenler ve yürütür. Bu amaçla, Bakanlık kuruluşlarına gereken emirleri verir ve bunların uygulanmasını gözetir ve sağlar. Müsteşar bu hizmetlerin yürütülmesinden Bakana karşı sorumludur.

Müsteşara yardımcı olmak üzere iki Müsteşar Yardımcısı görevlendirilebilir.

3.2.3. Gençlik ve Spor Bakanlığının Hizmet Birimleri

1. Gençlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü.
2. Proje ve Koordinasyon Genel Müdürlüğü.
3. Eğitim, Kültür ve Araştırma Genel Müdürlüğü.
4. Spor Hizmetleri Dairesi Başkanlığı.
5. Dış İlişkiler Dairesi Başkanlığı.
6. Hukuk Müşavirliği.
7. Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı.
8. Personel Dairesi Başkanlığı.
9. Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı.
10. Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı.
11. Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği.
12. Özel Kalem Müdürlüğü.

3.2.3.1. Gençlik Hizmetleri Genel Müdürlüğünün Görevleri

1. Gençlere yönelik istismarın ve şiddetin engellenmesi ile gençler arasında her türlü ayrımcılığın giderilmesi amacıyla gerekli tedbirleri almak ve bu hususlarda öneriler geliştirmek.
2. Yurtiçi veya yurtdışında gençlikle ilgili toplantı, kurs, seminer ve benzeri faaliyetler düzenlemek, düzenlenen faaliyetlere katılmak ve bu faaliyetleri desteklemek.
3. Gençlere hizmet veren gençlik merkezi ve benzeri tesisler ile gençlik ve izcilik kamplarının kurulması ve çalışmasına ilişkin usul ve esasları belirlemek, bunları geliştirici ve tanıtıcı faaliyetlerde bulunmak.
4. Sosyal hayatın her alanına gençliğin etkin katılımını sağlayıcı öneriler geliştirmek.
5. Gençlik derneklerinin tescil, vize ve aktarma işlemlerini yapmak.
6. Gençleri kötü alışkanlıklardan koruyacak çalışmalar yapmak ve bu konuda faaliyetler yürütmek.
7. Ulusal ve yerel düzeyde gençlik etkinlikleri düzenlemek.
8. Gençlik haftası etkinliklerini düzenlemek.
9. Gençlik alanında faaliyet gösteren sivil toplum kuruluşları ile kamu kurum ve kuruluşları, mahalli idareler ve üniversitelerin ilgili birimleriyle ilişkileri yürütmek.

3.2.3.2. Proje ve Koordinasyon Genel Müdürlüğünün Görevleri

1. Gençlik veya spor alanında proje ve çalışmalar yapmak, bu alanda yapılacak proje ve çalışmaları değerlendirmek, katılmak, desteklemek, uygulama ve sonuçlarını denetlemek, desteklenecek proje ve çalışmalara ilişkin usul ve esasları belirlemek.
2. Dezavantajlı gençlere ve gençlerin hareketliliğine yönelik projeleri öncelikli olarak desteklemek.
3. Görev alanıyla ilgili konularda kurum ve kuruluşlar arasında koordinasyon ve işbirliğini sağlamak.
4. Ulusal Gençlik ve Spor Politikası Belgesinin oluşturulmasına ilişkin hazırlık çalışmalarını yapmak ve uygulanmasını takip etmek.
5. Gençliğe sunulan hizmet ve imkânlar konusunda gelen talep, öneri ve şikâyetleri ilgili kurumlara iletme.

3.2.3.3. Eğitim, Kültür ve Araştırma Genel Müdürlüğünün Görevleri

1. Gençlere rehberlik ve danışmanlık hizmeti yapmak, eğitim hizmet ve imkânlarını geliştirici faaliyetlerde bulunmak.
2. Gençliğin gelişimine katkı sağlamak amacıyla eğitim ve kültür alanında yapılabilecek faaliyetleri planlamak.
3. Bakanlığın görev alanıyla ilgili yayımlar yapmak, yaptırmak ve yayınları takip etmek.
4. Yurtiçi ve yurtdışında gençlikle ilgili inceleme ve araştırmalar yapmak veya yaptırmak, bunların sonuçlarını ilgili kurum ve kuruluşlarla paylaşmak.
5. Gençlerin bilim, sanat ve kültürel alanlara ilgisini artırmaya yönelik faaliyetler yürütmek ve bu kapsamda yürütülen faaliyetleri desteklemek.

3.2.3.4. Spor Hizmetleri Dairesi Başkanlığının Görevleri

1. Spor faaliyetlerinin gelişmesini ve yaygınlaşmasını teşvik edici tedbirler almak ve bu faaliyetlere her yaşta katılımı sağlayacak önlemler geliştirmek.
2. Yurtiçi ve yurtdışı spor faaliyetlerinin plan ve program dâhilinde ve mevzuata uygun olarak yürütülmesini gözetmek ve gelişmesini sağlamak, spor alanındaki uluslararası kuralların ve talimatların uygulanmasını temin etmek.
3. Spor federasyonlarının kurulmasını teşvik edici önlemler almak, sporcu yetiştirilmesi, sporcu sağlığı ve spora ilgiyi artırmaya yönelik çalışmaları takip etmek.
4. Spor alanında uygulanacak temel politika önerileri geliştirmek.

3.2.3.5. Dış İlişkiler Dairesi Başkanlığının Görevleri

1. Bakanlığın faaliyet alanıyla ilgili uluslararası gelişmeleri takip etmek ve Bakanlığın uluslararası ilişkilerini yürütmek.
2. Uluslararası kuruluşlar ve uluslararası gençlik organizasyonları nezdinde Bakanlığın temsil etmek.
3. Uluslararası gençlik organizasyonları düzenlenmesinde ilgili birimlere yardımcı olmak.
4. Uluslararası kuruluşlara üyelik, aidat ve benzeri hizmetlerle ilgili maddi yükümlülükleri yerine getirmek.

3.2.3.6. Hukuk Müşavirliğinin Görevleri

1. Bakanlığın taraf olduğu adli ve idarî davalarda, tahkim yargılamasında ve icra işlemlerinde Bakanlığın temsil etmek, dava ve icra işlemlerini takip etmek, anlaşmazlıkları önleyici hukukî tedbirleri zamanında almak.

2. Bakanlık hizmetleriyle ilgili olarak diğer kamu kurum ve kuruluşları tarafından hazırlanan mevzuat taslaklarını, Bakanlık birimleri tarafından düzenlenecek her türlü sözleşme ve şartname taslaklarını, Bakanlık ile üçüncü kişiler arasında çıkan her türlü uyuşmazlıklara ilişkin işleri ve Bakanlık birimlerince sorulacak diğer işleri inceleyip hukukî mütalaasını bildirmek.

3. Bakanlıkça hizmet satın alma yoluyla temsil ettirilen dava ve icra takiplerine ilişkin usul ve esasları belirlemek, bunları izlemek, koordine etmek ve denetlemek.

4. Bakanlığın amaçlarını daha iyi gerçekleştirmek, mevzuata, plan ve programa uygun çalışmalarını temin etmek amacıyla gerekli hukukî teklifleri hazırlayıp Bakana sunmak.

3.2.3.7. Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığının Görevleri

5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu, 22.12.2005 tarihli ve 5436 sayılı Kanunun 15 inci maddesi ve diğer mevzuatla strateji geliştirme ve malî hizmetler birimlerine verilen görevleri yerine getirmek.

3.2.3.8. Personel Dairesi Başkanlığının Görevleri

1. Bakanlığın insan gücü politikası ve planlaması ile insan kaynakları sisteminin geliştirilmesi ve performans ölçütlerinin oluşturulması konusunda çalışmalar yapmak ve tekliflerde bulunmak.

2. Bakanlık personelinin atama, nakil, terfi, emeklilik ve benzeri özlük işlemlerini yürütmek.

3. Bakanlığın eğitim planını hazırlamak, uygulamak ve değerlendirmek.

4. Eğitim faaliyetleri ile ilgili dokümantasyon, yayım ve arşiv hizmetlerini yürütmek.

3.2.3.9. Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığının Görevleri

1. 5018 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde, Bakanlığın kiralama ve satın alma işlerini yürütmek, temizlik, aydınlatma, ısıtma, onarım, taşıma ve benzeri hizmetleri yapmak veya yaptırmak.

2. Bakanlığın taşınır ve taşınmazlarına ilişkin işlemleri ilgili mevzuat çerçevesinde yürütmek.
3. Genel evrak ve arşiv faaliyetlerini düzenlemek ve yürütmek.
4. Bakanlık sivil savunma ve seferberlik hizmetlerini planlamak ve yürütmek.

3.2.3.10. Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığının Görevleri

1. Bakanlık projelerinin Bakanlık bilişim altyapısına uygun olarak tasarlanmasını ve uygulanmasını sağlamak, teknolojik gelişmeleri takip etmek, bilgi güvenliği ve güvenilirliği konusunun gerektirdiği önlemleri almak, politikaları ve ilkeleri belirlemek, kamu bilişim standartlarına uygun çözümler üretmek.
2. Bakanlığın bilgi işlem hizmetlerini yürütmek.
3. Bakanlığın internet sayfaları, elektronik imza ve elektronik belge uygulamaları ile ilgili teknik çalışmaları yapmak.
4. Bakanlık hizmetleriyle ilgili bilgileri toplamak ve ilgili birimlerle işbirliği içinde veri tabanları oluşturmak.
5. Bakanlığın mevcut bilişim altyapısının kurulumu, bakımı, ikmali, geliştirilmesi ve güncellenmesi ile ilgili işleri yürütmek, haberleşme güvenliğini sağlamak ve bu konularda görev üstlenen personelin bilgi teknolojilerindeki gelişmelere paralel olarak düzenli şekilde hizmet içi eğitim almalarını sağlamak.

3.2.3.11. Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliğinin Görevleri

1. Bakanlığın basın ve halkla ilişkilerle ilgili faaliyetlerini planlamak ve bu faaliyetlerin belirlenen usul ve ilkelere göre yürütülmesini sağlamak.
2. 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanununa göre yapılacak bilgi edinme başvurularını etkin, süratli ve doğru bir şekilde sonuçlandırmak üzere gerekli tedbirleri almak.

3.2.3.12. Özel Kalem Müdürlüğünün Görevleri

1. Bakanın çalışma programını düzenlemek.
2. Bakanın resmî ve özel yazışmalarını, protokol ve tören işlerini düzenlemek ve yürütmek.

3.2.3.13. Bakanlık Müşavirlerinin Görevleri

Bakanlıkta, önem ve öncelik taşıyan konularda Bakana yardımcı olmak üzere **yirmi** Bakanlık Müşaviri atanabilir.

3.2.4. Gençlik ve Spor Uzmanlığı

Bakanlık, görev alanına giren konularda çalıştırılmak üzere Gençlik ve Spor Uzmanı ile Gençlik ve Spor Uzman Yardımcısı istihdam eder.

Gençlik ve Spor Uzman Yardımcılığına atanabilmek için 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 48 inci maddesinde sayılan genel şartlara ek olarak aşağıdaki şartlar aranır:

a) Hukuk, siyasal bilgiler, iktisadî ve idarî bilimler, işletme, iktisat ve iletişim fakülteleri ve en az dört yıllık eğitim veren yükseköğretim kurumlarının sosyoloji, felsefe, psikoloji bölümleri, beden eğitimi ve spor yüksekokulu ile Bakanlığın görev alanına giren konularda en az dört yıllık eğitim veren veya bunlara denkliği Yükseköğretim Kurulu tarafından kabul edilen yurtiçindeki ve yurtdışındaki yükseköğretim kurumlarından mezun olmak,

b) Yapılacak yarışma sınavında başarılı olmak gerekmektedir.

Gençlik ve Spor Uzman Yardımcılığına atananlar, en az üç yıl çalışmak ve istihdam edildikleri birimlerce belirlenecek konularda hazırlayacakları uzmanlık tezinin, oluşturulacak tez jürisi tarafından kabul edilmesi kaydıyla, yapılacak yeterlik sınavına girmeye hak kazanırlar. Süresi içinde tezlerini sunmayan veya tezleri kabul edilmeyenlere tezlerini sunmaları veya yeni bir tez hazırlamaları için altı ayı aşmamak üzere ilave süre verilir. Yeterlik sınavında başarılı olanların uzman kadrolarına atanabilmeleri, Kamu Personeli Yabancı Dil Bilgisi Seviye Tespit Sınavından asgarî (C) düzeyinde veya dil yeterliği bakımından buna denkliği kabul edilen ve uluslararası geçerliliği bulunan başka bir belgeye yeterlik sınavından itibaren en geç iki yıl içinde sahip olma şartına bağlıdır. Sınavda başarılı olamayanlar veya sınava girmeye hak kazandığı hâlde geçerli mazereti olmaksızın sınav hakkını kullanmayanlara, bir yıl içinde ikinci kez sınav hakkı verilir. Verilen ilave süre içinde tezlerini sunmayan veya ikinci defa hazırladıkları tezleri de kabul edilmeyenler, ikinci sınavda da başarı gösteremeyen veya sınav hakkını kullanmayanlar ile süresi içinde yabancı dil yeterliliği şartını yerine getirmeyenler, Gençlik ve Spor Uzman Yardımcısı unvanını kaybederler ve durumlarına uygun kadrolara atanırlar.

Gençlik ve Spor Uzmanı ile Gençlik ve Spor Uzman Yardımcılarının mesleğe alınmaları, yetiştirilmeleri, yarışma sınavı, tez hazırlama ve yeterlik sınavı ile diğer hususlar yönetmelikle düzenlenir.

3.3. Teşkilatın Tarihsel Gelişimi

638 KHK ile Gençlik ve Spor Bakanlığının kurulmasına kadar Ülkemizde gençlik ve spor faaliyetlerinden sorumlu olan Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün temeli, 14 Temmuz 1922 tarihinde 16 kulübün birleşerek, sporu disipline etmek amacıyla “Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı”nı (TİCİ) kurmalarıyla atıldı.

Devletin spor yönetimine ağırlığını koymasına, spor konseyinin önerisi üzerine 1936 yılında Türk Spor Kurumu’nun (TSK) kurulmasıyla başladı.

Bunu 29 Haziran 1938 tarihinde 3530 sayılı yasayla Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğünün kurulması izledi. Müdürlüğün başına da eski bir asker olan General Cemal Tahir Taner getirildi. Bundan sonra Türk Sporuna, 3530 sayılı bu yasanın verdiği yetkiler doğrultusunda Başbakanlığa bağlı bir “Devlet Kuruluşu” statüsüne kavuştu.

1942 yılında 4235 sayılı yasayla kuruluş yasası değiştirilerek Milli Eğitim Bakanlığına bağlandı. 1960 yılında ise yeniden Başbakanlığa bağlandı.

Spor işlerinin ilk kez bakanlık düzeyinde ele alınması 1969 tarihinde kurulan 2 inci Demirel Hükümeti döneminde, 03 Kasım 1969 tarihinde Gençlik ve Spor Bakanlığı’nın kurulmasıyla gerçekleşti. 06 Şubat 1970 tarih ve 3/707 sayılı Cumhurbaşkanlığı tezkeresiyle adı geçen bakanlık kapsamına alındı. Böylece Türk sporunda yeni bir sayfa açıldı. İsmet Sezgin de Türkiye Cumhuriyeti’nin ilk Gençlik ve Spor Bakanı oldu.

07 Kasım 1982 tarihli Anayasa’da ise ilk kez spora yer verildi. Böylece Ülkemizde ilk kez spor ve sporcu Anayasa’nın teminatı altına alındı. (GSGM, 2008, s.7)

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası:

Gençliğin Korunması

Madde 58: Devlet, istiklal ve Cumhuriyetimizin emanet edildiği gençlerin müspet ilmin ışığında, Atatürk ilke ve inkılâpları doğrultusunda ve Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü ortadan kaldırmayı amaç edinen görüşlere karşı yetişme ve gelişmelerini sağlayıcı tedbirleri alır.

Devlet, gençlerin alkol düşkünlüğünden, uyuşturucu maddelerden, suçluluk, kumar ve benzeri kötü alışkanlıklardan ve cehaletten korumak için gerekli tedbirleri alır.

Sporun Geliştirilmesi

Madde 59: Devlet, her yaştaki Türk vatandaşlarının beden ve ruh sağlığını geliştirecek tedbirleri alır, sporun kitlelere yayılmasını teşvik eder.

Devlet başarılı sporcuyla korur. (GSGM, 2008, s.8)

Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü'nce yönetilen Türk sporu 14 Aralık 1983 tarihinde de 179 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Milli Eğitim ve Gençlik ve Spor Bakanlığı bünyesinde yer aldı.

1986 yılında 3289 sayılı yasayla Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü olan adı Beden Terbiyesi ve Spor Genel Müdürlüğü olarak değiştirildi.

1989 yılında Başbakanlığı bağlı olarak Devlet Bakanlığı'na bağlanmasının ardından Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü adını aldı. (GSGM, 2008, s.7)

Türkiye'de Gençlik Hizmetleri ile ilgili çalışmalar ise 1933 yılında 2287 sayılı kanunla Milli Eğitim Bakanlığı Merkez teşkilatı bünyesinde kurulmuş olan "Beden Terbiyesi İzcilik Müdürlüğü" 1970 yılına kadar her kademedeki okullarda beden eğitimi dersleri ile spor ve izcilik faaliyetleri aracılığıyla, öğrencilerin eğitimine yönelik hizmetlerde bulunmuştur. Gençliğin, kendisine ve topluma yabancılaşmasının bir görüntüsü olan gençlik sorunları Türkiye'de Planlı Kalkınma Dönemi'nde ele alınmaya başlanmıştır. Dünyada ve ülkemizde önemini özellikle 1968 yılından itibaren duyulan gençlik olayları, gençlik olgusuna daha bilinçli bakmayı gerektirmiştir. Gençlik için öngörülen diğer toplumsal hizmetlerin yanı sıra, gençlerin serbest zamanlarının da iyi değerlendirilmesi gerektiği üzerinde durulmaya başlanılmıştır.

Bu konuda daha ciddi çalışmalar yapılarak Milli Eğitim Bakanlığının sorumluluğunda öğrenci-öğretmen ve okullara götürülen bu hizmetler (beden eğitimi dersleri ile spor ve izcilik faaliyetleri), Cumhurbaşkanlığının 3 Kasım 1969 gün ve 4/1983 sayılı tezkereleri gereğince oluşturulan Gençlik ve Spor Bakanlığına devredilmiştir. 6 Şubat 1970 gün ve 3/707 sayılı Cumhurbaşkanlığı tezkeresi uyarınca Milli Eğitim Bakanlığı Beden Eğitimi ve İzcilik Müdürlüğünün uhdesindeki işlerle protokolde belirtilen diğer konuların Gençlik ve Spor Bakanlığına devri kararlaştırılmıştır. (Kul, 2011, s.30)

Bu çalışmaların devamı olarak ve Türkiye'de serbest zamanı değerlendirmenin önemini giderek anlaşılması sonucunda 1969 yılı programında açılması öngörülen "Gençlik ve kültür merkezlerinin ilki Ankara'da 1969-70 yılında uygulamaya geçirildi. Gençlik ve kültür merkezlerinin hedefleri 1969 yılı programında "büyük şehirlerde gençlerin boş zamanlarını değerlendirecek sportif, kültürel ve sosyal faaliyetlerde bulunabilecekleri

merkezlerin kurulması için gerekli hazırlıklar Milli Eğitim Bakanlığınca tamamlanacaktır. Bütün şehir gençliğine açık olacak bu kuruluşların kitaplık, sinema, tiyatro, konser, TV benzeri sosyal, kültürel ve sportif faaliyetleri organize edebilecek kapasitede olması dikkate alınacaktır” şeklinde yer almıştır (DPT 748, 1969, 372 – 373).

Sürekli gerçekleştirilen iyileştirme çalışmaları çerçevesinde Gençlik ve Spor Bakanlığının örgüt yapısı içerisinde ana hizmet birimleri olarak, Gençlik Sorunları Genel Müdürlüğü, Okul içi Beden Eğitimi ve Spor Genel Müdürlüğü, İzcilik ve Boş Zamanları Değerlendirme Genel Müdürlüğü, Eğitim Genel Müdürlüğü yer almış ve bunun sonrasında 1981 yılında Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde ilk ve orta dereceli okullara, öğrencilere ve öğretmenlere götürülecek olan Beden Eğitimi, Spor ve İzcilik Faaliyetlerini yürütmek üzere Beden Eğitimi, Spor ve İzcilik Daire Başkanlığı kurulmuştur. Milli Eğitim Bakanlığı ile Gençlik ve Spor Bakanlığı arasında 8 Temmuz 1982 tarihinde yapılan protokolle bu hizmetler paylaşılmıştır. Daha sonra iki ayrı Bakanlıkça yürütülen bu hizmetler Bakanlar Kurulunca çıkartılan 13.12.1983 gün ve 179 sayılı kanun hükmünde kararname ile yeniden kurulan Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığına verilmiştir.

Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığının ana hizmet birimleri arasında yer alan Gençlik Beden Eğitimi ve Okul Spor Hizmetleri Genel Müdürlüğünce okullara, öğrencilere ve öğretmenlere Beden Eğitimi, Spor İzcilik Halk Oyunları, Satranç, Kamp, Kurs, Seminer vb. hizmetler götürülmüştür.

21 Mayıs 1986 gün ve 3289 sayılı Beden Terbiyesi ve Spor Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında kanuna eklenen geçici 6. madde ile daha önce Gençlik Beden Eğitimi ve Okul Spor Hizmetleri Genel Müdürlüğü adını taşıyan Genel Müdürlük Gençlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü adını almıştır. Gençlik Beden Eğitimi ve Okul Spor Hizmetleri Genel Müdürlüğünce okullara ve öğrencilere götürülen yurtiçi ve yurtdışı spor faaliyetlerini programlamak ve yürütme görevi de Beden Terbiyesi ve Spor Genel Müdürlüğüne devredilmiştir.

Son olarak 2 Mart 1989 tarih ve 2096 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 24.1.1989 tarih ve 356 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile 3289 sayılı Beden Terbiyesi ve Spor Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri hakkında Kanun ile 179 ve 181 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamelerde değişiklik yaparak Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı ana hizmet birimleri arasında bulunan Gençlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü kaldırılarak yapmış olduğu hizmetler, daha sonra Beden Terbiyesi ve Spor Genel Müdürlüğü olarak değiştirilmiştir. Bu kuruluş içerisinde Gençlik Hizmetleri Daire Başkanlığı kurularak Gençlik

ile ilgili hizmetleri yürütme görevi 18 Mart 1989 tarihinden itibaren bu birime verilmiştir ve bu hizmetler yapılan iyileştirmelerle halen devam etmektedir. (Kul, 2011, s.30)

Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü; Gençlik ve Spor Bakanlığının kurulması ile Bakanlığa bağlı kuruluş olarak Spor Genel Müdürlüğü adıyla çalışmalarına devam etmektedir. Ancak gençliğin ve gençlikle ilgili rekreatif faaliyetlerin artan önemi nedeniyle 638 sayılı KHK ile birlikte “Gençlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü” kurulmuştur.

3.4. Gençlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Gençlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün kurulmasından sonra Gençlik Hizmetleri Dairesi Başkanlığı (GHDB), Uluslararası Organizasyonlar Dairesi Başkanlığı adını almıştır. Daire Başkanlığının yürütmüş olduğu tüm faaliyet ve çalışmalar Gençlik Hizmetleri Genel Müdürlüğüne yapılacaktır.

Yasal dayanağını Anayasamızın 58 inci maddesinden alan Gençlik Hizmetleri Dairesi Başkanlığı, Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü bünyesinde gençlerin serbest zamanlarını sosyal ve kültürel etkinliklerle değerlendirmelerini sağlamak amacıyla faaliyetlerin yürütüldüğü birimdir.

Gençlik Hizmetleri Dairesi Başkanlığının Şubeleri

- ❖ Gençlik Merkezleri Şube Müdürlüğü
- ❖ Gençlik Kampları Şube Müdürlüğü
- ❖ Uluslar arası İlişkiler Şube Müdürlüğü
- ❖ Kutlamalar ve Kültürel Faaliyetler Şube Müdürlüğü
- ❖ Rehberlik Danışma ve Araştırma Şube Müdürlüğü
- ❖ Gençlik Sivil Toplum Kuruluşları Şube Müdürlüğü
- ❖ Koordinasyon ve Mali İşler Şube Müdürlüğü
- ❖ Çocuk Oyunları Şube Müdürlüğü

3.5. Gençlik Hizmetleri Dairesi Başkanlığı Faaliyetleri

3.5.1. Projeler

a. Bilecik – Çanakkale Gezileri:

Tarihimizi yeniden yerinde yaşatmak ve gençlerimizin tarih bilincinin önemini anlamalarını sağlamak amacıyla 2004 yılı itibarı ile ücretsiz Çanakkale ve Bilecik gezileri başlatılmıştır.

Bu gezilere, belirli bir program dâhilinde her ilden 40 genç olmak üzere her hafta 3 ilden yaklaşık 120 genç katılmaktadır.

Gençlerimiz ilk gün Osmanlı'nın kurulduğu Söğüt'ü, Bilecik İli'nin tarihi ve kültürel mekânlarını ziyaret etmektedirler. İkinci Truva ve Asos gezilmekte, üçüncü ve son gün ise Cumhuriyetimizin temellerinin atıldığı Çanakkale ve Gelibolu yarımadası gezilmektedir.

b. Gençlik Merkezleri Arası Değişim Projesi:

Ülkemiz gençliğinin birbirlerini tanımaları ve kendi kültürlerini yaşamaları, dostluklar kurmaları amacıyla 2005 yılında “Gençlik Merkezleri Arası Değişim Projesi” başlatılmıştır. Her yıl Gençlik Hizmetleri Dairesi Başkanlığınca eşleşen iller aralarında anlaşarak birbirlerini yaklaşık 15 genç ile 5 gün süreyle ziyaret etmektedirler.

Gençlik Merkezleri Arası Değişim Projesi kapsamında her gençlik merkezi ilinin özelliklerini ve kültürünü misafir ettiği gençlik merkezine sergilemektedir

Bu iki projeye de gençlik merkezi üyesi olan ancak maddi imkânları elvermediği için illerinden başka bir ile gitme imkânı bulamayan gençlerin katılımına öncelik verilmektedir. Ayrıca gençlerin seçimlerinde okullarındaki başarı durumları, şehit ve gazi yakını olmak gibi kriterler de dikkate alınmaktadır (GSGM, 2008, s.57-59).

3.5.2. Türk Halk Müziği ve Halkoyunları Şenlikleri

Kültürümüzü özümsemek, yaşatmak ve gelecek nesillere aktarmak, duygu ve düşüncelerimizi yöre yöre ifade eden türkülerimizi sergilemek, köklü ve zengin değerlere sahip örf ve adetlerimizi yansıtan Halk Oyunlarımızı yaşatarak milli gurur ve heyecan yaratan bu etkinliklerle gençlere kendilerini ifade edebilme fırsatı vermek amacıyla; yıl boyu tüm yurttaki Türk Halk Oyunları ve Türk Halk Müziği yarışma ve etkinlikleri düzenlenmektedir.

Gençlik merkezleri arası Türk Halk Müziği Solist yarışmaları 13-17 ve 18-24 yaş gruplarında, kulüp, dernek, kurum ve kuruluşlar arası Türk Halk Müziği yarışmaları ise 15-20

ve 21-30 yaş gruplarında yapılmaktadır. Halk Müziği yarışmaları solo ve koro şeklinde iki ayrı bölümden oluşmaktadır.

Türk Halk Oyunları etkinlikleri ise; kültürümüzün özümsemesi Halk Oyunlarımızın yaşatılması ve yayılması amacıyla gençlik merkezleri arasında halk oyunları yarışmaları düzenlenmektedir. 13-17 ve 18-24 yaş grubunda yapılan Halk Oyunları yarışmaları grup ve final olmak üzere iki aşamada yapılmaktadır.

3.5.3. Gençlik Haftası Etkinlikleri

Gençlerimizin serbest zamanlarında yapmış oldukları sosyal, kültürel ve sportif etkinlikleri aktif olarak sergilemelerini, milli değerler etrafında toplumda bütünleşmelerini, görev ve sorumluluk duygularını geliştirmelerini sağlamak amacıyla her yıl 15-21 Mayıs tarihlerini kapsayan haftanın “Gençlik Haftası” olarak kutlanması 1983 yılında Bakanlar Kurulunca karara bağlanmış olup, Gençlik Haftası başta Ankara olmak üzere tüm yurttan kutlanmaktadır.

Başkent Ankara’da düzenlenen kutlamalar nedeniyle 81 İl’den seçilen temsilci gençler, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’ni temsilen seçilen gençler, engelli ve çalışan gençliği temsilen seçilen gençler 15-21 Mayıs tarihleri arasında Ankara’da bir araya gelmektedirler.

Ankara’ya gelen temsilci gençler başta Cumhurbaşkanımız olmak üzere TBMM Başkanı, Başbakan tarafından kabul edilmektedirler. Temsilci gençler Ankara’da Anıtkabir’i ziyaret ettikten sonra Başkent Gençlik Haftası Kutlama Programında yer alan etkinliklere katılmaktadırlar.

Gençler gençlik haftasının son günü ise tarihimize yön veren Çanakkale zaferinin yaşandığı toprakların görülmesi ve yaşanması amacıyla Çanakkale’ye götürülmektedirler.

3.5.4. Gençlik Kampları

Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünce gençlerin serbest zamanlarını kültürel ve sportif aktivitelerle değerlendirmelerini, farklı bölgelerden gelen gençler arasında kültürel etkileşimi, Ülkemizin tarihi ve doğal güzelliklerinin gençler tarafından fark edilmesini sağlamak amacıyla her yıl 13-17 ve 18-24 yaş grubuna gençlik kampları açılmaktadır.

13-17 Yaş Ücretsiz Gençlik Kampları: 13-17 yaş grubuna dahil olup, maddi imkanı kısıtlı olan yaşadığı köyden, beldeden veya ilden başka bir yeri görme imkanı bulamamış

gençlerimiz ulaşım, yol harçlıkları ve kumanyaları da dahil olmak üzere hiçbir ücret ödmeden, tüm masrafları Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürlüğüne karşılanmak suretiyle evlerinden alınarak kamp merkezlerine ulaştırılmakta ve kamp bitiminde de aynı şekilde evlerine dönüşleri sağlanmaktadır.

Başvuru ve Kabul Şartları: 13-17 yaş grubu ücretsiz deniz kamplarına katılabilmek için gençler buldukları ilin gençlik merkezi müdürlüklerine başvuru yapmak zorundadırlar. Kampların tarihleri, illere ayrılan kontenjanlar, toplanma merkezleri ve diğer esaslar Gençlik Hizmetleri Genel Müdürlüğüne her yıl yayımlanan talimatlarla açıklanır.

Ücretsiz gençlik kamplarına katılacak gençler Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürlüklerince aşağıdaki kriterlere göre belirlenmektedir.

- 1- İl Milli Eğitim Müdürlükleri ve okul idareleri ile koordine kurmak suretiyle okullarında başarılı olan gençler,
- 2- Çeşitli kültürel ve sportif yarışmalarda illerinde dereceye giren veya spor dalında başarılı olan faal genç sporcular,
- 3- Engelli gençlerden kendi başına hareket kabiliyeti olan gençler,
- 4- Çıracılık eğitim merkezlerinde yetişen ve çeşitli işyerlerinde çalışan gençler,
- 5- Şehit ve gazi yakını gençler,
- 6- Gençlik merkezi üyesi gençler,
- 7- SHÇEK İl Müdürlüklerine bağlı yetiştirme yurtlarında barındırılan gençler yararlandırılmaktadırlar

Daha çok gencin ücretsiz deniz kamplarından yararlanabilmesini sağlamak amacıyla 13-17 yaş grubunda gençlerin hayatlarında bir defa bu kamplara katılmalarına izin verilmektedir.

18-24 Yaş Ücretsiz Gençlik Kampları: 18-24 yaş grubundaki gençler için yaylarda doğa kampları açılmaktadır. Sembolik bir ücret ödenerek katılabilen doğa kamplarında ülkemizin tarihi ve kültürel zenginlikleri ile doğal güzelliklerini ve yaylalarını tanıtan geziler düzenlenmekte, köylere gidilip, şenliklere iştirak edilmektedir.

18 -24 Yaş Grubu Gençlik Kamplarında aşağıdaki sosyal ve sportif aktiviteler gerçekleştirilmektedir:

Sosyal Aktiviteler: Halk oyunları, Müzik, Tiyatro, El Sanatları.

Sportif Aktiviteler: Kano, Rafting, Kaya inişi, Yapay duvar tırmanışı, Paintball, Okçuluk, Çim kayağı, Doğa yürüyüşü, Oryantring, Masa tenisi, Badminton, Satranç, Dağ bisikleti (GSGM, 2008, s.60-63).

3.6. GHDB Tarafından Gerçekleştirilen Diğer Önemli Etkinlikler

1. Mevlana Hoşgörüsünde Uluslararası Gençlik Buluşması: Ünlü Türk-İslam düşünürü Mevlana Celaleddin'i Rumi'nin doğumunu 800 üncü yılı olması ve UNESCO tarafından 2007 yılının Mevlana Hoşgörü Yılı ilan edilmesi nedeniyle, Mevlana Celaleddin'i Rumi'nin temel öğretileri olan sevgi, barış, dostluk ve hoşgörü ekseninde Türk ve Dünya Gençliğini Konya'da bir araya getirilmiştir.

19 – 26 Ağustos 2007 tarihleri arasında Konya'da 22 farklı ülkeden 600, 81 İl gençlik merkezinden 900 olmak üzere yaklaşık 1500 gencin katıldığı gençlik buluşması gerçekleştirilmiştir.

2. Dinler ve Kültürler arası Hoşgörü Sempozyumu: Medeniyetler ittifakı çerçevesinde Avrupa Konseyi'nin “Herkes Farklı Herkes Eşit” kampanyası kapsamında 27 – 29 Mart 2007 tarihleri arasında İstanbul'da Dinler ve Kültürlerarası Hoşgörü Sempozyumu yapılmıştır.

Avrupa Konseyi ile ortaklaşa gerçekleştirilen bu sempozyuma Avrupa ve diğer ülkelerden 150 ve ülkemizden 150 genç katılmıştır.

Medeniyetlerin buluştuğu İstanbul'da gerçekleştirilen sempozyumda farklı milleti din ve kültüre sahip gençler üç gün boyunca hoşgörü üzerinden tartışmalar yapmış ve birlikte yaşamının güzelliği üzerinde görüş birliğine varmıştır.

Sempozyumun sonunda tüm katılımcı gençler, bütün dünyaya hoşgörü mesajı vererek **İstanbul Deklarasyonu** hazırlamıştır.

3. Dünya Kültürleri ve Gençlerin Büyük Anadolu Buluşması Projesi: Ülkemizin ve Cumhuriyetimizin dünyada tanınırlığını artırmak, Türkiye Cumhuriyetinin Kurucusu Mustafa Kemal Atatürk'ün gençlere armağan ettiği “19 Mayıs Atatürk'ü Anma ve Gençlik ve Spor Bayramını da içine alan ve Bakanlar Kurulu Kararı ile her yıl “Gençlik Haftası” olarak kutlanan haftanın, dünya gençleri ile birlikte kutlanmasını sağlamak amacıyla Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünce “Dünya Kültürleri ve Gençlerin Büyük Anadolu Buluşması Projesi” düzenlenmiştir.

15-21 Mayıs 2008 tarihleri arasında Ankara'da gerçekleştirilen “Dünya Kültürleri ve Gençlerin Büyük Anadolu Buluşmasına” ülkemizin 81 ilinde ki gençlik merkezlerinden 1500 genç, 55 ayrı ülkeden ise sosyal ve kültürel aktiviteler ile ilgilenen 1200 genç katılmıştır.

Katılan tüm grupların tanıtımlarının gerçekleştirilmesi amacıyla 4 büyük aktivite çadırı, ülkelerin ve illerin tanıtılacağı 150 stant kurulmuştur (GSGM, 2008, s.63-65).

4. HEPİBİZ Felsefesi ve Noktalık Sistemi: Gençlik Hizmetleri Dairesi Başkanlığı, gençlerle, gençler için ve gençler tarafından düzenlenen programlarla gençlere yatırım yapan gençlikle ilgili Türkiye’deki tek kamu kurumudur. Gençlik Sosyal Gelişim Programı (GSGP) ise Gençlik Hizmetleri Dairesi Başkanlığı ve Gençlik ve Spor Vakfı tarafından kurulan gençlerin sosyal kapasitelerini artırmayı hedefleyen programdır. Bu program bağlamında Japon Sosyal Gelişim Fonu kapsamında Dünya Bankası aracılığıyla “Gençlik Gelişimi ve Sosyal Katılımı” (TF055800) ismiyle 1.872.000 USD’lik bir hibe alınmış ve Ocak 2006 yılı itibariyle çalışmalarına başlamıştır.

Gençlik Sosyal Gelişim Programı, çalışmalarını “Türk Gençliği’ni Yeniden Yapılandırma” misyonu ile 4 ana bileşen altında gerçekleştirmiştir.

- A- Gençliğin Yetkilendirilmesi
- B- Gençlik İstihdamı
- C- Gençlik Kültür Köprüsü
- D- Gençlik Politikaları

A. Gençliğin Yetkilendirilmesi: Türkiye’de seçilen 21 pilot gençlik merkezinde yürütülen bu çalışmayla amaçlanan, gençlerin gönüllülük kapasitelerinin artırılarak imkânları kısıtlı gençler için gençlik merkezlerinde etkinler yapabilmesi sağlamaktır. Yapılan bu etkinlikler genel anlamıyla gençlerin sosyal hayata katılımını destekleyerek kendilerine özgüven, ifade gücü gibi özellikler katmakta ve gençlerin kendilerine, yerellerine ve ülkelerine faydalı olabilecek projeler üretme becerisini sağlamaktadır. Bu bağlamda 21 pilot il tespit edilmiştir. Bu iller aşağıda listelenmiş olup diğer iller pilot iller ile eşleştirilmiştir.

Tablo 3.1: GSGP Kapsamında Seçilen Pilot İller

1. Adana	2. Adıyaman	3. Afyonkarahisar
4. Aydın	5. Ardahan	6. Balıkesir
7. Bolu	8. Burdur	9. Bursa
10. Çorum	11. Erzurum	12. Kırklareli
13. Kahramanmaraş	14. Konya	15. Mardin
16. Sivas	17. Trabzon	18. Samsun
19. Malatya	20. Yozgat	21. Van

B. Gençlik İstihdamı: Türkiye’de en büyük sorunlardan biri kuşkusuz işsizliktir. Buna çözüm getirebilmek, gençlerin meslek edinmelerini ve girişimciliklerinin desteklenmesini sağlamak amacıyla bir protokol oluşturulmuştur. Bu protokol çerçevesinde 3 kamu kurumunca (GSGM, İŞ-KUR, KOSGEB) protokol imzalanarak iş birliğinin kurulması ve gençlerin istihdam edilmelerine ilişkin sorunların gençlik merkezleri aracılığıyla azaltılması ve böylelikle gençlik merkezlerinin gençlerin istihdam sorunlarına da çözüm üretecek bir yapıya kavuşması amaçlanmıştır.

C. Gençlik Kültür Köprüsü: Ülkemiz kültürünün diğer ülkelerde tanınması ve Türkiye’deki farklı kültürlerin gençler arasında paylaşılmasını amaçlayan bu bileşen sayesinde hem farklı bölgelerdeki yöresel özelliklere ve kültürlere sahip gençlerimiz birbirlerini daha iyi tanıyacak, hem de Avrupa Birliği’ndeki gençlerle sağlanacak köprü ile gençliğin yeniden yapılandırılması anlamında bilgi, beceri ve yaklaşım aktarımları gerçekleştirilecektir.

D. Gençlik Politikaları: Gençlik Sosyal Gelişim Programı, Türkiye’de böyle bir politikanın yerel paydaşlarla ilişkiye geçmesini ve sürdürülebilir yapılar halinde gençler için, gençlerle gençler tarafından kurulmuş yapıların kamu, özel ve sivil sektörler dâhilinde desteklenmesini amaçlamaktadır. Gençlik politikasının oluşturulması için öncelikli olarak kamu kurumlarını bir araya getirilmesi ve ardından sivil toplum ve özel sektörün de bu oluşuma dâhil edilerek Türkiye’deki tüm paydaşların olumlu katkısı sağlanacaktır.

GSGP yukarıda belirtilen tüm çalışmaları gerçekleştirirken ortaya “HEPİBİZ” ismiyle bir felsefe koymuştur. Bu Türkiye’de gençlik çalışmalarının temelini oluşturmak için bir politika unsuru olarak ortaya çıkmıştır. Bu nedenle bir kamu kurumu olan gençlik merkezlerinin niteliğini, kriterlerini ve gençlik merkezlerinde görev alacak olan gençlerin vasıflarını ortaya koyan bu felsefe evrensel değerlerden beslenerek yerelin ihtiyaçlarını gözetten bir politika gelişimidir. HEPİBİZ felsefesine göre gençlik merkezlerinde her işi nokta ismi verilen gençler yapmaktadır (Örn: Balıkesir noktası, Hakkari noktası). Bu noktaların vasıfları genel anlamıyla aşağıda belirtildiği şekilde olup düzenlenen her türlü etkinlik ve eğitimle bu vasıflar geliştirilmektedir.

Gönüllü, Eşit davranabilen, Adil, Kendisi, İş birliği içerisinde, Paylaşımçı, Bütünleştirici, Kişisel gelişimine önem veren, Etkinlikler üretebilen, Çevresine model olabilen, Öğrendiklerini devredebilen.

Gençlik merkezlerinde yapılacak işlerin niteliği ise; her işin gençler tarafından yapıldığı, gönüllülük esasına dayanan, gelişimine katkısı olan paydaşlarla birlikte, sürdürülebilir ve gençlerin birbirinden öğrenebildiği yapılar şeklinde organize edilir.

HEPİBİZ felsefesi ve noktalık sistemi gençlerle idari kadroyu bir araya getirme, beraber iş yapabilme ve birbirlerini anlayabilme kavramları üzerinden oturtulmuş olup Türkiye’deki her gençlik merkezine gençlik merkezim gözüyle bakabilmeyi işaret etmektedir. Gençlik merkezim kavramıyla idari personelde sahiplenme noktasında birlikte hareket ediyorlar. Ayrıca, gençlik merkezlerine bir vizyon oluşturulması amacıyla temel kriterler aşağıdaki gibi konmuş olup eğitimler de bu kriterlerin geliştirilmesini sağlamaktadır.

Yaratıcı, Girişimci, Yerelin İhtiyaçlarına Uygun, Sporun Bir İhtiyaç Olduğu, Başarı Odaklı, Gerçekçi, Yarışmayan, Paylaşımçı, Üretken, Anlayışlı, Uluslar arası, Eğitimin Bilincinde, Gelişen, Takım, Farklı Çözümlere Sahip.

HEPİBİZ felsefesi ve noktalık sistemi ile amaçlanan Türkiye’deki gençliğin öncelikli olarak gençlik merkezleri ve sonra tüm gençlikle ilgili paydaşlar üzerinden yeniden yapılandırılmasıdır (GSGM, 2008, s:66-67) .

3.7. Uluslararası İlişkiler

AB’ye giriş sürecinde gençlik sektöründe gençler arasında birebir ilişkilerden en üst düzeydeki resmi toplantılara kadar her düzeyde yer alınması ülkemizin tanımının en etkili yollarından biridir. Bu amaçla uluslar arası boyuttaki çalışmalar ile çeşitli ülkeler ve uluslar arası örgütlerin gençlikle ilgili kurumlarıyla ikili ve çok taraflı ilişkiler geliştirilmesi, ülkemizdeki gençlerin ve gençlik örgütlerinin bu sürece katılımların sağlanması, uluslar arası düzeyde alınan kararların yaşama geçirilmesi ve çeşitli ülkelerdeki gençlik çalışmalarını tanıtmaya ve deneyim alışverişine yönelik gençlik ve uzman değişim programları GHDB tarafından gerçekleştirilmektedir.

3.7.1. Avrupa Konseyi İle İlişkiler

Avrupa Gençlik Yönetim Komitesi (CDEJ) Toplantısı: Gençlik alanında Hükümetler arası işbirliğini geliştirmek ve ulusal gençlik politikaları için bir çerçeve sunmak amacıyla yılda iki kez yapılır.

Gençlik Ortak Konseyi (CMJ) Toplantısı: Gençlikle ilgili sivil toplum örgütleri temsilcileri ve üst düzey hükümet temsilcileri yılda iki kez bir araya gelmektedirler.

Avrupa Konseyi, gençlik sektöründe gençliğin katılımı prensibi, ortak yönetim sisteminde ifadesini bulmaktadır ve Gençlik Politikası bu sistem aracılığı ile geliştirilmektedir.

3.7.2. Almanya ile İlişkiler

18 Nisan 1994 tarihinde Türkiye Cumhuriyeti, Gençlik ve Spordan Sorumlu Devlet Bakanlığı ile Almanya Federal Cumhuriyeti Federal Aile, Yaşlılar, Kadınlar ve Gençlik Bakanlığı arasında “Gençliğe Yönelik Politikalarda İş Birliği Hakkında Protokol” imzalanarak yürürlüğe girmiştir.

Protokolde yer alan çalışmaların yürütülmesi ve işbirliğinin geliştirilmesi amacıyla oluşturulan Türk-Alman Karma Uzmanlar Komisyonu Toplantıları iki ülkede dönüşümlü olarak yapılmaktadır.

Karma uzmanlar komisyonunca her yıl düzenlenen toplantılarda alınan kararlar doğrultusunda çeşitli, toplantılar, seminer ve eğitim programları, dil kursları ve gençlik değişim programları gerçekleştirilmektedir.

3.7.3. Güney Kore ile İlişkiler

Ülkemiz ile Güney Kore Cumhuriyeti arasında 23 Eylül 2005 tarihinde imzalanan “2005-2008 yıllarına ilişkin Kültürel ve Bilimsel Değişim Programının” ilgili maddeleri gereğince iki ülke arasında 2007 yılından itibaren Gençlik Değişim Programları uygulanmaya başlamıştır.

3.7.4. İsveç ile İlişkiler

İsveç Gençlik İşleri Ulusal Kurulu, ülkemiz ile gençlik politikası alanında ikili işbirliğini geliştirmek amacıyla İsveç Uluslar arası Kalkınma İşbirliği Ajansından (SIDA) 3 yıllık bir proje hibesi almıştır. Projenin uygulanmasına Ocak 2008’de imzalanan protokol ile başlanmıştır.

3.7.5. İsviçre ile İlişkiler

İsviçre Kalkınma İşbirliği Ajansı aracılığıyla İsviçre hükümeti tarafından sağlanan İsviçre – UNDP Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı gençlik fonu ile Türkiye’de göç alan üç ildeki (Konya, Kocaeli ve Muğla illerinde) önceden göç etmiş gençlerin sosyal hayata katılımlarını desteklemek, kültür ve turizm sektörlerindeki istihdam kaynakları ile buluşturmak amacıyla bir proje başlatılmıştır.

Bu anlamda proje çerçevesinde çalıştırılmak üzere 2 kişi istihdam edilmiştir. Bununla beraber 3 ilin eylem planlarının çıkartılması işleri yürütülmekte olup 2008 Eylül ayı içerisinde söz konusu 3 ildeki Valilik, Belediye, Üniversite, Gençlik ve Spor kurumları ile ikili saha ziyaretleriyle görüşmeler yapılmıştır (GSGM, 2008, s:68-69).

3.8. Gençlik Merkezleri

Gençlik Merkezlerinin amacı, gençlerin serbest zamanlarını sosyal, kültürel, sanatsal ve sportif faaliyetlerle değerlendirmek, bilgi ve beceri sahibi olmalarına yardımcı olmak, gençlik faaliyetlerini planlamak, programlamak, yönetmek, denetlemek, değerlendirmek ve geliştirmektir.

Bu nedenle Gençlik ve Spor Bakanlığına bağlı gençlik merkezi müdürlüklerinin kuruluş, görev, yönetim ve eğitim işleriyle bu merkezlerdeki görevlilerin görev, yetki ve sorumluluklarını düzenlemek üzere hazırlanan “Gençlik Merkezleri Yönetmeliği” 13 Temmuz 2003 tarih ve 25167 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Yıllar içinde yönetmelikte değişiklikler ve eklemeler gerçekleşmiştir.

Gençlik merkezleri; Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürlüklerine bağlı olarak, gençlerin sosyal, kültürel, sanatsal ve sportif faaliyetler çerçevesinde serbest zamanlarının ilgi, istek ve yetenekleri doğrultusunda değerlendirilmesine fırsat vererek topluma aktif vatandaşlar olarak katılmalarını sağlayan ve gençleri zararlı alışkanlıklardan korumaya yönelik çalışmaları yürüten kurumlardır. Gençlik merkezlerinin amaçları şunlardır;

- a. Gençlerin Atatürk ilkeleri doğrultusunda, ülkesine ve milletine yararlı, araştırmacı, yaratıcı, birleştirici, yeteneklerini geliştirmek ve toplumsal yaşama gönüllü olarak katılmalarını sağlamak,
- b. Gençlerin serbest zamanlarını ilgi, istek ve yetenekleri doğrultusunda değerlendirmelerini sağlamak, onları sosyal, kültürel, sanatsal ve sportif faaliyetlere yönlendirmek,
- c. Diğer illerdeki gençlik merkezi üyeleri ile birlikte projeler üreterek bu projeler aracılığı ile gençler arasında değişim programları yapılmasını sağlamak,
- d. Yurt dışı gençlik kuruluşları ile uluslararası değişim programları gerçekleştirmek,
- e. Gençlerin sosyal kişiliklerinin gelişmesine katkıda bulunarak, topluma uyumlu olmalarını sağlamak,

- f. Sosyal, kültürel, sanatsal ve sportif faaliyetlerle gençlerin ruh ve beden sağlıklarını korumak, ulusal birlik ve beraberlik duygularını güçlendirmek,
- g. Gençlerin kültürel ve psiko-sosyal ihtiyaçlarını karşılayarak, bireysel ve toplumsal ilişkilerinde sağlıklı ve dengeli kişilik geliştirmelerine katkıda bulunmak ve onları zararlı alışkanlıklardan korumak,
- h. İlgi ve yetenekleri doğrultusunda bilgi ve becerilerini artırmak,
- i. Gençlerin sorunlarına yardımcı olmak, rehberlik ve danışmanlık yapmak,
- j. İl düzeyinde yapılacak olan gençlik organizasyonlarında diğer gençlik kuruluşları ile koordinasyonu gerçekleştirmek.

Gençlik merkezleri; il müdürünün teklifi ve il başkanının onayı ile açılır. Her ilde ve ilçe müdürlüğü bulunan ilçede gençlik merkezi kurulur. Genç nüfusun yoğun olduğu yerleşim birimlerinde birden fazla gençlik merkezi açılabilir.

Gençlik merkezi açılabilmesi için:

- a. Gençlik merkezi müdürü, personel ve liderlere ait odalar ile faaliyetlerin yapılabileceği gerekli donanımına sahip odaların bulunması,
- b. Faaliyetler için gerekli malzemelerin temin edilmesi,
- c. Yeterli sayıda lider ve öğreticilerin bulunması şartları aranmaktadır.

3.8.1. Gençlik Merkezinde Yönetim

Her gençlik merkezine bir gençlik merkezi müdürü atanması suretiyle gerçekleştirilir. Gençlik merkezi müdürü, şube müdürü statüsünde olup, Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürlüğüne bağlıdır.

Kadroolu müdürü bulunmayan gençlik merkezine; gençlik merkezi müdürü ile uzman, şef, memur ve hizmetli il müdürlüğüne görevlendirilir.

Bir il müdürlüğünün görev bölgesi içinde birden fazla gençlik merkezi bulunması durumunda, gençlik hizmet ve faaliyetlerinin koordinasyonunu sağlamak üzere gençlik merkezi müdürlerinden biri koordinatör müdür olarak görevlendirilebilir.

3.8.2. Gençlik Merkezi Müdürünün Görev, Yetki ve Sorumlulukları

- a. Gençlik merkezindeki eğitim, öğretim ve verimliliğin artırılmasını, gerekli araştırmaların yapılmasını ve sonuçlarının değerlendirilmesini sağlamak,
- b. Bütün faaliyetleri ilgililerle işbirliği yaparak planlamak ve düzenlemek, ihtiyaç duyulan uzman ve lider gibi öğreticilerin görevlendirilmesini sağlamak, merkezin gelişmesi konusunda çevre olanakları ve gençlerin isteklerini göz önünde bulundurarak plan ve programlar hazırlamak,
- c. Program geliştirme, yönetim ve bütçe konularında planlama yapmak ve yazılı olarak duyurmak,
- d. Talimat ve genelgelerin gereğini yerine getirmek ve ilgililere yazılı olarak duyurmak,
- e. Gençlik merkezi üyelerinin aileleriyle işbirliği kurarak, merkezin faaliyetlerinde çevre ile bütünlük sağlanması konusunda özen göstermek,
- f. Haftalık faaliyet programı, günlük çalışma çizelgesi ile merkez personelinin nöbet çizelgelerinin düzenlenmesini sağlamak,
- g. Hizmetin aksamadan yürütülmesi için merkez elemanlarının, çalışma - izin günlerini ve saatlerini hizmetlerin yoğunluğuna, mevsim durumuna ve diğer ihtiyaçlara göre düzenleyerek bir programa bağlamak,
- h. Gerek duyulan araç-gereç ve onarımla ilgili malzemelerin bütçe olanaklarına göre satın alınması ve diğer usullerle giderilmesi için, ilgili belgelerin zamanında il müdürlüğüne ulaştırılmasını sağlamak ve teklifte bulunmak,
- i. Gençlik merkezinde yıl içerisinde gerçekleştirilen faaliyetlerin raporlarını üçer aylık dönemler sonunda, yılsonu değerlendirme raporunu ise takip eden yılın Ocak ayı içerisinde il müdürlüğüne sunmak, bu raporları il müdürlüğünün İnternet sayfasında yayınlamak,
- j. İlgili yılın faaliyet programını uzman eleman, lider ve öğreticilerle beraber 31 Ocak tarihine kadar hazırlamak ve onaylanmak üzere il müdürünün imzası ile il başkanlığına sunmak, onaylandıktan sonra il müdürlüğünün İnternet sayfasında yayınlamak,
- k. Gençlik merkezi faaliyetlerinin gençlere tanıtılması ve özendirilmesi için gerekli önlemleri almak, merkez çalışmaları ile ilgili istatistiklerin tutulmasını sağlamak,
- l. Demirbaş araç-gereç ve malzemelerin usulüne uygun kullanılmasını sağlamak,
- m. Merkezin yangın ve diğer tehlikelere karşı korunması için yürürlükte bulunan mevzuatta öngörülen her türlü önlemi almak,

- n. Gizlilik dereceli yazıların güvenliğini ve muhafazasını sağlamak,
- o. Gençlik merkezinde ilk defa başlatılacak faaliyet için Daire Başkanlığına bilgi vermek,
- p. İl veya ilçe müdürlüğü bünyesinde yapılacak gençlik hizmet ve faaliyetlerinde görev almak,
- r. Gençlik merkezi faaliyetlerini mutlaka yerel basın ve televizyonlar ile kamu oyuna duyurmak,
- s. Gençlik haftası kutlama komitesinde görev almak,
- t. Gençlik merkezi lider ve öğretmenlerinin dosyalarını tutmak, performanslarını takip etmek, başarılı olmayan liderlerin belgelerini iptal ettirmek, uzman eleman ve öğretmenlerin görevlerine son vermek için il müdürlüğüne teklifte bulunmak.

Gençlik Merkezi Müdürü, gençlik merkezinin amaçlarına uygun olarak, kanun, yönetmelik ve Genel Müdürlük ile il müdürlüğü talimatlarına göre yönetiminden ve gözetilmesinden sorumlu bulunmaktadır.

3.8.3. Danışma Kurulu

- Gençlik merkezinin faaliyet programını göz önünde bulundurarak, tüm gençlik merkezi üyelerinin katılımına açık projeler geliştirmek,
- Faaliyet kollarınca iletilen öneri ve sorunları değerlendirmek ve gereğinin yapılması konusunda merkez müdürüne teklifte bulunmak,
- Merkez faaliyetlerinin yürütülmesinde ve çevreye tanıtılmasında merkez müdürüne destek olmak,
- Çalışmalarında başarılı görülenlerin ödüllendirilmesi için teklifte bulunmak,
- İlde bulunan gençlik kulüpleri ile iş birliği yaparak değişik kesimlerden daha fazla sayıda gencin gençlik merkezlerinden yararlanmasını sağlayıcı düzenlemeler yapmak,
- Gençlik merkezi faaliyetlerinde belgeli lider bulunamaması durumunda, gençlik merkezi bünyesindeki liderlerin veya ilgili faaliyet alanında yeterli görülen kişilerin görevlendirilmesi konusunda karar almak,
- Gençlik merkezlerinin ve faaliyetlerinin okullarda ve üniversitelerde tanıtımını yapmak üzere oluşturulur.

Danışma Kurulu, Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürünün başkanlığında, gençlik merkezi müdürü, gençlik merkezi müdürünce seçilecek uzman elemanlardan 1 kişi, liderlerden 2 kişi, gençlik merkezi üyesi 4 gençten oluşur. Yılda en az iki kez ve gerek duyulduğunda toplanır. Danışma kurulu, Ocak ayının ilk haftasında oluşturulur.

3.8.4. Disiplin Kurulu

Disiplin kurulu, gençlik merkezi müdürünün başkanlığında lider ve uzman elemanların kendi aralarından gizli oyla seçecekleri 2 temsilci ile gençlik merkezi üyelerinin kendi aralarından seçecekleri 2 üye olmak üzere toplam 5 kişiden oluşur.

Gençlik Merkezi üyesince disiplin suçu işlenmiş ve disiplin kurulunca bir karar verilinceye kadar üyenin gençlik merkezine gelmesinde bir sakınca görülüyorsa, gençlik merkezi müdürünün teklifi, il müdürünün onayı ile üyenin gençlik merkezine gelmesi yasaklanır.

Disiplin Kuruluna Verilmeyi Gerektiren Durumlar ve Cezalar

- a. Disiplin kurulunca, gençlik merkezine gelmesinde sakınca görülen kişileri, uyarılara rağmen gençlik merkezine getirmek,
- b. Grup çalışmalarını engelleyici ve huzuru bozucu davranışlarda bulunmak,
- c. Ahlak kurallarına ve toplum hoşgörüsüne aykırı ve taşkın davranışlarda bulunmak,
- d. Devlet mallarına zarar vermek,
- e. Merkezde içki içmek veya içkili gelerek huzuru bozmak,
- f. Zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, inancı kötüye kullanma gibi yüz kızartıcı suçlardan birisini işlemek,
- g. Merkezin amaç ve kapsamı dışında politik ve ideolojik faaliyette bulunmak,

Yukarıdaki (a), (b), (c) ve (d) bentlerinde belirtilen davranışlarda bulunan üyelere "Uyarıma Cezası"; (a) bendinde belirtilen fiillerin yinelenmesi ile (e), (f) ve (g) bentlerinde belirtilen davranışlarda bulunan üyelere "Merkezle İlişik Kesme Cezası" verilir.

Çalışma Saatleri: Gençlik merkezleri, saat 24.00'e kadar açık bulundurulabilir.

3.8.5. Gençlik Merkezi Faaliyetleri

Üye gençlerin ilgi ve istekleri ile çevre şartları göz önüne alınarak il başkanlığının oluru ile aşağıda örnek olarak belirtilen ve çağa uygun diğer faaliyetler düzenlenebilir;

- **Uygulamalı güzel sanatlar:** Resim, Müzik (ses ve enstrüman), Dans, bale, halk dansları, Tiyatro, Heykel, Edebiyat, Çinicilik, Fotoğrafçılık, Karikatür.
- **El sanatları:** Madeni eşya işlemeciliği, Ağaç oymacılık ve ağaç yakma, Model uçak çalışmaları, Takı tasarım, Ahşap boyama, İpek pentur, Kumaş boyama, Alüminyum folyo, Kırk yama, Vitray,
- **Değişik spor branşlarında başlangıç ve eğitim çalışmaları:**
- **Satranç**
- **İzcilik**
- **Kütüphanecilik**
- **Doğal ve tarihi çevreyi koruma ve öğrenme çalışmaları:** Çevre koruma, Kuş gözlem, Kazı ve restorasyon,
- **Eğitsel Çalışmalar:** Sempozyum, Konferans, Panel,
- **Bilimsel ve teknolojik çalışmalar:** Bilgisayar, internet, Araştırma ve buluşlar, Amatör TV, radyo ve telsizcilik,
- **Dil eğitimi**
- **Gösteri ve kutlamalar:** Şenlikler, Festivaller, Belirli gün ve haftalarda faaliyet düzenlenmesi, Ulusal bayramlar ve kurtuluş günleri kutlamalarına katılma,
- **Yarışmalar:** Değişik branşlarda spor karşılaşmaları, Resim, şiir, karikatür, slogan ve benzeri, Dans ve ses, Tiyatro fotoğraf ve benzeri,
- **Kampanyalar:** Temizlik, Ağaç dikme, İlaç, kitap, gazete ve benzeri toplama, Zararlı alışkanlıklarla mücadele ve benzeri,
- **Çevre gezileri:** Piknik, tarihi yerlere gezi ve benzeri, Huzurevi, hastane, yetiştirme yurdu ve benzeri ziyaretler,
- **Sergiler:** Resim, heykel, çinicilik, fotoğrafçılık, karikatür ve benzeri, El sanatları,
- **Basın – yayım**

Gençlik merkezlerinde yapılan bütün bu faaliyetler sergi, bülten, broşür, CD, film, gazete ve dergilerle kamuoyuna ve basına duyurulur.

Gençlik Merkezine Üye Olma Şartları:

- a. 12 -24 yaşları arasında olmak,
- b. 2 adet vesikalık fotoğraf, nüfus cüzdanı veya örneğini getirmek,
- c. Gençlik merkezinden alınacak başvuru formunu eksiksiz doldurup imzalamak.

Gençlik merkezi faaliyetlerine ilgi ve istek olması durumunda, 12 yaşından küçük 24 yaşından büyük olanların da yarışmalardan muaf olmak kaydıyla üye kayıtları yapılabilir. Ancak 7 yaşından küçük 26 yaşından büyüklerin kaydı yapılmaz.

18 yaşından küçük olup gençlik merkezine üye olmak isteyenlerin, velileriyle birlikte gelmeleri ve başvuru formundaki ilgili bölümün veliler tarafından doldurulması gerekir.

Üye olacak gençten üyelik ücreti alınmaz. Gençlik merkezi üyelerine fotoğraflı birer üye kimlik kartı verilir.

3.9. Batı Akdeniz Bölgesi Gençlik Merkezleri

Batı Akdeniz Bölgesi gençlik merkezleri; Antalya Gençlik Merkezi Burdur Gençlik Merkezi ve Isparta Gençlik Merkezidir. Bu gençlik merkezlerinin mevcut durumlarını incelemek üzere fiziki yapılarına, personel sayılarına, gerçekleştirdikleri faaliyetlere, üye sayılarına, gençlik merkezine ulaşım durumlarına ve gençlik merkezini nasıl tanıttıklarına göz atmak faydalı olacaktır.

3.9.1. Antalya Gençlik Merkezi

Gençlik Merkezinin Adı : ANTALYA GENÇLİK MERKEZİ

Adresi : Dilek Sabancı Spor Salonu Meltem Mahallesi 100. Yıl Bulvarı

Fiziki Yapısı : Spor salonu içerisinde yer almaktadır. Faaliyet alanı olarak spor salonu girişinde bulunan tribün altı odalar kullanılmaktadır.

Personel Sayısı : Gençlik Merkezinde biri gençlik merkezi müdürü, biri memur, ikisi sportif eğitim uzmanı, biri spor uzmanı ve üçü nokta olmak üzere toplam sekiz personel çalışmaktadır.

Gençlik Merkezinde gerçekleştirilen faaliyetler: Kamplar, geziler, şenlikler, kurslar, sinema günleri, mangala turnuvaları, projeler, gençlik değişimleri, paket eğitimler, kampanyalar, eğitim programları, seminer ve forum.

Gençlik Merkezi Üye Durumu:

Gençlik Merkezi üye sayısı:

Kadın	Erkek	Toplam
1303	1150	2453

Gençlik Merkezi Aktif Üye Sayısı:

Kadın	Erkek	Toplam
58	66	124

Not: Gençlik Merkezlerinde kayıtlar gençlik merkezinin kuruluşundan itibaren tutulmaktadır. Bu nedenle bu güne kadar gençlik merkezine üye olan gençlerin sayısı net olarak bilinebilmektedir. Ancak aktif üye sayılarının tespiti mevcut kayıt sistemi ile mümkün olmamaktadır. Bu nedenle yaklaşık rakamlar kullanılmıştır.

Gençlik Merkezine Ulaşım: Şehrin genel yapısına bakıldığında gençlik merkezinin gençlerin ve insanların yoğun olarak yer aldığı, kolayca ulaşılabilen ayaküstü diye denebilecek bir güzergâhta değildir. Pek çok gencin gençlik merkezine gelirken ulaşım sıkıntısı yaşadığı tespit edilmiştir. Bunda bir büyük şehir olan Antalya'da Gençlik ve Spor Bakanlığına bağlı tek bir gençlik merkezi olmasının da etkisi bulunmaktadır.

Gençlik Merkezinin Tanıtımı: Gençlik Merkezimizin tanıtımında facebook, broşür, dergi, afiş, web sayfası, sunu, stant yöntemlerinin kullanıldığı tespit edilmiştir.

3.9.2. Burdur Gençlik Merkezi

Gençlik Merkezinin Adı : BURDUR GENÇLİK MERKEZİ

Adresi : Burç Mah. Stadyum Cad. No: 4 BURDUR

Fiziki Yapısı : İdari bina içerisinde iki oda, kömürlükten düzenlenme, bodrum kat seviyesinde bir oda ve spor salonu içerisinde uygun saatlerde kullanılan odalara sahiptir.

Personel Sayısı : Gençlik Merkezinde biri gençlik merkezi müdürü, ikisi nokta olmak üzere toplam üç personel çalışmaktadır.

Gençlik Merkezinde gerçekleştirilen faaliyetler: Bisiklet turları, Kamplar, geziler, şenlikler, kurslar, mangala turnuvaları, projeler, gençlik değişimleri, kampanyalar, eğitim programları, piknikler ve geleneksel hale gelen Çarşamba toplantıları düzenlenmektedir.

Gençlik Merkezi Üye Durumu:

Gençlik Merkezi üye sayısı:

Kadın	Erkek	Toplam
1600	1231	2831

Gençlik Merkezi Aktif Üye Sayısı:

Kadın	Erkek	Toplam
63	76	139

Not: Gençlik Merkezlerinde kayıtlar gençlik merkezinin kuruluşundan itibaren tutulmaktadır. Bu nedenle bu güne kadar gençlik merkezine üye olan gençlerin sayısı net olarak bilinebilmektedir. Ancak aktif üye sayılarının tespiti mevcut kayıt sistemi ile mümkün olmamaktadır. Bu nedenle yaklaşık rakamlar kullanılmıştır.

Gençlik Merkezine Ulaşım: Burdur Gençlik Merkezi şehir meydanına 5 dakikalık yürüme mesafesindedir. Toplu taşıma, araç yada yaya olarak gençlik merkezine ulaşım oldukça kolaydır.

Gençlik Merkezinin Tanıtımı: Gençlik Merkezimizin tanıtımında okullarda tanıtım, facebook, broşür, dergi, afiş, web sayfası, sunu, stand yöntemlerinin kullanıldığı tespit edilmiştir.

3.9.3. Isparta Gençlik Merkezi

Gençlik Merkezinin Adı : ISPARTA GENÇLİK MERKEZİ

Adresi : Kepeci Mahallesi 116 cadde No: 12/ISPARTA

Fiziki Yapısı : İdari bina içerisinde iki oda ve spor salonu içerisinde uygun saatlerde kullanılan odalara sahiptir.

Personel Sayısı : Gençlik Merkezinde biri gençlik merkezi müdürü, bir spor uzmanı, üçü nokta olmak üzere toplam altı personel çalışmaktadır.

Gençlik Merkezinizde gerçekleştirilen faaliyetler: İngilizce, matematik, halk oyunları, halk müziği, bağlama gitar, jimnastik ve badminton, mangala, satranç, resim, photoshop kursu, izcilik faaliyetleri ve çocuk korosu çalışmaları devam etmektedir. Ayrıca; Davraz Kayak Şenlikleri, yaz aylarında köy gezileri, huzurevi ziyareti, Çocuk Esirgeme Kurumu ziyaretleri gerçekleştirilmektedir. Ayda 4 defa okullara gençlik merkezini tanıtmak üzere gidilmektedir.

Gençlik Merkezi Üye Durumu:

Gençlik Merkezi üye sayısı:

Kadın	Erkek	Toplam
1383	1100	2483

Gençlik Merkezi Aktif Üye Sayısı:

Kadın	Erkek	Toplam
262	205	467

Not: Gençlik Merkezlerinde kayıtlar gençlik merkezinin kuruluşundan itibaren tutulmaktadır. Bu nedenle bu güne kadar gençlik merkezine üye olan gençlerin sayısı net olarak bilinebilmektedir. Ancak aktif üye sayılarının tespiti mevcut kayıt sistemi ile mümkün olmamaktadır. Bu nedenle yaklaşık rakamlar kullanılmıştır.

Gençlik Merkezine Ulaşım: Isparta Gençlik Merkezi şehir merkezine oldukça yakın bir mesafededir. Toplu taşıma, araç yada yaya olarak gençlik merkezine ulaşım oldukça kolaydır.

Gençlik Merkezinin Tanıtımı: Gençlik Merkezimizin tanıtımında facebook ,broşür, dergi, afiş, web sayfası, sunu, stand yöntemlerinin kullanıldığı tespit edilmiştir. Halk Otobüslerine gençlik merkezi reklamlarının giydirilmesi düşünülmektedir. Yerel basından da destek alınmaktadır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BATI AKDENİZ BÖLGESİNDEKİ GSB'YE BAĞLI GENÇLİK MERKEZLERİNİN FAALİYETLERİNE YÖNELİK ANALİZ

Ülkemizde gençlere yönelik rekreasyon faaliyetleri kamu tarafından merkezde Gençlik ve Spor Bakanlığı taşrada ise Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürlüğüne bağlı Gençlik Merkezlerince yürütülmektedir.

Rekreasyon faaliyetlerinin özellikle gençler üzerindeki olumlu etkileri dikkate alındığında Devlet tarafından verilecek önem daha da artmaktadır. Son yıllarda gençlik merkezlerince rekreatif faaliyetler çeşitlenerek etkinliğini artırmıştır. Yapılan çalışmanın Batı Akdeniz Bölgesinde yer alan gençlik merkezlerindeki hizmetin daha etkin olması yönünde katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Daha önce bu alanda Batı Akdeniz Bölgesine yönelik bir çalışma yapılmamıştır.

4.1. Araştırmanın Amacı ve Önemi

Gençlik Merkezinden faydalanan gençlerin daha etkin ve verimli bir hizmet alabilmesi için gençlik merkezlerinin var olan durumunun iyileştirilmesi yönündeki beklentilerin belirlenmesi son derece önemlidir. Bu araştırma gençlik merkezine üye gençlerin gençlik merkezine bakış açılarını, gençlerin memnuniyet düzeylerini belirlemek amaçlı yapılmıştır. Ayrıca gençlik merkezlerinin hizmet politikasını belirlerken karar alıcı birimlerin faydalanması da amaçlanmıştır.

Yapılan araştırma durum tespiti niteliğinde olduğundan gençlik merkezlerinin hizmetlerini üretirken elde edilen sonuçlarla eksiklerinin de giderilmesi için kaynak bir çalışma niteliğinde olması amaçlanmıştır.

4.2. Araştırmanın Kapsamı

Araştırmanın evreni, Antalya (124), Burdur (139) ve Isparta (467) İl Merkezinde bulunan Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürlükleri bünyesindeki Gençlik Merkezlerine üye toplam 730 gençten oluşmaktadır. Gençlik merkezindeki faaliyetlere katılan ve çalışmaya dahil olmak isteyen 292 gençlik merkezi üyesi gençten oluşmaktadır.

4.3. Araştırmanın Yöntemi

Bu çalışma amacına göre tanımlayıcı, verilerin toplanış yöntemine göre anket çalışması olarak tasarlanmıştır. Batı Akdeniz Bölgesi olarak adlandırılan ve Antalya, Burdur ve Isparta İllerini kapsayan bölgedeki gençlik merkezlerine üye gençlere uygulanan anket sonucunda verilerin frekans ve yüzde dağılımları alınmıştır.

Araştırmanın evrenini Antalya(124), Burdur(139) ve Isparta(467) İllerinde bulunan gençlik merkezlerinde aktif üye toplam 730 genç oluşturmaktadır. Aktif üyeler arasından rastgele seçilen 292 genç araştırmanın örneklemini oluşturmaktadır. Araştırma ile evrenin %40'ına ulaşılmıştır.

Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından geliştirilen anket kullanılmıştır. Anket formunda; anket uygulanan gençlik merkezi üyelerinin demografik bilgilerini ve gençlik merkezi ile ilişkilerini belirlemeye yönelik 26 soru yöneltilmiştir.

Anket soruları; alanında uzman kişilere danışılarak son şeklini almıştır. Anket soru formunun başarısını denetlemek amacıyla “anket pilot çalışması” yapılmış, olumlu sonuç alınması üzerine saha çalışmasına başlanmıştır.

İstatistiksel analizde frekans dağılımları ve ki kare analizlerinden yararlanılmış, SPSS 18.0 paket programı kullanılmıştır.

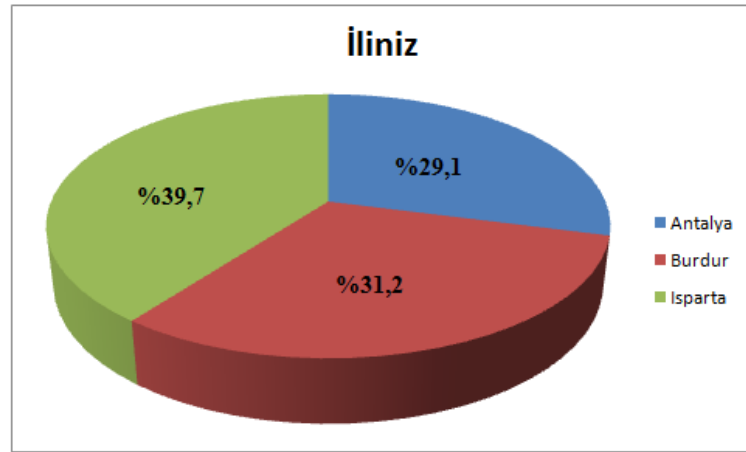
4.4. Bulgular

Araştırma için hazırlanan anket uygulamasının değerlendirilmesi sonucunda Batı Akdeniz Bölgesinde ki gençlik merkezlerine ve gençlik merkezleri ile gençlik merkezine üye gençlerin iletişimine ait bulgular, üyelerin gençlik merkezlerinden kazanımlarına ait bulgular aşağıda sunulmuştur.

Tablo 4.1. Araştırmaya katılanların buldukları illere göre dağılımı

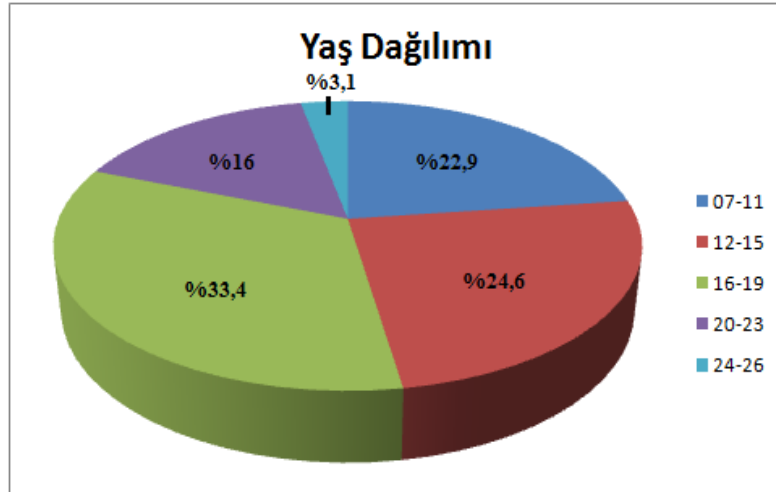
İl (Şehir)	Sayısı (n)	Oranı (%)
Antalya	85	29,1
Burdur	91	31,2
Isparta	116	39,7
Toplam	292	100

Araştırmamıza katılan gençlik merkezi üyesi gençlerin %39,7'si Isparta, %31,2'si Burdur, %29,1'i Antalya İlidir.

Şekil 4.1. Araştırmaya katılanların Buldukları İllere Göre Oransal Dağılımı**Tablo 4.2. Araştırmaya katılanların yaşlarına göre dağılımı**

Yaş	Sayısı (n)	Oranı (%)
7-11	67	22,9
12-15	72	24,6
16-19	97	33,4
20-23	47	16,0
24-26	9	3,1
Toplam	292	100

Araştırmamıza katılan gençlik merkezi üyesi gençler incelendiğinde %22,9'unun 7-11, %24,6'sının 12-15, %33,4'ünün 16-19, %16'sının 20-23 ve %3,1'inin 24-26 yaş aralığında olduğu tespit edilmiştir.

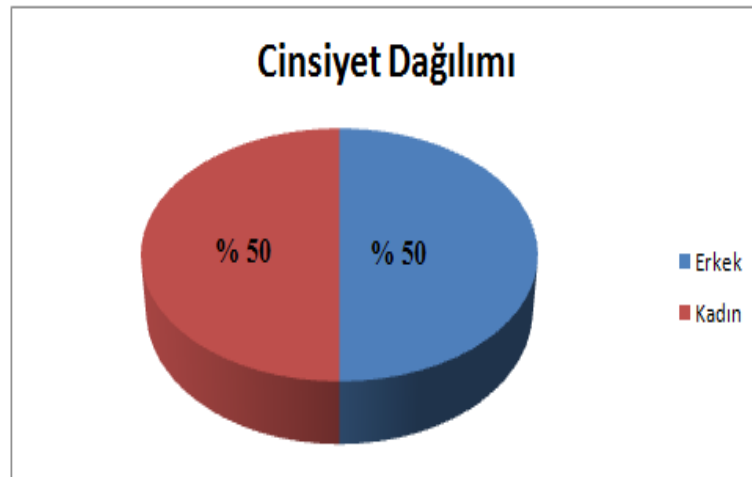

Şekil 4.2. Araştırmaya katılanların yaşlarına göre oransal dağılımı

Tablo 4.3. Araştırmaya katılanların cinsiyetlerine göre dağılımı

Cinsiyet	Sayısı (n)	Oranı (%)
Erkek	146	50,0
Kadın	146	50,0
Toplam	292	100,0

Batı Akdeniz Bölgesinde yer alan Antalya, Burdur ve Isparta Gençlik Merkezisine üye gençler cinsiyetlerine göre incelendiğinde %50'sinin kadın, %50'sinin erkek olduğu tespit edilmiştir.

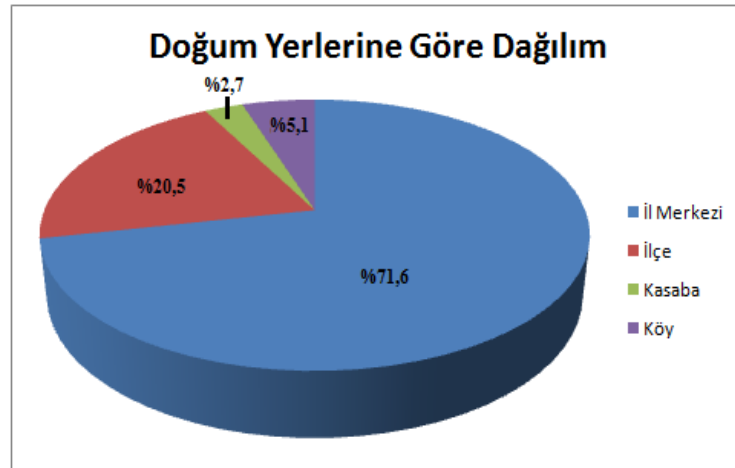

Şekil 4.3. Araştırmaya katılanların cinsiyetlerine göre oransal dağılımı

Tablo 4.4. Araştırmaya katılanların doğdukları yere göre dağılımı

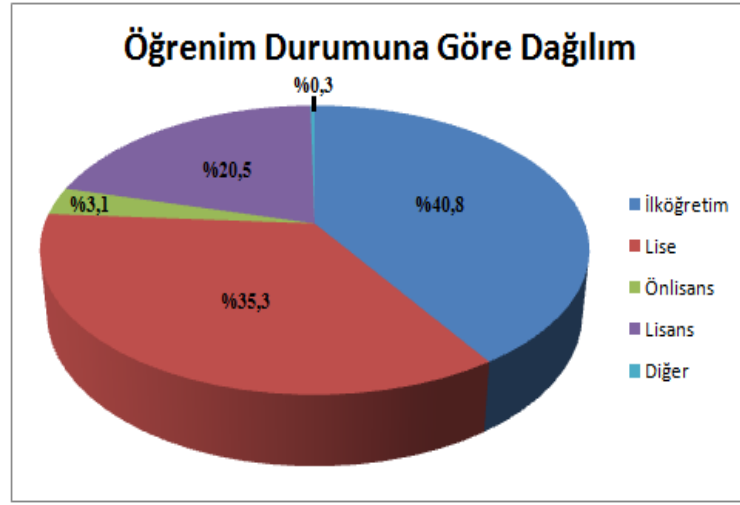
Doğum Yeri	Sayısı (n)	Oranı (%)
İl Merkezi	209	71,6
İlçe	60	20,5
Kasaba	8	2,7
Köy	15	5,1
Toplam	292	100,0

Araştırmamıza katılan gençlik merkezi üyesi gençlerin %71,6'sı il merkezinde, %20,5'i ilçede ve %7,8'i ise kasaba ve köyde doğmuştur.

Şekil 4.4. Araştırmaya katılanların doğdukları yere göre oransal dağılımı**Tablo 4.5. Araştırmaya katılanların okudukları/mezun oldukları okula göre dağılımı**

Mezun Olunan Okul?	Sayısı (n)	Oranı (%)
İlköğretim	119	40,8
Lise	103	35,3
Önlisans	9	3,1
Lisans	60	20,5
Diğer	1	,3
Toplam	292	100,0

Araştırmaya katılan gençlik merkezi üyelerinin %40,8'i ilköğretim, %35,3'ü lise, %20,5'i lisans ve %3,3'ü ise önlisans ve diğer öğrenim düzeylerinde oldukları belirlenmiştir.

Şekil 4.5. Araştırmaya katılanların okudukları/mezun oldukları okul ve bölüme göre oransal dağılımı

Tablo 4.6. Araştırmaya katılanların anne eğitim durumuna göre dağılımı

Anne Eğitim Durumu ?	Sayısı (n)	Oranı (%)
İlköğretim	170	58,2
Lise	71	24,3
Önlisans	4	1,4
Lisans	29	9,9
Yüksek Lisans	3	1,0
Diğer	15	5,1
Toplam	292	100,0

Araştırmaya katılan gençlik merkezi üyesi gençlerin annelerinin %58,2 ile yarısından daha fazlasının ilköğretim mezunu olduğu, % 24,3'ünün lise, %1,4'ünün önlisans, %9,9'unun lisans, %1'inin yüksek lisans ve %5,1'inin diğer öğrenim durumunda oldukları belirlenmiştir.

Tablo 4.7. Araştırmaya katılanların baba eğitim durumuna göre dağılımı

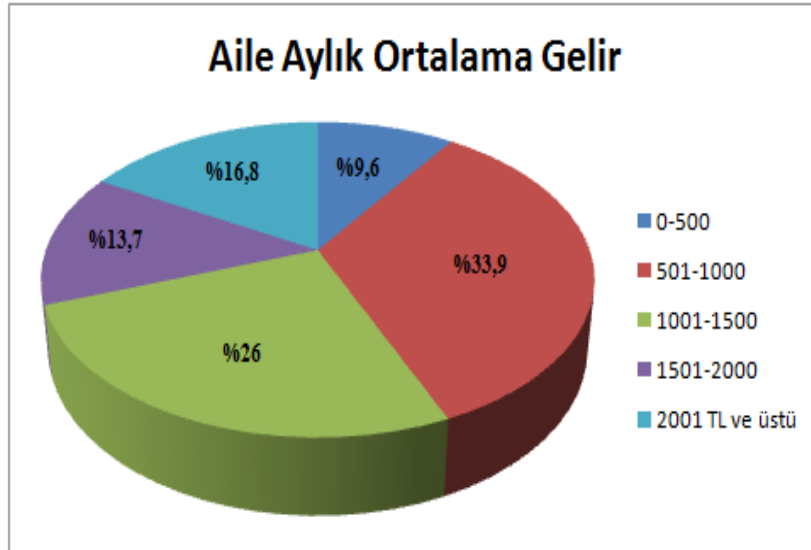
Baba Eğitim Durumu ?	Sayısı (n)	Oranı (%)
İlköğretim	125	42,8
Lise	89	30,5
Önlisans	16	5,5
Lisans	47	16,1
Yüksek Lisans	2	,7
Diğer	13	4,5
Toplam	292	100,0

Araştırmaya katılan gençlik merkezi üyesi gençlerin babalarının %42,8'inin ilköğretim %30,5'inin lise, %5,5'inin önlisans, %16,1'inin lisans, %0,7'sinin yüksek lisans ve %4,5'inin diğer öğrenim durumunda oldukları belirlenmiştir.

Tablo 4.8. Araştırmaya katılanların aile aylık ortalama gelir durumuna göre dağılımı

Aile Aylık Ortalama Geliri	Sayısı (n)	Oranı (%)
0-500	28	9,6
501-1000	99	33,9
1001-1500	76	26,0
1501-2000	40	13,7
2001 TL ve üstü	49	16,8
Toplam	292	100,0

Araştırmaya katılan gençlik merkezi üyesi gençlerin aylık ortalama aile gelirleri incelendiğinde %33,9'unun 501-1000 TL, %26'sının 1001-1500 TL, %16,8'inin 2001 TL ve üzeri, %13,7'sinin 1501-2000 TL ve %9,6'sının 0-500 TL gelire sahip oldukları belirlenmiştir.

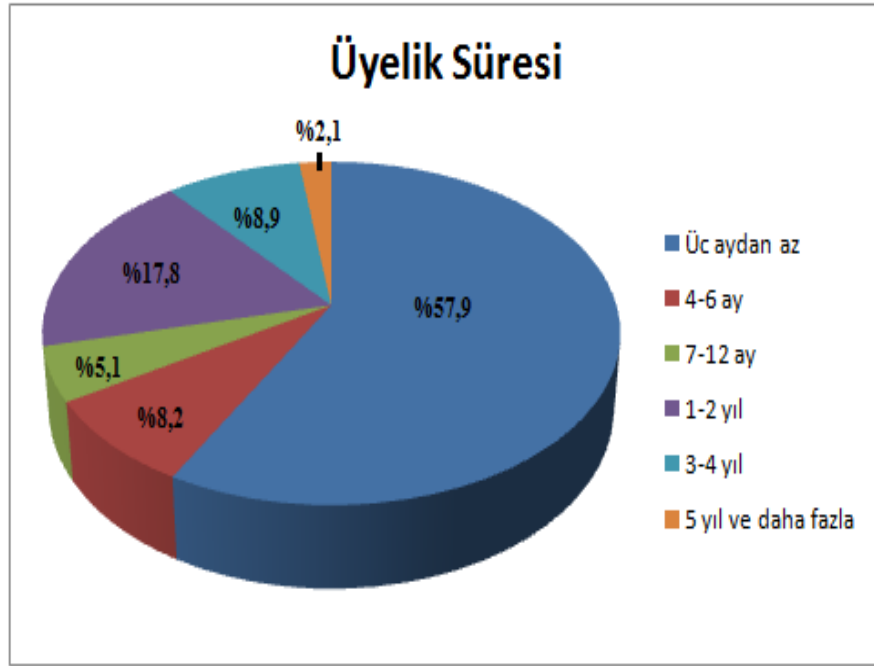

Şekil 4.6. Araştırmaya katılanların aile aylık ortalama gelir durumuna göre oransal dağılımı

Tablo 4.9. Araştırmaya katılanların gençlik merkezi üyelik sürelerine göre dağılımı

Üyelik Süreniz?	Sayısı (n)	Oranı (%)
Üç aydan az	169	57,9
4-6 ay	24	8,2
7-12 ay	15	5,1
1-2 yıl	52	17,8
3-4 yıl	26	8,9
5 yıl ve daha fazla	6	2,1
Toplam	292	100,0

Araştırmaya katılan gençlik merkezi üyelerinin yarısından daha fazlasının üç aydan kısa bir süredir; yalnız %11'inin 3 yıldan daha fazla süredir gençlik merkezine üye oldukları tespit edilmiştir. Buradan gençlik merkezine üye gençlerin devamlarını sağlayıcı tedbirler alınması gerektiği anlaşılmıştır.

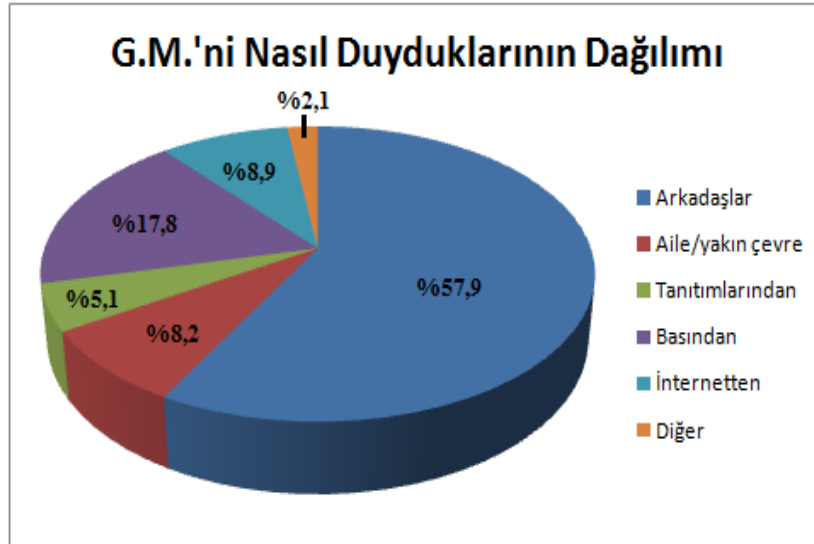

Şekil 4.7. Araştırmaya katılanların gençlik merkezi üyelik sürelerine göre oransal dağılımı

Tablo 4.10. Araştırmaya katılanların gençlik merkezi faaliyetlerine katılma durumuna göre dağılımı

GM Faaliyetlerinizi Nasıl Duydunuz/Katıldınız?	Sayısı (n)	Oranı (%)
Arkadaşlarımdan duyarak	169	57,9
Aile/yakın çevremın yönlendirmesiyle	24	8,2
Gençlik Merkezi tanıtımlarından öğrenerek (Sunu, poster, broşür, stand)	15	5,1
Basından (Televizyon, gazete, dergi vb)	52	17,8
İnternet aracılığıyla	26	8,9
Diğer (Lütfen belirtiniz)	6	2,1
Toplam	292	100,0

Yapılan araştırmaya göre gençlik merkezine üye olan gençlerin, gençlik merkezini arkadaşlarından duydukları ve %57,9'luk bir oran ile arkadaş tavsiyesi ile gençlik merkezine katıldıkları tespit edilmiştir.

Şekil 4.8. Araştırmaya katılanların gençlik merkezi faaliyetlerine katılma durumuna göre oransal dağılımı

Tablo 4.11. Araştırmaya katılanların gençlik merkezine katılmayı isteme durumuna göre dağılımı

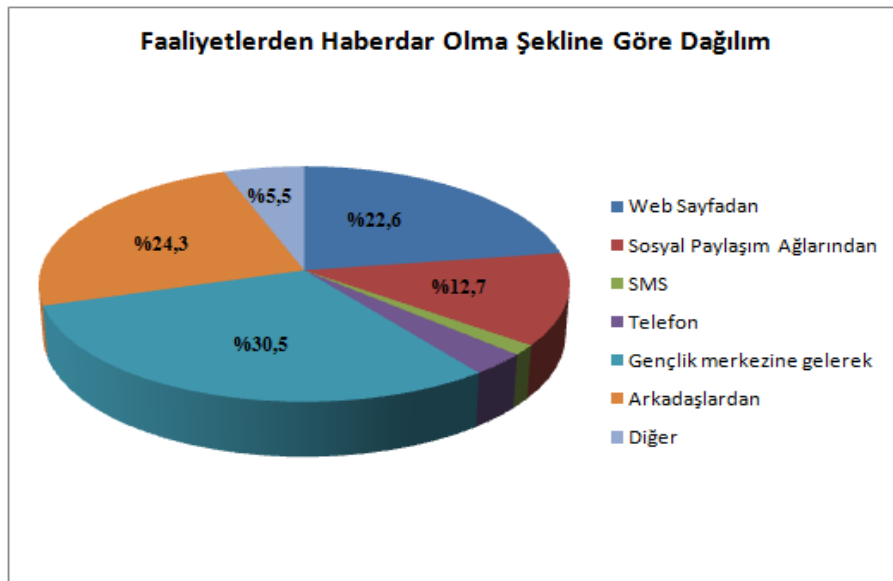
GM Faaliyetlerine Katılmayı İstedim Çünkü?	Sayısı (n)	Oranı (%)
Yeni arkadaşlar edinmek ve arkadaşlarımla daha çok vakit geçirmek için	155	53,1
Gezilere ve kamplara katılmak için	131	44,9
Kurslara katılmak	142	48,6
Günlük hayatın sıkıcılığından uzaklaşmak için	95	32,5
İletişim becerilerimi geliştirebilmek için	90	30,8
İleride gençlik lideri olmak ve gençlere yol gösterici olabilmek için	69	23,6
Diğer (Lütfen belirtiniz)	13	4,5

Araştırmaya katılan gençlik merkezi üyesi gençlerden gençlik merkezine katılmayı isteme nedenlerinden üç tanesini seçmeleri istendiğinde; ilk sırada yeni arkadaşlar edinmek ve arkadaşlar ile daha çok geçirmek için, ikinci sırada kurslara katılmak için ve üçüncü sırada gezilere ve kamplara katılmak için şıklarının seçildiği tespit edilmiştir.

Tablo 4.12. Araştırmaya katılanların gençlik merkezinin yapacağı faaliyetlerden haberdar olma durumuna göre dağılımı

GM Faaliyetlerinden Haberdar Olma Şekli?	Sayısı (n)	Oranı (%)
Gençlik merkezine ait web sayfadan	66	22,6
Sosyal Paylaşım Ağlarından (MSN, facebook, twitter vb)	37	12,7
SMS yoluyla	4	1,4
Telefon aracılığıyla	9	3,1
Gençlik merkezine gelerek	89	30,5
Arkadaşlarımdan duyarak	71	24,3
Diğer (Lütfen belirtiniz)	16	5,5
Toplam	292	100,0

Araştırmaya katılan gençlik merkezi üyesi gençlerin %30,5'inin gençlik merkezine gelerek, %24,3'ünün arkadaşlarından duyarak, %22,6'sının gençlik merkezine ait web sayfasından, %12,7'sinin ise MSN, facebook ve twitter gibi sosyal paylaşım ağlarından gençlik merkezinin yapacağı faaliyetlerden haberdar olduğu tespit edilmiştir.

Şekil 4.9. Araştırmaya katılanların gençlik merkezinin yapacağı faaliyetlerden haberdar olma durumuna göre oransal dağılımı

Tablo 4.13. Araştırmaya katılanların gençlik merkezi dışında kalan zamanlarda serbest zamanlarını değerlendirme şekillerine göre dağılımı

GM Dışında Serbest Zamanı Değerlendirme Şekli?	Sayısı (n)	Oranı (%)
İnternette dolaşarak	126	43,2
Spor yaparak	112	38,4
Arkadaşlarla vakit geçirerek	167	57,2
Sinemaya/tiyatroya giderek	26	8,9
Müzik dinleyerek	96	32,9
Kitap okuyarak	104	35,6
Ailemle	108	37,0
Diğer (Lütfen belirtiniz)	21	7,2

Batı Akdeniz Bölgesi illerindeki gençlik merkezi üyesi gençlerden, gençlik merkezi dışında kalan serbest zamanlarını nasıl değerlendirdikleri ile ilgili üç seçenek seçmeleri istendiğinde, ilk sırada arkadaşlarla vakit geçirmenin, ikinci sırada internette gezinmenin, üçüncü sırada ise spor yapmanın geldiği tespit edilmiştir.

Tablo 4.14. Araştırmaya katılanların gençlik merkezinde hafta içi geçirdiği zaman durumuna göre dağılımı

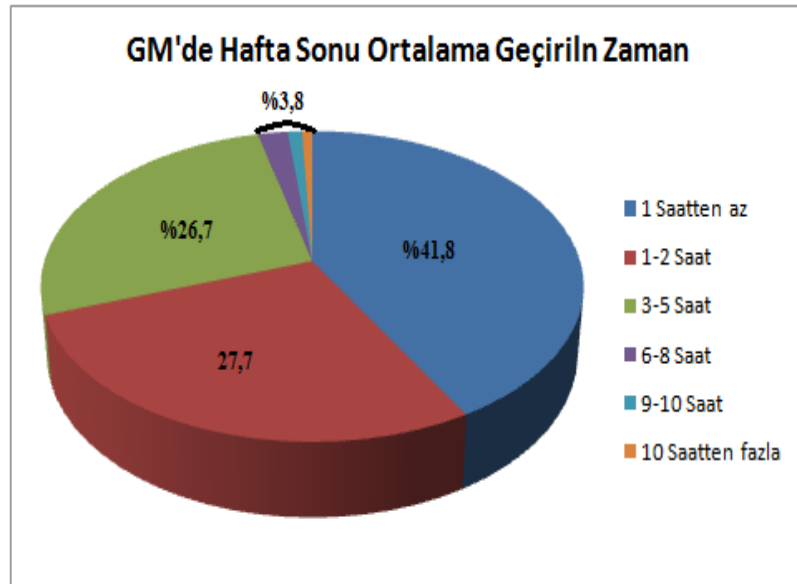
Hafta İçi Ortalama Kaç Saat Geçiriyorsunuz?	Sayısı (n)	Oranı (%)
1 Saatten az	174	59,6
1-2 Saat	73	25,0
3-5 Saat	29	9,9
6-8 Saat	8	2,7
9-10 Saat	5	1,7
10 Saatten fazla	3	1,0
Toplam	292	100,0

Araştırmaya katılan gençlik merkezi üyesi gençlerin gençlik merkezinde hafta içi geçirdiği zaman incelendiğinde %59,6'sının 1 saatten az, %25'inin 1-2 saat, %9,9'unun 3-5 saat ve 5,4'ünün ise 6 saatten daha fazla zaman geçirdiği tespit edilmiştir.

Tablo 4.15. Araştırmaya katılanların gençlik merkezinde hafta sonu geçirdiği zaman durumuna göre dağılımı

Hafta Sonu Ortalama Kaç Saat Geçiriyorsunuz?	Sayısı (n)	Oran (%)
1 Saatten az	122	41,8
1-2 Saat	81	27,7
3-5 Saat	78	26,7
6-8 Saat	6	2,1
9-10 Saat	3	1,0
10 Saatten fazla	2	,7
Toplam	292	100,0

Araştırmaya katılan gençlik merkezi üyesi gençlerin gençlik merkezinde hafta sonu geçirdiği zaman incelendiğinde %41,8'inin 1 saatten az, %27,7'sinin 1-2 saat, %26,7'sinin 3-5 saat ve 3,8'inin ise 6 saatten daha fazla zaman geçirdiği tespit edilmiştir.

Şekil 4.10. Araştırmaya katılanların gençlik merkezinde hafta sonu geçirdiği zaman durumuna göre oransal dağılımı

Tablo 4.16. Araştırmaya katılanların gençlik merkezinde en çok katıldığı iki faaliyet durumuna göre dağılımı

En Çok Katıldığınız İki Faaliyet?	Sayısı (n)	Oranı (%)
Kurslar	157	53,8
Geziler	59	20,2
Eğitimler	42	14,4
Eğlenceler	52	17,8
Kamplar	14	4,8
Kampanya/Projeler	6	2,1
Diğer	1	0,3

Batı Akdeniz Bölgesi illerindeki gençlik merkezi üyesi gençlerden, gençlik merkezinde en çok katıldıkları iki faaliyeti seçmeleri istendiğinde; % 53,8'lik oran ile kursların, %20,2'lik oran ile gezilerin ilk iki sırayı paylaştığı tespit edilmiştir.

Tablo 4.17. Araştırmaya katılanların gençlik merkezinde en çok gerçekleştirilmesini istedikleri üç faaliyet durumuna göre dağılımı

Gençlik Merkezinde Gerçekleştirilmesini İsteddiğiniz Üç Faaliyet?	Sayısı (n)	Oranı (%)
Kurslar	113	38,7
Geziler	87	29,8
Eğitimler	71	24,3
Eğlenceler	11	3,8
Kamplar	43	14,7
Kampanya/Projeler	11	3,8
Diğer	6	2,3

Batı Akdeniz Bölgesi illerindeki gençlik merkezi üyesi gençlere, gençlik merkezinde en çok gerçekleştirilmesini istediğiniz üç faaliyet hangisidir diye sorulduğunda; %38,7 ile kursların ilk sırada yer aldığı, %29,8 ile gezilerin ikinci sırada yer aldığı ve %24,3 ile eğitimlerin üçüncü sırada yer aldığı tespit edilmiştir.

Tablo 4.18. Araştırmaya katılanların okul, ders, yemek ve uyku dışında kalan serbest zamanının yeterlilik durumuna göre dağılımı

Serbest Zamanınızın Yeterli Olduğunu Düşünüyor musunuz?	Sayısı (n)	Oranı (%)
Evet	167	57,2
Hayır	125	42,8
Toplam	292	100,0

Araştırmaya katılan gençlik merkezi üyesi gençlerden okul, ders, yemek ve uyku dışında kalan serbest zamanlarının yeterli olup olmadığını değerlendirmeleri istendiğinde %57,2 sinin serbest zamanlarını yeterli bulduğu, %42,8'inin yetersiz bulduğu tespit edilmiştir.

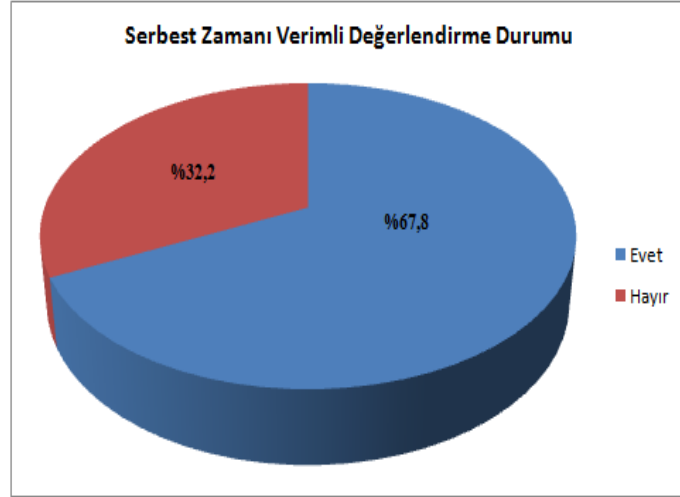

Şekil 4.11. Araştırmaya katılanların okul, ders, yemek ve uyku dışında kalan serbest zamanının yeterlilik durumuna göre oransal dağılımı

Tablo 4.19. Araştırmaya katılanların okul, ders, yemek ve uyku dışında kalan serbest zamanının verimli değerlendirilme durumuna göre dağılımı

Serbest Zamanınızı Verimli Değerlendirebildiğinizi Düşünüyor musunuz?	Sayısı (n)	Oranı (%)
Evet	198	67,8
Hayır	94	32,2
Toplam	292	100,0

Araştırmaya katılan gençlik merkezi üyesi gençlerden okul, ders, yemek ve uyku dışında kalan serbest zamanlarını verimli değerlendirebilme durumları sorulduğunda %67,8'inin serbest zamanlarını verimli bir şekilde değerlendirebildiğini, %32,2'sinin serbest zamanlarını verimli bir şekilde değerlendiremediğini düşündüğü tespit edilmiştir.

Şekil 4.12. Araştırmaya katılanların okul, ders, yemek ve uyku dışında kalan serbest zamanının verimli değerlendirebilme durumuna göre oransal dağılımı

Tablo 4.20. Araştırmaya katılanların serbest zamanlarının artması halinde okul/ders başarılarının etkilenme durumuna göre dağılımı

Serbest Zamanınızın Artması Halinde Okul/Ders Başarınız Nasıl Etkilenir?	Sayısı (n)	Oranı (%)
Olumlu etkilenir ve okulumda/derslerimde daha başarılı olurum	234	80,1
Olumsuz etkilenir ve okulumda/derslerimde ki başarıım düşer	58	19,9
Toplam	292	100,0

Batı Akdeniz Bölgesinde yer alan Antalya, Burdur ve Isparta Gençlik Merkezisine üye gençlere serbest zamanlarının artması halinde okul/ders başarılarının nasıl etkileneceği sorulduğunda; %80,1'inin olumlu etkileneceğini ve okulda/derslerinde daha başarılı olacaklarını düşündüklerini, %19,9'unun ise olumsuz etkileneceğini ve okulda/derslerindeki başarılarının düşeceğini düşündükleri tespit edilmiştir.

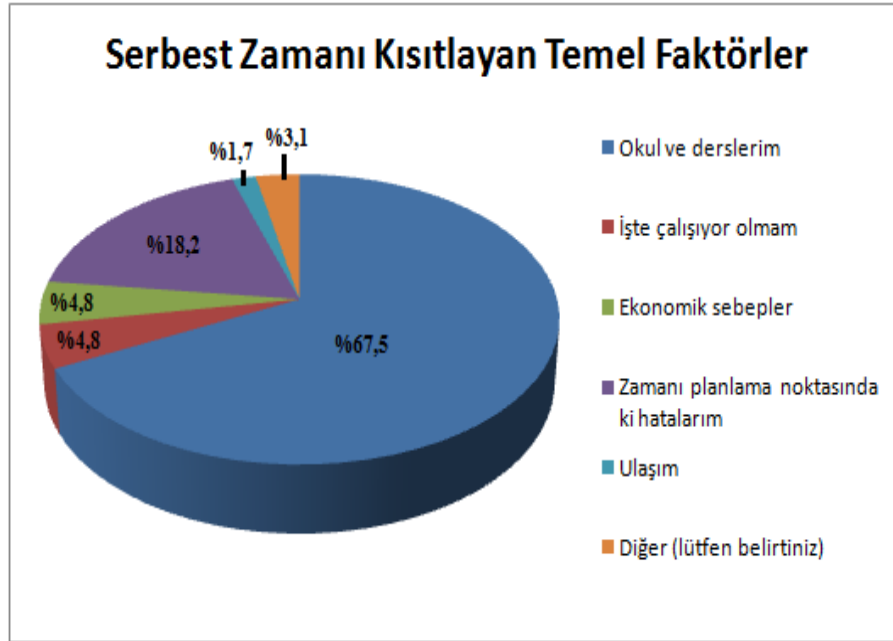

Şekil 4.13. Araştırmaya katılanların serbest zamanlarının artması halinde okul/ders başarılarının etkilenme durumuna göre oransal dağılımı

Tablo 4.21. Araştırmaya katılanların serbest zamanlarını kısıtlayan temel faktörlere göre dağılımı

Serbest Zamanı Kısıtlayan Temel Faktörler?	Sayısı (n)	Oranı (%)
Okul ve derslerim	197	67,5
İşte çalışıyor olmam	14	4,8
Ekonomik sebepler	14	4,8
Zamanı planlama noktasında ki hatalarım	53	18,2
Ulaşım	5	1,7
Diğer (lütfen belirtiniz)	9	3,1
Toplam	292	100,0

Araştırmaya katılan gençlik merkezi üyesi gençlerin serbest zamanlarını kısıtlayan temel faktörler incelendiğinde %67,5'lik bir oranla okul ve derslerin birinci sırada yer aldığını, %18,2'lik oranla zamanı planlama noktasındaki hatalarının ikincisi sırada yer aldığı tespit edilmiştir.

Şekil 4.14. Araştırmaya katılanların serbest zamanlarını kısıtlayan temel faktörlere göre oransal dağılımı

Tablo 4.22. Araştırmaya katılanların gençlik merkezi faaliyetlerinin yeterlilik durumuna göre dağılımı

	Çok Yeterli		Yeterli		Kararsızım		Kısmen Yeterli		Yetersiz	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Sportif Faaliyetler	82	28,1	72	24,7	56	19,2	41	14,0	41	14,0
Kültür Faaliyetleri (Sinema, Tiyatro vb)	75	25,7	85	29,1	78	26,7	29	9,9	25	8,6
Sanat Faaliyetleri (Müzik, El Sanatları)	102	34,9	78	26,7	62	21,2	30	10,3	20	6,8
Kurslar	116	39,7	86	29,5	61	20,9	17	5,8	12	4,1
Eğlenceler	118	40,4	74	25,3	61	20,9	25	8,6	14	4,8
Eğitimler	115	39,4	81	27,7	60	20,5	23	7,9	13	4,5
Geziler	104	35,6	78	26,7	52	17,8	28	9,6	30	10,3
Kamplar	105	36,0	75	25,6	61	20,9	20	6,8	31	10,6
Kampanyalar	62	21,2	59	20,2	61	20,9	45	15,4	65	22,3
Projeler	73	25,0	55	18,8	86	29,5	49	16,8	29	9,9
Sosyal Sorumluluk Faaliyetleri (Huzurevi, SHÇEK, engelliler vb. çalışmalar)	122	41,8	65	22,3	61	20,9	20	6,8	24	8,2

Araştırmaya katılan gençlik merkezi üyesi gençlerden gençlik merkezi faaliyetlerinin yeterlilik durumunu değerlendirmeleri istendiğinde; Sportif Faaliyetlerin %28,1'lik oranla Çok Yeterli bulunduğu, Kültür Faaliyetlerinin %29,1'lik oranla Yeterli bulunduğu, Sanat Faaliyetlerinin %34,9'luk oranla Çok Yeterli bulunduğu, Kursların %39,7'lik oranla Çok Yeterli bulunduğu, Eğlencelerin %40,4'lük oranla Çok Yeterli bulunduğu, Gezilerin %35,6'lık oranla Çok Yeterli bulunduğu, Kampların %36'lık oranla Çok Yeterli bulunduğu, Kampanyaların %22,3'lük oranla Yetersiz bulunduğu, Projelerin %29,5'lik oranla Kararsız olduğu ve Sosyal Sorumluluk Faaliyetlerinin %41,8'lik oranla Çok Yeterli bulunduğu tespit edilmiştir.

Tablo 4.23. Araştırmaya katılanların gençlik merkezini fiziki mekan, personel, faaliyet sayısı/niteliği, ulaşım ve bilinirlik düzeyine göre değerlendirmesinin dağılımı

	Çok Yeterli		Yeterli		Kararsızım		Kısmen Yeterli		Yetersiz	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Fiziki Yapısı (Gençlik Merkezi Binası)	68	23,3	60	20,5	33	11,3	34	11,6	97	33,2
Personel Sayısı	72	24,7	92	31,5	67	22,9	29	9,9	31	10,6
Personelin Gençlerle Olan İletişimi	124	42,5	84	28,8	51	17,5	16	5,5	17	5,8
Gençlik Faaliyetlerinin Sayısı	86	29,5	83	28,4	73	25,0	32	11,0	18	6,2
Gençlik Faaliyetlerinin Niteliği	95	32,5	77	26,4	83	28,4	25	8,6	12	4,1
Gençlik Merkezine Ulaşım	99	33,9	84	28,8	51	17,5	39	13,4	19	6,5
Gençlik Merkezinin Tanıtımı	119	40,8	82	28,1	51	17,5	22	7,5	18	6,2
Gençlik Merkezinin Bilinirliği	84	28,8	64	21,9	55	18,8	43	14,7	46	15,8

Araştırmaya katılan gençlik merkezi üyesi gençlerden gençlik merkezini fiziki mekan, personel, faaliyet sayısı/niteliği, ulaşım ve bilinirlik düzeyine göre değerlendirmeleri istendiğinde, fiziki yapının Yetersiz, personel sayısının Yeterli, personelin gençlerle olan iletişimi Çok Yeterli, gençlik faaliyetlerinin sayısı Çok Yeterli, gençlik faaliyetlerinin niteliği Çok Yeterli, gençlik merkezine ulaşım Çok Yeterli, gençlik merkezinin tanıtımı Çok Yeterli, gençlik merkezinin bilinirliği Çok Yeterli bulunmuştur.

Tablo 4.24. Araştırmaya katılanların gençlik merkezine üye olmalarının hayatlarına katkı düzeylerinin dağılımı

	Çok Yeterli		Yeterli		Kararsızım		Kısmen Yeterli		Yetersiz	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Kendimi geliştirmeme katkı sağladı	146	50,0	76	26,0	51	17,5	13	4,5	6	2,1
İletişim becerilerimin gelişmesine katkı sağladı	127	43,5	76	26,0	60	20,5	23	7,9	6	2,1
Özgüvenimin artmasında olumlu katkı sağladı	124	42,5	89	30,5	50	17,1	15	5,1	14	4,8
Derslerime olumlu katkı sağladı	98	33,6	72	24,7	72	24,7	26	8,9	24	8,2
Yeni arkadaşlar edinmeme katkı sağladı	148	50,7	75	25,7	40	13,7	14	4,8	15	5,1
Daha sosyal bir birey olmam noktasında olumlu katkı sağladı	136	46,6	80	27,4	52	17,8	14	4,8	10	3,4
Takım çalışmalarında rol ve sorumluluk almamda olumlu katkı	112	38,4	90	30,8	56	19,2	20	6,8	14	4,8
Serbest zamanlarımı daha verimli planlamama olumlu katkı sağladı	130	44,5	78	26,7	51	17,5	18	6,2	15	5,1
Yeni yerler görmemi sağladı	117	40,1	64	21,9	52	17,8	24	8,2	35	12,0
Sosyal sorumluluk almamda olumlu katkı sağladı	113	38,7	77	26,4	61	20,9	25	8,6	16	5,5
Kariyer planlamamda olumlu katkı sağladı	86	29,5	65	22,3	75	25,7	28	9,6	38	13,0
Sivil toplum kuruluşlarına katılmama olumlu katkı sağladı	82	28,1	62	21,2	79	27,1	36	12,3	33	11,3
Gönüllü çalışmalarda yer almayı istememde olumlu katkı sağladı	121	41,4	78	26,7	47	16,1	22	7,5	24	8,2
Gençlik Merkezi serbest zamanlarımı verimli değerlendirmek için tatmin edicidir	131	44,9	77	26,4	50	17,1	20	6,8	14	4,8
Gençlik Merkezinin bir parçası olmak beni daha iyi hissettiriyor	140	47,9	86	29,5	43	14,7	14	4,8	9	3,1
Gençlik Merkezini tanımış olmak hayatıma olumlu katkı sağladı	147	50,3	69	23,6	49	16,8	13	4,5	14	4,8

Araştırmaya katılan gençlik merkezi üyesi gençlere, gençlik merkezine üye olmalarının hayatlarına katkı düzeyleri sorulduğunda; Çok Yeterli olarak değerlendirildiği tespit edilmiştir.

Tablo 4.25. Araştırmaya katılanların gençlik merkezinin kendilerine kattığını başkaca olumlu özellikleri değerlendirme durumuna göre dağılımı

G.M.'nin Yaşamınıza Başkaca Olumlu Etkisi Var mıdır?	Sayısı (n)	Oranı (%)
Hayır	207	70,9
Evet	85	29,1
Toplam	292	100,0

Araştırmaya katılan gençlik merkezi üyesi gençlere, gençlik merkezinin kendilerine kattığı başkaca olumlu özellik olup olmadığı sorulduğunda %70,9'u Hayır, %29,1'i ise Evet demiştir.

Tablo 4.26. Araştırmaya katılanların gençlik merkezinin yaşamlarına olan olumsuz etki durumuna göre dağılımı

G.M.'nin Yaşamınıza Olumsuz Etkisi Var mıdır?	Sayısı (n)	Oranı (%)
Hayır	285	97,6
Evet	7	2,4
Toplam	292	100,0

Araştırmaya katılan gençlik merkezi üyesi gençlere, gençlik merkezinin kendilerine kattığı başkaca olumlu özellik olup olmadığı sorulduğunda %97,6'sı Hayır, %2,4'ü ise Evet demiştir. Olumsuz etkisi olduğunu söyleyenlerin ise olumsuz bir özelliği belirtmediği tespit edilmiştir.

Tablo 4.27: Araştırmaya katılan gençlerin yaşları ile gençlik merkezi üyelik sürelerinin karşılaştırılması:

			Üyelik Süresi		Toplam
			3 Aydan Az	3 Aydan Fazla	
Yaş	15 Yaş Altı	Frekans	110	29	139
		%	79,1	20,9	100,0
	15 Yaş Üzeri	Frekans	59	94	153
		%	38,6	61,4	100,0
TOPLAM		Frekans	169	123	292
		%	57,9	42,1	100,0

P= 0.000

15 yaş altı gençlik merkezi üyelerinin, gençlik merkezine üyelik süresi 3 aydan az olanların oranı %79,1, 3 aydan fazla olanların oranı % 38,6 olarak görülmektedir. 15 yaş üstü gençlik merkezi üyelerinin, gençlik merkezine üyelik süresi 3 aydan az olanların oranı %20,9, 3 aydan fazla olanların oranı % 61,4 olarak görülmektedir. Aradaki fark istatistiksel olarak anlamlıdır ($p<0.05$).

Tablo 4.28: Araştırmaya katılan gençlerin yaşları ile gençlik merkezi faaliyetlerini duyma veya faaliyetlere katılma durumlarının karşılaştırılması:

			Faaliyetleri Duyma Şekilleri					Toplam
			Arkadaş-larımdan Duyarak	Aile Yakın Çevrenin Yönlendir mesisi	GM tanıtım-larından öğrenerek	İnternet aracı-lığıyla	Diğer	
Yaş	15 Yaş Altı	Frekans	48	35	43	1	12	139
		%	34,5	25,2	30,9	,7	8,6	100,0
	15 Yaş Üzeri	Frekans	81	10	49	1	12	153
		%	52,9	6,5	32,0	,7	7,8	100,0
TOPLAM		Frekans	129	45	92	2	24	292
		%	44,2	15,4	31,5	,7	8,2	100,0

P= 0.000

Gençlik merkezi faaliyetlerini duyma veya faaliyetlere katılma durumu incelendiğinde hem 15 yaş altı (%34,5) üyelerin, hem de 15 yaş üzeri (%52,9) üyelerin “Arkadaşlarından Duyarak” faaliyetlere katıldığı; ancak arkadaşlardan duyma oranının 15 yaş üzeri gençlerde daha yüksek olduğu görülmektedir. Aradaki fark istatistiksel olarak anlamlıdır ($p<0.05$).

Tablo 4.29: Araştırmaya katılan gençlerin yaşları ile gençlik merkezinin yapacağı faaliyetlerden haberdar olma şekillerinin karşılaştırılması:

			Faaliyetleri Haberdar Olma Yolları							Toplam
			GM ait Web Sayfa	Sosyal Paylaşım Ağları	SMS	Telefon	GM Gelecek	Arkadaşlarından duyararak	Diğer	
Yaş	15 Yaş Altı	Frekans	23	5	2	5	43	47	14	139
		%	16,5	3,6	1,4	3,6	30,9	33,8	10,1	100,0
	15 Yaş Üzeri	Frekans	43	32	2	4	46	24	2	153
		%	28,1	20,9	1,3	2,6	30,1	15,7	1,3	100,0
TOPLAM		Frekans	66	37	4	9	89	71	16	292
		%	22,6	12,7	1,4	3,1	30,5	24,3	5,5	100,0

P= 0.000

Gençlik merkezi faaliyetlerinden haberdar olma yolları incelendiğinde, 15 yaş altı üyelerin, %33,8 oranla en çok arkadaşlarından duyararak faaliyetlerden haberdar olduğu, arkadaşlardan duyma oranının 15 yaş üzeri üyelerde %15,7 olduğu görülmektedir. Gençlik Merkezine ait web sayfadan haberdar olanlar ile sosyal paylaşım ağlarından (facebook, twitter vb) haberdar olanlar, “internetten haberdar olma” şeklinde birlikte değerlendirildiğinde faaliyetlerden haberdar olmada internet kullanımının 15 yaş altı üyelerde %20,1; 15 yaş üzeri üyelerde ise %49,0 olduğu görülmektedir. Aradaki fark istatistiksel olarak anlamlıdır ($p<0.05$).

Tablo 4.30: Araştırmaya katılan gençlerin yaşları ile gençlik merkezinde hafta içi geçirdikleri sürenin karşılaştırılması:

			Gençlik Merkezinde Hafta İçi Geçirilen Süre		Toplam
			1 Saatten Az	1 Saatten Fazla	
Yaş	15 Yaş Altı	Frekans	101	38	139
		%	72,7	27,3	100,0
	15 Yaş Üzeri	Frekans	73	80	153
		%	47,7	52,3	100,0
TOPLAM		Frekans	174	118	292
		%	59,6	40,4	100,0

P= 0.000

Gençlik merkezi üyelerinin hafta içi gençlik merkezinde geçirdikleri süre incelendiğinde, 15 yaş altı üyelerden 1 saatten fazla zaman geçirenlerin oranı %27,3; 15 yaş üzeri üyelerden 1 saatten fazla zaman geçirenlerin oranı %52,3 olarak tespit edilmiştir. Aradaki fark istatistiksel olarak anlamlıdır ($p<0.05$).

Tablo 4.31: Araştırmaya katılan gençlerin yaşları ile gençlik merkezinde hafta sonu geçirdikleri sürenin karşılaştırılması:

			Gençlik Merkezinde Hafta Sonu Geçirilen Süre		Toplam
			1 Saatten Az	1 Saatten Fazla	
Yaş	15 Yaş Altı	Frekans	41	98	139
		%	29,5	70,5	100,0
	15 Yaş Üzeri	Frekans	81	72	153
		%	52,9	47,1	100,0
TOPLAM		Frekans	122	170	292
		%	41,8	58,2	100,0

P= 0.000

Gençlik merkezi üyelerinin hafta sonu gençlik merkezinde geçirdikleri süre incelendiğinde, 15 yaş altı üyelerden 1 saatten fazla zaman geçirenlerin oranı %70,5; 15 yaş üzeri üyelerden 1 saatten fazla zaman geçirenlerin oranı %47,1 olarak tespit edilmiştir. Aradaki fark istatistiksel olarak anlamlıdır ($p<0.05$).

Tablo 4.32: Araştırmaya katılan gençlerin yaşları ile okul, ders, yemek ve uyku dışında kendilerine kalan serbest zamanı yeterli bulma durumlarının karşılaştırılması:

			Serbest Zamanlarının Yeterliliği		Toplam
			Evet	Hayır	
Yaş	15 Yaş Altı	Frekans	96	43	139
		%	69,1	30,9	100,0
	15 Yaş Üzeri	Frekans	71	82	153
		%	46,4	53,6	100,0
TOPLAM		Frekans	167	125	292
		%	57,2	42,8	100,0

P= 0.000

Gençlik merkezi üyelerinin serbest zamanlarını yeterli bulma durumları incelendiğinde, 15 yaş altı üyelerin serbest zamanlarını yeterli (%69,1) bulduğu, 15 yaş üzeri üyelerin ise yetersiz (%53,6) bulduğu görülmüştür. Aradaki fark istatistiksel olarak anlamlıdır ($p<0.05$).

Tablo 4.33: Araştırmaya katılan gençlerin yaşları ile okul, ders, yemek ve uyku dışında kendilerine kalan serbest zamanı verimli değerlendirebilme durumlarının karşılaştırılması:

			Serbest Zamanı Verimli Değerlendirme Durumu		Toplam
			Evet	Hayır	
Yaş	15 Yaş Altı	Frekans	115	24	139
		%	82,7	17,3	100,0
	15 Yaş Üzeri	Frekans	83	70	153
		%	54,2	45,8	100,0
TOPLAM		Frekans	198	94	292
		%	67,8	32,2	100,0

P= 0.000

Gençlik merkezi üyelerinin serbest zamanlarını verimli değerlendirme durumları incelendiğinde, hem 15 yaş altı üyelerin (%82,7) hem de 15 yaş üzeri üyelerin (%54,2) serbest zamanlarını verimli değerlendirdikleri görülmüştür. Aradaki fark istatistiksel olarak anlamlıdır ($p<0.05$).

Tablo 4.34: Araştırmaya katılan gençlerin yaşları ile serbest zamanlarının süresini kısıtlayan temel faktörlerin karşılaştırılması:

			Faaliyetlerden Haberdar Olma Yolları						Toplam
			Okul ve Derslerim	İşte Çalışı-yor olmam	Ekonomik Sebepler	Zamanı Planlama Hatalarım	Ulaşım	Diğer	
Yaş	15 Yaş Altı	Frekans	104	2	2	24	1	6	139
		%	74,8	1,4	1,4	17,3	,7	4,3	100,0
	15 Yaş Üzeri	Frekans	93	12	12	29	4	3	153
		%	60,8	7,8	7,8	19,0	2,6	2,0	100,0
TOPLAM		Frekans	197	14	14	53	5	9	292
		%	67,5	4,8	4,8	18,2	1,7	3,1	100,0

P= 0.004

Üye gençlerin serbest zamanlarını kısıtlayan temel faktörün 15 yaş altı üyelere (%74,8) ve 15 yaş üzeri üyelere (60,8) olmak üzere “Okul ve Dersleri” olduğu görülmektedir. Aradaki fark istatistiksel olarak anlamlıdır ($p<0.05$).

Tablo 4.35: Araştırmaya katılan gençlerin yaşları ile gençlik merkezinde yapılan sportif faaliyet durumunun karşılaştırılması:

			Sportif Faaliyetler			Toplam
			Yetersiz	Kararsız	Yeterli	
Yaş	15 Yaş Altı	Frekans	23	28	88	139
		%	16,5	20,1	63,3	100,0
	15 Yaş Üzeri	Frekans	59	28	66	153
		%	38,6	18,3	43,1	100,0
TOPLAM		Frekans	82	56	154	292
		%	28,1	19,2	52,7	100,0

P= 0.000

Her iki yaş grubundaki üye gençler gençlik merkezindeki sportif faaliyetleri “Yeterli” bulmuşlardır. Bu oranın 15 yaş altı üyelere %63,3; 15 yaş üzeri üyelere %43,1 olduğu görülmektedir. Aradaki fark istatistiksel olarak anlamlıdır ($p<0.05$).

Tablo 4.36: Araştırmaya katılan gençlerin yaşları ile gençlik merkezinde yapılan kültürel faaliyet durumunun karşılaştırılması:

			Kültürel Faaliyetler			Toplam
			Yetersiz	Kararsız	Yeterli	
Yaş	15 Yaş Altı	Frekans	16	39	84	139
		%	11,5	28,1	60,4	100,0
	15 Yaş Üzeri	Frekans	38	39	76	153
		%	24,8	25,5	49,7	100,0
TOPLAM		Frekans	54	78	160	292
		%	18,5	26,7	54,8	100,0

P= 0.013

Her iki yaş grubundaki üye gençler gençlik merkezindeki kültürel faaliyetleri “Yeterli” bulmuşlardır. Bu oranın 15 yaş altı üyelere %60,4; 15 yaş üzeri üyelere %49,7 olduğu görülmektedir. Aradaki fark istatistiksel olarak anlamlıdır ($p<0.05$).

Tablo 4.37: Araştırmaya katılan gençlerin yaşları ile gençlik merkezinde yapılan sanatsal faaliyet durumunun karşılaştırılması:

			Sanatsal Faaliyetler			Toplam
			Yetersiz	Kararsız	Yeterli	
Yaş	15 Yaş Altı	Frekans	11	32	96	139
		%	7,9	23,0	69,1	100,0
	15 Yaş Üzeri	Frekans	39	30	84	153
		%	25,5	19,6	54,9	100,0
TOPLAM		Frekans	50	62	180	292
		%	17,1	21,2	61,6	100,0

P= 0.000

Her iki yaş grubundaki üye gençler gençlik merkezindeki sanatsal faaliyetleri “Yeterli” bulmuşlardır. Bu oranın 15 yaş altı üyelere %69,1; 15 yaş üzeri üyelere %54,9 olduğu görülmektedir. Aradaki fark istatistiksel olarak anlamlıdır ($p<0.05$).

Tablo 4.38: Araştırmaya katılan gençlerin yaşları ile gençlik merkezinde yapılan kursların karşılaştırılması:

			Kurslar			Toplam
			Yetersiz	Kararsız	Yeterli	
Yaş	15 Yaş Altı	Frekans	7	29	103	139
		%	5,0	20,9	74,1	100,0
	15 Yaş Üzeri	Frekans	22	32	99	153
		%	14,4	20,9	64,7	100,0
TOPLAM		Frekans	29	61	202	292
		%	9,9	20,9	69,2	100,0

P= 0.026

Her iki yaş grubundaki üye gençler gençlik merkezindeki kursları “Yeterli” bulmuşlardır. Bu oranın 15 yaş altı üyelere %74,1; 15 yaş üzeri üyelere %64,7 olduğu görülmektedir. Aradaki fark istatistiksel olarak anlamlıdır ($p<0.05$).

Tablo 4.39: Araştırmaya katılan gençlerin yaşları ile gençlik merkezinde yapılan eğitimlerin karşılaştırılması:

			Eğitimler			Toplam
			Yetersiz	Kararsız	Yeterli	
Yaş	15 Yaş Altı	Frekans	9	27	103	139
		%	6,5	19,4	74,1	100,0
	15 Yaş Üzeri	Frekans	27	33	93	153
		%	17,6	21,6	60,8	100,0
TOPLAM		Frekans	36	60	196	292
		%	12,3	20,5	67,1	100,0

P= 0.009

Her iki yaş grubundaki üye gençler gençlik merkezindeki eğitimleri “Yeterli” bulmuşlardır. Bu oranın 15 yaş altı üyelere %74,1; 15 yaş üzeri üyelere %60,8 olduğu görülmektedir. Aradaki fark istatistiksel olarak anlamlıdır ($p<0.05$).

Tablo 4.40: Araştırmaya katılan gençlerin yaşları ile gençlik merkezinde yapılan gezilerin karşılaştırılması:

			Geziler			Toplam
			Yetersiz	Kararsız	Yeterli	
Yaş	15 Yaş Altı	Frekans	24	36	79	139
		%	17,3	25,9	56,8	100,0
	15 Yaş Üzeri	Frekans	34	16	103	153
		%	22,2	10,5	67,3	100,0
TOPLAM		Frekans	58	52	182	292
		%	19,9	17,8	62,3	100,0

P= 0.003

Her iki yaş grubundaki üye gençler gençlik merkezindeki gezileri “Yeterli” bulmuşlardır. Bu oranın 15 yaş altı üyelere %56,8; 15 yaş üzeri üyelere %67,3 olduğu görülmektedir. Aradaki fark istatistiksel olarak anlamlıdır ($p<0.05$).

Tablo 4.41: Araştırmaya katılan gençlerin yaşları ile gençlik merkezinde yapılan projelerin karşılaştırılması:

			Projeler			Toplam
			Yetersiz	Kararsız	Yeterli	
Yaş	15 Yaş Altı	Frekans	26	43	70	139
		%	18,7	30,9	50,4	100,0
	15 Yaş Üzeri	Frekans	52	43	58	153
		%	34,0	28,1	37,9	100,0
TOPLAM		Frekans	78	86	128	292
		%	26,7	29,5	43,8	100,0

P= 0.010

Her iki yaş grubundaki üye gençler gençlik merkezindeki projeleri “Yeterli” bulmuşlardır. Bu oranın 15 yaş altı üyelere %50,4; 15 yaş üzeri üyelere %37,9 olduğu görülmektedir. Aradaki fark istatistiksel olarak anlamlıdır ($p<0.05$).

Tablo 4.42: Araştırmaya katılan gençlerin yaşları ile gençlik merkezinin fiziki yapısının (gençlik merkezi binasının) durumunun karşılaştırılması:

			Gençlik Merkezi Binası			Toplam
			Yetersiz	Kararsız	Yeterli	
Yaş	15 Yaş Altı	Frekans	38	15	86	139
		%	27,3	10,8	61,9	100,0
	15 Yaş Üzeri	Frekans	93	18	42	153
		%	60,8	11,8	27,5	100,0
TOPLAM		Frekans	131	33	128	292
		%	44,9	11,3	43,8	100,0

P= 0.010

Gençlik Merkezinin fiziki yapısının (gençlik merkezi binasının) üyelerce değerlendirilmesi sonucunda; 15 yaş altı üyelerin %61,9 oranında “Yeterli” buldukları, 15 yaş üzeri üyelerin %60,8 oranında “Yetersiz” bulunduğu görülmektedir. Aradaki fark istatistiksel olarak anlamlıdır ($p<0.05$).

Tablo 4.43: Araştırmaya katılan gençlerin yaşları ile gençlik merkezinin personel durumunun (sayıca) karşılaştırılması:

			Personel Sayısı			Toplam
			Yetersiz	Kararsız	Yeterli	
Yaş	15 Yaş Altı	Frekans	11	35	93	139
		%	7,9	25,2	66,9	100,0
	15 Yaş Üzeri	Frekans	49	32	71	152
		%	32,2	21,1	46,7	100,0
TOPLAM		Frekans	60	67	164	291
		%	20,6	23,0	56,4	100,0

P= 0.000

Her iki yaş grubundaki üye gençler gençlik merkezindeki personel sayısını “Yeterli” bulmuşlardır. Bu oranın 15 yaş altı üyelere %66,9; 15 yaş üzeri üyelere %46,7 olduğu görülmektedir. Aradaki fark istatistiksel olarak anlamlıdır ($p<0.05$).

Tablo 4.44: Araştırmaya katılan gençlerin yaşları ile gençlik merkezinin faaliyet durumunun (sayıca) karşılaştırılması:

			Faaliyetlerin Sayısı			Toplam
			Yetersiz	Kararsız	Yeterli	
Yaş	15 Yaş Altı	Frekans	8	37	94	139
		%	5,8	26,6	67,6	100,0
	15 Yaş Üzeri	Frekans	42	36	75	153
		%	27,5	23,5	49,0	100,0
TOPLAM		Frekans	50	73	169	292
		%	17,1	25,0	57,9	100,0

P= 0.000

Her iki yaş grubundaki üye gençler gençlik merkezindeki faaliyetlerin sayısını “Yeterli” bulmuşlardır. Bu oranın 15 yaş altı üyelere %67,6; 15 yaş üzeri üyelere %49,0 olduğu görülmektedir. Aradaki fark istatistiksel olarak anlamlıdır ($p<0.05$).

Tablo 4.45: Araştırmaya katılan gençlerin yaşları ile gençlik merkezinin bilinirlik durumunun karşılaştırılması:

			Gençlik Merkezinin Bilinirliği			Toplam
			Yetersiz	Kararsız	Yeterli	
Yaş	15 Yaş Altı	Frekans	34	24	81	139
		%	24,5	17,3	58,3	100,0
	15 Yaş Üzeri	Frekans	55	31	67	153
		%	35,9	20,3	43,8	100,0
TOPLAM		Frekans	89	55	148	292
		%	30,5	18,8	50,7	100,0

P= 0.039

Her iki yaş grubundaki üye gençler gençlik merkezinin bilinirliğini “Yeterli” bulmuşlardır. Bu oranın 15 yaş altı üyelere %58,3; 15 yaş üzeri üyelere %43,8 olduğu görülmektedir. Aradaki fark istatistiksel olarak anlamlıdır ($p<0.05$).

Tablo 4.46: Araştırmaya katılan gençlerin yaşları ile gençlik merkezinin kendilerini geliştirmelerine katkı durumunun karşılaştırılması:

			Kendini Geliştirmesine Katkısı			Toplam
			Yetersiz	Kararsız	Yeterli	
Yaş	15 Yaş Altı	Frekans	4	16	119	139
		%	2,9	11,5	85,6	100,0
	15 Yaş Üzeri	Frekans	15	35	103	153
		%	9,8	22,9	67,3	100,0
TOPLAM		Frekans	19	51	222	292
		%	6,5	17,5	76,0	100,0

P= 0.001

Her iki yaş grubundaki üye gençler gençlik merkezinin kendilerini geliştirmelerine olan katkısını “Yeterli” bulmuşlardır. Bu oranın 15 yaş altı üyelere %85,6; 15 yaş üzeri üyelere %67,3 olduğu görülmektedir. Aradaki fark istatistiksel olarak anlamlıdır ($p<0.05$).

Tablo 4.47: Araştırmaya katılan gençlerin yaşları ile gençlik merkezinin iletişim becerilerini geliştirmelerine katkı durumunun karşılaştırılması:

			İletişim Becerilerinin Gelişmesine Olan Katkısı			Toplam
			Yetersiz	Kararsız	Yeterli	
Yaş	15 Yaş Altı	Frekans	6	29	104	139
		%	4,3	20,9	74,8	100,0
	15 Yaş Üzeri	Frekans	23	31	99	153
		%	15,0	20,3	64,7	100,0
TOPLAM		Frekans	29	60	203	292
		%	9,9	20,5	69,5	100,0

P= 0.009

Her iki yaş grubundaki üye gençler gençlik merkezinin iletişim becerilerini geliştirmelerine olan katkısını “Yeterli” bulmuşlardır. Bu oranın 15 yaş altı üyelere %74,8; 15 yaş üzeri üyelere %64,7 olduğu görülmektedir. Aradaki fark istatistiksel olarak anlamlıdır ($p<0.05$).

Tablo 4.48: Araştırmaya katılan gençlerin yaşları ile gençlik merkezinin özgüvenlerinin artmasına olan katkı durumunun karşılaştırılması:

			Özgüveninin Artmasına Olan Katkısı			Toplam
			Yetersiz	Kararsız	Yeterli	
Yaş	15 Yaş Altı	Frekans	6	22	111	139
		%	4,3	15,8	79,9	100,0
	15 Yaş Üzeri	Frekans	23	28	102	153
		%	15,0	18,3	66,7	100,0
TOPLAM		Frekans	29	50	213	292
		%	9,9	17,1	72,9	100,0

P= 0.005

Her iki yaş grubundaki üye gençler gençlik merkezinin özgüvenlerinin artmasına olan katkısını “Yeterli” bulmuşlardır. Bu oranın 15 yaş altı üyelere %79,9; 15 yaş üzeri üyelere %66,7 olduğu görülmektedir. Aradaki fark istatistiksel olarak anlamlıdır ($p<0.05$).

Tablo 4.49: Araştırmaya katılan gençlerin yaşları ile gençlik merkezinin derslerine olan katkı durumunun karşılaştırılması:

			Derslerine Olan Katkısı			Toplam
			Yetersiz	Kararsız	Yeterli	
Yaş	15 Yaş Altı	Frekans	12	28	99	139
		%	8,6	20,1	71,2	100,0
	15 Yaş Üzeri	Frekans	38	44	71	153
		%	24,8	28,8	46,4	100,0
TOPLAM		Frekans	50	72	170	292
		%	17,1	24,7	58,2	100,0

P= 0.000

Her iki yaş grubundaki üye gençler gençlik merkezinin derslerine olan olumlu katkısını “Yeterli” bulmuşlardır. Bu oranın 15 yaş altı üyelere %71,2; 15 yaş üzeri üyelere %46,4 olduğu görülmektedir. Aradaki fark istatistiksel olarak anlamlıdır ($p<0.05$).

Tablo 4.50: Araştırmaya katılan gençlerin yaşları ile gençlik merkezinin serbest zamanlarını daha olumlu planlamasına olan katkı durumunun karşılaştırılması:

			Serbest Zamanlarını Daha Olumlu Planlamasına Olan Katkısı			Toplam
			Yetersiz	Kararsız	Yeterli	
Yaş	15 Yaş Altı	Frekans	9	20	110	139
		%	6,5	14,4	79,1	100,0
	15 Yaş Üzeri	Frekans	24	31	98	153
		%	15,7	20,3	64,1	100,0
TOPLAM		Frekans	33	51	208	292
		%	11,3	17,5	71,2	100,0

P= 0.010

Her iki yaş grubundaki üye gençler gençlik merkezinin serbest zamanlarını daha olumlu planlamalarına olan katkısını “Yeterli” bulmuşlardır. Bu oranın 15 yaş altı üyelere %79,1; 15 yaş üzeri üyelere %64,1 olduğu görülmektedir. Aradaki fark istatistiksel olarak anlamlıdır ($p<0.05$).

Tablo 4.51: Araştırmaya katılan gençlerin yaşları ile gençlik merkezinin sosyal sorumluluk almalarına olumlu katkı durumunun karşılaştırılması:

			Sosyal Sorumluluk Almalarına Olan Katkısı			Toplam
			Yetersiz	Kararsız	Yeterli	
Yaş	15 Yaş Altı	Frekans	10	31	98	139
		%	7,2	22,3	70,5	100,0
	15 Yaş Üzeri	Frekans	31	30	92	153
		%	20,3	19,6	60,1	100,0
TOPLAM		Frekans	41	61	190	292
		%	14,0	20,9	65,1	100,0

P= 0.001

Her iki yaş grubundaki üye gençler gençlik merkezinin sosyal sorumluluk almalarına olumlu katkısını “Yeterli” bulmuşlardır. Bu oranın 15 yaş altı üyelere %70,5; 15 yaş üzeri üyelere %60,1 olduğu görülmektedir. Aradaki fark istatistiksel olarak anlamlıdır ($p<0.05$).

Tablo 4.52: Araştırmaya katılan gençlerin yaşları ile gençlik merkezinin kariyer planlamada olumlu katkı durumunun karşılaştırılması:

			Kariyer Planlamama Olan Katkısı			Toplam
			Yetersiz	Kararsız	Yeterli	
Yaş	15 Yaş Altı	Frekans	18	41	80	139
		%	12,9	29,5	57,6	100,0
	15 Yaş Üzeri	Frekans	48	34	71	153
		%	31,4	22,2	46,4	100,0
TOPLAM		Frekans	66	75	151	292
		%	22,6	25,7	51,7	100,0

P= 0.006

Her iki yaş grubundaki üye gençler gençlik merkezinin kariyer planlamalarına olan katkısını “Yeterli” bulmuşlardır. Bu oranın 15 yaş altı üyelere %57,6; 15 yaş üzeri üyelere %46,4 olduğu görülmektedir. Aradaki fark istatistiksel olarak anlamlıdır ($p<0.05$).

Tablo 4.53: Araştırmaya katılan gençlerin yaşları ile gençlik merkezinin sivil toplum kuruluşlarına katılmalarına olumlu katkı durumunun karşılaştırılması:

			STK'lara katılmalarına Olan Olumlu Katkısı			Toplam
			Yetersiz	Kararsız	Yeterli	
Yaş	15 Yaş Altı	Frekans	23	40	76	139
		%	16,5	28,8	54,7	100,0
	15 Yaş Üzeri	Frekans	46	39	68	153
		%	30,1	25,5	44,4	100,0
TOPLAM		Frekans	69	79	144	292
		%	23,6	27,1	49,3	100,0

P= 0.006

Her iki yaş grubundaki üye gençler gençlik merkezinin sivil toplum kuruluşlarına katılmalarına olumlu katkısını “Yeterli” bulmuşlardır. Bu oranın 15 yaş altı üyelere %54,7; 15 yaş üzeri üyelere %44,4 olduğu görülmektedir. Aradaki fark istatistiksel olarak anlamlıdır ($p<0.05$).

Tablo 4.54: Araştırmaya katılan gençlerin yaşları ile gençlik merkezinin bir parçası olmanın kendilerini daha iyi hissettirme durumunun karşılaştırılması:

			GM'nin Bir Parçası Olmak Beni Daha İyi Hissettiriyor			Toplam
			Yetersiz	Kararsız	Yeterli	
Yaş	15 Yaş Altı	Frekans	5	20	114	139
		%	3,6	14,4	82,0	100,0
	15 Yaş Üzeri	Frekans	18	23	112	153
		%	11,8	15,0	73,2	100,0
TOPLAM		Frekans	23	43	226	292
		%	7,9	14,7	77,4	100,0

P= 0.006

Her iki yaş grubundaki üye gençler gençlik merkezinin bir parçası olmanın onları daha iyi hissetmelerine katkısını “Yeterli” bulmuşlardır. Bu oranın 15 yaş altı üyelere %82,0; 15 yaş üzeri üyelere %73,2 olduğu görülmektedir. Aradaki fark istatistiksel olarak anlamlıdır ($p<0.05$).

Tablo 4.55: Araştırmaya katılan gençlerin cinsiyetleri ile gençlik merkezi üyelik sürelerinin karşılaştırılması:

			Üyelik Süresi		Toplam
			3 Aydan Az	3 Aydan Fazla	
Cinsiyet	Erkek	Frekans	75	71	146
		%	51,4	48,6	100,0
	Kadın	Frekans	94	52	146
		%	64,4	35,6	100,0
TOPLAM		Frekans	169	123	292
		%	57,9	42,1	100,0

P= 0.024

Erkek üyelerde, gençlik merkezine üyelik süresi 3 aydan az olanların oranı %51,4, 3 aydan fazla olanların oranı % 48,6 olarak görülmektedir. Kadın üyelerde ise gençlik merkezine üyelik süresi 3 aydan az olanların oranı %64,4, 3 aydan fazla olanların oranı % 35,6 olarak görülmektedir. Aradaki fark istatistiksel olarak anlamlıdır ($p<0.05$).

Tablo 4.56: Araştırmaya katılan gençlerin cinsiyetleri ile gençlik merkezi faaliyetlerini duyma veya faaliyetlere katılma durumlarının karşılaştırılması:

			Faaliyetleri Duyma Şekilleri					Toplam
			Arkadaş- larımdan Duyarak	Aile Yakın Çevrenin Yönlendir mesi	GM tanıtım- larından öğrenerek	İnternet aracı- lığıyla	Diğer	
Cinsiyet	Erkek	Frekans	58	28	40	2	18	146
		%	39,7	19,2	27,4	1,4	12,3	100,0
	Kadın	Frekans	71	17	52	0	6	146
		%	48,6	11,6	35,6	,0	4,1	100,0
TOPLAM		Frekans	129	45	92	2	24	292
		%	44,2	15,4	31,5	,7	8,2	100,0

P= 0.009

Gençlik merkezi faaliyetlerini duyma veya faaliyetlere katılma durumu incelendiğinde hem erkek (%39,8) üyelerin, hem de kadın (%48,6) üyelerin “Arkadaşlarından Duyarak” faaliyetlere katıldığı; ancak arkadaşlardan duyma oranının kadın üyelerde daha yüksek olduğu görülmektedir. Aradaki fark istatistiksel olarak anlamlıdır ($p<0.05$).

Tablo 4.57: Araştırmaya katılan gençlerin cinsiyetleri ile serbest zamanlarının süresini kısıtlayan temel faktörlerin karşılaştırılması:

			Faaliyetleri Haberdar Olma Yolları						Toplam
			Okul ve Derslerim	İşte Çalışmıyorum	Ekonomik Sebepler	Zamanı Planlama Hatalarım	Ulaşım	Diğer	
Cinsiyet	Erkek	Frekans	98	12	6	19	5	6	146
		%	67,1	8,2	4,1	13,0	3,4	4,1	100,0
	Kadın	Frekans	99	2	8	34	0	3	146
		%	67,8	1,4	5,5	23,3	,0	2,1	100,0
TOPLAM		Frekans	197	14	14	53	5	9	292
		%	67,5	4,8	4,8	18,2	1,7	3,1	100,0

P= 0.003

Üye gençlerin serbest zamanlarını kısıtlayan temel faktör kadın ve erkek üyelere “Okul ve Dersleri” olduğu görülmektedir.

Hem erkek (%13,0) hem de kadın (%23,3) üyeler de “Zamanı Planlama Noktasında ki Hatalarının” serbest zamanlarını kısıtlayan faktörler arasında ikinci sırada yer aldığı görülmüştür. Aradaki fark istatistiksel olarak anlamlıdır ($p<0.05$).

Tablo 4.58: Araştırmaya katılan gençlerin cinsiyetleri ile gençlik merkezinde yapılan eğlenceleri yeterli bulma durumunun karşılaştırılması:

			Eğlenceler			Toplam
			Yetersiz	Kararsız	Yeterli	
Cinsiyet	Erkek	Frekans	21	22	103	146
		%	14,4	15,1	70,5	100,0
	Kadın	Frekans	18	39	89	146
		%	12,3	26,7	61,0	100,0
TOPLAM		Frekans	39	61	192	292
		%	13,4	20,9	65,8	100,0

P= 0.050

Hem erkek hem de kadın üyeler, gençlik merkezindeki eğlenceleri “Yeterli” bulmuşlardır. Bu oranın erkek üyelerde %70,5; kadın üyelerde %61,0 olduğu görülmektedir. Aradaki fark istatistiksel olarak anlamlıdır ($p<0.05$).

Tablo 4.59: Araştırmaya katılan gençlerin cinsiyetleri ile gençlik merkezinin bilinirlik durumunun karşılaştırılması:

			Gençlik Merkezinin Bilinirliği			Toplam
			Yetersiz	Kararsız	Yeterli	
Cinsiyet	Erkek	Frekans	36	22	88	146
		%	24,7	15,1	60,3	100,0
	Kadın	Frekans	53	33	60	146
		%	36,3	22,6	41,1	100,0
TOPLAM		Frekans	89	55	148	292
		%	30,5	18,8	50,7	100,0

P= 0.005

Hem erkek hem de kadın üyeler gençlik merkezinin bilinirliğini “Yeterli” bulmuşlardır. Bu oranın erkek üyelerde %60,3; kadın üyelerde %41,1 olduğu görülmektedir. Aradaki fark istatistiksel olarak anlamlıdır ($p<0.05$).

Tablo 4.60: Araştırmaya katılan gençlerin cinsiyetleri ile gençlik merkezinin yeni yerler görmelerini sağlama durumunun karşılaştırılması:

			Yeni Yerler Görmeyi Sağlama Durumu			Toplam
			Yetersiz	Kararsız	Yeterli	
Cinsiyet	Erkek	Frekans	21	24	101	146
		%	14,4	16,4	69,2	100,0
	Kadın	Frekans	38	28	80	146
		%	26,0	19,2	54,8	100,0
TOPLAM		Frekans	59	52	181	292
		%	20,2	17,8	62,0	100,0

P= 0.005

Hem erkek hem de kadın üyeler gençlik merkezinin yeni yerler görmelerini sağlamada “Yeterli” bulmuşlardır. Bu oranın erkek üyelerde %69,2; kadın üyelerde %54,8 olduğu görülmektedir. Yetersiz bulanların oranı ise erkeklerde %14,4; kadınlarda %26,0 olduğu görülmektedir. Aradaki fark istatistiksel olarak anlamlıdır ($p<0.05$).

Tablo 4.61: Araştırmaya katılan gençlerin aylık ortalama aile gelirleri ile gençlik merkezi üyelik sürelerinin karşılaştırılması:

			Üyelik Süresi		Toplam
			3 Aydan Az	3 Aydan Fazla	
Gelir	1000 TL ve Altı	Frekans	84	43	127
		%	66,1	33,9	100,0
	1001 TL ve Üzeri	Frekans	85	80	165
		%	51,5	48,5	100,0
TOPLAM		Frekans	169	123	292
		%	57,9	42,1	100,0

P= 0.012

Aylık ortalama aile geliri 1000 TL ve altı olan üyelerde, gençlik merkezine 3 aydan daha az bir süre önce üye olma oranı %66,1 iken; bu oranın aylık ortalama aile geliri 1001 TL ve üzeri olan üyelerde % 51,5 olduğu görülmektedir. Aradaki fark istatistiksel olarak anlamlıdır ($p<0.05$).

Tablo 4.62: Araştırmaya katılan gençlerin aylık ortalama aile gelirleri ile gençlik merkezinde hafta sonu geçirdikleri sürenin karşılaştırılması:

			Gençlik Merkezinde Hafta Sonu Geçirilen Süre		Toplam
			1 Saatten Az	1 Saatten Fazla	
Gelir	1000 TL ve Altı	Frekans	63	64	127
		%	49,6	50,4	100,0
	1001 TL ve Üzeri	Frekans	59	106	165
		%	35,8	64,2	100,0
TOPLAM		Frekans	122	170	292
		%	41,8	58,2	100,0

P= 0.017

Aylık ortalama aile geliri 1000 TL ve altı olan üyelere, gençlik merkezinde hafta sonu 1 saatten fazla geçirenlerin oranı %50,4 iken; bu oranın aylık ortalama aile geliri 1001 TL ve üzeri olan üyelere % 64,2 olduğu görülmektedir. Aradaki fark istatistiksel olarak anlamlıdır ($p<0.05$).

Tablo 4.63: Araştırmaya katılan gençlerin aylık ortalama aile gelirleri ile gençlik merkezindeki faaliyet (sayıca) durumunun karşılaştırılması:

			Gençlik Merkezi Faaliyetlerinin Sayısı			Toplam
			Yetersiz	Kararsız	Yeterli	
Gelir	1000 TL ve Altı	Frekans	17	42	68	127
		%	13,4	33,1	53,5	100,0
	1001 TL ve Üzeri	Frekans	33	31	101	165
		%	20,0	18,8	61,2	100,0
TOPLAM		Frekans	50	73	169	292
		%	17,1	25,0	57,9	100,0

P= 0.015

Hem erkek hem de kadın üyeler gençlik merkezindeki faaliyet sayısını “Yeterli” bulmuşlardır. Bu oranın erkek üyelerde %53,5; kadın üyelerde %61,2 olduğu görülmektedir. Aradaki fark istatistiksel olarak anlamlıdır ($p<0.05$).

Tablo 4.64: Araştırmaya katılan gençlerin, gençlik merkezine üyelik süreleri ile gençlik merkezindeki kültürel faaliyetlerin durumunun karşılaştırılması:

			Kültürel Faaliyetler			Toplam	
			Yetersiz	Kararsız	Yeterli		
Gençlik Merkezine Üyelik Süresi	3 Aydan Az	Frekans	18	44	107	169	
		%	10,7	26,0	63,3	100,0	
	3 Aydan Fazla	Frekans	36	34	53	123	
		%	29,3	27,6	43,1	100,0	
TOPLAM			Frekans	54	78	160	292
			%	18,5	26,7	54,8	100,0

P= 0.000

Gençlik Merkezine 3 aydan az süredir üye olanların (%63,3) ve 3 aydan fazla süredir üye olanların (%43,1) gençlik merkezindeki kültürel faaliyetleri “Yeterli” buldukları görülmektedir. Aradaki fark istatistiksel olarak anlamlıdır ($p<0.05$).

Tablo 4.65: Araştırmaya katılan gençlerin, gençlik merkezine üyelik süreleri ile gençlik merkezindeki sanatsal faaliyetlerin durumunun karşılaştırılması:

			Sanatsal Faaliyetler			Toplam	
			Yetersiz	Kararsız	Yeterli		
Gençlik Merkezine Üyelik Süresi	3 Aydan Az	Frekans	14	39	116	169	
		%	8,3	23,1	68,6	100,0	
	3 Aydan Fazla	Frekans	36	23	64	123	
		%	29,3	18,7	52,0	100,0	
TOPLAM			Frekans	50	62	180	292
			%	17,1	21,2	61,6	100,0

P= 0.000

Gençlik Merkezine 3 aydan az süredir üye olanların (%68,6) ve 3 aydan fazla süredir üye olanların (%52,0) gençlik merkezindeki sanatsal faaliyetleri “Yeterli” buldukları görülmektedir. Aradaki fark istatistiksel olarak anlamlıdır ($p<0.05$).

Tablo 4.66: Araştırmaya katılan gençlerin, gençlik merkezine üyelik süreleri ile gençlik merkezindeki gezi faaliyetlerinin durumunun karşılaştırılması:

			Geziler			Toplam	
			Yetersiz	Kararsız	Yeterli		
Gençlik Merkezine Üyelik Süresi	3 Aydan Az	Frekans	31	38	100	169	
		%	18,3	22,5	59,2	100,0	
	3 Aydan Fazla	Frekans	27	14	82	123	
		%	22,0	11,4	66,7	100,0	
TOPLAM			Frekans	58	52	182	292
			%	19,9	17,8	62,3	100,0

P= 0.049

Gençlik Merkezine 3 aydan az süredir üye olanların (%59,2) ve 3 aydan fazla süredir üye olanların (%66,7) gençlik merkezindeki gezileri “Yeterli” buldukları görülmektedir. Aradaki fark istatistiksel olarak anlamlıdır ($p<0.05$).

Tablo 4.67: Araştırmaya katılan gençlerin, gençlik merkezine üyelik süreleri ile gençlik merkezindeki kamp faaliyetlerinin durumunun karşılaştırılması:

			Kamplar			Toplam	
			Yetersiz	Kararsız	Yeterli		
Gençlik Merkezine Üyelik Süresi	3 Aydan Az	Frekans	28	45	96	169	
		%	16,6	26,6	56,8	100,0	
	3 Aydan Fazla	Frekans	23	16	83	122	
		%	18,9	13,1	68,0	100,0	
TOPLAM			Frekans	51	61	179	291
			%	17,5	21,0	61,5	100,0

P= 0.020

Gençlik Merkezine 3 aydan az süredir üye olanların (%56,8) ve 3 aydan fazla süredir üye olanların (%68,0) gençlik merkezindeki kampları “Yeterli” buldukları görülmektedir. Aradaki fark istatistiksel olarak anlamlıdır ($p<0.05$).

Tablo 4.68: Araştırmaya katılan gençlerin, gençlik merkezine üyelik süreleri ile gençlik merkezini fiziksel olarak değerlendirme durumlarının karşılaştırılması:

			Fiziki Yapı			Toplam
			Yetersiz	Kararsız	Yeterli	
Gençlik Merkezine Üyelik Süresi	3 Aydan Az	Frekans	66	16	87	169
		%	39,1	9,5	51,5	100,0
	3 Aydan Fazla	Frekans	65	17	41	123
		%	52,8	13,8	33,3	100,0
TOPLAM		Frekans	131	33	128	292
		%	44,9	11,3	43,8	100,0

P= 0.008

Gençlik Merkezine 3 aydan az süredir üye olanların gençlik merkezini fiziki yapı olarak değerlendirdiklerinde %51,5 oranında “Yeterli” buldukları görülmektedir. Buna karşın gençlik merkezine 3 aydan fazla süredir üye olanların gençlik merkezini fiziki yapı olarak değerlendirdiklerinde %52,8 oranında “Yetersiz” buldukları görülmüştür. Aradaki fark istatistiksel olarak anlamlıdır ($p<0.05$).

Tablo 4.69: Araştırmaya katılan gençlerin, gençlik merkezine üyelik süreleri ile gençlik merkezinin personel durumunun (sayıca) karşılaştırılması:

			Personel Sayısı			Toplam
			Yetersiz	Kararsız	Yeterli	
Gençlik Merkezine Üyelik Süresi	3 Aydan Az	Frekans	19	39	111	169
		%	11,2	23,1	65,7	100,0
	3 Aydan Fazla	Frekans	41	28	53	122
		%	33,6	23,0	43,4	100,0
TOPLAM		Frekans	60	67	164	291
		%	20,6	23,0	56,4	100,0

P= 0.000

Gençlik Merkezine 3 aydan az süredir üye olanların (%65,7) ve 3 aydan fazla süredir üye olanların (%43,4) gençlik merkezindeki personel sayısını “Yeterli” buldukları görülmektedir. Aradaki fark istatistiksel olarak anlamlıdır ($p<0.05$).

Tablo 4.70: Araştırmaya katılan gençlerin, gençlik merkezinde hafta içi geçirdikleri süre ile gençlik merkezinin daha sosyal bir birey olmaları noktasındaki olumlu katkısının karşılaştırılması:

			Daha Sosyal Bir Birey Olmaya Olumlu Katkı Durumu			Toplam
			Yetersiz	Kararsız	Yeterli	
Hafta İçi Geçirilen Süre	1 Saatten Az	Frekans	15	39	120	174
		%	8,6	22,4	69,0	100,0
	1 Saatten Fazla	Frekans	9	13	96	118
		%	7,6	11,0	81,4	100,0
TOPLAM		Frekans	24	52	216	292
		%	8,2	17,8	74,0	100,0

P= 0.036

Gençlik Merkezinde hafta içi 1 saatten daha az süre geçirenlerin (%69,0) ve 1 saatten daha fazla süre geçirenlerin (%81,4) gençlik merkezinin daha sosyal bir birey olmalarına olumlu katkısını “Yeterli” buldukları görülmektedir. Aradaki fark istatistiksel olarak anlamlıdır ($p<0.05$).

Tablo 4.71: Araştırmaya katılan gençlerin, gençlik merkezinde hafta içi geçirdikleri süre ile gençlik merkezinin gönüllü çalışmalarda yer almayı istemelerine olumlu katkısının karşılaştırılması:

			Gönüllü Çalışmalarda Yer Almayı İsteme Durumu			Toplam
			Yetersiz	Kararsız	Yeterli	
Hafta İçi Geçirilen Süre	1 Saatten Az	Frekans	30	35	109	174
		%	17,2	20,1	62,6	100,0
	1 Saatten Fazla	Frekans	16	12	90	118
		%	13,6	10,2	76,3	100,0
TOPLAM		Frekans	46	47	199	292
		%	15,8	16,1	68,2	100,0

P= 0.033

Gençlik Merkezinde hafta içi 1 saatten daha az süre geçirenlerin (%62,6) ve 1 saatten daha fazla süre geçirenlerin (%76,3) gençlik merkezinin gönüllü çalışmalarda yer almayı istemelerine olumlu katkısını “Yeterli” buldukları görülmektedir. Aradaki fark istatistiksel olarak anlamlıdır ($p<0.05$).

Tablo 4.72: Araştırmaya katılan gençlerin, gençlik merkezinde hafta içi geçirdikleri süre ile gençlik merkezini serbest zamanları verimli değerlendirmek için tatmin edici bulma durumlarının karşılaştırılması:

			Ser. Zamanları Değerlendirmede Tatmin Durumu			Toplam
			Yetersiz	Kararsız	Yeterli	
Hafta İçi Geçirilen Süre	1 Saatten Az	Frekans	23	38	113	174
		%	13,2	21,8	64,9	100,0
	1 Saatten Fazla	Frekans	11	12	95	118
		%	9,3	10,2	80,5	100,0
TOPLAM		Frekans	34	50	208	292
		%	11,6	17,1	71,2	100,0

P= 0.012

Gençlik Merkezinde hafta içi 1 saatten daha az süre geçirenlerin (%64,9) ve 1 saatten daha fazla süre geçirenlerin (%80,5) gençlik merkezinin gönüllü çalışmalarında yer almayı istemelerine olumlu katkısını “Yeterli” buldukları görülmektedir. Aradaki fark istatistiksel olarak anlamlıdır ($p<0.05$).

Tablo 4.73: Araştırmaya katılan gençlerin, gençlik merkezinde hafta sonu geçirdikleri süre ile gençlik merkezindeki sportif faaliyetlerin durumunun karşılaştırılması:

			Sportif Faaliyetler			Toplam
			Yetersiz	Kararsız	Yeterli	
Hafta Sonu Geçirilen Süre	1 Saatten Az	Frekans	51	24	47	122
		%	41,8	19,7	38,5	100,0
	1 Saatten Fazla	Frekans	31	32	107	170
		%	18,2	18,8	62,9	100,0
TOPLAM		Frekans	82	56	154	292
		%	28,1	19,2	52,7	100,0

P= 0.000

Gençlik Merkezinde hafta sonu 1 saatten daha az süre geçirenler sportif faaliyetleri %41,8 oranla “Yetersiz” bulurken, 1 saatten daha fazla süre geçirenler sportif faaliyetleri %62,9 oranla “Yeterli” buldukları görülmektedir. Aradaki fark istatistiksel olarak anlamlıdır ($p<0.05$).

Tablo 4.74: Araştırmaya katılan gençlerin, gençlik merkezinde hafta sonu geçirdikleri süre ile gençlik merkezindeki kurs faaliyetlerin durumunun karşılaştırılması:

			Kurslar			Toplam
			Yetersiz	Kararsız	Yeterli	
Hafta Sonu Geçirilen Süre	1 Saatten Az	Frekans	12	35	75	122
		%	9,8	28,7	61,5	100,0
	1 Saatten Fazla	Frekans	17	26	127	170
		%	10,0	15,3	74,7	100,0
TOPLAM		Frekans	29	61	202	292
		%	9,9	20,9	69,2	100,0

P= 0.019

Gençlik Merkezinde hafta içi 1 saatten daha az süre geçirenlerin (%61,5) ve 1 saatten daha fazla süre geçirenlerin (%74,7) gençlik merkezindeki kursları “Yeterli” buldukları görülmektedir. Aradaki fark istatistiksel olarak anlamlıdır ($p<0.05$).

Tablo 4.75: Araştırmaya katılan gençlerin, gençlik merkezinde hafta sonu geçirdikleri süre ile gençlik merkezinin bir parçası olmanın kendilerini daha iyi hissettirme durumunun karşılaştırılması:

			Daha İyi Hissettirme Durumu			Toplam
			Yetersiz	Kararsız	Yeterli	
Hafta Sonu Geçirilen Süre	1 Saatten Az	Frekans	16	26	80	122
		%	13,1	21,3	65,6	100,0
	1 Saatten Fazla	Frekans	7	17	146	170
		%	4,1	10,0	85,9	100,0
TOPLAM		Frekans	23	43	226	292
		%	7,9	14,7	77,4	100,0

P= 0.000

Gençlik Merkezinde hafta içi 1 saatten daha az süre geçirenlerin (%65,6) ve 1 saatten daha fazla süre geçirenlerin (%85,9) gençlik merkezinin bir parçası olmanın kendilerini daha iyi hissettirme durumunu “Yeterli” buldukları görülmektedir. Aradaki fark istatistiksel olarak anlamlıdır ($p<0.05$).

TARTIŞMA VE SONUÇ

Çağımız insanı fiziksel, zihinsel ve ruhsal yönden daha sağlıklı olabilmek, kendini gerçekleştirmek ve işindeki başarısını daha da artırmak için rekreasyon faaliyetlerine yönelmiştir. Serbest zamanların verimli bir şekilde değerlendirilmesi insan hayatının her evresinde çok önemlidir. Ancak yarınların teminatı olarak kabul edilen gençlerin iyi bir şekilde yetişmesi için eğitimleri kadar serbest zamanlarını değerlendirme şekilleri de çok önemlidir. Ülkemizde gençliğin serbest zamanlarını verimli bir şekilde geçirmeleri ile ilgili görevli kurum Gençlik ve Spor Bakanlığı'dır. Merkez teşkilatta yer alan Gençlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü ise; gençlik faaliyetlerine yön verir. Ancak mevcut yapıda Gençlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün taşra teşkilatı bulunmamaktadır.

Halen, Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürlüğü bünyesinde yer alan gençlik merkezleri dar tanımla 12-24, geniş tanımla 7-26 yaş grubuna hizmet vermektedir. Bu çalışmada Antalya, Burdur ve Isparta Gençlik Merkezleri ve faaliyetleri değerlendirilmiştir.

Ülkemizde gençliğin serbest zamanlarını değerlendirmesinden birincil derecede sorumlu kurum Gençlik ve Spor Bakanlığı, dolaylı olarak taşra uzantısı Gençlik Merkezleridir. Bu bağlamda çalışmamızda; Rekreasyon faaliyetleri, gençlik, gençliğin durumu, geçmişten günümüze gençlikle ilgili devlet kayıtlarına geçmiş rapor ve kararlar değerlendirilmiştir.

Çalışmamıza konu olan Batı Akdeniz Bölgesi gençlik merkezleri fiziki şartları, faaliyetleri, gençlik merkezine üye gençler, gençlerin gençlik merkezi ile iletişimleri ve gençlik merkezine bakış açıları incelendiğinde;

➤ Araştırmamızda Antalya'dan 85, Burdur'dan 91 ve Isparta'dan 116 olmak üzere toplam 292 gençlik merkezi üyesi gence ulaşılabildiği görülmüştür. Her ne kadar aktif üye genç sayısını net bir şekilde tespit etmek mümkün olmasa da; Antalya Gençlik Merkezinde 124, Burdur Gençlik Merkezinde 139 ve Isparta Gençlik Merkezinde 467 olmak üzere toplam 730 aktif üye genç bulunduğu tespit edilmiştir. Şehir merkezlerinde yaşayan hedef kitle genç sayısı düşünüldüğünde, gençlik merkezleri gençliğin tamamını kucaklamanın çok uzağındadır.

➤ Araştırmaya katılan gençlerin % 58'i 12 – 19 yaş, % 22,9'u (7-11) yaş, kalan diğer kısım ise (20-26) yaş dilimindedir. Bununla beraber Gençlik Merkezleri Yönetmeliğinde hizmet sınırı (7-26) olarak belirtilmiştir.

Birleşmiş Milletler Örgütü ise; 12-24 yaş arasında ki kişileri genç olarak kabul etmekte ve bu yaşlar arasındaki dönemi gençlik çağı olarak adlandırmaktadır. Ülkemizde gençlik çağı kızlarda 10-12 erkeklerde 12-24 yaş dilimleri arasında yer alan buluş öncesi

dönemi ile başlar. Bu dönemi gençlik çağını oluşturan buluğ dönemi (ergenlik dönemi) izler ve yirmi yaşından itibaren yetişkinlik dönemine adım atılır (Aktuna, 1986, s.27).

➤ Gençlik merkezine üye gençler cinsiyetlerine bakıldığında %50 kadın - %50 erkek olmak üzere dengeli bir dağılım mevcuttur.

➤ Gençlik merkezine üye gençlerin yaklaşık $\frac{3}{4}$ 'ü il merkezinde doğmuştur. İlçe, kasaba ve köyde doğan genç oranı %28,3'tür. Mangır ve Aktaş'a (1992) göre; kırsal kesimdeki ataerkil aile yapısından kentteki çekirdek aile yapısında dönüşen gecekondü ailesi, kent kültürünü özümseyemediğinden, kentin modern çekirdek ailesinin sahip olduğu kültürden farklı bir kültürü yaşamakta; iki farklı kültürün sınırları içinde gidip gelmekte ve kendi kültürünü oluşturmaktadır. Araştırmaya katılan gençlerde kırsaldan kente göçle gelen yabancılaşma duygusunun yaşanmadığı görülmüştür.

➤ Araştırmaya katılanların okudukları / mezun oldukları okullara bakıldığında (Tablo 4.2), $\frac{3}{4}$ 'ünün ilköğretim ve lise döneminde olduğu anlaşılmaktadır.

➤ Gençlik merkezine üye gençlerin annelerinin çoğunlukla ilköğretim ve lise mezunu olduğu, babalarının eğitim düzeyinin ise; annelere oranla daha yüksek olduğu anlaşılmıştır.

➤ Gençlik merkezi üyelerinin yaklaşık % 10'unun asgari ücretinde altında olan 0-500 TL'lik bir gelire sahip ailelerden olduğu; $\frac{1}{3}$ 'ünün ise 501-1000 TL'lik bir gelire sahip ailelerden olduğu anlaşılmaktadır. Buna rağmen elimizdeki verilere göre her gelir grubu aileye mensup genç gençlik merkezi faaliyetlerine katılmakta ve imkânlarından faydalanmaktadır.

➤ Gençlik merkezi üyelerin yarısından çoğunun (%57,9) 3 aydan az süredir gençlik merkezine üye oldukları, gençlik merkezlerine yeni üye kaydı hızla devam etmesine rağmen, üyelerin uzun süre gençlik merkezine devam etmedikleri belirlenmiştir. Gençlik Merkezlerinin amaçlandığı gibi gençler için cazibe merkezi olamadığı tespit edilmiştir.

➤ Gençlik merkezi üyelerinin gençlik merkezi faaliyetlerine katılma durumları incelendiğinde, arkadaşlarından duydukları (%57,9) tespit edilmiştir. Bu oranla gençlerin kendi aralarında ki özendiriciliklerinin ve tavsiyelerinin akranları arasında önemsenir olduğu belirlenmiştir. Akran eğitiminin başarılı bir yöntem olarak kullanılabileceği düşünülmektedir.

➤ Üye gençlerden gençlik merkezine katılmayı isteme nedenlerinden üç tanesini seçmeleri istendiğinde; ilk sırada yeni arkadaşlar edinmek ve arkadaşlar ile daha çok geçirmek için, ikinci sırada çeşitli kurslara katılmak için ve üçüncü sırada gezilere ve kamplara katılmak için şıklarının seçildiği tespit edilmiştir.

➤ Üye gençler; gençlik merkezi faaliyetlerinden %35,3'lük bir oranla internet aracılığıyla haberdar olduklarını söylemişlerdir. Buradan, gençlik merkezinde çalışanların ve

gençlerin interneti yaygın olarak kullandığı belirlenmiştir. Bununla birlikte yaklaşık 1/3'lük bir oranda gençler, gençlik merkezine uğrayarak faaliyetler hakkında bilgi almaktadır. Öneme daha önce de vurgu yapıldığı üzere yaklaşık 1/4 'lük bir oranda da gençler kendi aralarında iletişim kurarak faaliyetlerden haberdar olmaktadır.

➤ Üye gençlerin okul, ders, yemek ve uyku dışında kendilerine kalan serbest zamanı yeterli bulma durumlarını değerlendirmeleri istendiğinde, 15 yaş altı üyelerin % 69,1 ile yeterli buldukları, 15 yaş üzeri üyelerin ise %53,6 ile yetersiz buldukları tespit edilmiştir. Bu farklılığın eğitim sistemimizin parçası haline gelen okul, dersane ve özel ders üçgeni ile bağlantısı ayrıca incelenebilir. Bununla birlikte, Larson (2000, s.55), gençlerin zamanlarının büyük çoğunluğunu okul yaşamı ve yapılandırılmamış “boş zamanlar” ile geçirdiklerini oysa özellikle 21. yüzyılda kişisel gelişimleri için bunun yetersiz olduğu belirtmektedir. Spor, sanat gibi yapılandırılmış aktiviteler ile organizasyonlara katılımın sadece gelişimlerini başlatmada değil aynı zamanda yeni bir dilin kazanımında da etkili olduğunu bildirmektedir.

➤ Hem 15 yaş altı üyeler (%82,7) hem de 15 yaş üzeri (54,2) üyeler, okul, ders, yemek ve uyku dışında kendilerine kalan serbest zamanı verimli değerlendirebildiklerini düşünmektedirler.

➤ Hem 15 yaş altı üyelerin hem de 15 yaş üzeri üyelerin serbest zamanlarını kısıtlayan temel faktörler incelendiğinde her iki grupta da birinci sırada “Okul ve Derslerin”, ikinci sırada ise “Zamanı Planlama Noktasında ki Hataların” olduğu belirlenmiştir. Zamanı planlama noktasında ki hataların daha iyi bir planlama ile çözülmesi için gençlik merkezleri daha etkin kullanılabilir.

➤ Üye gençlerin serbest zamanlarını yeterli buldukları (%57,2), mevcut serbest zamanlarını verimli geçirdikleri (%67,8), buna rağmen serbest zamanlarının artması halinde okul ve ders başarılarının olumlu etkileneceğini (%80,1) düşündükleri tespit edilmiştir.

➤ Gençlik merkezine üye olduktan sonra gençlik Merkezinin yapacağı faaliyetlerden nasıl haberdar oldukları incelendiğinde; 15 yaş altı üyelerin, arkadaşlarından duyarak (%33,8) ve gençlik merkezine gelerek (%30,9); 15 yaş üstü gençlerin gençlik merkezine gelerek (%30,1) ve gençlik merkezine ait web sayfadan (%28,1) haberdar oldukları belirlenmiştir. Gençlik Merkezinin web sayfası ve sosyal paylaşım ağlarından (facebook, twitter vb) seçenekleri internet başlığı altında birleştirildiğinde; 15 yaş altı üyelerin %20,1; 15 yaş üzeri üyelerin %49,0 oranında internetten faaliyetleri öğrendiği tespit edilmiştir. Yaş ilerledikçe internet kullanımının arttığı gözlemlenmiştir. Öртеş'in (2010, s.131) Kocaeli İlinde yapmış olduğu çalışma incelendiğinde internet kullanımı ile ilgili olarak her on kişiden dokuzu internet kullandığını ve yine aynı oranda evinde internet bağlantısı olduğunu, biri ise

kullanmadığını belirtmiştir. Her beş kişiden dördü internete evden bağlandığını biri ise işten, kafeden veya arkadaşından bağlandığını belirtmiştir. Her dört kişiden sadece birinin internet üzerinden gençlik faaliyetlerini takip ettiği belirlenmiştir. Bu çalışma, araştırmamızla paralellik göstermekle birlikte gençlik faaliyetlerinin takibi noktasında araştırmamızın sonuçlarında bu oran daha yüksek çıkmıştır.

➤ Gençlerin serbest zamanlarını kısıtlayan temel faktörün okul ve dersleri (%67,5) olduğu ancak; %18,2'lik bir oranla gençlerin zamanı planlama noktasında hata yaptıklarını düşündükleri tespit edilmiştir.

➤ Gençlerin gençlik merkezini ve faaliyetlerini ilk kez duyma veya faaliyetlere katılmada şekilleri incelendiğinde, hem 15 yaş altı(%34,5) hem de 15 yaş üstü (%52,9) üyelerin “Arkadaşlarından Duyarak” katıldıkları tespit edilmiştir. Aile ve yakın çevrenin yönlendirmesi 15 yaş altında %25,2 oranında iken bu oranın 15 yaş üzerinde %6,5 seviyesine düştüğü belirlenmiştir.

➤ Gençlik merkezinde hafta içi 1 saatten fazla geçiren 15 yaş altı gençlerin oranı %27,3 iken 15 yaş üzeri gençlerin oranı ise %52,3 olarak tespit edilmiştir. Buna göre, 15 yaş üzeri gençler, 15 yaşın altındaki gençlere göre gençlik merkezinde daha fazla vakit geçirmektedirler. Gençlik merkezinde hafta sonu 1 saatten fazla geçiren 15 yaş altı gençlerin oranı %70,5 iken 15 yaş üzeri gençlerin oranı ise %47,1 olarak tespit edilmiştir. Buna göre 15 yaş üzeri gençlerin gençlik merkezinde hafta sonu geçirdikleri süre hafta içi süreye çok yakınken, 15 yaşın altındaki gençlerin hafta içi ve hafta sonu gençlik merkezinde geçirdikleri sürenin oranının çok farklı olduğu belirlenmiştir(Tablo 4.30 – Tablo 4.31).

➤ Gençlik merkezinde yapılan sportif faaliyetler, kültürel faaliyetler, Sanatsal Faaliyetler, Kurslar, Eğitimler, Geziler, Projelerin üye gençlerce değerlendirilmesi sonucunda gençlerin bu faaliyetleri “Yeterli” buldukları belirlenmiştir.

➤ Gençlik merkezleri incelendiğinde erkek üyeler %60,3 oranında; kadın üyeler %41,1 oranında gençlik merkezinin bilinirliğini “Yeterli” bulmuşlardır.

➤ Gençlik merkezinde hafta sonu 1 saatten fazla geçirenler incelendiğinde; aylık ortalama aile geliri 1000 TL ve altı olanların oranının %50,4; 1001 TL ve üzeri olanların oranı %64,2 olarak tespit edilmiştir. 1001 TL ve üzeri gelire sahip ailelere mensup gençlik merkezi üyeleri, gençlik merkezinde daha fazla zaman geçirmektedirler.

➤ Gençlik merkezinde hafta içi 1 saatten az süre geçirenlerden gençlik merkezinin daha sosyal bir birey olmalarına olumlu katkısını yeterli bulanların oranı %69,0 iken; gençlik merkezinde hafta içi 1 saatten fazla süre geçirenlerde aynı oran %81,4 olduğu tespit edilmiştir.

- Gençlik merkezinde hafta içi 1 saatten az süre geçirenlerden gençlik merkezinin gönüllü çalışmalarında yer almayı isteme durumlarına olumlu katkısını yeterli bulanların oranı %62,6 iken; gençlik merkezinde hafta içi 1 saatten fazla süre geçirenlerde aynı oran %76,3 olduğu tespit edilmiştir.
- Gençlik merkezinde çalışan personel sayısı, gençlik merkezlerinin faaliyetlerinin sayısı ve gençlik merkezlerinin bilinirliği üye gençlerce değerlendirildiğinde “Yeterli” buldukları tespit edilmiştir.
- Batı Akdeniz Bölgesi Gençlik Merkezlerinin çok temel eksiklikleri olmasına ve ideal gençlik merkezi tanımından çok uzak olmalarına rağmen; üye gençlerin gençlik merkezini yeterli bulmalarının, ellerinde ki imkânlarla yetinme duygusundan mı; yoksa iyi veya ideal gençlik merkezini görmemiş olmalarında mı olduğu ayrı bir araştırmaya konu olmasının uygun olacağı düşünülmektedir.
- Üyelerce gençlik merkezleri değerlendirildiğinde en yüksek oranla yetersiz bulunan özellik gençlik merkezinin fiziki durumu olmuştur. Gençlik merkezlerinin, fiziki şartlar olarak, ayrı binalarının olması, atölye ortamının sağlanması, görsel elemanlarının yeterliliği, yeterli personel ve eğitici sayısı vs. desteklenmesi gerekliliği öne çıkmaktadır.
- Gençlerin, gençlik merkezi dışında zamanlarının büyük çoğunluğunu arkadaşları ile geçirmeyi tercih ettiği anlaşılmıştır. Gençlerin gençlik merkezi dışında serbest zamanlarını geçirmek için en az tercih ettikleri seçenek sinemaya/tiyatroya gitmek olmuştur.
- Gençlik merkezine üye gençlerin katıldıkları ve gençlik merkezinde olmasını istedikleri faaliyet kurslar olarak tespit edilmiştir. Ancak gençlik merkezlerinin sadece kurslar olarak algılanması, gençlik faaliyetlerinin çeşitlendirilemediği sonucunu ortaya koymaktadır.
- Gençlik Merkezi üyeleri katıldıkları etkinlikleri ve gençlik merkezinin kendilerine katkısını çok yeterli olarak değerlendirmektedir. Sınırlı imkânlara rağmen gençlik merkezi üyeleri faaliyetlerin kendilerine olumlu katkılar yaptığını düşünmektedir.
- Gençlerin %70'i gençlik merkezinin anket formunda yer alan ve gençlik merkezinin gençlere kişisel yönden katkı düzeyini ölçmeyi amaçlayan seçeneklerin ve uygulamalarının yeterli olduğunu düşünmektedirler.
- Gençlerin %97,6'lık kısmı gençlik merkezinin yaşamlarına olumsuz bir etkisi olmadığını söylemiştir. Olumsuz etkisi olduğunu söyleyen %2,4'lük kısım da bu olumsuzluğu açıklamamıştır.
- Gençlik merkezi üyesi gençlerin profili incelendiğinde büyük çoğunluğun (%71) gençlik merkezine 1 yıldan az süredir üye oldukları tespit edilmiştir. Buradan, gençlik merkezlerinin faaliyetlerini tanıtmak için çaba gösterdiği ancak; gençlik merkezlerinin

sunduğu imkânların gençlerin istek ve ihtiyaçlarına uzun vadeli olarak cevap veremediği anlaşılmaktadır.

➤ Serbest zaman faaliyetleri ebeveynlerce çocuklarının derslerine engel, başarı düzeylerini düşürebilecek etkinlikler olarak algılanmasına rağmen; araştırmanın sonucunda gençlik merkezi üyesi gençlerin büyük çoğunluğu gençlik merkezinin derslerine olumlu katkı sağladığı noktasında (%58,3) birleşmişlerdir.

➤ Gençlik merkezi üyelerinin büyük çoğunluğu gençlik merkezini serbest zamanı verimli geçirmek için tatmin edici bulurken, bu oran gençlik merkezinde daha fazla zaman geçiren üyelerde daha yüksektir.

➤ Gençler, gençlik merkezini tanımış olmayı ve gençlik merkezinin bir parçası olmanın hayatlarına olumlu katkı sağladığını ve kendilerini daha iyi hissettiklerini söylemektedir. Gençlik merkezlerinin fiziki imkânsızlıklarına rağmen bu oranların yüksek çıkmasından, gençlerin serbest zamanlarını verimli bir şekilde değerlendirmek istedikleri anlaşılmaktadır.

➤ Batı Akdeniz Bölgesi gençlik merkezlerindeki aktif üye sayısının şehirlerin nüfusları ile kıyaslandığında çok az olduğu tespit edilmiştir. Gençlik merkezlerinin daha çok gence ulaşarak daha nitelikli serbest zaman hizmeti vermesi için gerekli şartların yaratılması gerekmektedir.

Bir gençlik merkezinde neler olması gerekir sorusuna verilecek cevapların en başında müstakil bir gençlik merkezi binası gelmektedir. Ancak üç ilinde müstakil bir gençlik merkezi olmadığı gibi; mevcut yapıları ile buldukları ildeki gençlerin geneline hizmet vermenin ve gençler için cazibe merkezi olmanın çok uzağındadır.

Bu nedenle üç ilde de müstakil gençlik merkezi binasına ihtiyaç duyulmaktadır. Gençlik merkezi yapımında yapılan bir yanı sıra, arsanın, şehrin genel durumu dikkate alınmadan, tip projelerle her yere aynı binaların yapılmasıdır.

Üç şehrin durumuna uygun gençlik merkezleri ayrı ayrı planlanmalıdır.

Gençlik merkezleri şehir merkezlerine yakın, tüm gençliğin kolayca ulaşabileceği bir noktada olmalıdır. Uygun arsalar kamulaştırma vb. yöntemlerle sağlanmalıdır.

➤ Gençlik merkezlerinde yeterli sayıda personel bulunmalıdır. Öncelikle özenle seçilmiş bir gençlik merkezi müdürüne, daha eğitilmiş ve donanımlı gençlik merkezi çalışanlarına (nokta, lider vb), psikolojik danışmanlık ve rehberlik yapabilecek personele ihtiyaç duyulmaktadır. Mevcut durumda “Nokta” olarak adlandırılan gençlik çalışanları / gençlik liderleri gençlik merkezlerinin yapısını ve kültürünü bilen, çalışmalarını özümsemiş ve gönüllülük duygusu ile hareket edebilen gençlerden seçilmelidir.

➤ Gençlik merkezlerinin özellikle 12-24 yaş grubu gençliğe hitap edecek çalışmalar içinde bulunmasının daha etkin olacağı düşünülmektedir. Araştırmaya %22,9 gencin 07-11 yaş aralığında olduğu görülmektedir. Bu grubu da ihmal etmeden buluş çağı da denilen fiziksel gelişimle birlikte ruhsal değişimlerinde yaşandığı 12-24 yaş grubu gence gençlik merkezlerinin daha fazla yol gösterici olması için önlemlerin alınması faydalı olacaktır.

➤ Gençlik merkezi üyelerin yarısından çoğunun (%57,9) 3 aydan az süredir gençlik merkezine üye oldukları sonucundan, üyelerin uzun süre gençlik merkezine devam etmedikleri belirlenmiştir. Gençlik merkezlerinin gençlerinin tamamına hizmet verebilmesi için öncelikle fiziki imkânlarının iyileştirilmesi gerekmektedir.

➤ Gençlik merkezi üyelerinin gençlik merkezi faaliyetlerine katılma durumları incelendiğinde, arkadaşlarından duydukları (57,9) tespit edilmiştir. Bu oranla gençlerin kendi aralarında ki özendiriciliklerinin ve tavsiyelerinin akranları arasında önemsenir olduğu belirlenmiştir. Akran eğitiminin başarılı bir yöntem olarak kullanılabileceği düşünülmektedir. Bu nedenle gençlik merkezlerinde; ders ücreti karşılığı bilgi, beceri ve tecrübelerini akranlarına aktaracak gençler çalışmalıdır. Bu sayede gençlik merkezleri; başarılı ve akranları arasında yetenekleri ile öne çıkan gençleri hem sosyal anlamda, hem de maddi anlamda desteklemiş olacaktır.

➤ Mevcut durumda kurslar için sorun olan ve gençlik merkezlerinin faaliyet alanlarının daralmasının birincil sorumlusu, çalıştırıcı ve çalıştırıcının sosyal güvenlik priminin ödenmesi sorununa yasal düzenleme getirilmesi için çalışma başlatılmalıdır. Halk eğitim merkezi örneğinin incelenmesi önemli olacaktır.

➤ Gençlik merkezine üye gençlerin %35,3 oranında internet aracılığıyla gençlik merkezi faaliyetlerinden haberdar oldukları tespit edilmiştir. Gelişen teknoloji ile hayatlarımızda her geçen gün daha fazla yer işgal eden internetin, Gençlik Merkezlerince daha iyi kullanılabilmesi için konunun uzmanı personel istihdam edilmesinin yada mevcut personele hizmet içi eğitim verilerek konu ile ilgili yetiştirilmeleri sağlanmalıdır.

➤ Gençlerin gençlik merkezi dışında serbest zamanlarını geçirmek için en az tercih ettikleri seçenek sinemaya/tiyatroya gitmek olmuştur. Gençlik merkezlerinde özellikle sahne sanatları ile ilgili çalışmalar yapılması faydalı olacaktır.

➤ Son yıllarda artan boşanma oranları nedeniyle pek çok çocuk ve genç aile ortamında büyümektedir. Bu nedenle parçalanmış ailelerin çocuklarına yönelik projeler hazırlanması önemlidir.

- Gençlik merkezine üye gençlerin katıldıkları ve gençlik merkezinde olmasını istedikleri faaliyet kurslar olarak tespit edilmiştir. Ancak gençlik merkezlerinin sadece kurslar olarak algılanması, gençlik faaliyetlerinin çeşitlendirilemediği sonucunu ortaya koymaktadır.
- Her ne kadar spor hizmetleri Genel Müdürlük bazında ayrı birim olarak değerlendirilse de; gençlik ve sporun ayrı ayrı düşünülmemeyeceği göz önüne alınarak, gençlik merkezleri spor tesisleri ile bütünleşecek yapıda, uzaklıkta olmalıdır.
- Spor hizmetleri ve gençlik hizmetleri koordineli ve entegre biçimde sürdürülmelidir. Bu da; başarılı sporcu seçiminde faydalı olacaktır.
- Var olan duyuru sistemi tüm bölge halkını ve eğitim kurumlarını kapsayacak şekilde genişletilmelidir. Faaliyetlere ulaşımında yerel yönetimlerden de destek alınmalıdır.
- Gençlik merkezleri sorumluları faaliyetlerde ve yatırımlarda özel idareler bütçesinden gençlik ve spor için ayrılan payları da göz önüne alarak önceliklerini belirlemelidirler. Bu konuda valiliklerle işbirliği üst düzeyde sürdürülmelidir.
- Gençlik merkezleri katılan gençlere ve ailelerine geri dönüşüm anlamında ve daha iyi hizmet ve yol gösterici olması bakımından anketler uygulanmalı ve sonuçları her düzeyde yetkililer ile değerlendirilmelidir.

KAYNAKÇA

- ABADAN, M., 1966, Türk Üniversite Öğrencilerinin Serbest Zaman Faaliyetleri, BZD Semineri, HSEK Yayını, İstanbul,1966
- AKTUNA, Y. (1988). Gençlik döneminde toplumsallaşma ve kuşak çatışması, II. Milli Eğitim Gençlik Kongresi, 6-8 kasım 1986, Konya: Selçuk Üniversitesi Yayınları, no: 44,
- ARSLAN S., Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumuna Bağlı Yurtlarda Kalan Bayan Öğrencilerin Rekreatyon (Boş Zamanları Değerlendirme) Sorunlar Üzerinde Bir Araştırma (Ankara İli Örneği), Ankara, 1996.)
- AYDOĞAN, F., Medya ve Serbest Zaman, Om Yayınevi, İstanbul, 2000.
- AYTAÇ, Ö., Boş Zaman Üzerine Kuramsal Yaklaşımlar, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Cilt 12, Sayı 1, Elazığ, 2002
- BAKIR, M., İstanbul Çevresindeki Rekreatyon İmkanları ve Turistik Cazibeler Hakkında Tavırların Belirlenmesi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 1987
- BALTAŞ A. ve BALTAŞ Z., Başarılı ve Sağlıklı Olmak İçin Stres ve Başarma Yolları, 5. Baskı, Remzi Kitapevi, İstanbul, 1987
- BAYRAKTAR, A., Ege Kıyılarında Batı Tatil Köylerinde Rekreatyon ve Peyzaj Planlaması Etüdü, Ege Üniversitesi Yayınları, İzmir, 1975
- BELL S., Design For Outdoor Recreation Second Edition, Midas Printing, China. 2001.
- BERNE, E., Psikiyatri ve Psikanaliz Rehberi (Çeviren : Kapkın E.) Yaprak Yayınları, İstanbul,1988
- BUCHER,A.C., Foundations of Physical Education, The Cu.Mosby Company, St. Lois, 1972
- DEMİR C., Milli Parklarda Turizm ve Rekreatyon Faaliyetlerinin Sürdürülebilirliği: Türkiye'deki Milli Parklara Yönelik Bir Uygulama, Doktora Tezi, İzmir, 2001
- EREN, E., Yönetim ve Organizasyon, İstanbul Üniversitesi Yayını, İstanbul, 1993
- EFBESLER, A., "İşgücünün Zaman Kullanımı ve İş Verimliliğini Etkileyen Sosyo-Ekonomik Faktörler" MPM Yayınları, Ankara, 1987
- GIBSON, J.,WOOD, I., Vocational A Level Leisure and Recreation, Longman, Pearson Education Limited, England, 2000
- GSGM, Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü, Personel ve Eğitim Dairesi Başkanlığı, Görevde Yükselme ve Eğitimi Ders Notları, Antalya, 2008
- Gençlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü, I. Gençlik Şurası, Raporlar, Görüşmeler, Kararlar, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul, 1989

- GÖKMEN, H. ve diğeri, Yükseköğretim Öğrencilerinin Serbest Zaman Etkinlikleri Kendilerini Gerçekleştirme Düzeyleri, MEGSB Yayını, Ankara, 1985
- HACIOĞLU, N. GÖDENİZ, A. DİNÇ Y., Boş Zaman & Rekreasyon Yönetimi (Örnek Animasyon Uygulamaları), Detay Yayıncılık, Ankara, 2003
- IBRAHİM H., Cordes, K.A., Outdoor Recreation, Enrichment For a Lifetime, Second Edition, Sagamore Publishing, 2002.
- KARAKÜÇÜK, S., Rekreasyon, Seren Ofset, Ankara, 1997
- KARAKÜÇÜK, S., Rekreasyon Boş Zamanları Değerlendirme, Bağırhan Yayınevi, Ankara, 1999
- KILIÇ K., Harcanabilir Gelirin Artmasının Sportif Rekreasyona Katılıma Olan Etkisinin Araştırılması-İstanbul Örneği, Yüksek Lisans Tezi, Kütahya, 2006
- KOYCU, A., Çağımızda Değişen Sağlık Bilincinin Sportif Rekreasyona Katılım Düzeyine Etkisinin Araştırılması, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kütahya, 2006
- KOZAK, N., KOZAK, M.A., KOZAK, M., Genel turizm, Eda Matbaası, Ankara, 2000
- KÖKTAŞ, Ş., Rekreasyon Boş Zamanı Değerlendirme, Geliştirilmiş 3. Baskı, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara, 2004
- KÖFTEOĞLU, F., Tatile Katılıyorum, Türsab Dergisi, Sayı: 155, Aralık, İstanbul, 1996
- KRAUS, R.G., Recreation and Program Planning Today, Scott, Foresman and Company, London, 1984
- KUL, L., Gençlik Spor İl Müdürlüklerine Bağlı Gençlik Merkezlerindeki Görsel Sanat Eğitimi Çalışmalarının Tespiti (Trabzon İli Örneği), Gazi Üniversitesi, Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2011
- KÜÇÜKTOPUZLU, F., GÖZEK, K., UĞURLU, A., Boş Zaman Rekreasyon İlişkisi ve Üniversite Öğrencilerinin Boş Zaman Faaliyetlerini Değerlendirmeye Yönelik Bir Çalışma, 1. Gençlik Boş Zaman ve Doğa Sporları Sempozyumu, Türk Hava Kurumu Basımevi, Ankara, 2003
- LARSON R.W. Toward a psychology of positive youth development. American Psychologist:2000;55
- MANGIR, M. ve AKTAŞ, Y., Gecekondu Gençliğinde Boş zaman Etkinlikleri, Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Yayınları, Ankara, 1992.
- MEYER, H. D., BRİGHTBILL, C.K., SESSOMS, H.D.; Community Recreation, A Guide to its Organization, Virginia, USA, 1970
- MÜFTÜGİL, S., "Dinlenme ve Turizm İlişkisi", Derleyen: Ş.Yarcan, Seyahat Yönetimi, Boğaziçi Üniversitesi Yayını, İstanbul, 1993

- OZANKAYA, Ö., Toplumbilim Terimleri Sözlüğü, 2. Baskı, TDK Yayını, Ankara, 1980
- ÖRTEŞ, G., Gençlik ve Spor İl Müdürlüklerine Bağlı Gençlik Merkezlerinin 15-26 Yaş Arasındaki Gençler Tarafından Bilinirlik Düzeyi (Kocaeli İli Uygulaması), Marmara Üniversitesi, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2010
- SAĞCAN, M., Rekreasyon ve Turizm, Cumhuriyet Basımevi, İzmir, 1986
- SİNANOĞLU O.S. Turan R. Bilim İdeoloji ve Gençlik. Kasem Ltd. Şti., İstanbul, 1997
- ŞENTUNA, M., Türkiye'deki Gençlik Ve Spor İle İlgili Kamu Kurumları Ve Sivil Toplum Kuruluşlarının Gençlik Politikalarının Değerlendirilmesi ve Bir Model Örneği, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Doktora Tezi, Bolu, 2009
- TALU B., Turizmin Çeşitlendirilmesi Süreci Kapsamında Gençlik Turizmi-Türkiye'ye Yönelik Makro Düzeyde Bir Model Yaklaşımı. H.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 1995
- TEZCAN, M., Sosyolojik Açıdan Boş Zamanların Değerlendirilmesi, A.Ü. Yayını, Ankara, 1982
- TEKİN, A., "Bir Rekreasyonel Aktivite Olan Doğa Yürüyüşü Programına Katılımın İş Görenlerin Uyum Düzeyine Etkisi", Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Doktora Tezi, İstanbul, 2003
- TÜRK DİL KURUMU SÖZLÜĞÜ, Ankara, 1998
- UZUNOĞLU, S. "Zaman Sermayesi", Zaman Gazetesi, 13-27 Nisan 1992

İnternet Kaynakları

- <http://tdkterim.gov.tr/?kelime=zaman&kategori=terim&hng=md> Erişim Tarihi: 03.11.2011
- <http://www.psikolojikdanisma.net/ergenlik.htm> Erişim Tarihi: 13 Aralık 2011
- <http://www.milliyet.com.tr/2007/05/19/yazar/guclu.html> Erişim Tarihi: 12 Aralık 2011
- <http://www.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=8428> Erişim Tarihi: 12 Aralık 2011
- <http://www.dpt.gov.tr/PortalDesign/PortalControls/WebIcerikGosterim.aspx?Enc=83D5A6FF03C7B4FC3712B3AA8761DC70455EDD505C91856E7FE60BFD028C293D> Erişim Tarihi: 12 Aralık 2011
- <http://www.baka.org.tr/kanun-S28.html> Erişim Tarihi: 13 Ocak 2012

EK-1 Batı Akdeniz Bölgesindeki Gençlik Merkezi Üyeleri ile Yapılan Anket Formu

GENÇLİK MERKEZİ ÜYELERİNE YÖNELİK ANKET SORU FORMU

Değerli Katılımcı,

Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürlüklerine bağlı Batı Akdeniz (Antalya-Burdur-Isparta) Bölgesi Gençlik Merkezinde düzenlenen faaliyetlerin gençlerin ihtiyaç ve beklentilerine ne düzeyde cevap verdiğini ölçmek için bir araştırma yapılmaktadır.

Çalışmamızın amacına ulaşılabilmesi için sizin samimi ve doğru cevaplarınız çalışmamıza büyük katkı sağlayacaktır. Toplanan bilgiler, bilimsel araştırma dışında bir amaçla kullanılmayacaktır. Bu nedenle anket formuna adınızı, soyadınızı yazmayınız.

Çalışmamıza gösterdiğiniz ilgiden dolayı teşekkür ederiz.

Süleyman GEDİZ

1. Yaşınız:

2. Cinsiyet:

3. Nerede Doğdunuz: (İl Merkezi, İlçe, Kasaba, Köy)

.....

4. Okuduğunuz/Mezun Olduğunuz Okul ve Bölüm:

.....

5. Annenizin Eğitim Durumu:

6. Babanızın Eğitim Durumu:

7. Ailenizin Aylık Ortalama Gelir Düzeyi:

0 – 500 TL 501-1000 TL 1001-1500 TL 1501-2000 TL 2001 TL ve üstü

Ankette yer alan sorulara daha rahat cevap verebilmeniz için lütfen aşağıda ki açıklamayı okuyunuz.

Gençlik Merkezlerinde yapılan faaliyetler rekreasyon faaliyetleri olarak nitelendirilmektedir. Rekreasyon ise; insanın zevk almak amacıyla yaptığı, kişisel doyum sağlayacak, çalışma ve zorunlu ihtiyaçlar için ayrılan zaman dışında kalan serbest zaman içinde isteğe bağlı ve gönüllülük esasına dayalı faaliyetlerdir. **Örnek:** Spor yapmak, müzik dinlemek, piknik yapmak, sinemaya gitmek, arkadaşlarla vakit geçirmek, dans etmek, yürüyüş yapmak, kitap okumak.

8. Gençlik Merkezine ne kadar süredir üyesiniz?

- 3 Ay'dan az. 4-6 Ay 7-12 Ay 1-2 Yıl 2-4 Yıl 5 Yıl ve daha fazla.

9. Gençlik Merkezi faaliyetlerini nasıl duydunuz veya faaliyetlere nasıl katıldınız?

- Arkadaşımdan duyarak,
 Aile/Yakın çevremi yönlendirmesiyle,
 Gençlik Merkezi tanıtımlarından öğrenerek, (Sunu, poster, broşür, stand)
 Basından, (Televizyon, gazete, dergi vb.)
 İnternet aracılığıyla,
 Diğer (lütfen belirtiniz)

10. Gençlik Merkezi Faaliyetlerine katılmayı istedim. Çünkü;

(Lütfen en çok üç şikkı işaretleyiniz)

- Yeni arkadaşlar edinmek ve arkadaşlarımla daha çok vakit geçirmek için,
 Gezilere ve kamplara katılmak için,
 Kurslara katılmak için,
 Günlük hayatın sıkıcılığında uzaklaşmak için,
 İletişim becerilerimi yükseltebilmek için
 İleride gençlik lideri olmak ve gençlere yol gösterici olabilmek için,
 Diğer (lütfen belirtiniz)

11. Gençlik Merkezinin yapacağı faaliyetlerden nasıl haberdar oluyorsunuz.

- Gençlik Merkezine ait web sayfadan,
 Sosyal Paylaşım Ağlarından, (MSN, facebook, twitter vb.)
 SMS yoluyla,
 Telefon aracılığıyla,
 Gençlik Merkezine gelerek,
 Arkadaşımdan duyarak,
 Diğer (lütfen belirtiniz)

12. Gençlik Merkezi dışında kalan zamanlarda serbest zamanlarınızı (okul, ders, yemek ve uyku dışında kalan zamanlarınızı) nasıl değerlendiriyorsunuz? (Lütfen en çok üç şıkkı işaretleyiniz)

- İnternette dolaşarak,
 Spor yaparak,
 Arkadaşlarla vakit geçirerek,
 Sinemaya/Tiyatroya giderek,
 Müzik dinleyerek,
 Kitap Okuyarak,
 Ailemle
 Diğer (lütfen belirtiniz)

13. Gençlik Merkezinde hafta içi ortalama kaç saat geçiriyorsunuz?

- 1 Saatten az. 1-2 Saat 3-5 Saat 6-8 Saat 9-10 Saat 10 Saatten fazla.

14. Gençlik Merkezinde hafta sonu ortalama kaç saat geçiriyorsunuz?

- 1 Saatten az. 1-2 Saat 3-5 Saat 6-8 Saat 9-10 Saat 10 Saatten fazla.

15. Gençlik Merkezinde en çok katıldığınız iki faaliyet hangileridir?

- 1.....
 2.....

16. Gençlik Merkezinde en çok hangi üç faaliyetin gerçekleştirilmesini istersiniz?

1.
 2.
 3.

17. Okul, ders, yemek ve uyku dışında size kalan serbest zamanın yeterli olduğunu düşünüyor musunuz?

- Evet.
 Hayır.

18. Okul, ders, yemek ve uyku dışında size kalan serbest zamanı verimli bir şekilde değerlendirebiliyor musunuz?

- Evet.
 Hayır.

19. Serbest zamanlarınızın artması halinde; sizce okul/ders başarınız nasıl etkilenir?

- Olumlu etkilenir ve okulumda/derslerimde daha başarılı olurum.
 Olumsuz etkilenir ve okulumda/derslerimde ki başarıım düşer.

20. Serbest zamanlarınızın süresini kısıtlayan temel faktör hangisidir?

- Okul ve derslerim.
 İşte çalışıyor olmam.
 Ekonomik sebepler.
 Zamanı planlama noktasında ki hatalarım.
 Ulaşım.
 Diğer (lütfen belirtiniz)

21. Gençlik Merkezinde yapılan ve aşağıda ana başlıklar halinde sıralanan faaliyetler sizce yeterli midir?

(5: Çok Yeterli, 4: Yeterli, 3: Kararsızım, 2: Kısmen Yeterli, 1: Yetersiz şıklarından birini işaretleyiniz)

Gençlik Merkezinin Yapmış Olduğu:	Olumlu	5	4	3	2	1	Olumsuz
Sportif Faaliyetler	Çok yeterli						Çok Yetersiz
Kültür Faaliyetleri (Sinema, Tiyatro vb.)	Çok yeterli						Çok Yetersiz
Sanat Faaliyetleri (Müzik, El Sanatları)	Çok Yeterli						Çok Yetersiz
Kurslar	Çok Yeterli						Çok Yetersiz
Eğlenceler	Çok Yeterli						Çok Yetersiz
Eğitimler	Çok Yeterli						Çok Yetersiz
Geziler	Çok Yeterli						Çok Yetersiz
Kamplar	Çok Yeterli						Çok Yetersiz
Kampanyalar	Çok Yeterli						Çok Yetersiz
Projeler	Çok Yeterli						Çok Yetersiz
Sosyal Sorumluluk Faaliyetleri (huzurevi, SHÇEK, engelliler vb. çalışmalar)	Çok Yeterli						Çok Yetersiz

22. Gençlik Merkezinizi genel anlamda fiziki mekân, personel, faaliyet sayısı/niteliği, ulaşım ve bilinirliği yönünden değerlendirir misiniz?

(5: Çok Yeterli, 4: Yeterli, 3: Kararsızım, 2: Kısmen Yeterli, 1: Yetersiz şıklarından birini işaretleyiniz)

Gençlik Merkezimizin	Olumlu	5	4	3	2	1	Olumsuz
Fiziki Yapısı (Gençlik Merkezi Binası)	Çok yeterli						Çok Yetersiz
Personel Sayısı	Çok yeterli						Çok Yetersiz
Personelin Gençlerle Olan İletişimi	Çok Yeterli						Çok Yetersiz
Gençlik Faaliyetlerinin Sayısı	Çok Yeterli						Çok Yetersiz
Gençlik Faaliyetlerinin Niteliği	Çok Yeterli						Çok Yetersiz
Gençlik Merkezine Ulaşım	Çok Yeterli						Çok Yetersiz
Gençlik Merkezinin Tanıtımı	Çok Yeterli						Çok Yetersiz
Gençlik Merkezinin Bilinirliği	Çok Yeterli						Çok Yetersiz

23. Gençlik Merkezine üye olmanız hayatınıza hangi düzeyde katkı sağladı. Lütfen puanlayınız.

(5: Çok Yeterli, 4: Yeterli, 3: Kararsızım, 2: Kısmen Yeterli, 1: Yetersiz şıklarından birini işaretleyiniz)

Gençlik Merkezinizi Değerlendirir misiniz?	Olumlu	5	4	3	2	1	Olumsuz
Kendimi geliştirmeme katkı sağladı	Çok fazla						Çok az
İletişim becerilerimin gelişmesine katkı sağladı	Çok fazla						Çok az
Özgüvenimin artmasında olumlu katkı sağladı	Çok fazla						Çok az
Derslerime olumlu katkı sağladı	Çok fazla						Çok az
Yeni arkadaşlar edinmeme katkı sağladı	Çok fazla						Çok az
Daha sosyal bir birey olmam noktasında olumlu katkı sağladı	Çok fazla						Çok az
Takım çalışmalarında rol ve sorumluluk almamda olumlu katkı	Çok fazla						Çok az
Serbest zamanlarımı daha verimli planlamama olumlu katkı sağladı	Çok fazla						Çok az
Yeni yerler görmemi sağladı	Çok fazla						Çok az
Sosyal sorumluluk almamda olumlu katkı sağladı	Çok fazla						Çok az
Kariyer planlamamda olumlu katkı sağladı	Çok fazla						Çok az
Sivil toplum kuruluşlarına katılmama olumlu katkı sağladı	Çok fazla						Çok az
Gönüllü çalışmalarda yer almayı istememde olumlu katkı sağladı	Çok fazla						Çok az
Gençlik Merkezi serbest zamanlarımı verimli değerlendirmek için tatmin edicidir	Çok fazla						Çok az
Gençlik Merkezinin bir parçası olmak beni daha iyi hissettiriyor	Çok fazla						Çok az
Gençlik Merkezini tanımış olmak hayatıma olumlu katkı sağladı	Çok fazla						Çok az

24. Yukarıda yer alan seçenekler dışında Gençlik Merkezinin size kattığı olumlu özellik var mıdır?

Hayır

Evet(ise nelerdir)

25. Gençlik Merkezinin yaşamınıza olumsuz etkileri oldu mu?

Hayır

Evet (ise nelerdir)

26. Yukarıda belirtilenler dışında gençlik merkezlerinden beklentileriniz varsa belirtiniz?

.....

.....

.....

.....

Ö Z G E Ç M İ Ş

Adı ve SOYADI : Süleyman GEDİZ

Doğum Tarihi ve Yeri : 14.06.1981 – Tefenni

Medeni Durumu : Bekar

Eğitim Durumu

Mezun Olduğu Lise : Gölhisar Sağlık Meslek Lisesi /Burdur

Lisans Diploması : Marmara Üniversitesi, BESYO, Spor Yöneticiliği

Yükseklisans Diploması : Akdeniz Üni., Sosyal Bilimler Ens. Spor Yöneticiliği A.B.D.

Tez Konusu

KAMU HİZMETİ OLARAK REKREASYON ETKİNLİKLERİ KAPSAMINDA
“GENÇLİK HİZMETLERİ VE SPOR İL MÜDÜRLÜKLERİ BATI AKDENİZ BÖLGESİ
GENÇLİK MERKEZLERİ ANALİZİ”

Yabancı Dil / Diller : İngilizce

İş Denevimi

2011-	Gençlik ve Spor Bakanlığı, Personel Dairesi Başkanlığı/ANKARA
2005-2011	Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürlüğü/BURDUR
2005-2005	Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü/İSTANBUL
2004-2005	Deniz Harp Okulu Kom., Savaş Beden Eğitimi Başk. İSTANBUL
2004-2004	Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü/İSTANBUL
2001-2004	Zeynep Kamil K.D ve Ç.H. Hastanesi/İSTANBUL
2001-2001	Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Hastanesi/BOLU

EĞİTİM, SEMİNER, ÇALIŞTAY VE KURSLAR

- AFAD Sualtı ve Suüstü Arama Kurtarma Eğitimi, Burdur, 2011
- Başbakanlık, Devlet Personel Başkanlığı “Kamu Yöneticilerinin Eğitimi”, Antalya, 2010
- GSGM Görevde Yükselme ve Unv. Değişikliği Eğitim ve Sınavı, Antalya, 2008
- GSGM 2. Uluslararası Sporda Pazarlama ve Sponsorluk Kongresi, İstanbul, 2008
- Sporcu Sağlığı Ulusal Çalıştayı, Ankara,2008
- GSGM, GHDB, Noktalık Eğitimi, Çeşme, Erzurum, Silifke, 2007
- UMKE (Ulusal Medikal Kurtarma Ekibi) Eğitimi, Burdur, 2007
- GSGM, GHDB, “Gençlik Eğitimcileri Eğitimi”, Ankara, 2006
- 3 Yıldız Dalıcı Brövesi, İstanbul, 2002
- Bilgisayar İşletmenliği, Burdur, 2000
- Basketbol Temel Çalıştırıcı (Monitör) Belgesi, İstanbul, 2000

Adres : Gençlik ve Spor Bakanlığı, Personel Dairesi Başkanlığı
Süleyman Sırrı Sokak No: 3 K: 7 Yenışehir / ANKARA

e-mail : suleymangediz@gmail.com